

Externí hodnocení kvality výuky studenty českých vysokých škol

Výstupní zpráva projektu IPN Kvalita

Stanislav Ježek – Fakulta sociálních studií MU Brno

Jiří Mareš – Lékařská fakulta UK v Hradci Králové

2012

Obsah

1. Přehledová část projektu	
1.1. Národní kontext řešení	3
1.2 Širší kontext řešení	5
1.3 Rozdílný účel studentského posuzování kvality práce vysoké školy	7
1.4 Rozdílné úrovně studentského posuzování kvality práce vysoké školy	8
1.5 Rozdílné typy a formy posuzovaného studia	9
1.6 Zásady pro koncipování vhodného nástroje	9
1.7 Zásady pro zadávání vhodného nástroje	9
1.8 Zásady pro interpretování získaných dat	10
1.9 Zásady pro využívání získaných výsledků	12
1.10 Pojetí studentského posuzování kvality práce vysoké školy v projektu IPN Kvalita	12
2. Empirická část projektu	
2.1 Cíle empirické části projektu	17
2.2 Vzorek	17
2.3 Měřicí nástroj	17
2.4 Postup analýzy	18
2.5 Výsledky	19
Závěry a doporučení	43
 Příloha 1. Četnosti odpovědí na jednotlivé položky všech tří forem dotazníku.	48
Příloha 2. Popisné statistiky škál pro jednotlivé vysoké školy a fakulty	69
Příloha 3. Průzkum hodnocení kvality studia studenty veřejných vysokých škol.	81

1. Přehledová část projektu

1.1. Národní kontext řešení

Léta už se v evropském vysokém školství sváří dvě tendence: 1. vysoké školy jsou instituce fungující ve veřejném zájmu, a proto by měly být kontrolovány veřejností a státními orgány, 2. vysoké školy jsou autonomní instituce, a proto by měly být kontrolovány trhem; měly by soutěžit o studenty a alokaci zdrojů. V uvedené podobě jde jistě o stanoviska velmi vyhrocená a tím i zjednodušená. Zejména druhé stanovisko ovšem potlačuje obecněji kultivující funkci vysokých škol a zvýrazňuje praktickou přípravu absolventů pro aktuální a měnící potřeby výrobních podniků i institucí poskytujících služby.

G. Neave proto zavedl užitečný termín **podmíněná, relativní autonomie** (*conditional autonomy*) vysokých škol a rozumí jí podmínky, které mají v první řadě umožnit, aby vysoká škola dosáhla stanovené nebo očekávané výstupní úrovně absolventů anebo umožní porovnat počty pracovníků vůči různým dalším parametrům a vůči celostátní normě (Neave, 1987, s. 122). Tato definice vztahuje kvalitu práce vysoké školy jak k interním, tak k některým externím kritériím.

Už v r. 1990 se Holanďan De Weert zamýšlel nad napětím, které panuje mezi **autonomií** vysokých škol a **externím hodnocením** kvality vysokých škol. Ve svých úvahách dospěl k tomu, že primárně jsou za kvalitu práce zodpovědné vysoké školy samotné (a jejich systém vnitřní kontroly a hodnocení), ale to nestačí.

Tento vnitřní systém může jednak trpět „provozní slepotou“. Autoevaluace je vystavena i dalšímu, mnohem závažnějšímu riziku. Trefně ho pojmenovala L. Morleyová (2003), když použila termín **zfalšovaná reflektivita** (*counterfeit reflexivity*). Označuje tím předstírané sebehodnocení vysoké školy. Autorka upozornila, že vysoké školy jsou tlačeny k tomu, aby hodnotily samy sebe, přičemž externí kontrolní orgány kladou důraz na *commitment*, dále na zlepšování vysoké školy a zamýšlení se vysoké školy nad sebou. Vedení vysokých škol (aby obstálo před kontrolními orgány) volí často takový diskurs, jemuž kontrolní orgány rozumějí, který v textu hledají a který oceňují. Proto se autoevaluační zprávy vyznačují optimistickým až propagačním popisem fungování školy, pasážími o dlouhodobé vizi a poslání školy. Text ovšem musí obsahovat i pasáže poukazující na slabiny a nedostatky. Celkově je psán rituálními formulacemi, které postrádají autentičnost. Vnitřní hodnocení však musí pomoci především samotné škole, jinak jde o nefunkční formalitu.

Odborníci (např. De Weert, 1990; Vanhoof a Van Petergen, 2007) se shodují v tom, že k internímu hodnocení vysoké školy musí komplementárně existovat externí kontrola a hodnocení práce vysokých škol, kterou provádějí orgány stojící mimo vysokou školu: státní orgány, inspekce vysokých škol, kontrolující komise, pověření pracovníci jiných vysokých škol, zaměstnavatelé. Oba způsoby evaluace musí tvořit sladěný, integrovaný systém kontroly a hodnocení kvality.

De Weert (1990) promýšlel, jak vhodně definovat **kvalitu práce** vysokých škol. Inspirován jinými obory, postuloval tři aspekty:

- kvalitu vstupů: např. finance, které škola dostává; kvalifikační struktura učitelského sboru; prostorové a technické vybavení školy; administrativní procesy
- kvalitu procesů: postupy, které vysoká škola volí, aby dosáhla stanovených cílů (procesy vyučování, učení)
- kvalitu výstupů: cíle, které jsou naplánovány (na úrovni kursů, ročníků studia, celého studia, celé vysoké školy).

Při hodnocení kvality práce vysoké školy zmiňuje De Weert (1990) též dva užitečné pojmy: *efficiency* - tento ukazatel říká, jak jsou disponibilní zdroje využity v práci vysoké školy; *effectiveness* – ukazatel, který udává stupeň, v němž vysoká škola dosahuje stanovených cílů.

Pro naše další úvahy je důležité zmínit slabiny dosavadních snah o kontrolu a hodnocení kvality práce vysokých škol obecně (De Weert, 1990). Je to tendence preferovat ukazatele, které jsou **snadno kvantifikovatelné** a zanedbávat hlediska, která jsou spíše kvalitativní povahy. Dále je to tendence nezamýšlet se příliš nad **relevantností** ukazatelů pro kvalitu práce vysoké školy jako celku. Mnohdy se jednostranně zdůrazňují ukazatele kvality vědecko-výzkumné činnosti a odsouvají se stranou ukazatele pedagogické činnosti. Nejednoznačně vycházejí ukazatele selektivity vysoké školy (studijní neúspěšnost, odchody ze školy v pregraduálním studiu; počty úspěšně absolvujících doktorandů¹). Konečně je zde **zamýšlené**, ale i **nezamýšlené směřování** vysoké školy. Pracovníci vysoké školy se si hlídají především hlediska, která se zvenku kontrolují (hospodárné využití financí, vztah počtu přijatých k počtu absolvujících, počty vědeckých publikací). Na rozdíl od základních středních školy – píše De Weert – se vysoké školy však příliš nestarají o pedagogickou kvalifikaci svých učitelů a pedagogické výsledky svých učitelů, což se projevuje v tom, za se udělují odměny a čem závisí kariérní postup. Nezamýšleným důsledkem pak bývá, že pedagogická činnost je na vysokých velmi málo podporována.

Souhrnně můžeme říci, že externí hodnocení kvality práce vysokých škol má své slabiny. Bývá obvykle postaveno na hlediscích, která jsou **společná** pro většinu vysokých škol. To na jedné straně usnadňuje srovnávání vysokých škol mezi sebou, na druhé straně ignoruje specifika určitých skupin vysokých škol, ignoruje originální iniciativu dané vysoké školy (připomeňme např. odlišné pojetí kurikula na 3. Lékařské fakultě UK Praha oproti zbývajícím lékařským fakultám), ignoruje i specifickou úlohu dané vysoké školy v konkrétním regionu.

S odstupem času na De Weertovy úvahy navázali Belgičané Vanhoof a Van Petergen (2007). Pokusili se definovat kvalitu práce vysoké školy pomocí pojmu **očekávání**. Konstatovali, že očekávání toho, co má vysoká škola dělat a čeho má dosáhnout, mají různí aktéři: státní orgány, vedení vysoké školy, učitelé, studenti, rodiče studentů, zaměstnavatelé atd. Mohou to být očekávání obdobná, mohou být komplementární, ale také rozporná. Ne vždy jsou tato očekávání výslovně definována a zveřejněna, ale pokaždé vstupují do kontroly a hodnocení práce vysoké školy. Nejedná se o pouhou sumu všech dílčích očekávání, ale o jejich integrování do nového, svébytného celku. Výsledné očekávání je – ale to už dodáváme my – **sociální reprezentací** dílčích očekávání laiků i profesionálů. Tato reprezentace má své společné jádro a svou rozdílnou periferii.

Můžeme rozlišit očekávání interní, tj. očekávání lidí, kteří jsou aktéry dění na vysoké škole a očekávání externí, tj. očekávání institucí a osob, které stojí mimo vysokou školu. **Externí očekávání** může vyplývat z úkolů, která jsou vysoké škole dány legislativními dokumenty, anebo z očekávání, která nemají legislativní poklad. Míra plnění těchto očekávání bývá předmětem kontroly a hodnocení.

Pro činnosti zahrnující kontrolu a hodnocení se ve vysokém školství ujal nový termín. Je jím **zajišťování kvality** (*quality assurance*). Podle materiálu Euridyce jde o souhrnné označení pro trvale a soustavně probíhající proces hodnocení (posuzování, monitorování, zajištění a udržování a zlepšování) kvality systému vysokoškolského vzdělávání, instituce nebo programu (Euridyce, 2009, s. 114). Analogickou definici uvádějí Vanhoof a Van Petergen (2007, s. 104): jde o souhrnné označení pro všechny aktivity, které se uskutečňují k prozkoumání, monitorování, zlepšování (a někdy také *zveřejnění*) údajů o kvalitě vysoké školy. Rozdíl mezi interním a externím zajišťováním kvality je dán tím, kdo je nositelem odpovědnosti za kvalitu vysoké školy.

V zásadě můžeme rozlišit dva pohledy na zajišťování kvality vysokých škol:

1. akcentuje se zodpovědnost (*accountability*) za kvalitu práce školy
2. akcentuje se zlepšování práce školy (*school improvement*).

Při akcentování **zodpovědnosti** se kontroluje dosahování stanovených cílů a správné provádění postupů, které k nim vedou. Hodnocení se soustřeďuje na hlediska, jež jsou **společná** pro všechny vysoké školy. Dbá se na jednotnost hledisek (což ovšem zvyšuje riziko uniformity vysokých škol), dbá se na

¹ Pokud absolvují vysokou školu bez problémů téměř všichni přijatí studenti, je to dokladem kvalitní výuky na dané škole anebo dokladem benevolentnosti učitelů při známkování a snahy školy získávat peníze za studenta za každou cenu?

dosahování alespoň minimální přijatelné úrovně stanovených cílů a na hospodárnost při fungování školy. Hodnocení provádějí lidé mimo vysokou školu, jde tedy o **externí hodnocení**.

Pokud se akcentuje **zlepšování práce školy**, pak se zjišťuje, zda má škola vizi žádoucí pedagogické kvality. Škola si stanovuje své cíle s ohledem na výstupy vlastní práce a definuje si procesy, které k nim povedou. Kontrola a hodnocení si v tomto případě všímá *rozdílů* mezi školami, mezi učitelskými sbory a mezi studenty. Hodnocení provádí škola sama pro vlastní potřebu; snaží se iniciovat dialog mezi vedením školy, učiteli a studenty, aby se práce celé školy zlepšovala.

Z toho, co jsme zatím uvedli, vyplývá, že existuje šest oblastí zajišťování kvality práce na vysokých školách (viz tab. 1). V naší práci, která je věnována externímu zajišťování kvality, se budeme zabývat pouze oblastmi č. 1 a 3.

Tabulka 1. Šest oblastí zajišťování kvality na vysokých školách (modifikovaně podle Vanhoof a Van Petergen, 2007, s. 113).

Zajišťování kvality	Externí očekávání založené na legislativních normách	Externí očekávání, které se neopírá o legislativní normy	Očekávání vysoké školy samotné (interní očekávání)
Akcent na zodpovědnost	oblast č. 1	oblast č. 3	oblast č. 5
Akcent na zlepšování práce školy	oblast č. 2	oblast č. 4	oblast č. 6

Ve všech dosavadních úvahách jsme se pohybovali v rámci jedné země, jednoho státu. Situace se však v posledním dvacetiletí změnila a do hry vstupují též nadnárodní instituce a ty modifikují dosavadní pohledy a postupy. Podívejme se na nový kontext blíže.

1.2 Širší kontext řešení

Zajišťování kvality vysokoškolského vzdělávání pomocí **externí kontroly a hodnocení** se v evropských zemích rozvíjí od začátku 90. let minulého století. V poslední době sílí snahy *nadnárodně* sjednotit práci různých institucí, sjednotit nároky na kvalitu externího hodnocení (zejména akreditací) a tím i na kvalitu vysokoškolského vzdělávání.

V r. 1991 byla založena celosvětová organizace *International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education*, která formulovala svá doporučení pro členské státy a doporučení byla záhy inovována (INQAAHE Guidelines, 2007). Její doporučení se některým odborníkům zdála příliš ambiciózní (tj. v mezinárodním měřítku nesplnitelná), příliš obecná a neúplná (viz např. Backmur, 2008).

Poněkud jiná je situace v Evropě. Zde nejprve vznikla Evropská síť pro hodnocení kvality vysokého vzdělávání (ENQA – *European Network for Quality Assurance in Higher Education*). Konference ministrů odpovědných za vysoké školství v zemích, které podepsaly Boloňskou deklaraci, se sešla v norském městě Bergenu ve dnech 19.-20. května 2005. Vydala komuniké, v němž se říká, že by ve všech evropských zemích měly vzniknout dobře fungující **národní systémy zajišťování kvality** vysokoškolského studia. Proto se volné sdružení akreditačních institucí přeměnilo na Evropskou asociaci pro zajišťování kvality (EAQAHE - *European Association for Quality Assurance in Higher Education*) a přijalo závazné Standardy a směrnice pro zajišťování kvality v evropském prostoru vysokého školství (Standards, 2005).

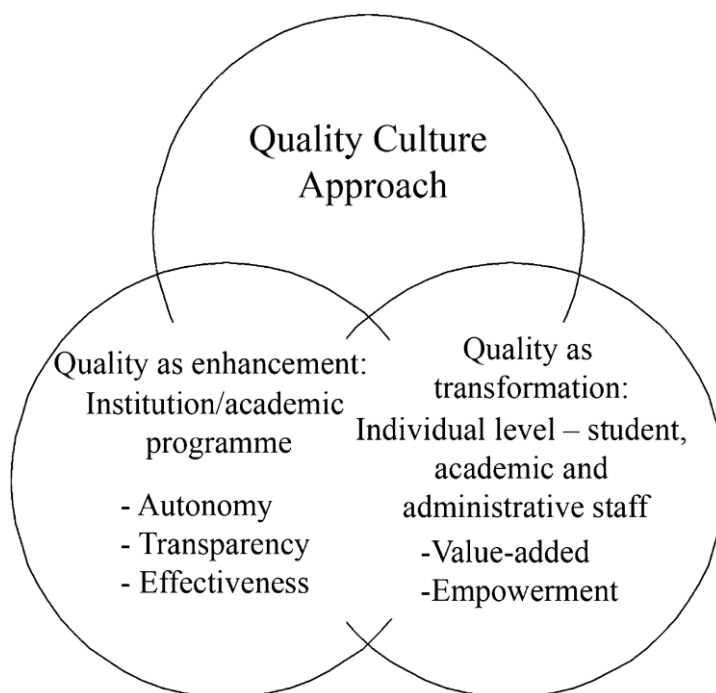
Základní dokument platný pro Evropu obsahuje tři hlavní části (Standards, 2005). Pro naše téma jsou nejdůležitější standardy týkající se **externího zajišťování kvality** na vysokých školách (viz tab. 2).

Tabulka 2. Evropské standardy pro externí zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání

Vnější systémy zajišťování kvality na vysokoškolských institucích by měly vyhovět následujícím principům:
<p>2.1. Vnější hodnocení kvality by mělo zohledňovat efektivnost <i>vnitřních</i> systémů zajišťování kvality vysokoškolských institucí, tj. vazbu mezi vnitřním a vnějším hodnocením.</p> <p>2.2. Rozvoj procesů vnějšího zajišťování kvality. Záměry a cíle procesů zajišťování kvality by měly být stanoveny <i>před</i> rozpracováním procesů a měly by být zveřejněny společně s popisem používaných postupů.</p> <p>2.3 Kritéria rozhodování. Veškerá formální rozhodnutí učiněná na základě vnějšího hodnocení kvality by měla být založena na explicitně zveřejněných kritériích, která by měla být důsledně aplikována.</p> <p>2.4 Východiskem všech procesů vnějšího hodnocení by měl být princip souladu s účelem (<i>fit for purpose</i>). Veškerá kritéria, standardy a postupy by měly být navrženy tak, aby bylo zajištěno, že jsou vhodné pro dosažení záměrů a cílů, které sledují.</p> <p>2.5 Zprávy o vnějším hodnocení by měly být zveřejňovány a měly by být psány stylem, který je jasný a snadno přístupný předpokládaným čtenářům. Každé rozhodnutí a doporučení by měli čtenáři ve zprávě snadno nalézt.</p> <p>2.6 Postupy zajišťování kvality (zprávy o hodnocení) obsahující doporučení přijmout určitá opatření nebo si vyžadují vypracování plánu činnosti pro odstranění zjištěných nedostatků a vytvářejícího předpoklady pro zvyšování kvality, by měly obsahovat i předem stanovená následná opatření (kontrolní zpráva, opakované hodnocení aj.) včetně stanovení termínů, jež jsou důsledně uplatňována.</p> <p>2.7 Princip periodického hodnocení. Vnější hodnocení kvality vysokoškolských institucí a/nebo studijních programů by mělo být uskutečňováno periodicky. Délka cyklu a postupy používané při opětovném hodnocení (např. reakreditace) by měly být přesně definovány a předem zveřejněny.</p> <p>2.8. Systematická analýza. Agentury (resp. akreditační komise) zabývající se zajišťováním kvality by měly vypracovávat souhrnné zprávy, jež by přinášely deskripci a analýzu obecných poznatků vyplývajících z jejich hodnocení, auditů, kontrol aj.</p>

Klíčovým termínem bylo zatím zajišťování kvality na vysokých školách. Zajišťování kvality, jak jsme upozornili v předchozím oddíle, může být chápáno velmi formálně, jako slohové či řečnické cvičení, které má uchvátnout externí hodnotící grémia. Proto se objevuje tendence, kterou bychom mohli označit jako snahu **kultivovat institucionální kulturu hodnocení kvality** a to uvnitř vysoké školy. Princip tohoto přístupu naznačuje obrázek 1.

Obrázek 1. Mechanismy, které vedou k posilování vnitřní kultury kvality na vysoké škole (Gvaramadze, s. 447)

Pokud by se tyto myšlenky podařilo prosadit, pak by bylo možné přejít k hlubšímu, autentičtějšímu a funkčnímu sebehodnocení vysoké školy.

Postupně se objevují studie, které bilancují první zkušenosti s externím zajišťováním kvality ve vysokoškolském vzdělávání na celonárodní úrovni. Připomeňme zde zkušenosti Velké Británie (Hoecht, 2006), Německa (Bornmann, Mittag, Daniel, 2006), Itálie (Barnabé, Riccaboni, 2007), Rumunska (Saharova, 2012), Ruska (2012). Našli jsme také zajímavou mimoevropskou srovnávací studii: konfrontovala zajišťování kvality na špičkových čínských a amerických univerzitách (Chen, Yeager, 2011).

Obvykle se předpokládá, externí hodnocení kvality vysokých škol zajišťují instituce, komise, agentury fungující mimo vysoké školy. Evropská asociace pro zajišťování kvality vysokých škol (EAQHE - *European Association for Quality Assurance in Higher Education*) však přišla s požadavkem, aby se na **externím hodnocení** kvality práce vysokých škol podíleli také **vysokoškolští studenti**. Studenti ve trojím smyslu: 1. studenti, kteří jsou členy národních agentur pro zajišťování kvality vysokých škol, 2. studenti, kteří se účastní externích hodnocení vysokých škol jako členové expertních týmů, pozorovatelé v expertních týmech anebo při rozhodování o výsledcích hodnocení, 3. studenti, kteří se podílejí na průběhu vnějšího hodnocení (Jašurek, 2012). Studují na dané škole, znají ji „zevnitř“ a mohou ji lépe posoudit, než hodnotící grémium, které na školu přijde, krátce na ní pobude a odejde kontrolovat a hodnotit jinou vysokou školu.

Zkušenosti s účastí studentů na externím hodnocení vysokých škol popisuje např. Saharová (2012). Singh (2010) předpokládá, že jednou z funkcí účasti studentů na externím hodnocení vysokých škol může být ochrana studentů, tj. uživatelů služeb, klientů, „spotřebitelů“ (Singh, 2010). Buriánek (2012) však oprávněně upozorňuje na to, že nekritický důraz na pohled studenta jako klienta, „zákazníka“, posouvá vysoké školy do nevhodné role svébytného supermarketu či servisu.

Naše závěrečná zpráva, která je součástí řešení Individuálního projektu národního věnovaného hodnocení kvality českého vysokého školství, se soustřeďuje právě na postupy, jež **zjišťují názory studentů**, kteří na dané vysoké škole studují a využívají je jako jeden ze zdrojů dat **pro externí hodnocení** práce vysoké školy.

1.3 Rozdílný účel studentského posuzování kvality práce vysoké školy

Hodnocení kvality vysokoškolské výuky může mít v zásadě dvojí podobu – sumativního anebo formativního hodnocení. Každý z těchto dvou typů hodnocení plní jiný účel a není vhodné je zaměňovat, ani se snažit o jejich vtěsnání do jediného přístupu, do jediné metody.

Sumativní hodnocení je hodnocení souhrnné, závěrečné, certifikační, jehož cílem je roztřídit fakulty, vysoké školy z pohledu posuzovatelů do malého počtu kategorií. Jde obvykle o triádu: instituce je výborná – průměrná – slabá. Případně (jak uvádějí d'Apolloniová a Abrami, 1997) instituce je vynikající, standardní, nevyhovující (*exceptional, adequate, unacceptable*). Má tedy charakter standardizovaného měření; standardizovaného jak ve smyslu měřicího nástroje, tak postupu, procedury jeho užití.

S oporou o tyto závěry se pak rozhoduje o jejím dalším osudu. Závěrečný verdikt vynáší někdo mimo danou instituci, tj. externí auditor, Akreditační komise vlády apod.

Z metodologického pohledu je u sumativního hodnocení potřeba klást důraz na *globální charakteristiky výuky* – jde o souhrnný pohled na pedagogickou aj. činnost vysoké školy. Důsledky sumativního hodnocení mohou být velmi závažné: instituce je pochválena, instituce je napomenuta, instituce dostane termín na odstranění nedostatků, instituce dostane zákaz přijímat nové studenty aj.

Oproti tomu **formativní hodnocení** je hodnocení dílčí, průběžné, diagnostické, jehož cílem je dát instituci včas zpětnou vazbu o tom, jakou kvalitu výuka má, v čem jsou případné nedostatky a chyby, aby je bylo možné odstranit. Z metodologického pohledu u formativního hodnocení je potřeba klást důraz na *detailněji strukturované charakteristiky výuky*, na podrobnější, členitější pohled. Tento pohled také více zohledňuje konkrétní podobu procesů na hodnocené instituci. Kvalita je odstupňována do mnoha kategorií, jemněji se rozlišuje mezi jejími složkami. Podklady dostávají nikoli nadřízení, ale sami aktéři (učitelé, katedry, fakulty) a závěry vyvozují oni sami pro svou potřebu. Cílem není aktéry odměnit či potrestat, nýbrž

najít cesty ke zlepšení stávajícího stavu anebo udržení výborné kvality. Důsledky formativního hodnocení tedy nikoho existenčně neohrožují, ale dovolují postupně zkvalitňovat výuku.

Obě podoby hodnocení **jsou legitimní**, ale každá má svůj okruh použití a své limity. Nedají se směřovat.

V případě **externího hodnocení** kvality výuky na úrovni vysokých škol je třeba zvolit **sumativní hodnocení** a počítat s tím, že se nedozvíme detaily. Pokud bychom použili medicínskou terminologii, jde vlastně o určitý screening, jak daná vysoká škola funguje. V případě zjištěných problémů by mělo nastoupit další, už detailnější šetření, které přesněji určí rozsah a hloubku nedostatků, popř. formuluje hypotézy o jejich příčinách.

1.4 Rozdílné úrovně studentského posuzování kvality práce vysoké školy

Ve vysokém školství existují různé úrovně hodnocení kvality pedagogické činnosti podle toho, co je **jednotkou hodnocení** a komu výsledky slouží. Můžeme hodnotit jednotlivé učitele, vyučovací předměty, katedry, fakulty, vysokou školu jako celek i více vysokých škol. Podrobnosti přináší tabulka 3.

V této zprávě jde o nejvyšší – tedy **celostátní** úroveň – a hodnocení kvality slouží ke srovnání kvality práce vysokých škol v rámci celé České republiky.

Tabulka 3. Úrovně hodnocení kvality výuky na českých vysokých školách

Úroveň	Typ hodnocení, organizátor hodnocení	Uživatel výsledků
1. celostátní (více vysokých škol)	sumativní hodnocení organizované externí institucí; hodnocení obsahuje položky společné pro většinu českých vysokých škol	MŠMT, Akreditační komise vlády, Rada vysokých škol, Česká konference rektorů
2. jedné vysoké školy	sumativní hodnocení organizované danou vysokou školou, které obsahuje položky společné pro všechny fakulty (pro všechny studijní programy a studijní obory) dané vysoké školy	vedení vysoké školy, vedení fakult, senát vysoké školy, akademická obec celé vysoké školy
3. skupiny fakult (příp. studijních programů a oborů) s obdobným zaměřením	sumativní hodnocení organizované vysokou školou, které obsahuje položky společné pro určitou skupinu fakult s obdobným zaměřením či skupinu studijních oborů s obdobným zaměřením (např. pro učitelské obory)	vedení vysoké školy, vedení fakult, senát vysoké školy, akademické obce příslušných skupin fakult
4. jedné fakulty (dosavadní systém studentského posuzování zavedený na jednotlivých fakultách)	převážně formativní hodnocení ² organizované fakultou, které obsahuje podrobnější položky společné pro všechny předměty, kursy, všechny katedry, ústavy fungující na dané fakultě	vedení fakulty, vedení kateder či ústavů, fakultní senát, učitelský sbor fakulty, studenti dané fakulty
5. jedné katedry, jednoho ústavu	formativní hodnocení organizované jednotlivými katedrami, ústavu, klinikami pro vlastní potřebu; obsahuje velmi podrobné položky	vedení katedry, ústavu či kliniky, učitelé působící na daném pracovišti
6. jednoho učitele	formativní hodnocení organizované buď katedrou, nebo učitelem pro vlastní potřebu; obsahuje velmi podrobné položky	učitel sám, příp. vedení katedry či ústavu

² I na těchto nižších úrovních můžeme užít sumativní hodnocení, zejména pro sledování toho, jak se nám daří zlepšovat fungování pracovišť v čase. Ovšem takovéto sumativní hodnocení je validní pouze lokálně a nelze je mechanicky použít na sousední fakultě.

1.5 Rozdílné typy a formy posuzovaného studia

Většina vysokých škol má akreditováno několik **typů** pregraduálního studia: studium bakalářské, navazující magisterské, příp. nestrukturované magisterské (posledně zmíněné je akreditováno např. na lékařských či právnických fakultách). Kromě toho se na řadě vysokých školách setkáváme také s postgraduálním doktorským studiem, které připravuje absolventy pro vědeckou dráhu v daném oboru.

Druhé hledisko, s nímž musíme na většině vysokých škol počítat, je **forma** studia. Obvykle se setkáváme s prezenční formou, vyžadující od studentů každodenní docházku a osobní setkávání s vyučujícími.

Velmi vzácně se naproti tomu setkáváme s ryze distanční formou studia, kdy se studenti učí prostorově i časově odděleni od provozu školy³. Využívají elektronického učení prostřednictvím počítačových sítí.

Častější je na většině vysokých škol kombinovaná forma studia, které v sobě spojuje prvky prezenčního a distančního studia. Část výuky se odehrává přímým osobním stykem, výukou na fakultě, tutoriály, soustředěními, konzultacemi a část jen elektronicky.

V odborné literatuře se objevují diskuse, zda studenti distančního a kombinovaného studia, kteří se málokdy osobně setkávají a kontaktují se především prostřednictvím počítačových sítí, vytvoří komunitu a jsou schopni dospět ke společnému stanovisku k fungování vysoké školy. Jinak řečeno, zda *virtuální komunita* studentů se zásadně liší od běžné, tradiční komunity vysokoškoláků, kteří se setkávají každodenně. Dílčí sonda u malého souboru studentů – celkem u 27 vysokoškoláků - neshledala statisticky významné rozdíly mezi oběma skupinami vysokoškoláků v názorech a roli učitelů, na vztahy mezi studenty navzájem, ani v míře odpovědnosti za průběh a výsledky učení (Murdocková, Williamsová, 2011). Nevíme však, jak by výsledky vypadaly u velkých souborů vysokoškoláků.

1.6 Zásady pro koncipování vhodného nástroje

Z toho, co bylo právě uvedeno o různých typech a formách vysokoškolského studia, je patrné, že jedním univerzálním metodickým nástrojem (např. jedním typem dotazníku) nelze zjišťovat studentské hodnocení kvality výuky u tak rozdílných podob vysokoškolského studia. Proto jsme se rozhodli připravit **dva typy** dotazníků pro tři skupiny adresátů:

1. pro pregraduální studium: verze pro prezenční formu a verze pro kombinovanou formu studia (studium bakalářské, navazující magisterské, nestrukturované magisterské)
2. pro postgraduální doktorské studium (prezenční i kombinovaná forma).

Kromě formálních aspektů se při zajišťování kvality požaduje, aby hodnotící nástroje braly v úvahu některá z těchto **obecných kritérií**: sociální odpovědnost vysoké školy, snahu zlepšovat vlastní práci, hospodárné využití financí, stupeň dosahování stanovených cílů, hodnoty, které škola produkuje za přidělené peníze, včetně „přidané hodnoty“ (Singh, 2010). Protože součástí screeningových nástrojů bývá také hodnocení pedagogické činnosti vysoké školy (tj. procesů vyučování a učení), je třeba brát v úvahu i pedagogicko-psychologická kritéria. Zatím nemáme příliš mnoho údajů o tom, co je třeba zjišťovat na úrovni všech vysokých škol v republice a jen rámcově u velké vysoké školy typu Univerzity Karlovy jako celku (Mareš, Došlá, 2008).

1.7 Zásady pro zadávání vhodného nástroje

Pokud má nástroj posloužit pro externí hodnocení v rozsahu celé vysoké školy (např. univerzity s mnoha fakultami), ba dokonce pro všechny vysoké školy v republice, musí být administrován počítačově.

³ Z celkového počtu 9 100 akreditovaných studijních oborů jsou pouze 4 akreditovány v distanční formě: VŠE Praha (Podniková informatika; Podniková ekonomika a management), OU Ostrava (Aplikovaná informatika), VŠB TU Ostrava (Kvantitativní podpora managementu).

„Papírová forma“ může sloužit jen jako pomocný prostředek všude tam, kde návratnost elektronických dotazníků není uspokojivá.

Obavy z nízké návratnosti online dotazníků jsou podle našeho názoru založeny na špatných zkušenostech z minulých let, které můžeme považovat z hlediska přesunu oficiální administrativy do online podoby za rozvojové. Jakmile bude oficiální komunikace mezi školou zajištěna tak, aby měla patřičnou úroveň priority v očích příjemců, pak bude možné tento kanál využít i pro žádosti o zpětnou vazbu ze strany školy.

1.8 Zásady pro interpretování získaných dat

Jakmile skončí zpracování získaných dat, máme k dispozici určité výsledky a je třeba jejich závažnost interpretovat. Získané výsledky potřebujeme s něčím porovnat, abychom mohli vyslovit hodnotící soud. V zásadě máme dvě možnosti: porovnat danou instituci s jinými institucemi anebo porovnat danou instituci s nějakým vnějším kritériem, s předem definovaným standardem. První srovnání bude relativní, druhé absolutní. Použijeme-li jinou terminologii (Abrami, 2001), pak jde o srovnání normativní a kriteriální. Rozdíly mezi nimi charakterizuje tabulka 3.

Tabulka 3. Srovnání normativního a kriteriálního přístupu k hodnocení.

Charakteristika	Normativní přístup	Kriteriální přístup
terminologické varianty	relativní srovnávání	absolutní srovnávání
instituce je srovnávána	s jinými institucemi	se standardem její práce
příklady srovnávání	daná vysoká škola je srovnávána s obdobně velkými vysokými školami daná vysoká škola je srovnávána s obdobně zaměřenými vysokými školami (např. technická s technickými, umělecká s uměleckými atp.)	vysoká škola vůči procesuálním standardům (jak by měla <i>probíhat</i> kvalitní výuka) vysoká škola vůči výstupním standardům (jakých <i>výsledků</i> mělo být dosaženo, tj. vůči výstupům z učení)
výhody	lze spočítat postavení vysoké školy vůči ostatním pro výpočty jsou k dispozici osvědčené statistické postupy	uvažuje se o vztahu mezi plánovanými cíli a mírou jejich skutečného dosažení hodnocení není závislé na kontextu
nevýhody	věcně není snadné stanovit „národní“ normy srovnávání je zatíženo zkresleními navozuje se spíše soutěživost, než spolupráce vysokých škol	je obtížné definovat <i>procesuální</i> standardy pro práci vysoké školy <i>výstupní</i> standardy jsou sice celostátně definovány v Národním kvalifikačním rámci terciárního vzdělávání (Nantl, Černíkovský et al., 2010), ale pro externí hodnocení instituce nejsou příliš vhodné: jsou relativně obecné a jsou obtížně měřitelné při posuzování kvality fungování vysoké školy <i>studenty</i> může dojít nejméně ke dvojímu zkreslení: 1. student zná spíše fungování fakulty, nikoli vysoké školy jako vyššího celku, a proto na některé položky nemůže korektně odpovědět, 2. student domýšlí důsledky externího hodnocení a proto může docházet k pozitivnímu zkreslení (projevuje se efekt sociální žádoucnosti), kdy student odpovídá, tak, jak si myslí, že je vhodné, únosné, společensky přijatelné, aby odpovídal

Pokud používáme studentské posuzování kvality výuky pro sumativní účely, tedy pro rozřídění institucí a jejich následné odměňování, či nabádání, aby svou výuku zlepšily, pak se nevyhneme srovnávání institucí mezi sebou a stanovení jistých hranic, které by oddělily instituce výborné od průměrných a ty zase od slabších. Vystává tedy složitá otázka **národních norem**.

Diskuse na téma norem se mezi odborníky táhne dlouho. S jistým zjednodušením ji můžeme shrnout do dvou stanovisek:

1. normy se sice dají vypočítat, ale zkušenosti ukazují, že existuje velké riziko zneužití, jakmile s nimi začnou pracovat laici – úředníci, akademičtí funkcionáři; normy přinášejí více škod, než užítu (McKeachie, 1996)
2. normy by se měly počítat, ale velmi seriózně (při jejich tvorbě by se mělo postupovat tak jako při každé jiné vědecké práci); srovnání dané jednotky s normou prezentovat tak, aby nemohlo dojít k chybné interpretaci (Abrami, 2001).

1.8.1 Okolnosti komplikující interpretaci (validitu) sumativních hodnocení kvality výuky studenty

Studentské vnímání účelu, zadavatele a předmětu hodnocení. Výrazná omezení validity hodnocení plynou přímo z kognitivní psychologie studentů- respondentů, tj. těch, kteří pro zadavatele výuku pozorují a zadavateli o ní referují. Je poměrně zřejmé, že ochota studentů se takového šetření zúčastnit a aktivně se v něm angažovat (minimálně ve smyslu zodpovědného odpovídání), je závislá na tom, kdo je iniciátorem šetření, jaký je jeho účel a jak se bude s výsledky nakládat, k čemu by měly vést.

Přehledy kognitivních aspektů odpovídání na dotazníkové otázky (např. Tourangeau, Rips, Rasinski, 2000) poskytují přesvědčivé důkazy o tom, jak velký a mnohočetný je vliv **respondentem** vnímaného účelu dotazování. Zasahuje do porozumění otázkám, které nikdy nejsou tak jednoznačné, jak by si jejich autoři přáli. Zasahuje do procesu vybavování relevantního materiálu z paměti, která je velmi „tvořivou“ funkcí naší psychiky (viz Schacter, 2001) i do procesů zpracování vybaveného materiálu do nějakého hodnocení, kdy pracnost tohoto zpracování přímo implikuje důležitost motivace. Konečně zasahuje také ochotu výsledky svého hodnocení sdělit tazateli. Zasahuje tedy do všech fází procesu odpovídání na otázky, což je problematické, protože efekt tak komplexního vlivu se obecně obtížně předpovídá. My však tento efekt můžeme spatřovat v opakovaném zjišťování, že většina studentských hodnocení je pozitivní (Marsh et al., 2011).

Přitom je třeba si uvědomit, že nezáleží příliš na tom, jak je v tomto smyslu šetření *deklarováno*, ale jak je studenty *vnímáno*. Nezáleží tedy ani na tom, kdo přesně je zadavatelem a k jakému účelu studentská hodnocení hodlá využít, ale na tom, jak účel a úmysly zadavatele vnímají studenti – respondenti, informátoři.

Je příznačné (ale empiricky nepříliš podložené), že velká část diskuzí spojených s účelem studentských hodnocení kvality výuky se týká využití jejich zjištění. Časté jsou stížnosti studentů na malý či žádný dopad jejich hodnocení na chod školy. Stejně časté jsou obavy hodnocených vyučujících či ústavů, že studenti udělují hodnocení nikoli jako objektivní popis reality, ale aby jimi záměrně ovlivnili podobu výuky či chod ústavu. Jde o propojené obavy, které mají v pozadí přeceňování možností (obvykle sumativního) hodnocení. Toto přecenění vede u studentů ke zklamání a u hodnocených k obranám. Výsledkem, přijatelným pro obě strany, může být odmítnutí dané podoby zjišťování studentských hodnocení výuky či, u sumativních externě iniciovaných hodnocení k pasivní rezistenci.

Faktory ohrožující validitu. Greenwald (1997) v úvodní stati zvláštního vydání časopisu *American Psychologist* jmenuje čtyři nejčastější hrozby pro validitu studentských hodnocení výuky.

Tou první je nejasnost ohledně toho, jaký konstrukt vlastně nástroje studentského hodnocení měří. Empirickým podkladem této obavy je obvykle nejasná dimenzionalita, faktorová struktura těchto nástrojů. Ačkoli teorie předpokládá to, že různé aspekty výuky jsou z hlediska hodnocení nezávislé, obvykle hodnocení různých aspektů výuky vysoce korelují.

Druhou hrozbou je omezená konvergentní validita, tedy to, jak vysoce korelují studentská hodnocení s jinými kvalitativními kritérii. Tyto korelace jsou obvykle nízké, výjimečně střední. Proto by studentská hodnocení měla být součástí větší baterie hodnotících nástrojů, hodnotících kritérií, nikoli ji suplovat.

Třetí oblastí jsou obavy, že hodnocení je zkresleno faktory, které s kvalitou výuky nesouvisí. Typickým příkladem je obava o to, že hodnocení studentů jsou kontaminována mírností učitelova známkování, nebo předchozím zájmem studentů o obsah kurzu. I když takové zkreslení nebývá velké, řada studií jej nalézá. Pro solidnější závěry se tedy doporučuje tyto faktory také měřit a statisticky kontrolovat.

Poslední oblastí je něco, co Greenwald kreativně nazývá konsekvenci validitou. Zamýšlí se nad tím, jaký vliv mohou mít studentská hodnocení na zlepšení kvality výuky. Zde jsou zjištění z různých kontextů velmi odlišná. Některé studie zjistily, že kvalita výuky se v důsledku zjišťování studentských názorů (nikoliv striktně výsledků takových šetření) zvyšuje, jiné našly v dlouhodobém horizontu dokonce pokles kvality ve smyslu formální optimalizace učení tak, aby byla spokojenost studentů maximalizována (na úkor jiných kritérií kvality studia).

1.9 Zásady pro využívání získaných výsledků

Nejdůležitějším účelem externí kontroly a hodnocení vysokých škol je zjistit, zda vysoké školy (v situaci masového charakteru vysokoškolského vzdělávání a značeného rozrůžňování vysokých škol) mají **příjemnou kvalitu**.

Nejde však jenom o účel, který hodnocení plní. Navíc je třeba vzít v úvahu **kontexty**, v nichž se vše odehrává: finanční zdroje, které mají vysoké školy k dispozici, personální obsazení škol, prostorové a technické vybavení, situovanost školy v určitém regionu, poslání školy, podoba kurikula atd. Analogie vždy pokulhávají, ale lze připomenout stanovisko našich špičkových lékařů: nelze dělat světovou medicínu za přidělované české peníze. Jedním dechem je však nutné dodat: samy peníze kvalitu medicíny, ani kvalitu vysokých škol nevyřeší.

Výsledky, které získáme externím hodnocením českých vysokých škol, by měly posloužit v prvé řadě těm **institucím, které o vysokých školách rozhodují**, tj. Akreditační komisi vlády, Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, aby měly podklady pro koncepční rozhodnutí. Domníváme se, že by získané údaje *neměly sloužit* jako jedno z kritérií pro rutinní financování vysokých škol.

V druhém plánu by získané údaje měly být poskytnuty **reprezentacím vysokých škol** (tj. Radě vysokých škol, České konferenci rektorů) a **jednotlivým vysokým školám**, aby dostaly sumativní vnější zpětnou vazbu o kvalitě své práce. Aby mohly konfrontovat údaje externího hodnocení s výsledky vnitřního hodnocení a mohly včas zareagovat, pokud se rýsují problémy.

Zatím nám údaje o kvalitě fungování českých vysokých škol z pohledu studentů na **celostátní úrovni** chybí.

1.10 Pojetí studentského posuzování kvality práce vysoké školy v projektu IPN

Kvalita

Zadání, které znělo: vytvořit nástroj pro studentské hodnocení kvality výuky na úrovni vysokých škol, implikuje několik charakteristik takového nástroje.

Jednak musí jít nutně o nástroj **sumativního hodnocení**, aby bylo možné srovnání hodnocených škol. To znamená standardizovaný nástroj, který ubírá prostoru pro flexibilitu, zohledněná konkrétních podob výukových procesů probíhajících na hodnocené instituci. Takový nástroj může měřit jen několik aspektů studentských hodnocení, u nichž může předpokládat, že jsou srovnatelně smysluplné napříč předpokládanou paletou hodnotících institucí. Kromě poměrně samozřejmě předpokládatelné **valenci hodnocení** (tj. dimenze pozitivní-negativní) můžeme aspirovat na měření již jen několika dalších dimenzí.

Vzhledem k zamýšlenému širokému nasazení musí být nástroj **efektivní**. Efektivní ve smyslu snadného použití (administrace) a vyhodnocení. Z toho plyne, že nástroj by měl měřit, jen to, pro co byl zkonstruován, a vyvarovat se zjišťování skutečností, které „by mohly být zajímavé“, což je častý nešvar hodnotících nástrojů.

Z pohledu většiny zúčastněných (zejm. respondentů a organizátorů) půjde o nástroj využívaný především k **externímu hodnocení**, ať již jej bude využívat externí instituce (agentura) nebo vedení vysoké školy. V tomto smyslu je třeba ve znění nástroje zajistit neutrální jazyk minimalizující obavy

Vzhledem ke striktně sumativnímu rámci hodnocení a uvažovanému použití v decizních procesech je zároveň prioritou přesnost, **reliabilita měření**.

Psychometrický přístup versus běžné dotazování. Nástroje pro studentská hodnocení výuky obvykle mívají dvojí podobu. Část nástrojů se dotazuje na každý zamýšlený aspekt hodnocení jednou otázkou, druhá část se dotazuje na každý zamýšlený aspekt více otázkami, přičemž odpovědi z takové skupiny otázek jsou při vyhodnocení matematicky agregovány.

První typ vychází spíše z tradic sociologického dotazování a interpretovány jsou odpovědi na jednotlivé otázky. Kvalitativní charakteristiky takového měření pak obvykle nejsou zjišťovány.

Typ druhý se opírá o psychometrickou teorii, která uvažuje o otázkách v dotazníku jako o indikátorech, z nichž můžeme usuzovat na nějakou míru měřené charakteristiky. Zároveň předpokládáme, že měřená charakteristika existuje již před okamžikem měření. Předpokládá se, že existuje řada vnějších projevů měřeného hodnocení (především v podobě ochoty pozitivně odpovídat na hodnotící otázky). Díky využití několika indikátorů (otázek) je pak měření přesnější protože jejich množství snižuje vliv specifického významu jednotlivé otázky pro konkrétního respondenta. Měření je také validnější, protože více otázkami jsou lépe pokryty různé fasety, nuance měřeného konstruktů – v našem případě hodnocení výuky. V případě externího sumativního hodnocení používaného napříč různými institucemi je taková robustnost zásadní charakteristikou. V tomto smyslu doporučuje pro konstrukci nástrojů pro měření studentských hodnocení kvality i Marsh et al. (2011).

SET versus DUE. Existují dva velmi odlišné typy studentských hodnocení – **studentské hodnocení výuky** (*Student Evaluation of Teaching* - SET), kdy studenti hodnotí kvalitu výuky konkrétního učitele v konkrétním kurzu, a hodnotící **zkušenosti studenta s výukou na katedře či univerzitě** (*Departmental and University Experiences* - DUE), kdy student hodnotí kvalitu výuky v rámci svého studijního programu obecně (Marsh et al., 2011). Často mezi nimi nerozlišujeme, protože máme za to, že zdroje hodnocení jsou v obou případech podobné. Řada organizátorů studentských hodnocení výuky je ochotna používat velmi podobné nebo identické metody měření na různých úrovních (kurz – katedra – fakulta). Marsh et al (2011) argumentují, že zejména z hlediska měření pro takovéto směřování nemáme žádný racionální podklad, to minimálně ze dvou důvodů:

1. Hodnocení konkrétního výkonu konkrétního učitele se zakládá na zcela jiných kognicích respondenta, než hodnocení studijního programu, katedry či fakulty.
2. I pokud bychom vycházeli z toho, že nás zajímá pouze generalizované hodnocení výuky ve stejných dimenzích, jako je hodnocení jednotlivý učitel-kurz, narazíme na poznatky behaviorálních ekonomů (a samozřejmě psychologů), kteří již dobře vědí, že tento proces generalizace je velmi vzdálen jakémusi idealizovanému váženému průměrování všech zkušeností.

Nástroj pro studentské hodnocení výuky v projektu IPn kvalita jsme tedy koncipovali jako nástroj měřící hodnocení celého studia (studijního programu), tj. DUE konstruovaný jako psychometrický nástroj. Abychom mohli pracovat i se stávajícími studenty, namísto absolventů, uvažovali jsme jako předmět hodnocení **dosavadní průběh studijního programu**.

Oblasti hodnocení - měřené konstrukty. Jak uvádíme výše, je poměrně obtížné stanovit, které aspekty výuky či šířeji realizace studijního programu, jsou těmi, které konstituují studentská hodnocení (tj. jsou reálně hodnotícími prvky ve studentských mentálních reprezentacích studia) napříč širokou škálou různých podob realizace různých studijních programů. Při stanovení hodnocených oblastí jsme vyšli z oblastí měřených různými nástroji používanými v rozsáhlých šetřeních studentských hodnocení kvality studia (např.

Richardson, 2005; Cheng, Marsh, 2010) a dospěli k následujícím obecným oblastem, které jsou zahrnuty ve většině z nich.

1. **Hodnocení získaných poznatků a dovedností** je aspektem, který se na celkovém hodnocení studia podílí velkou měrou. Zahrnuje především to, zda studenti považují učivo, které se učí, za smysluplné a relevantní pro svůj předpokládaný profesní vývoj, zda oproti jejich představě něco nechybí. Pokud jsou tyto podmínky splněny, jsou studenti spokojeni se získanými poznatky a dovednostmi motivováni k dalšímu učení a mají tendenci program hodnotit pozitivně. Na druhou stranu je zřejmé, že bez vnějších kritérií je pro studenty zdrojem tohoto hodnocení především srovnání se spolužáky a zpětná vazba od vyučujících.
2. **Organizace výuky, studia** je důležitou podmínkou kvalifikující hodnocení předchozí oblasti. I kvalitní obsah může být organizačně zajištěn způsobem, který studentům nevyhovuje, nebo dokonce studium značně komplikuje. Výuka musí mít jasně stanovená i sdělená pravidla a cíle. Obvykle i doporučené postupy jejich dosahování (způsoby studia, studijní zdroje apod.). Pak se studenti mohou soustředit na získávání poznatků a dovedností. Podobně jako u ostatních oblastí můžeme uvažovat o tom, že extrémně pozitivní hodnocení v této oblasti může být ve svých důsledcích kontraproduktivní, protože může znamenat malou podporu autonomie studentů v organizaci svého studia. Podobnou obavu však lze zformulovat i u zbývajících oblastí hodnocení.
3. **Fungování školních orgánů** doplňuje organizaci studia na institucionální úrovni. Zahrnuje další služby, které v rámci studijního programu vysoká škola zajišťuje – fungování knihovních služeb, studijní administrativy apod. Tato oblast se v používaných dotaznících vyskytuje oproti ostatním méně často, přesto ji považujeme za důležitou.
4. **Kvalita výuky, přednášek a seminářů.** Zmíněná oblast zahrnuje také interakci mezi učitelem a studenty, která je je specifickým a významným interpersonálním aspektem kvality výuky. Ačkoli je pro různé studenty interakce s vyučujícím různě důležitá, je to oblast, která opakovaně prokazuje svou relevanci pro celkové hodnocení.
5. **Kvalita zpětné vazby, včetně zkoušení a klasifikování.** S nárůstem počtu studentů vysokých škol si studenti sami uvědomují, že kvalitní osobní zpětná vazba od učitelů je nedostatkovou komoditou, a to jak v kvantitativním, tak kvalitativním smyslu. Zkoušení jako sumativní zpětná vazba významným zdrojem emocí a tedy i podkladem hodnocení. Mírnost hodnocení je tradičně zvažována jako zkreslující faktor v hodnocení, závěry ohledně míry takového zkreslení se však v různých studiích liší (Greenwald, 1997). I s ohledem na to je vhodné měřit studentské hodnocení zkoušení, ať již je využijeme pro kontrolu tohoto hypoteticky předpokládaného zkreslujícího vlivu, nebo se je rozhodneme zahrnout do celkového hodnocení studia.

Ačkoli lze teoreticky od sebe odlišit hodnocení jednotlivých oblastí, popřípadě jejich částí, bylo by nereálné očekávat, že studentská hodnocení, tak jak jsou součástí studentských mentálních reprezentací studia, jsou přesně tímto způsobem strukturována. Hodnocení požadovaná jednotlivými otázkami dotazníku tedy mají jen někdy podobu vybavení hodnocení z paměti. Častěji mají podobu konstruování hodnocení z dostupných paměťových obsahů - vzpomínek o konkrétních událostech (které student mohl, ale také nemusel osobně zažít). Protože i toto vybavování epizod z paměti a jejich zpracování je poměrně pracné, toto konstruování má často podobu „přenosu“ hodnocení z jedné oblasti do druhé.

Například pokud je student spokojen s tím jaké znalosti a dovednosti získal, může tuto spokojenost přenést i do hodnocení kvality výuky, aniž by musel pracně zvažovat třeba velmi rozdílné styly učení různých vyučujících, s nimiž se během studia setkal. Kvůli těmto kognitivně psychologickým aspektům spolu obvykle hodnocení různých oblastí souvisí do té míry, že je někdy obtížné je od sebe statisticky i věcně odlišit. Můžeme tedy předpokládat, že studenti obecně dokáží odlišit hodnocení v uvedených pěti oblastech, ale nemůžeme předpokládat, že to běžně dělají.

Empirická data tyto předpoklady potvrzují. V obou verzích dotazníku pro **pregraduální studium** jsme identifikovali tři relativně nezávislé dimenze hodnocení a v dotazníku určenému studentům postgraduálního doktorského studia pět dimenzí (detaily viz empirická část zprávy níže).

Dotazník pro doktorské studium. Literatura o evaluaci doktorského studia je mnohem skromnější (k výjimkám patří např. Marsh, Rowe, Martin, 2002). Proto jsme se rozhodli dotazník stavět na nástroji, který pro hodnocení postgraduálního studia z pohledu absolventů už léta používá Universita Karlova (Ježek, Mareš, 2012). Tento nástroj se retrospektivně zaměřuje na pět oblastí absolvovaného doktorského studia: sociální klima na pracovišti, pracovní podmínky, získané znalosti a dovednosti, kvality školitele a kvality zkoušení a hodnocení.

Na základě analýzy dat získaných tímto nástrojem jsme omezili počet položek, které pokrývaly oblast zkoušení a hodnocení, a ponechali jen jednu. Doktorandi dostávají na různých pracovištích zpětnou vazbu v různých podobách, přičemž zkoušení a formální hodnocení je často jen formalitou. Pouze v hodnocení průběhu a výsledku obhajoby disertační práce existovala smysluplná variabilita. Vzhledem k tomu, že navrhovaný nástroj míří na stávající studenty (nikoli absolventy), jsme tuto položku použít nemohli. Oproti nástroji používanému na UK jsme se rozhodli přidat oblast hodnocení organizace studia a zajištění potřebných služeb pro odbornou práci, jako je knihovna či dostupnost publikačních databází.

Definitivní seznam oblastí zahrnutých do nástroje pro postgraduální studenty je následující:

1. sociální klima na pracovišti – přijetí doktoranda do pracovního týmu a zapojení do vědeckých aktivit
2. pracovní podmínky – dostupnost pracovního místa, smysluplný program, zapojení do výuky a podpora výjezdů do zahraničí
3. kvality školitele – jeho dostupnost a kvalita vedení po odborné publikační stránce
4. korektnost zkoušení
5. získané znalosti a dovednosti – řešení odborných problémů, psaní projektů, přednášení, publikování a reflexe etických problémů
6. organizace a služby – administrativa předmětů, studijní oddělení, knihovna, publikační databáze.

Všechny verze dotazníků obsahují také závěrečnou položku, která žádá respondenty o to, aby zhodnotili své dosavadní studium **jako celek**. Jejím účelem je dát respondentům příležitost zahrnout do svého hodnocení také faktory, které jsou pro ně osobně důležité. V tomto smyslu jde o čisté subjektivní hodnocení, jehož nevýhodou je obtížná interpretace.

2. Empirická část projektu

2.1 Cíle empirické části projektu

Cílem empirické části projektu bylo vytvořit originální nástroj pro externí hodnocení kvality práce vysokých škol v České republice. Záměrem bylo vytvořit dva dotazníky – pro pregraduální studium (verze pro studenty prezenční formy a verze pro studenty kombinované formy) a dotazník pro studenty postgraduálního doktorského studia. Bylo potřeba ověřit proveditelnost elektronického sběru dat u velkého počtu studentů a zjistit psychometrické charakteristiky každého ze dvou typů měřicího nástroje. V návaznosti na to bylo cílem navrhnout úpravy dotazníků tak, aby nezatěžovaly respondenty, poskytovaly dostatek screeningových údajů a byly využitelné při externím hodnocení vysokých škol.

2.2 Vzorek

Detailní popis postupu vytváření výběrového souboru je uveden v závěrečné zprávě o realizaci zakázky „Průzkum hodnocení kvality studia studenty veřejných vysokých škol“, která je přílohou (č. 2) této zprávy. Z této zprávy zde vybíráme několik hlavních faktů.

Šetření proběhlo na **podzim 2011** stejným způsobem, jakým jsme předpokládali, že by mohl být pilotovaný nástroj používán v ostrém provozu. Jde tedy zároveň o zkoušku proveditelnosti takového postupu.

Výběrový soubor byl koncipován jako reprezentativní na úrovni fakult veřejných vysokých škol proporčně stratifikovaný podle formy studia – prezenční, kombinované, doktorské. Cílem bylo oslovit 5% studentů každé fakulty. Respondenti byli přímo emailem osloveni a pozváni k účasti **realizátorem**, kterým bylo **Akademické centrum studentských aktivit (ACSA) v Brně⁴**. Seznam emailových kontaktů vytvořili pseudonáhodným výběrem dle instrukcí vypracovaných ACSA pověřenými pracovníky fakult.

Dotazník byl administrován primárně online. Papírová forma dotazníku byla administrována doplňkově na fakultách, kde se nepodařilo online sběrem zajistit dostatečně velký vzorek. V takovém případě byl výběr skupinový, kdy byly oslovovány skupiny přítomných studentů na přednáškách apod.

Celkem bylo osloveno přes 70 000 studentů. Průměrná návratnost při oslovení emailem činila 19 % (0,8 – 35,6 % na různých školách). Ač tato návratnost převyšuje v literatuře uváděné běžně dosahované hodnoty návratnosti v tomto typu šetření, přesto je natolik nízká, že je nutné si klást otázku, jaké studenty data reprezentují.

Celková efektivní velikost vzorku činí 14 343 respondentů, z toho 12 114 prezenčních, 1 340 kombinovaných a 889 doktorských.

2.3 Měřicí nástroj

K měření studentských hodnocení kvality byl navržen vlastní dotazníkový nástroj založený na likertovských škálách v psychometrickém slova smyslu. Každou oblast hodnocení pokrývá několik položek, což umožňuje konstrukci likertovských sumačních škál měřících spokojenost respondenta s danou oblastí – aspektem výuky.

Dotazník byl vytvořen ve 3 formách zohledňujících specifika různých typů a forem studia. Jedna forma je určena pro studenty prezenčních pregraduálních studijních programů. Druhá forma je určena pro studenty kombinovaných pregraduálních studijních programů. Třetí forma dotazníku je určena pro studenty doktorských studijních programů, ať již v prezenční nebo kombinované formě.

⁴ Děkujeme mu za velmi dobrou spolupráci ve všech etapách výzkumu.

Plné znění všech dotazníků je uvedeno v příloze 1. Ke všem položkám se respondenti vyjadřovali na pětibodové škále od *souhlasím* po *nesouhlasím* s doplňkovou šestou možností *nelze hodnotit*. Možnost *nelze hodnotit* byla zahrnuta pro případ, kdy konkrétní hodnocený studijní program, popř. jeho současná realizace, aspekt studia, na který se položka zaměřuje, neobsahuje a respondent jej tedy nemůže hodnotit. U některých položek je přímo uvedeno, kdy tuto možnost zvolit (např. u otázky hodnotící činnost akademického senátu v případě, že respondent o činnosti AS zatím neslyšel). Pětibodová hodnotící škála zahrnuje střední volbu *těžko hodnotit*.

Zahrnutí střední, neutrální volby je často diskutovaným aspektem podoby dotazníkových položek, protože dává u hodnotící položky respondentovi možnost nehodnotit, vyhnout se hodnocení. V našem šetření jsme se rozhodli tuto volbu zahrnout, protože variabilita hodnocených studijních programů a jejich reprezentování studenty je velmi vysoká a situace, kdy respondent sice vnímá daný aspekt studia, ale v jeho reprezentaci studia nehraje tento aspekt hodnotící roli, je nevyhnutelná a relativně častá. Vynucené hodnocení by pak bylo artefaktem sběru dat obvykle zvyšujícím unidimenzionalitu (protože takové hodnocení je obvykle respondentem odvozeno od obecnějšího hodnocení). Ovšem nejen to. Výzkumy z oblasti kognitivních aspektů dotazníkových šetření (surveys) ukazují (Tourangeau, Rips, Rasinski, 2000), že takto vytvořená artefaktuální hodnocení se pak často stávají součástí respondentovy reprezentace předmětu hodnocení. S ohledem na etické požadavky tohoto typu průzkumu bychom tedy neměli respondentům upírat střední volbu, pakliže lze předpokládat, že by mohla být validní, autentickou odpovědí.

V tomto šetření byly střední volby využívány střídavě, medián relativní četnosti této volby činí 14 % v prezenčním studiu, 12 % v kombinovaném studiu 9 % (více viz Tabulka 4) a relativní četnosti této volby nevyčnívají z rozložení četností ostatních voleb.

Tabulka 4. Popisné statistiky relativních četností střední volby.

Forma dotazníku	Medián	Minimum	Maximum
Prezenční	14,3 %	6,9 %	26,6 %
Kombinovaná	11,9 %	4,9 %	22,5 %
Doktorská	9,3 %	3,4 %	20,1 %

2.4 Postup analýzy

Nejprve jsme v rámci základní statistické deskripce prozkoumali pravidelnosti v chybění odpovědi na jednotlivé položky (item non-response) a také rozdíly mezi elektronickou (online) a papírovou verzí dotazníků.

Data ze tří forem dotazníků byly podrobeny položkové analýze podle klasické teorie testů. Po popisných statistikách jsme pomocí exploratorní faktorové analýzy prozkoumali dimenzionalitu dotazníku. Následně jsme navrhli součtové škály, které lze z dotazníku vytvořit a ověřili jejich interní konzistenci. Konečným krokem analýzy bylo pomocí multilevel lineárního modelu kvantifikovat variabilitu součtových skóre na jednotlivých úrovních našich dat, tj. na úrovni respondenta, fakulty a vysoké školy. Všechny analýzy byly provedeny pomocí IBM SPSS verze 20.

2.5 Výsledky

2.5.1 Analýza chybějících odpovědí

U jednotlivých položek mohou chybět validní odpovědi z několika různých důvodů. Jednak mohli položku přeskočit a neodpovědět na ni, což je ve většině výzkumů nezadatelné právo účastníků výzkumu. Tuto možnost měli respondenti pouze v papírové verzi dotazníku, elektronická je nutila do zodpovězení všech položek. K závažnému porušení práv respondentů však nedošlo, protože u každé položky byla k dispozici také možnost *nelze hodnotit* a respondenti ji jako takovou využívali. V papírové podobě dotazníku bylo také možné odpovědět nekorektně, např. zvolit více možností, což rovněž vyústilo v nevalidní odpověď. Z důvodů rozdílů mezi elektronickou a papírovou verzí a relativně malých četností jiných typů chybějících odpovědí kromě využití volby *nelze hodnotit*, jsme chybějící odpovědi analyzovali společně bez ohledu na typ „chybění“.

Prezenční forma dotazníku

U většiny položek chybí méně než 5 % odpovědí. Více odpovědí chybí u položky č. 20 (S činností akademického senátu fakulty jsem spokojen⁵) – 65 %; č. 8 (Prakticky zaměřená výuka jako celek pro mě byly přínosné) – 30 %; č. 9 (Učitelé byli studentům v rámci konzultačních hodin opravdu k dispozici) – 13 %, č. 16 (Na etiku odborné práce se na naší katedře/ústavu velmi dbá.) – 9 % a č. 19 (Se službami fakultní knihovny a studovny jsem byl spokojen.) – 9 %. V průměru chybí 1,8 odpovědi v elektronické a 1,6 odpovědi v papírové formě.

U prezenční formy dotazníku se můžeme podívat na rozdíly v množství chybějících hodnot mezi elektronickou a papírovou verzí. U většiny položek chybí více odpovědí v papírové verzi dotazníku. To může odrážet menší míru subjektivně prožívané možnosti volby se šetření nezúčastnit a také větší možnost dopustit se chyb v odpovídání u papírové formy. Výraznou výjimkou je položka zaměřená na činnost akademického senátu (20) a položka zaměřená na praktickou část výuky (8). U obou je výrazně větší množství chybějících odpovědí v elektronické formě. Celkově jsou však vzorce chybění odpovědí u elektronické a papírové verze srovnatelné.

Tabulka 5. Relativní četnost chybějících odpovědí na jednotlivé položky dotazníku pro prezenční formu dotazníku.

Forma administrace dotazníku		o01	o02	o03	o04	o05	o06	o07	o08	o09	o10
elektronická	N=7736	2,3	1,9	0,6	0,9	0,7	0,7	2,8	35,0	13,1	2,0
papírová	N=4378	6,0	4,6	1,5	1,1	1,3	1,9	4,6	20,2	13,7	4,0
celkem		3,6	2,8	0,9	1,0	0,9	1,2	3,5	29,7	13,3	2,7
		o11	o12	o13	o14	o15	o16	o17	o18	o19	o20
elektronická	N=7736	4,2	1,3	0,9	1,7	1,0	8,7	0,1	3,6	9,0	75,8
papírová	N=4378	5,8	2,9	1,1	2,3	2,0	9,8	1,1	5,7	8,4	45,2
celkem		4,8	1,9	1,0	1,9	1,4	9,1	0,4	4,4	8,8	64,8
		o21	o22	o23	o24	o25	o26				
elektronická	N=7736	0,5	1,1	1,8	1,2	3,9	0,0				
papírová	N=4378	1,6	2,4	3,4	2,1	5,8	1,6				
celkem		0,9	1,6	2,4	1,5	4,6	0,6				

⁵ V textu obvykle uvádíme pro přehlednost zjednodušené znění položek bez přechylování a vysvětlivek.

Kombinovaná forma dotazníku

U většiny položek chybí méně než 5 % odpovědí. Míra chybnosti je zde však vyšší než u prezenčních studentů – 10 položek má více než 5% chybných odpovědí. Více odpovědí chybí například u položky č. 20 (S činností akademického senátu fakulty jsem spokojen⁶) – 82 %; č. 5 (Prakticky zaměřená výuka jako celek pro mě byly přínosné) – 53 %; č. 19 (Se službami fakultní knihovny a studovny jsem byl spokojen.) – 23 %; č. 2 (S nabídkou povinně volitelných kurzů jsem spokojen.) – 19 % a č. 4 (S kvalitou prezenční části studia odehrávající se ve škole jsem byl většinou spokojen.) – 17 %. V průměru chybí 2,7 odpovědi v elektronické a 2,5 odpovědi v papírové formě.

Vyšší míra chybnosti odpovědí zde patrně odráží širokou paletu podob kombinovaných studijních programů. Zatímco některé jsou velmi podobné prezenčním, jiné se spíše blíží dálkovému studiu.

Srovnání míry chybnosti mezi papírovou a elektronickou administrací je u kombinovaných studentů spíše srovnáním těch, kdo častěji dochází na prezenční výuku s těmi, kdo zůstávají více doma. Nelze jej tedy interpretovat primárně jako srovnání modů administrace. Odráží to například položka 4 dotazující se na spokojenost s prezenční částí výuky, kde chybí mnohem více odpovědí v elektronické formě.

Tabulka 6. Relativní četnost chybných odpovědí na jednotlivé položky dotazníku pro kombinovanou formu dotazníku.

Forma administrace dotazníku		o01	o02	o03	o04	o05	o06	o07	o08	o09	o10
elektronická	N=1120	8,5	20,6	0,6	19,1	54,1	2,0	0,8	9,2	3,3	4,6
papírová	N=220	5,9	9,5	2,3	8,2	45,9	3,2	1,4	16,8	3,6	4,1
celkem		8,1	18,8	0,9	17,3	52,8	2,2	0,9	10,4	3,4	4,6
		o11	o12	o13	o14	o15	o16	o17	o18	o19	o20
elektronická	N=1120	3,9	0,3	0,8	2,5	6,7	2,1	0,6	4,2	22,1	85,9
papírová	N=220	2,3	0,5	0,5	2,3	10,0	5,9	0,9	10,0	29,5	61,8
celkem		3,7	0,3	0,7	2,5	7,2	2,7	0,7	5,1	23,4	81,9
		o21	o22	o23	o24	o25	o26				
elektronická	N=1120	1,4	2,4	2,9	2,6	9,5	0,0				
papírová	N=220	1,4	2,7	2,7	4,1	12,7	1,8				
celkem		1,4	2,5	2,9	2,8	10,0	0,3				

Doktorská forma dotazníku

U většiny položek chybí méně než 5 % odpovědí. Více odpovědí chybí u položek zaměřených na vědeckou přípravu: č. 16 (Během vědecké přípravy jsem se naučil psát projekty a získávat zdroje pro jejich uskutečnění.) – 15 %; č. 17 (Během vědecké přípravy jsem se naučil přednášet na domácí i mezinárodní úrovni.) – 13 %; č. 18 (Během vědecké přípravy jsem se naučil publikovat) – 14 %; č. 19 (Během vědecké přípravy jsem se naučil rozpoznávat a řešit etické problémy spojené s tvůrčí činností nebo s aplikováním výsledků v praxi.) – 18 %. Vyšší míru chybných odpovědí měly také položky č. 20 (Zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky, zapisování zápočtů atd. přes informační systém fungovalo dobře.) – 11 % a č. 14 (U zkoušek, které jsem absolvoval, bylo zkoušení a hodnocení korektní.) – 15 %. V průměru chybí 1,4 odpovědi v elektronické formě.

⁶ V textu obvykle uvádíme pro přehlednost zjednodušené znění položek bez přechylování a vysvětlivek.

Tabulka 7. Relativní četnost chybějících odpovědí na jednotlivé položky dotazníku pro doktorskou formu dotazníku.

Forma administrace dotazníku		o01	o02	o03	o04	o05	o06	o07	o08	o09	o10
elektronická	N=889	2,5	1,2	2,7	2,6	1,8	2,0	3,4	1,1	3,6	0,4
		o11	o12	o13	o14	o15	o16	o17	o18	o19	o20
elektronická	N=889	0,4	1,2	4,3	15,3	7,3	15,1	13,3	13,8	18,2	11,0
		o21	o22	o23	o24						
elektronická	N=889	3,1	10,2	2,7	0,0						

Shrnutí

U většiny položek míry chybění odpovědí dostatečně nízká, a to zvláště pokud budou položky využívány především jako prvky sumačních škál, které umožňují chybění malé části položek, z nichž se škála skládá. Položky, které mají vysokou míru chybění platných odpovědí, by bylo dobré interpretovat individuálně. Zatímco vyšší míra chybění je u otázky na praktické aspekty výuky (praxe, laboratoře apod.) přirozená, protože u některých studijních oborů není součástí kurikula, u otázky na činnost AS, jde zjevně o problém ve vnější komunikaci aktivit AS. Míra chybějících odpovědí na jednotlivé položky by tak měla být součástí vyhodnocení výsledků takového šetření.

2.5.2 Popisné statistiky jednotlivých položek

Četnosti odpovědí na jednotlivé položky ve všech třech formách dotazníku jsou uvedeny v příloze 1.

2.5.3 Dimenzionalita měřících nástrojů

Obsahově se položky dotazníků zaměřovaly na sedm oblastí hodnocení kvality výuky. Tyto oblasti byly odvozeny empiricky z velkého množství výzkumů, které proběhly především v anglofonních zemích. Ačkoli je výuka na našich vysokých školách do značné míry podobná, nelze automaticky spoléhat na to, že i studenti českých veřejných vysokých škol reprezentují výuku ve stejné struktuře. Navíc i v citovaných studiích vychází faktory hodnocení jako natolik korelované, že je mnohdy vhodnější o hodnocení uvažovat jako o unidimenzionálním.

Prezenční forma dotazníku

Dimenzionalita prezenční formy dotazníku byla prozkoumána exploratorní faktorovou analýzou metodou maximální věrohodnosti. Do faktorové analýzy jsme zahrnuli položky 1 až 25, poslední položku žádající respondenta o celkové shrnutí hodnocení kvality výuky jsme do analýzy nezahrnuli. Vzhledem k tomu, že v datech bylo několik položek s velkým množstvím chybějících dat, analyzována byla korelační matice, v níž byly použity s výpočtu korelace všechny dostupné případy dvou korelovaných položek (pairwise). Celkem 6 vlastních hodnot převyšovalo hodnotu 1; zlom na screeplotu naznačoval vhodnost třífaktorového řešení. Zde prezentujeme pětifaktorové řešení.

Komunalita položek se pohybují od 0,15 do 0,80 s průměrem 0,32, což není mnoho; lze to však připsat hrubé pětibodové škále a poměrně značnému zešíkmení rozložení odpovědí u řady položek. Většinu rozptylu položek je tedy třeba připsat jedinečným zdrojům variability a samozřejmě náhodné chybě měření. Pětifaktorové řešení tak vysvětluje 32% rozptylu, přičemž první faktor v nerotovaném řešení sám vysvětluje 20 % a druhý 5 %. Těchto 5 faktorů reprodukuje původní korelační matici vcelku uspokojivě, pouze 12 z 300 (4 %) reprodukováných korelací se lišilo o více než 0,05. Korelace, které model společných 5 faktorů zachycuje nejhůře, jsou korelace sousedících položek (1-2, 13-14, 17-18, 19-20, 24-25), což vypovídá o

únave či stereotypním odpovídání respondentů. Test dobré shody však ukazuje, že rozdíly mezi původní a reprodukovanou korelační maticí nejsou zanedbatelné ($\chi^2(185) = 1104, p < 0,001$)

Tabulka 8 prezentuje faktorové náboje jednotlivých položek v šikmé rotaci direct oblmin s Kaiserovou normalizací. Šikmou rotaci jsme zvolili s ohledem na dosavadní poznatky a velmi silný první faktor. Korelace mezi faktory se pohybují od 0,29 po 0,57 v absolutní hodnotě. Ačkoli tato rotace dává maximální prostor pro to, aby položka mohla mít co nejvyšší náboj pouze na jednom faktoru, je zřejmé, že silný první faktor prostupuje i toto řešení. Řada položek má malé náboje na více faktorech. To do značné míry komplikuje interpretaci jak faktorů, tak toho, co jednotlivé položky měří.

První faktor tak můžeme přibližně interpretovat jako faktor spokojenosti se studijními materiály, včetně knihovny. Zahrnuje ale také položky hodnotící organizaci studia a fungování studijního oddělení. Druhý faktor v tomto řešení je faktor spokojenosti s částí výuky zaměřenou do praxe. Zahrnutí položky 25 ale naznačuje, že v obecnější rovině může jít i o spokojenost s tím, jaké vzdělání se studentovi dostává z pohledu budoucí zaměstnatelnosti. Třetí faktor zachycuje spokojenost s učiteli. Čtvrtý faktor hodnotí kvalitu přednášek a seminářů. Pátý faktor zahrnuje spokojenost s úrovní získávaných poznatků, ale také své schopnosti je získávat (položka 24). Vysoké požadavky se zde týkají také etiky.

Tabulka 8. Faktorové náboje položek v pětifaktorovém řešení, rotace direct oblmin.

	Faktor					
	Komunalita	1	2	3	4	5
o1 Mohl(a) jsem během studia absolvovat kurzy v pořadí, které mi vyhovovalo	0,17	0,28				
o2 S nabídkou povinně volitelných kurzů jsem spokojen(a).	0,23	0,22	-0,11		-0,22	
o3 Na začátku kurzu jsme se vždy dozvěděli přesně, čeho máme dosáhnout	0,20	0,19		-0,17	-0,15	0,11
o4 Myslím, že na nás vyučující kladli vysoké požadavky	0,19	-0,14				0,44
o5 Domácí příprava (samostatné studium) mohla docela dobře nahradit výuku ve škole; tam jsme se nedozvěděli moc nového.	0,32				0,57	
o6 S kvalitou přednášek, na kterých jsem byl(a), jsem byl(a) většinou spokojen(a)	0,47				-0,67	
o7 Semináře jako celek byly z mého pohledu kvalitní, dobře připravené.	0,36	0,11			-0,40	0,15
o8 Prakticky zaměřená výuka jako celek (tj. praktická či laboratorní cvičení, praxe nebo stáže organizované školou) pro mě byly přínosné	0,26		-0,33		-0,17	
o9 Učitelé byli studentům v rámci konzultačních hodin opravdu k dispozici	0,41			-0,63		
o10 Nebyl problém získat od učitelů informace či zpětnou vazbu prostřednictvím e-mailu či telefonu.	0,50			-0,74		
o11 Na písemné práce (seminárky, úlohy, projekty apod.) jsem vždy dostal včas užitečnou zpětnou vazbu.	0,33			-0,47		
o12 Zkoušení a hodnocení našich výkonů bylo spravedlivé	0,24	0,21		-0,22	-0,19	
o13 Doporučené studijní materiály (učebnice, skripta, elektronické materiály potřebné ke zvládnutí kurzu) byly dobře dostupné.	0,36	0,63				
o14 Z doporučených studijních materiálů (učebnic, skript, elektronických materiálů) se mi dobře studovalo.	0,36	0,55			-0,13	
o15 Plánovaná výuka se skutečně konala. Výuka, která se neuskutečnila podle plánu (odpadlá přednáška apod.), byla vždy nahrazena.	0,18	0,14				0,33
o16 Na etiku odborné práce (profesní etiku, etiku při psaní odborných prací, výzkumu apod.) se na naší katedře/ústavu velmi dbá.	0,29	0,12		-0,15		0,38
o17 Organizace studia (tj. systém, postup), zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky atd. funguje plně k mé spokojenosti.	0,21	0,36		-0,13		
o18 Problémy, s nimiž jsme se jako studenti/ky obraceli na pracovníky a	0,19	0,27		-0,20		

pracovnice studijního oddělení, byly vyřizovány rychle a korektně.

o19 Se službami fakultní knihovny a studovny (popř. univerzitní knihovny, nemá-li fakulta vlastní knihovnu) jsem byl(a) spokojen(a).	0,15	0,36				
o20 S činností akademického senátu fakulty jsem spokojen(a)	0,23	0,29	-0,13		0,13	
o21 Myslím, že jsem získal(a) dostatek teoretických poznatků (terminologie, teorie, odborný jazyk apod.).	0,45	0,11	-0,17	-0,18	0,43	
o22 Myslím, že jsem se naučil(a) odborné poznatky aplikovat; řešit odborné problémy.	0,64		-0,73		0,11	
o23 Získal(a) jsem užitečné praktické dovednosti jak něco udělat, vyřešit, které jsou přímo použitelné v praxi.	0,80		-0,96		-0,13	
o24 Myslím, že jsem se naučil(a) efektivněji studovat.	0,26	0,17	-0,17		0,31	
o25 Naučil(a) jsem se lépe pracovat v týmu (např. vím lépe, jaká role v týmové práci mi nejvíc sedí).	0,16	0,11	-0,29		0,10	
Rozptyl vysvětlený faktorem (nelze sčítat)		14 %	14 %	13 %	13 %	9 %

Poznámka. Náboje menší než 0,1 v absolutní hodnotě jsou pro přehlednost vynechány.

Kombinovaná forma dotazníku

Dimenzionalita prezenční formy dotazníku byla prozkoumána exploratorní faktorovou analýzou metodou maximální věrohodnosti. Do faktorové analýzy jsme stejně jako u prezenční formy původně zahrnuli položky 1 až 25, poslední položku žádající respondenta o celkové shrnutí hodnocení kvality výuky jsme do analýzy nezahrnuli. Vzhledem k tomu, že v datech bylo několik položek s velkým množstvím chybějících dat (listwise $N=112$), analyzována byla korelační matice, v níž byly použity s výpočtu korelace všechny dostupné případy dvou korelovaných položek (pairwise). Množství chybějících hodnot u položky 20 (akademický senát) však i přesto komplikovalo analýzu, a proto jsme ji nakonec z analýzy vyřadili.

Celkem 5 vlastních hodnot převyšovalo hodnotu 1; zlom na screeplotu naznačoval vhodnost dvoufaktorového řešení. Zde prezentujeme třífaktorové řešení.

Komunalita položek se pohybují od 0,18 do 0,78 s průměrem 0,37. Většinu rozptylu položek je tedy třeba připsat jedinečným zdrojům variability a samozřejmě náhodné chybě měření. Pětifaktorové řešení tak vysvětluje 37% rozptylu, přičemž první faktor v nerotovaném řešení sám vysvětluje 29 % a druhý 5 %. Těchto 5 faktorů reprodukuje původní korelační matici poměrně uspokojivě, 27 z 276 (9 %) reprodukovaných korelací se lišilo o více než 0,05. Korelace, které model společných 3 faktorů zachycuje nejhůře, jsou korelace sousedících položek (1-2, 4-5, 6-7, 12-13, 17-18, 24-25), což vypovídá o únavě či stereotypním odpovídání respondentů. Test dobré shody opět ukazuje, že rozdíly mezi původní a reprodukovanou korelační maticí nejsou zanedbatelné ($\chi^2(207) = 343, p < 0,001$)

Tabulka 9 prezentuje faktorové náboje jednotlivých položek v šikmé rotaci direct oblmin s Kaiserovou normalizací. Šikmou rotací jsme zvolili s ohledem na dosavadní poznatky a velmi silný první faktor. Korelace mezi faktory se pohybují od 0,38 po 0,62 v absolutní hodnotě. I zde je silný první faktor ve vzorci faktorových nábojů znát. Řada položek má zanedbatelné náboje na více faktorech.

První faktor se svým obsahem týká obecně organizace výuky a zahrnuje položky spokojenosti se studijními materiály, knihovnou, studijním oddělením. Zahrnuje také položky hodnotící vlastní plánování studia a informovanost o specifických nárocích kombinovaného studia. Druhý faktor zachycuje spokojenost s učiteli, zejména jejich dostupnost, ať fyzickou nebo prostřednictvím zpětných vazeb na práce studentů a zdá se být shodný s třetím faktorem z prezenční formy. Třetí faktor je o spokojenosti se získanými znalostmi a dovednostmi.

Tabulka 9. Faktorové náboje položek ve třífaktorovém řešení, rotace direct oblmin.

	Komunalita	Faktor		
		1	2	3
o1 Mohl(a) jsem během studia absolvovat kurzy v pořadí, které mi vyhovovalo	0,21	0,34		-0,11
o2 S nabídkou povinně volitelných kurzů jsem spokojen(a)	0,22	0,24		-0,25
o3 Myslím, že nás na začátku studia dostatečně informovali o požadavcích a specifických nárocích kombinovaného studia, na které je třeba si dát pozor.	0,31	0,49		
o4 S kvalitou prezenční části studia odehrávající se ve škole jsem byl většinou spokojen.	0,35	0,36		-0,25
o5 Prakticky zaměřená výuka jako celek (tj. praktická či laboratorní cvičení, praxe nebo stáže organizované školou) pro mě byly přínosné.	0,32	0,29		-0,32
o6 Na začátku kurzu jsme se vždy dozvěděli přesně, čeho máme dosáhnout.	0,35	0,53		
o7 Úkoly, které jsme dostávali pro samostatnou domácí práci, byly jasné, dobře specifikované.	0,34	0,51		
o8 Nebylo pro mě obtížné získat individuální konzultaci s vyučujícím (osobně či elektronicky).	0,58	0,14	0,66	
o9 Odezva učitelů na dotazy či žádosti zasílané elektronickou cestou byla dostatečně rychlá.	0,78		0,94	
o10 Na písemné práce (seminárky, úlohy, projekty apod.) jsem vždy dostal(a) včas užitečnou zpětnou vazbu (komentáře, připomínky, doporučení na úpravy apod.).	0,42	0,19	0,45	-0,13
o11 Zkoušení a hodnocení našich výkonů bylo spravedlivé	0,32	0,42	0,11	-0,11
o12 Doporučené studijní materiály (učebnice, skripta, elektronické materiály potřebné ke zvládnutí kurzu) byly dobře dostupné	0,24	0,54		
o13 Z doporučených studijních materiálů (učebnic, skript, elektronických materiálů) se mi dobře studovalo.	0,28	0,37		-0,21
o14 Plánovaná výuka se skutečně konala. Výuka, která se neuskutečnila podle plánu (odpadlá přednáška apod.), byla vždy nahrazena.	0,21	0,45		
o15 Na etiku odborné práce (profesní etiku, etiku při psaní odborných prací, výzkumu apod.) se na naší katedře/ústavu velmi dbá.	0,34	0,49		-0,13
o16 Skutečnost, že studuji kombinovanou formou, mi umožňuje, abych si naplánoval(a) čas mnohem efektivněji.	0,20	0,42		
o17 Organizace studia (tj. systém, postup), zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky atd. funguje plně k mé spokojenosti.	0,24	0,48		
o18 Problémy, s nimiž jsme se jako studenti/ky obraceli na pracovníky a pracovnice studijního oddělení, byly vyřizovány rychle a korektně.	0,22	0,36	0,18	
o19 Se službami fakultní knihovny (popř. univerzitní knihovny, nemá-li fakulta vlastní knihovnu) jsem byl(a) spokojen(a).	0,18	0,48		
o21 Myslím, že jsem získal(a) dostatek teoretických poznatků (terminologie, teorie, odborný jazyk apod.).	0,51	0,31		-0,49
o22 Myslím, že jsem se naučil(a) odborné poznatky aplikovat; řešit odborné problémy.	0,75			-0,90
o23 Získal(a) jsem užitečné praktické dovednosti jak něco udělat, vyřešit, které jsou přímo použitelné v praxi.	0,74	-0,13	0,11	-0,89
o24 Myslím, že jsem se naučil(a) efektivněji studovat.	0,37	0,30		-0,39
o25 Naučil(a) jsem se lépe pracovat v týmu (např. vím lépe, jaká role v týmové práci mi nejvíc sedí).	0,34	0,12		-0,50
Rozptyl vysvětlený faktorem (nelze počítat)		26 %	17 %	22 %

Poznámka. Náboje menší než 0,1 v absolutní hodnotě jsou pro přehlednost vynechány.

Doktorská forma dotazníku

Dimenzionalita prezenční formy dotazníku byla prozkoumána exploratorní faktorovou analýzou metodou maximální věrohodnosti. Do faktorové analýzy jsme stejně jako u prezenční formy původně zahrnuli položky 1 až 23, poslední položku žádající respondenta o celkové shrnutí hodnocení kvality výuky jsme do analýzy nezahrnuli. Vzhledem k tomu, že v datech bylo několik položek s velkým množstvím chybějících dat (listwise $N=505$), analyzována byla korelační matice, v níž byly použity s výpočtu korelace všechny dostupné případy dvou korelovaných položek (pairwise).

Celkem 5 vlastních hodnot převyšovalo hodnotu 1; zlom na screeplotu také naznačoval vhodnost pětifaktorového řešení, které zde prezentujeme.

Komunalita položek se pohybuje od 0,11 do 0,84 s průměrem 0,43, což je dobré. Pětifaktorové řešení tak vysvětluje 43% rozptylu, přičemž první faktor v nerotovaném řešení vysvětluje 23 % a druhý 8 %, třetí 5 % a čtvrtý 4 %. Těchto 5 faktorů reprodukuje původní korelační matici poměrně uspokojivě, 19 z 253 (7 %) reprodukovanych korelací se lišilo o více než 0,05. Test dobré shody opět ukazuje, že rozdíly mezi původní a reprodukovanou korelační maticí nejsou zanedbatelné ($\chi^2(148) = 406, p < 0,001$)

Tabulka 10 prezentuje faktorové náboje jednotlivých položek v šikmé rotaci direct oblmin s Kaiserovou normalizací. Šikmou rotaci jsme zvolili s ohledem na dosavadní poznatky a silný první faktor. Korelace mezi faktory se pohybují od 0,22 po 0,45 v absolutní hodnotě.

První faktor se je hodnocením školitele. Druhý faktor je o spokojenosti se získanými znalostmi a dovednostmi. Třetí faktor hodnotí zapojení do akademického týmu na školícím pracovišti. Čtvrtý faktor zachycuje organizaci výuky a studia. Poslední, pátý faktor hodnotí mezinárodní dimenzi studia – konference a stáže.

Shrnutí

Faktorové analýzy položek dotazníků pro prezenční formu studia a kombinovanou formu studia poskytují podobné výsledky. Většina položek vysoce sytý obecný hodnotící faktor. Díky němu lze sečíst do škály téměř libovolnou podmnožinu položek a získat škálu se solidní vnitřní konzistencí. Pak je však problematické prokázat diferenciální validitu takových škál, tj. to, že vskutku měří různé aspekty kvality studia. Položky dotazníku pro doktorské studium jsou také syceny silným prvním faktorem, ale následující faktory jsou o něco silnější než u dotazníků pro prezenční formu studia a kombinovanou formu studia šikmá faktorová struktura má o něco blíže k jednoduché struktuře (tj. každá položka má vysoký náboj jen na jednom faktoru).

Tabulka 10. Faktorové náboje položek v pětifaktorovém řešení, rotace direct oblmin.

	Faktor					
	Komunalita	1	2	3	4	5
o1 Lidé ze školicího pracoviště (ústavu, katedry...) mě přijali mezi sebe jako kolegu/kolegyni.	0,46			0,65		
o2 Pokud potřebuji s něčím poradit, zkušenější kolegové mi ochotně poradí.	0,57	0,21	-0,11	0,64		
o3 Na školicím pracovišti mám možnost odborně spolupracovat s dalšími doktorandy.	0,35			0,53		
o4 Školicí pracoviště mi dává příležitost k tomu, abych se zapojil(a) do běžícího výzkumu a poznal(a), jak se dělá skutečný výzkum.	0,56	0,12	0,21	0,59	-0,11	
o5 Na školicím pracovišti mohu bez problémů pracovat na počítači a aktivně pracovat s informačními zdroji.	0,22		0,10	0,26	0,22	
o6 Školicí pracoviště (ústav, katedra...) organizuje pro doktorandy užitečné semináře.	0,31		0,13	0,23	0,17	-0,19
o7 Školicí pracoviště vyžaduje, abychom se zapojovali do výuky a působili jako vysokoškolští učitelé.	0,10		0,17			-0,13
o8 Školicí pracoviště podporuje účast doktorandů na vědeckých konferencích.	0,57			0,17		-0,64
o9 Školicí pracoviště podporuje stáže doktorandů v zahraničí.	0,53					-0,70
o10 Pokud se potřebuji sejit se školitelem, není to problém.	0,42	0,62				
o11 Když se sejdou se školitelem ke konzultaci, věnuje se mi naplno.	0,53	0,68				
o12 Školitel mě po odborné stránce dobře vede.	0,84	0,94				
o13 Školitel mi dobře radí a vede při přípravě publikací.	0,80	0,88	0,10			
o14 U zkoušek, které jsem absolvoval(a), bylo zkoušení a hodnocení korektní.	0,28		0,21		0,44	
o15 Během vědecké přípravy jsem se zdokonalil(a) v dovednosti analyzovat výzkumné problémy.	0,44		0,52	0,18	0,11	
o16 Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) psát projekty a získávat zdroje pro jejich uskutečnění (psát grantové žádosti).	0,29		0,54			
o17 Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) přednášet na domácí i mezinárodní úrovni.	0,58		0,72	0,11		
o18 Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) publikovat na domácí i mezinárodní úrovni.	0,64		0,78		-0,12	
o19 Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) rozpoznávat a řešit etické problémy spojené s tvůrčí činností nebo s aplikováním výsledků v praxi.	0,41		0,53		0,23	0,12
o20 Zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky, zapisování zápočtů atd. přes informační systém fungovalo dobře.	0,24				0,48	
o21 Problémy, s nimiž jsme se jako doktorandi obraceli na pracovnice studijního oddělení, byly vyřizovány rychle a přesně.	0,21		-0,11	0,12	0,43	
o22 Služby fakultní (univerzitní) knihovny byly bezproblémové.	0,25			-0,10	0,49	-0,10
o23 Mám k dispozici všechny online publikační zdroje (databáze), které potřebuji.	0,25				0,41	-0,16
Rozptyl vysvětlený faktorem (nelze počítat)		17 %	15 %	17 %	9 %	12 %

2.5.4 Sumační škály

Prezenční forma dotazníku

Na základě výše uvedeného pětifaktorového řešení jsme zkonstruovali 3 sumační likertovské škály. První škála (S1) spojuje vysoce korelující faktory 1 a 3 a zachycuje především percipovanou kvalitu organizace výuky. Druhá škála (S2) spojuje faktory 4 a 5 a zachycuje tak hodnocení kvality získávaných poznatků, nebo by se také dalo říci „úrovně“ výuky. Třetí škála (S3) zachycuje specificky hodnocení kvality výuky z hlediska praxe. Vedle těchto tří škál jsme spočítali ještě celkovou škálu (SS) zahrnující všech 25 položek. Výčet použitelných škál doplňuje ještě položka 26, která žádala respondenty o obecné, shrnující hodnocení studia na školské klasifikační škále od 1 do 5.

Všechny škály jsou počítány jako průměr položek zařazených do škály s tolerancí chybění do 1/3 položek (tzn. průměr se počítá z položek s platnými odpověďmi). Chybí-li větší množství odpovědí, škálový skór se pro daného respondenta nespočítá.

Všechny škály jsou orientované podle kódování položek v dotazníku (1 souhlas až 5 nesouhlas), což znamená, že vyšší hodnoty na škále znamenají negativnější hodnocení.

Základní popisné statistiky těchto škál včetně odhadu vnitřní konzistence škály pomocí Cronbachova koeficientu alfa uvádí tabulka 11. Odhady vnitřní konzistence jsou mírně nadhodnocené, protože algoritmus SPSS používá pro výpočet pouze případy bez chybějících hodnot. Respondenti, kteří nevyužívají svého práva přeskakovat položky, poskytují obvykle konzistentnější vzorec odpovědí než respondenti, kteří odpovědi na některé položky vynechali. Ovšem i v případě tak masivního chybění odpovědí, jako třeba to způsobené položkou o akademickém senátu (20) jde o nadhodnocení v řádu několika setin.

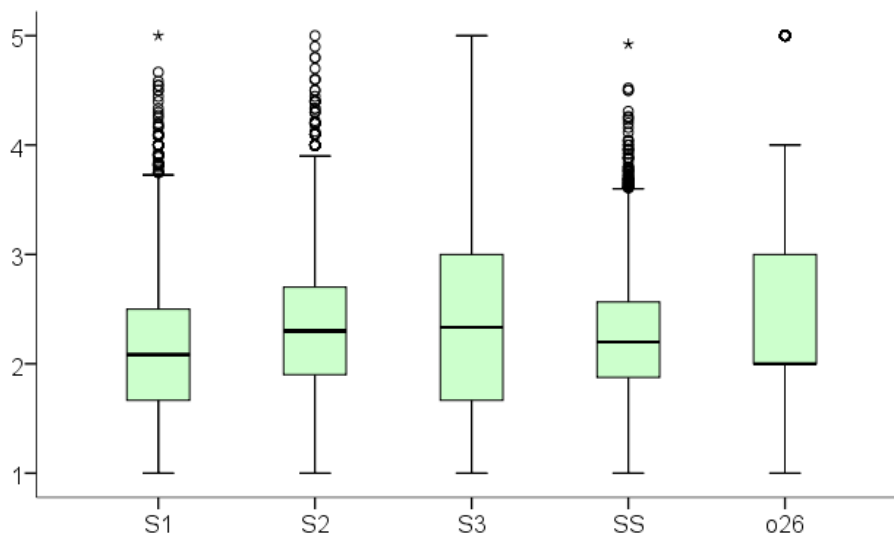
Všechny škály jsou podobně pozitivně zešíkmené s průměry mírně přesahujícími hodnotu 2. Většina respondentů tedy vypovídala o svých studijních programech pozitivně.

Korelace mezi škálami jsou poměrně vysoké. Ačkoli tedy můžeme rozlišovat tři různé aspekty hodnocení, pro konkrétního respondenta budou všechny tři hodnocení pravděpodobně velmi podobná.

Tabulka 11. Popisné statistiky sumačních škál v prezenční formě dotazníku.

Škála	Položky	Počet tolerovaných chybějících hodnot	alfa	N	Min	Max	M	SD	Šik- most	Str- most
S1 kvalita organizace výuky	1, 3, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20	4	0,76	11 964	1,00	5,00	2,10	0,58	0,57	0,30
S2 úroveň výuky	2, 4, 5r, 6, 7, 15, 16, 21, 22, 24	3	0,75	12 065	1,00	5,00	2,33	0,58	0,50	0,36
S3 praktický aspekt výuky	8, 22, 23	0	0,74	8 340	1,00	5,00	2,37	0,90	0,56	-0,16
SS celkový součet všech položek	1 až 25	7	0,86	12 031	1,00	4,92	2,25	0,52	0,43	0,27
o26 Kdybych měl(a) ohodnotit svou spokojenost s výukou na fakultě jedinou známkou (jako ve škole), pak by to byla				12 045	1	5	2,14	0,79	0,50	0,31

Obrázek 2. Boxploty znázorňující rozložení hodnot sumačních škál v prezenční formě dotazníku.

Tabulka 12. Korelace mezi sumačními škálami v prezenční formě dotazníku.

	S1	S2	S3	SS
S2 úroveň výuky	0,55			
S3 praktický aspekt výuky	0,45	0,63		
SS celkový součet všech položek	0,85	0,88	0,74	
o26	0,56	0,66	0,56	0,71

Kombinovaná forma dotazníku

Na základě výše uvedeného třífaktorového řešení jsme zkonstruovali 3 sumační likertovské škály. První škála (S1) odpovídá faktorů 1 a zachycuje především percipovanou kvalitu organizace výuky. Druhá škála (S2) odpovídá faktorů 3 a zachycuje tak hodnocení kvality získávaných poznatků, úrovně výuky. Třetí škála (S3) zachycuje specificky dostupnost vyučujících a jejich zpětné vazby jako zvlášť důležitý prvek kombinovaného studia. Vedle těchto tří škál jsme spočítali ještě celkovou škálu (SS) zahrnující všech 25 položek. Výčet použitelných škál doplňuje ještě položka 26, která žádala respondenty o obecné, shrnující hodnocení studia na školské klasifikační škále od 1 do 5.

Všechny škály jsou počítány jako průměr položek zařazených do škály s tolerancí chybění do 1/3 položek (tzn. průměr se počítá z položek s platnými odpověďmi). Chybí-li větší množství odpovědí, škálový skór se pro daného respondenta nespočítá.

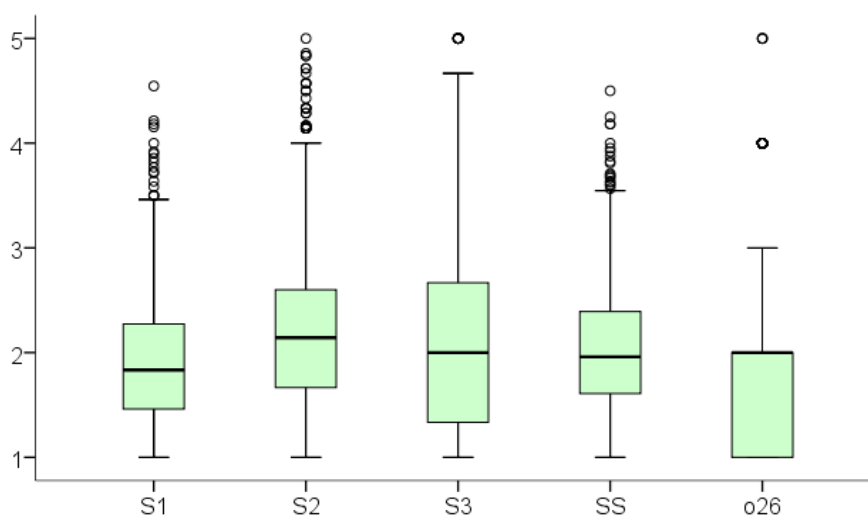
Všechny škály jsou orientované podle kódování položek v dotazníku (1 souhlas až 5 nesouhlas), což znamená, že vyšší hodnoty na škále znamenají negativnější hodnocení.

Základní popisné statistiky těchto škál včetně odhadu vnitřní konzistence škály pomocí Cronbachova koeficientu alfa uvádí tabulka 13. Všechny škály jsou pozitivně zešíkmené a většina hodnocení tak je spíše pozitivních.

Korelace mezi sumačními škálami (vit tabulka 14) jsou poměrně vysoké. Ačkoli tedy můžeme rozlišovat tři různé aspekty hodnocení, pro konkrétního respondenta budou všechny tři hodnocení pravděpodobně velmi podobná.

Tabulka 13. Popisné statistiky sumačních škál v kombinované formě dotazníku.

Škála	Položky	Počet tolerovaných chybějících hodnot	alfa	N	Min	Max	M	SD	Šik- most	Str- most
S1 kvalita organizace výuky	1, 2, 3, 6, 7, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 20	5	0,82	1324	1,00	4,55	1,91	0,58	0,80	0,76
S2 úroveň výuky	4, 5, 21, 22, 23, 24, 25	2	0,85	1287	1,00	5,00	2,22	0,77	0,68	0,40
S3 dostupnost vyučujících	8, 9, 10	0	0,78	1169	1,00	5,00	2,09	0,88	0,88	0,39
SS celkový součet všech položek	1 až 25	7	0,91	1301	1,00	4,50	2,03	0,58	0,64	0,52
o26 Kdybych měl(a) ohodnotit svou spokojenost s výukou na fakultě jedinou známkou (jako ve škole), pak by to byla				1336	1	5	1,98	0,81	0,62	0,13

Obrázek 3. Boxploty znázorňující rozložení hodnot sumačních škál v kombinované formě dotazníku.**Tabulka 14.** Korelace mezi sumačními škálami v kombinované formě dotazníku.

	S1	S2	S3	SS
S2 úroveň výuky	0,67			
S3 praktický aspekt výuky	0,63	0,50		
SS celkový součet všech položek	0,94	0,84	0,74	
o26	0,72	0,70	0,53	0,77

Doktorská forma dotazníku

Na základě výše uvedeného pětifaktorového řešení jsme zkonstruovali 3 sumační likertovské škály. První škála (S1) odpovídá faktorů 3 a zachycuje především kvalitu vztahů na školícím pracovišti. Druhá škála (S2) odpovídá faktorů 1 a je hodnocením školitele. Třetí škála (S3) odpovídá faktorů 2 hodnotí kvalitu vědecké přípravy. Čtvrtá škála (S4) odpovídá faktorů 4 a je hodnocením služeb poskytovaných školícím pracovištěm (studijní, knihovna, databáze). V tomto smyslu je překvapivé, že sem spadá i zkoušení. Pátá škála (S5) zachycuje specificky mezinárodní rozměr hodnocení prostřednictvím dvou položek, které se ptají na to, jak pracoviště podporuje zahraniční aktivity studentů doktorského studia.

Vedle těchto pěti škál jsme spočítali ještě celkovou škálu (SS) zahrnující všech 23 položek. Výčet použitelných škál doplňuje ještě položka 24, která žádala respondenty o obecné, shrnující hodnocení studia na školské klasifikační škále od 1 do 5.

Všechny škály jsou počítány jako průměr položek zařazených do škály s tolerancí chybění do 1/3 položek (tzn. průměr se počítá z položek s platnými odpověďmi). Chybí-li větší množství odpovědí, škálový skór se pro daného respondenta nespočítá.

Všechny škály jsou orientované podle kódování položek v dotazníku (1 souhlas až 5 nesouhlas), což znamená, že vyšší hodnoty na škále znamenají negativnější hodnocení.

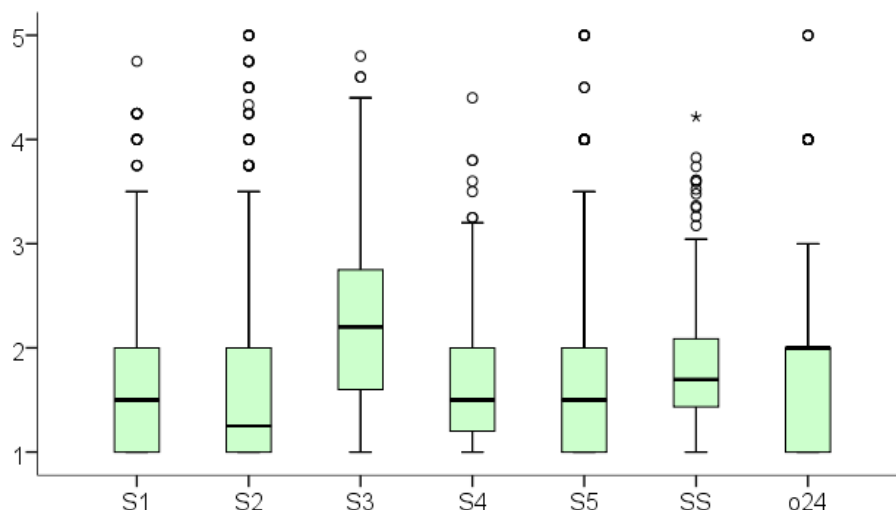
Základní popisné statistiky těchto škál včetně odhadu vnitřní konzistence škály pomocí Cronbachova koeficientu alfa uvádí tabulka 15. Ačkoli nalezneme v datech také kritické výpovědi, většina hodnocení je pozitivních. Vyjma škály S3 se u všech škál tři čtvrtiny respondentů vešly do intervalu 1 až 2. A ani u škály S3 vypovídající o kvalitě vědecké přípravy není kritika nijak výrazná.

Tabulka 15. Popisné statistiky sumačních škál v doktorské formě dotazníku.

Škála	Položky	Počet tolerovaných chybějících hodnot	alfa	N	Min	Max	M	SD	Šik-most	Str-most
S1 vztahy s kolegy	1, 2, 3, 4	1	0,76	871	1,00	4,75	1,65	0,72	1,40	1,76
S2 školitel	10, 11, 12, 13	1	0,88	879	1,00	5,00	1,65	0,85	1,72	2,80
S3 vědecká příprava	15, 16, 17, 18, 19	2	0,78	749	1,00	5,00	2,21	0,81	0,62	0,13
S4 služby	14, 20, 21, 22, 23	2	0,60	805	1,00	4,40	1,60	0,56	1,15	1,38
S5 podpora internacionalizace	8, 9	0	0,70	886	1,00	5,00	1,62	0,81	1,64	2,76
SS	1 až 23	5	0,87	814	1,00	4,22	1,78	0,51	0,98	1,39
o24 Kdybych měl(a) ohodnotit kvalitu své dosud absolvované odborné a vědecké přípravy jedinou známkou, pak by to byla:				889	1	5	1,95	0,81	0,66	0,36

Korelace mezi škálami jsou poměrně nízké. Jednotlivé škály tak poskytují hodnocení relativně málo závislé na hodnocení na ostatních škálách. Celkové hodnocení vysoce koreluje se závěrečnou hodnotící položkou o24, a to i přes to, že o24 je pouze hrubou pětibodovou diskrétní škálou. Mohli bychom si myslet, že tato jedna položka by tak mohla orientačně nahradit celý dotazník. Ovšem, patrně by tomu tak nebylo, protože odpovídání na všechny předešlé položky se do značné míry podílelo na tom, jak respondent odpověděl na tuto závěrečnou hodnotící otázku. Její hodnota je tak spíše pro respondenta samotného, protože mu umožňuje zreflektovat své dosavadní úvahy a uvědomit si, jaký hodnotící pocit má z celku svého studia.

Obrázek 4. Boxploty znázorňující rozložení hodnot sumačních škál v doktorské formě dotazníku.

Tabulka 16. Korelace mezi sumačními škálami v doktorské formě dotazníku.

	S1	S2	S3	S4	S5	SS
S2	0,47					
S3	0,45	0,29				
S4	0,26	0,23	0,23			
S5	0,46	0,33	0,38	0,29		
SS	0,76	0,67	0,74	0,57	0,63	
o24	0,55	0,47	0,59	0,35	0,37	0,71

2.5.5 Složky rozptylu – variabilita na úrovni jedinců, fakult a vysokých škol

Z pohledu sumativního hodnocení, ostatně jakéhokoli měření, je velmi žádoucí charakteristikou schopnost měřítka rozlišovat mezi měřenými objekty – zde vysokými školami a jejich fakultami. V případě studentských hodnocení kvality typu DUE jde o poměrně palčivý problém. Jak v případě australského celonárodního zjišťování studentských hodnocení kvality vysokoškolských studijních programů (Marsh et al., 2011), tak v analogickém šetření ve Velké Británii (Cheng, March, 2010) byla zjištěna velmi malá schopnost použitých měřítek rozlišovat mezi jednotlivými vysokými školami. Z pohledu kognitivní psychologie dotazování je o logickou obavu vyplývající z toho, že velká část abstrahování (průměrování, zobecňování) z mnoha jednotlivých osobních zkušeností do hodnotících odpovědí o celém studiu spočívá na bedrech jednotlivce. Kvůli tomu lze očekávat nárůst vlivu rozdílů mezi jednotlivci na úkor rozdílů mezi hodnocenými studijními programy, fakultami a univerzitami.

Ačkoli pohledem na průměrná hodnocení jednotlivých vysokých škol a fakult (viz Příloha 2) můžeme konstatovat, že různé vysoké školy a fakulty vskutku dosahují různých hodnocení, je třeba si uvědomit, že tento závěr může být dosti zavádějící. Vypočítané průměry jsou zatíženy statistickou chybou, která se na víceúrovňových datech velmi obtížně intuitivně stanovuje. Proto jsme se rozhodli otestovat, zda existuje u použitých škál na úrovni vysokých škol a fakult nenulová interpretovatelná variabilita (rozptyl).

Ke stanovení toho jak velkou část rozptylu škály můžeme atribuovat individuálním rozdílům mezi respondenty, rozdílům mezi fakultami a rozdílům mezi vysokými školami jsme podobně jako výše citované studie použili **víceúrovňový lineární regresní model** (multilevel linear regression model). Mezi jeho hlavní výhody patří velká tolerance k chybějícím datům, robustnost a velká míra flexibility umožňující zařadit do modelu širokou paletu prediktorů na různých úrovních (charakteristiky jedince, fakult i vysokých škol). Zde

prezentujeme základní parametry modelů, které nezahrnují řádné prediktory a pouze stanovují komponenty rozptylu atribuovatelné úrovni individuální, fakultní a školní.

Prezenční forma dotazníku

Pro všechny sumační škály i položku o26 jsme získali velmi podobné výsledky. Tyto výsledky shrnuje Tabulka 17. Celkový rozptyl dané škály je rozdělen na rozptyl atribuovatelný individuálním rozdíly (přesněji rozdíly na všech úrovních pod úrovní fakulty), rozdíly mezi fakultami a rozdíly mezi vysokými školami. V tabulce jsou uvedeny absolutní hodnoty rozptylů. Celkový rozptyl školy je tak součtem tří komponent rozptylu uvedených v řádku dané škály.

Rozptyl všech škál pro prezenční formu studia lze atribuat z téměř 90 % (85 – 88 %) individuálním rozdíly, rozdíly na všech úrovních pod úrovní fakulty. Zhruba 10 % (10 – 12 %) rozptylu lze připsat rozdíly mezi fakultami. Pouhé 1 – 3 % můžeme připsat rozdíly mezi vysokými školami. V tabulce 17 jsou na posledním řádku uvedeny také hodnoty statistické signifikance pro test nulové hypotézy, že rozptyl na dané úrovni je roven 0. To znamená, že se ptáme, s pozorností upřenou na úroveň vysokých škol, jaká je pravděpodobnost, že by nám díky náhodě mohly v našem šetření vyjít tak odlišné průměry pro objekty na dané úrovni, kdyby ve skutečnosti žádné rozdíly mezi nimi nebyly.

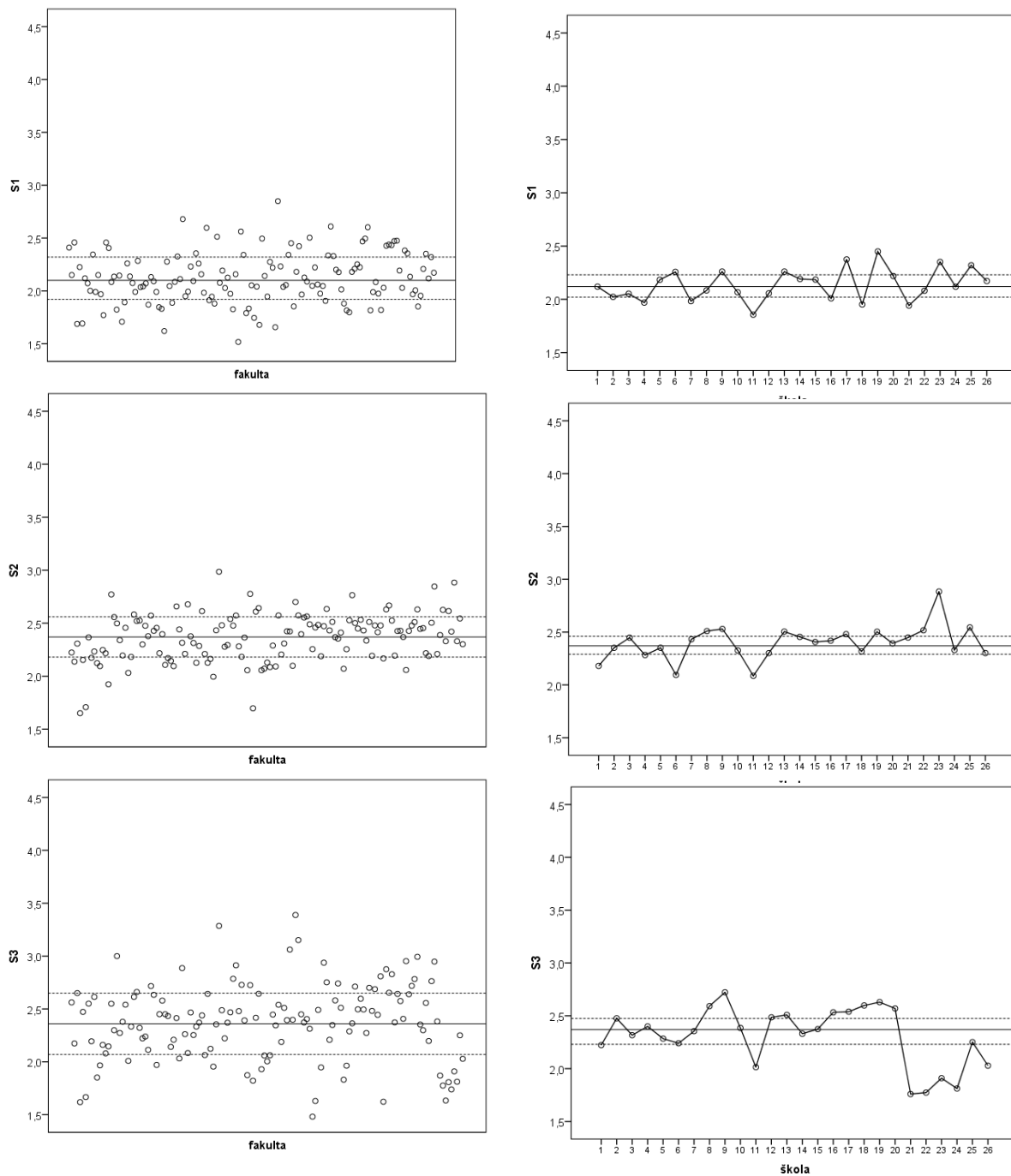
Tabulka 17. Složky rozptylu škál v prezenční formě dotazníku.

Škála	Rozptyl atribuovatelný			Odhad průměru na základě modelu	Směrodatná chyba odhadu průměru
	jedinci	fakultě	škole		
S1 kvalita organizace výuky	0,283	0,040	0,011	2,12	0,029
S2 úroveň výuky	0,301	0,035	0,007	2,37	0,025
S3 praktický aspekt výuky	0,715	0,083	0,016	2,36	0,039
SS celkový součet všech položek	0,238	0,031	0,004	2,27	0,021
o26	0,558	0,064	0,010	2,18	0,032
	p<0,001	p<0,001	p>0,05		

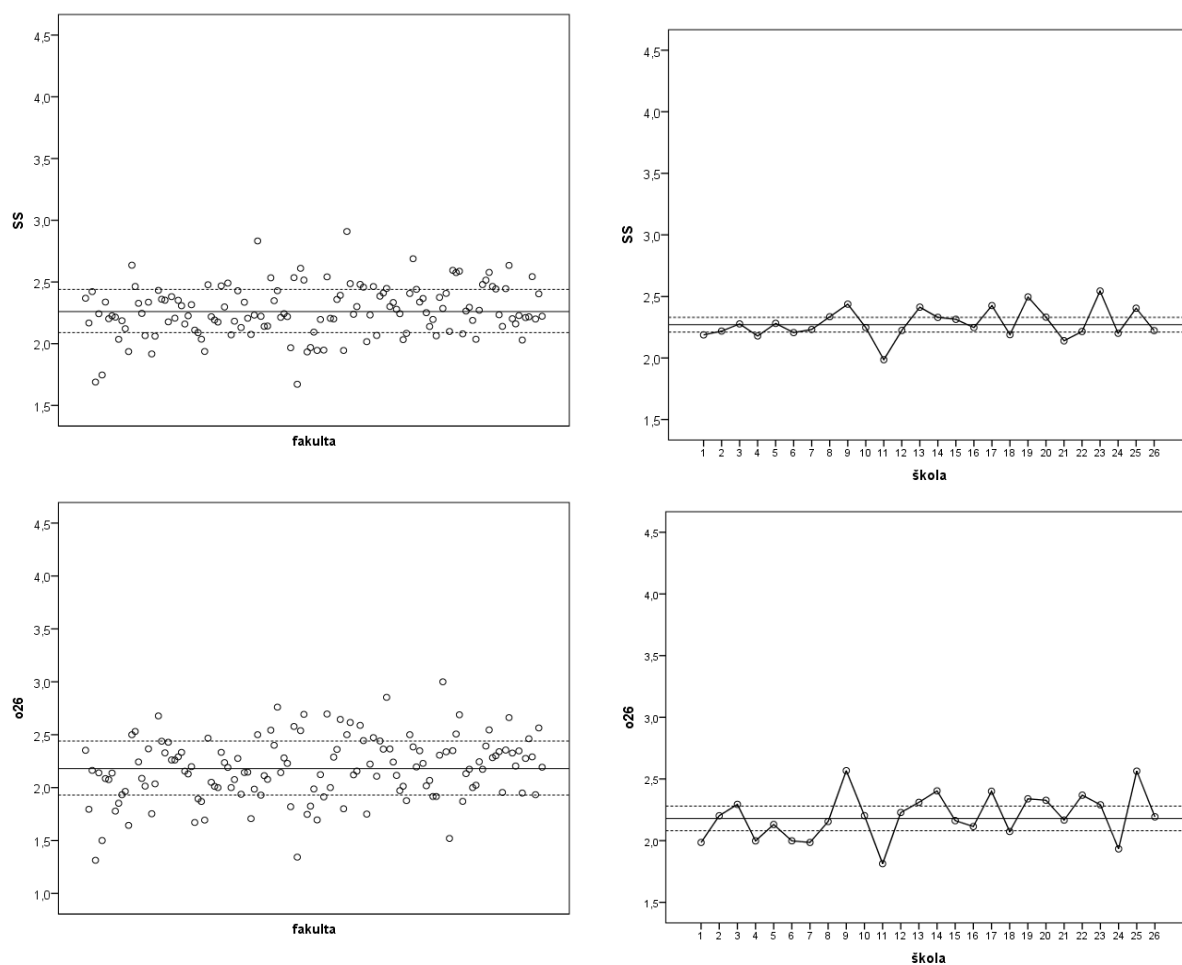
Vzhledem k velikosti našeho vzorku je samozřejmé, že rozptyl na úrovni jedinců je signifikantně nenulový na méně než 0,1% hladině statistické významnosti. Je příjemné, že totéž můžeme říci i o úrovni fakult. Nemusíme se tedy obávat, že by škály nerozlišovaly mezi fakultami. Naopak rozptyly na úrovni vysokých škol se pro všechny škály neliší signifikantně od 0, a to i přes poměrně rozsáhlý vzorek.

Pro ilustraci ještě uvádíme grafické znázornění průměrů pro jednotlivé škály a fakulty a vysoké školy na obrázku 6. Vodorovné souvislé čáry znázorňují průměr v celém vzorku. Přerušované čáry znázorňují pásmo ± 1 směrodatnou odchylku na dané úrovni (fakulty, školy).

Obrázek 6. Bodové diagramy znázorňující variabilitu průměrných hodnocení jednotlivých fakult a škol

Obrázek 6. Bodové diagramy znázorňující variabilitu průměrných hodnocení jednotlivých fakult a škol
(pokračování)

Kombinovaná forma dotazníku

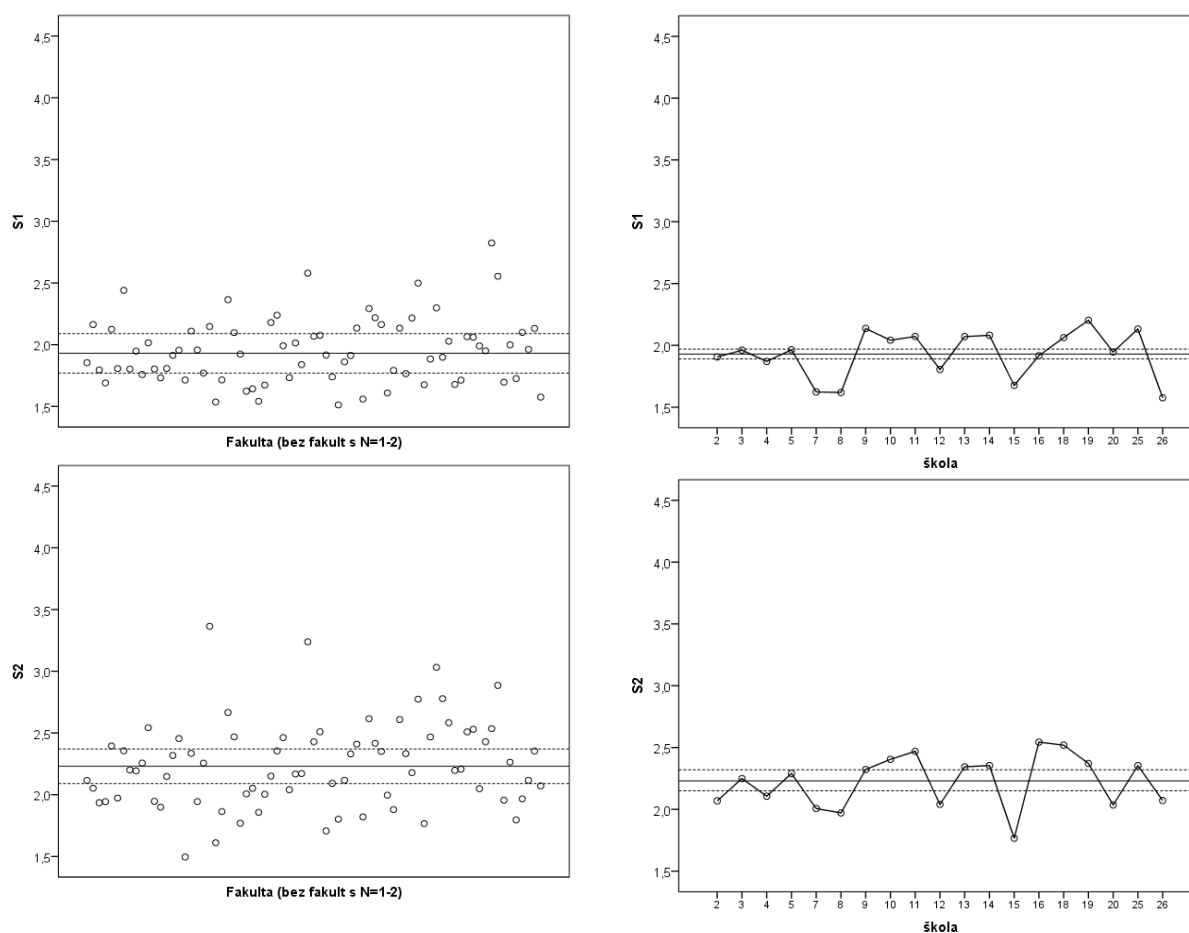
V kombinované formě dotazníku jsme získali výsledky, které přiřazují rozdílům pod úrovní fakulty ještě větší podíl rozptylu škál, než u škál pro prezenční formu studia. Podíly rozptylu na individuální úrovni se pohybují od 92 do 96 %! U některých škál se kvůli tomu, a také kvůli podstatně menšímu vzorku kombinovaných studentů, rozptyl na úrovni fakulty neliší od nuly. Proto tabulka 18 používá obvyklou hvězdičkovou notaci pro komunikaci výsledků statistického testu. Rozptyl na úrovni fakult činí 3 – 8 % celkového rozptylu škál. Rozdílům mezi vysokými školami můžeme u různých škál připsat 2 % rozptylu a méně.

Tabulka 18. Složky rozptylu škál v kombinované formě dotazníku.

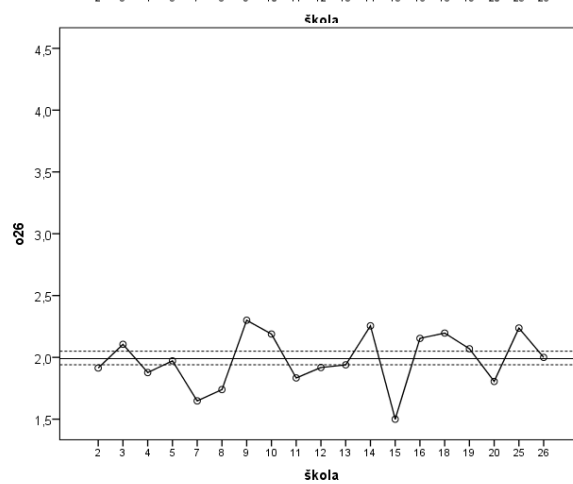
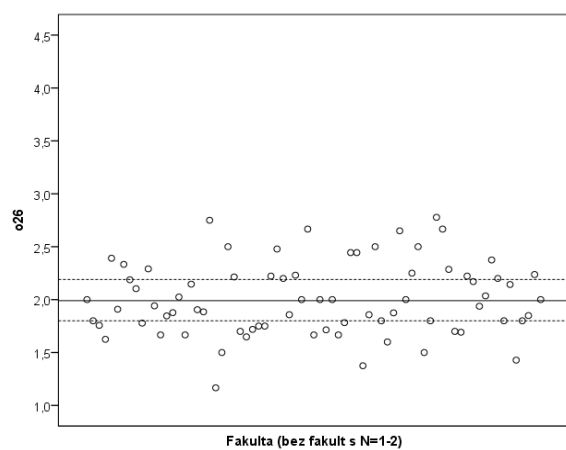
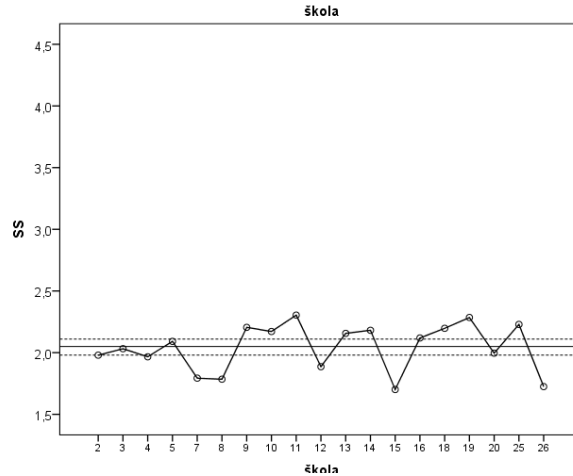
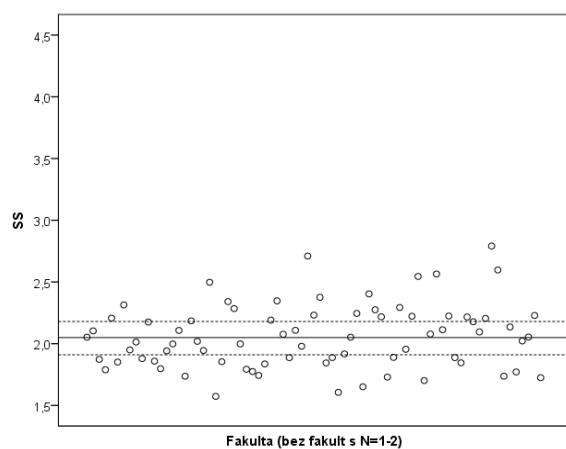
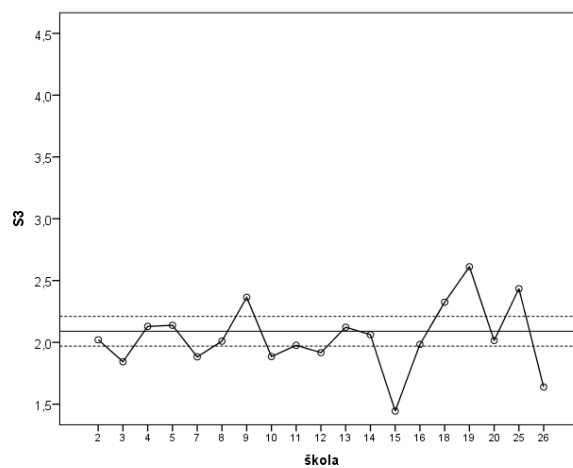
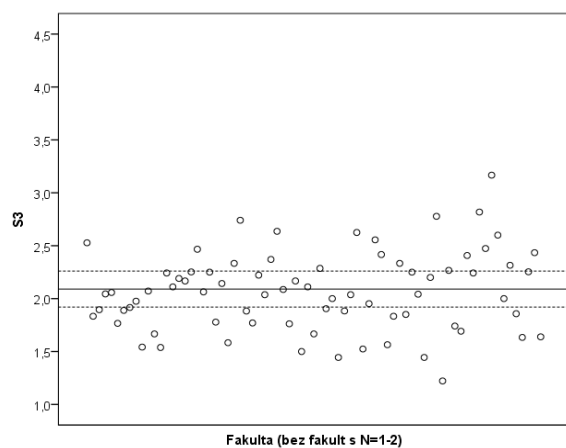
Škála	Rozptyl atribuatelný			Odhad průměru na základě modelu	Směrodatná chyba odhadu průměru
	jedinci	fakultě	škole		
S1 kvalita organizace výuky	0,314**	0,026*	0,002	1,93	0,029
S2 úroveň výuky	0,576**	0,020	0,007	2,23	0,037
S3 dostupnost vyučujících	0,739**	0,029	0,014	2,09	0,046
SS celkový součet všech položek	0,320**	0,019*	0,004	2,05	0,030
o26	0,629**	0,038*	0,003	1,99	0,037

Poznámka: ** $p < 0,01$; * $p < 0,05$

Obrázek 7. Bodové diagramy znázorňující variabilitu průměrných hodnocení jednotlivých fakult a škol

Obrázek 7. Bodové diagramy znázorňující variabilitu průměrných hodnocení jednotlivých fakult a škol
(pokračování)

Doktorská forma dotazníku

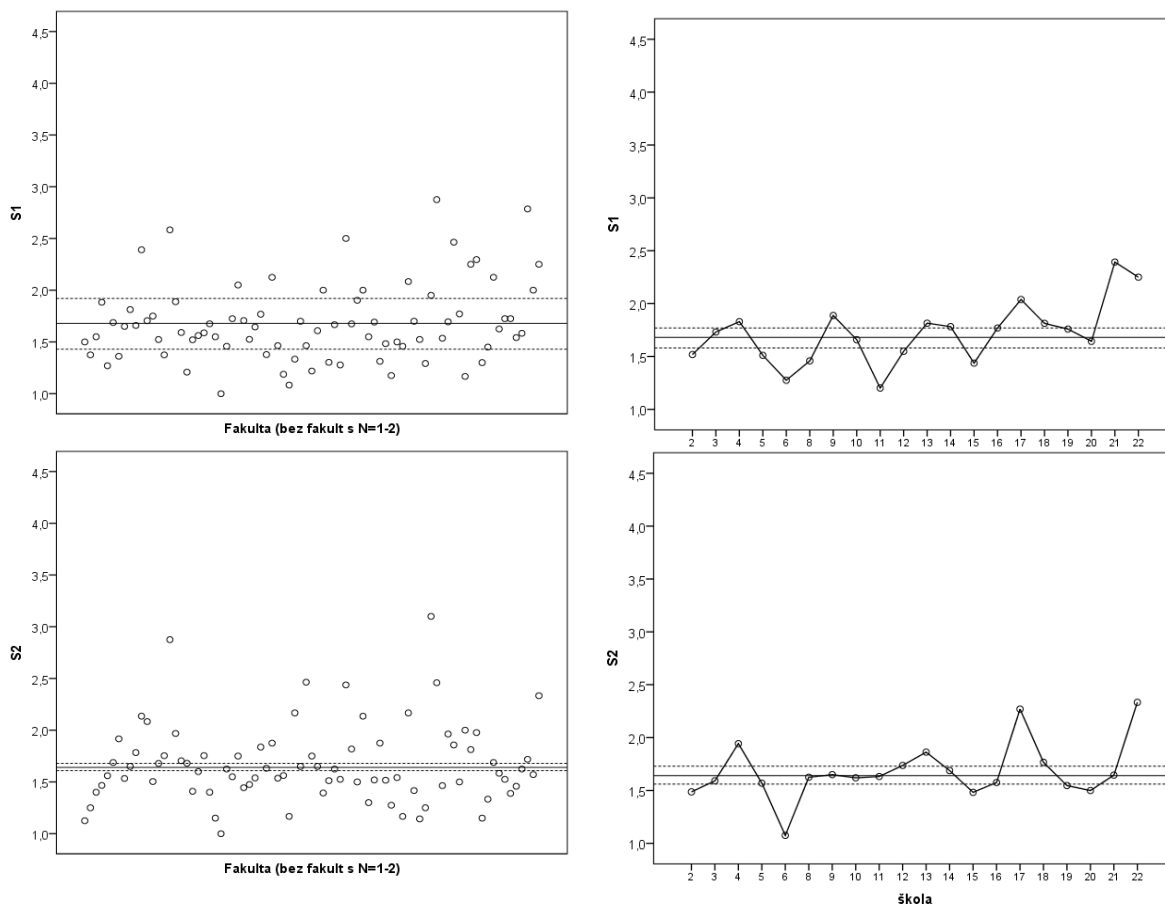
Škály v doktorské formě dotazníků se ve smyslu komponent rozptylu mezi sebou liší. Zatímco u škály vztahů s kolegy (S1) můžeme atribuovat 11 % rozptylu rozdílům mezi fakultami a u škály služeb (S4) dokonce 19 %, u ostatních sumačních škál je to podstatně méně. U hodnocení školitele (S2) bylo dokonce pro model problematické vůbec stanovit konkrétní hodnotu rozptylu pro tuto úroveň. U většiny škál je variabilita na úrovni školy 2 % nebo nižší. Pouze u celkové sumační škály (SS) činí rozptyl, který můžeme připsat rozdílům mezi vysokými školami, 3 %. U škály hodnocení vědecké přípravy (S3) činí tento podíl dokonce 8 %. Vzhledem k velikosti vzorku doktorských studentů však i těchto 8 % mohlo být s pravděpodobností, kterou nemůžeme pominout výsledkem pouhé náhody.

Tabulka 19. Složky rozptylu škál v doktorské formě dotazníku.

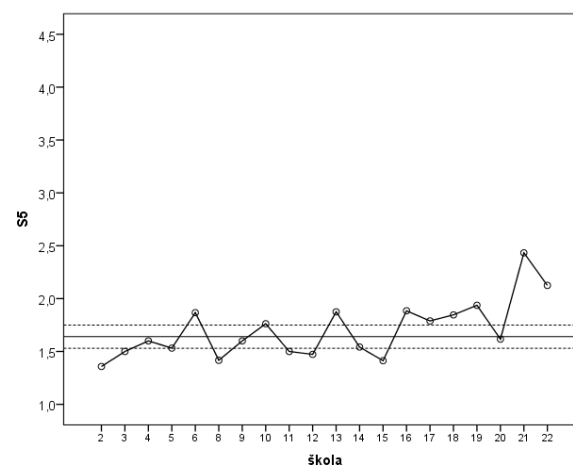
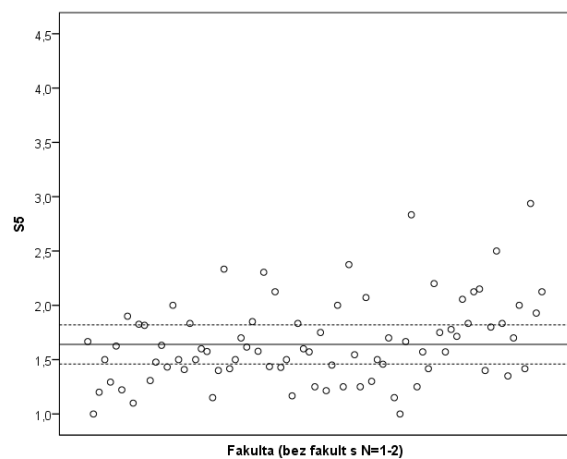
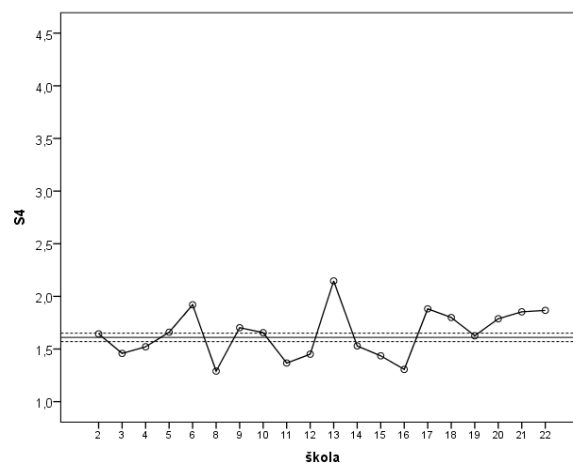
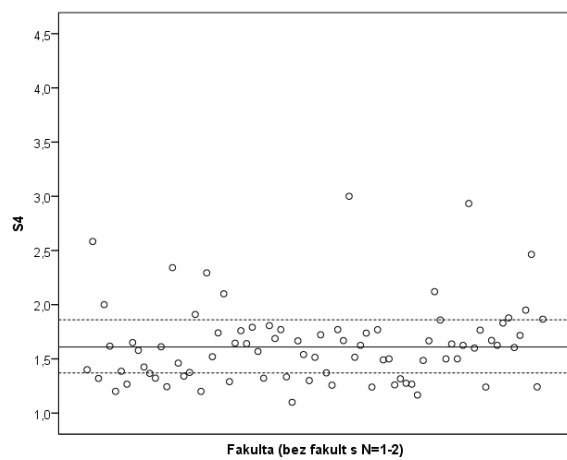
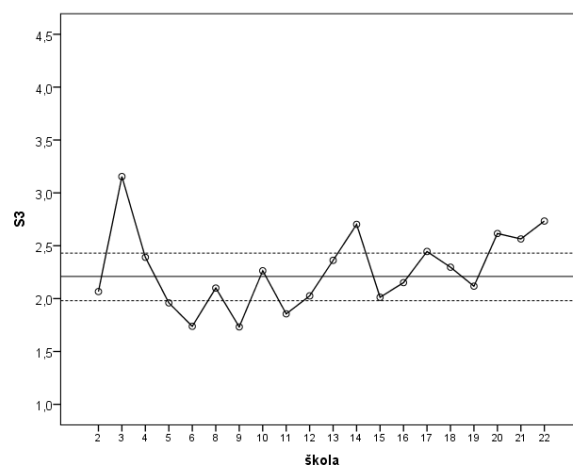
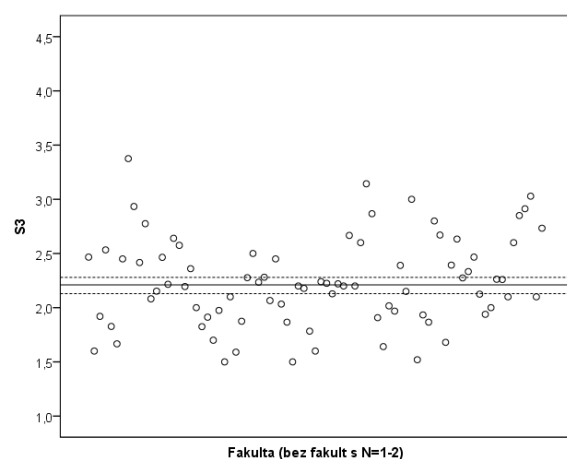
Škála	Rozptyl atribuatelný			Odhad průměru na základě modelu	Směrodatná chyba odhadu průměru
	jedinci	fakultě	škole		
S1 vztahy s kolegy	0,450**	0,058*	0,009	1,68	0,045
S2 školitel	0,728**	0,001	0,007	1,64	0,037
S3 vědecká příprava	0,610**	0,006	0,052	2,21	0,065
S4 služby	0,261**	0,060*	0,002	1,61	0,036
S5 podpora internacionalizace	0,616**	0,032	0,012	1,64	0,046
SS	0,236**	0,021*	0,009	1,79	0,036
o24	0,607**	0,050*	0,004	1,99	0,043

Poznámka: ** $p < 0,01$; * $p < 0,05$

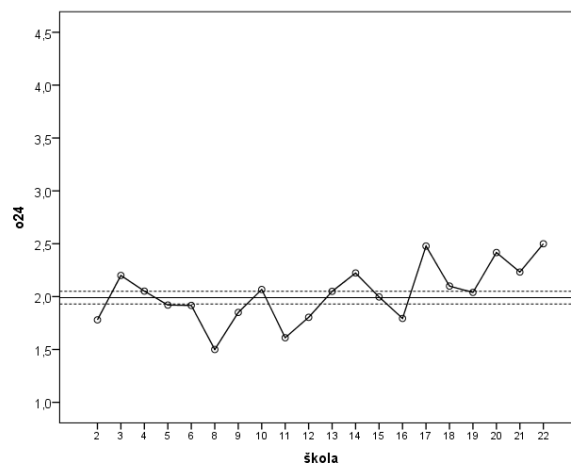
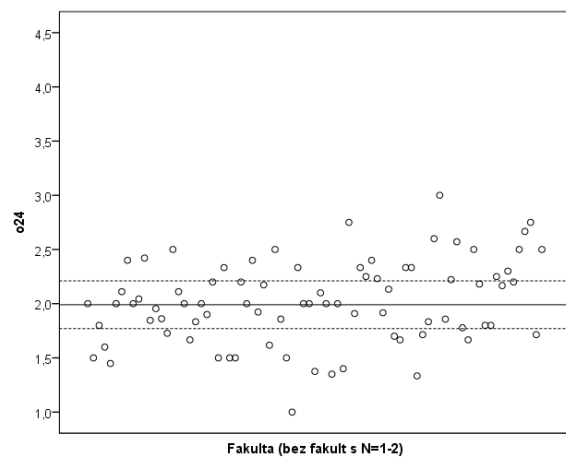
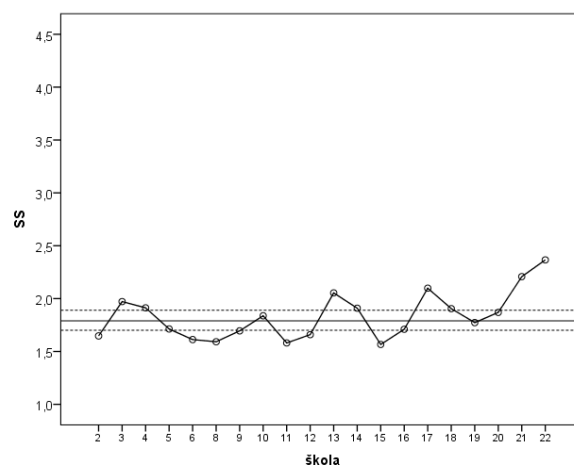
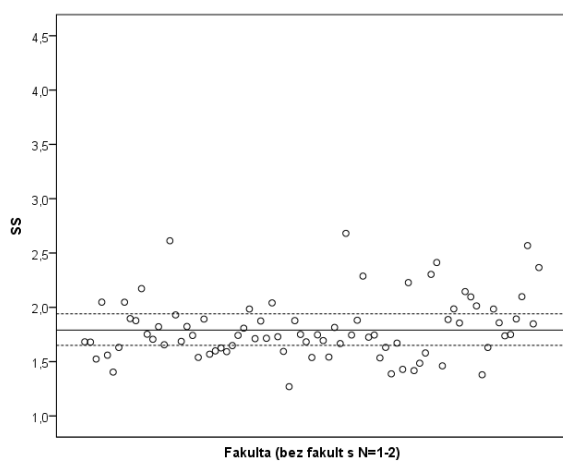
Obrázek 8. Bodové diagramy znázorňující variabilitu průměrných hodnocení jednotlivých fakult a škol

Obrázek 8. Bodové diagramy znázorňující variabilitu průměrných hodnocení jednotlivých fakult a škol
(pokračování)

Obrázek 8. Bodové diagramy znázorňující variabilitu průměrných hodnocení jednotlivých fakult a škol
(pokračování)

2.5.6 Redukované obecné škály

Vzhledem k existenci silného obecného hodnotícího faktoru, zvláště v prezenční a kombinované formě dotazníku, je na místě úvaha, zda by nebylo možné z použitých položek zkonstruovat sumační škálu, která by poskytovala stejnou informaci, jako celková škála SS, pouze se zanedbatelnou ztrátou přesnosti. Pro prezenční formu jsme pomocí lineární regrese hledali sadu přibližně deseti položek, které by nejlépe predikovaly proměnnou SS. Výsledek shrnuje tabulka 20. Je až překvapivé, jak moc se výsledky analýzy na prezenčních datech podobají výsledkům analýzy na datech z kombinované formy studia. Mezi v tomto smyslu nejlepší položky se dostaly tytéž položky (o24, o10/11, o17) popř. položky zaměřené na tentýž aspekt studia v odlišné formulaci pro každou formu studia (o22-o23, o13-o13, o9-o8). Oba seznamy také obsahují také položky, které jsou specificky relevantní pro danou formu studia, např. položku 3 v kombinovaném studiu či položku 7 v prezenčním studiu.

Tabulka 20. Deset položek z prezenčního a kombinovaného studia, které nejlépe predikují škálu SS.

Prezenční forma	B	Beta	Kombinovaná forma	B	Beta
o02 S nabídkou povinně volitelných kurzů jsem spokojen(a).	0,07	0,16	o01 Mohl(a) jsem během studia absolvovat kurzy v pořadí, které mi vyhovovalo	0,07	0,14
o05 Domácí příprava (samostatné studium) mohla docela dobře nahradit výuku ve škole; tam jsme se nedozvěděli moc nového.	-0,07	-0,15	o03 Myslím, že nás na začátku studia dostatečně informovali o požadavcích a specifických nárocích kombinovaného studia, na které je třeba si dát pozor.	0,08	0,17
o07 Semináře jako celek byly z mého pohledu kvalitní, dobře připravené.	0,09	0,16	o06 Na začátku kurzu jsme se vždy dozvěděli přesně, čeho máme dosáhnout.	0,09	0,14
o09 Učitelé byli studentům v rámci konzultačních hodin opravdu k dispozici	0,08	0,14	o08 Nebylo pro mě obtížné získat individuální konzultaci s vyučujícím (osobně či elektronicky).	0,09	0,16
o11 Na písemné práce (seminárky, úlohy, projekty apod.) jsem vždy dostal včas užitečnou zpětnou vazbu (komentáře, připomínky, doporučení na úpravy apod.).	0,08	0,16	o10 Na písemné práce (seminárky, úlohy, projekty apod.) jsem vždy dostal(a) včas užitečnou zpětnou vazbu (komentáře, připomínky, doporučení na úpravy apod.).	0,08	0,14
o13 Doporučené studijní materiály (učebnice, skripta, elektronické materiály potřebné ke zvládnutí kurzu) byly dobře dostupné.	0,08	0,16	o13 Z doporučených studijních materiálů (učebnic, skript, elektronických materiálů) se mi dobře studovalo.	0,10	0,15
o16 Na etiku odborné práce (profesní etiku, etiku při psaní odborných prací, výzkumu apod.) se na naší katedře/ústavu velmi dbá.	0,08	0,14	o17 Organizace studia (tj. systém, postup), zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky atd. funguje plně k mé spokojenosti.	0,09	0,16
o17 Organizace studia (tj. systém, postup), zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky atd. funguje plně k mé spokojenosti.	0,07	0,17	o21 Myslím, že jsem získal(a) dostatek teoretických poznatků (terminologie, teorie, odborný jazyk apod.).	0,11	0,15
o22 Myslím, že jsem se naučil(a) odborné poznatky aplikovat; řešit odborné problémy.	0,16	0,31	o23 Získal(a) jsem užitečné praktické dovednosti jak něco udělat, vyřešit, které jsou přímo použitelné v praxi.	0,09	0,18
o24 Myslím, že jsem se naučil(a) efektivněji studovat.	0,07	0,16	o24 Myslím, že jsem se naučil(a) efektivněji studovat.	0,09	0,16
$R^2 = 0,899$			$R^2 = 0,930$		

Poznámky. B: regresní koeficient, Beta: standardizovaný regresní koeficient. Všechny koeficienty $p < 0,01$.

Na základě regresních analýz jsme zkonstruovali redukované škály SR, které v deseti položkách poskytují stejnou informaci, jako škály SS. Přitom jsme se snažili maximalizovat podobnost použitých položek v prezenční a kombinované formě, takže jsme seznamy uvedené v tabulce 20 ještě mírně modifikovali. Výslednou podobu škál SR a jejich popisné statistiky shrnuje tabulka 21.

Tabulka 21. Složení a popisné statistiky redukovanych škál obecného hodnocení kvality studia SR.

Škála SR	Položky	Počet tolerovaných chybějících hodnot	alfa	$r_{SS \times SR}$	N	Min	Max	M	SD	Šik-most	Str-most
prezenční forma	2, 7, 9, 11, 14, 16, 17, 21, 23, 24	3	0,76	0,93	12012	1,00	5,00	2,24	0,58	0,43	0,20
kombinovaná forma	1, 3, 6, 8, 10, 13, 17, 21, 23, 24	3	0,82	0,96	1324	1,00	4,90	2,05	0,64	0,66	0,42

Složky rozptylu škál SR jsou strukturovány stejně, jako je tomu u škál SS. Je k dispozici mírně více rozptylu na úrovni fakult a škol, byť jde o rozdíl zanedbatelný a daleko od statistické významnosti. Důležitější je, že tyto parametry rozhodně nejsou horší. Průměry SR a SS jsou u obou forem studia shodné. Celkově lze usuzovat, že škály SR budou pro většinu použití poskytovat stejnou službu jako škály SS, při využití mnohem menšího počtu položek, a tedy potenciálně i za menší zátěže pro respondenty.

Tabulka 22. Složky rozptylu škál SR.

Škála	Rozptyl atribuatelný			Odhad průměru na základě modelu	Směrodatná chyba odhadu průměru
	jedinci	fakultě	škole		
Prezenční	0,307**	0,030**	0,007	2,27	0,024
Kombinovaná	0,389**	0,020*	0,005	2,05	0,031

Poznámka: ** $p < 0,01$; * $p < 0,05$

Doktorská forma

I když respondenti v doktorském studiu zjevně rozlišují více dimenzí hodnocení, i zde jsme se pokusili vytvořit škálu, která by pomocí menšího množství položek změřila totéž, co celková sumační škála. Položky, které nejlépe predikují škálu SS, uvádí tabulka 23. Je pozitivní, že sada nejlépe predikujících položek zahrnuje všechny oblasti hodnocené dotazníkem pro doktorské studium.

Sumační škála složená z deseti nejlepších položek uvedených v Tabulce 23 koreluje se škálou SS 0,96 při přijatelné vnitřní konzistenci 0,75. Zachovává si také pozitivní vlastnosti škály SS ve smyslu rozlišování mezi vysokými školami a fakultami. Úrovni fakulty můžeme připsat 7 % rozptylu a úrovni školy 3 % (viz Tabulka 25).

Redukovaná desetipoložková sumační škála RS tak může ve smyslu celkového hodnocení do značné míry nahradit dlouhý 24-položkový dotazník. U doktorských studentů, kteří ve svém hodnocení rozlišují více aspektů, by ovšem bylo škoda zaměřit se pouze na celkové hodnocení.

Tabulka 23. Deset položek z doktorského studia, které nejlépe predikují škálu SS.

Doktorská forma	<i>B</i>	<i>Beta</i>
o04 Školící pracoviště mi dává příležitost k tomu, abych se zapojil(a) do běžícího výzkumu a poznal(a), jak se dělá skutečný výzkum.	0,09	0,21
o06 Školící pracoviště (ústav, katedra...) organizuje pro doktorandy užitečné semináře.	0,06	0,14
o08 Školící pracoviště podporuje účast doktorandů na vědeckých konferencích.	0,11	0,19
o11 Když se sejdu se školitelem ke konzultaci, věnuje se mi naplno.	0,11	0,18
o12 Školitel mě po odborné stránce dobře vede.	0,08	0,18
o16 Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) psát projekty a získávat zdroje pro jejich uskutečnění (psát grantové žádosti).	0,06	0,16
o17 Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) přednášet na domácí i mezinárodní úrovni.	0,08	0,18
o19 Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) rozpoznávat a řešit etické problémy spojené s tvůrčí činností nebo s aplikováním výsledků v praxi.	0,08	0,17
o20 Zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky, zapisování zápočtů atd. přes informační systém fungovalo dobře.	0,08	0,16
o23 Mám k dispozici všechny online publikační zdroje (databáze), které potřebuji.	0,08	0,17
$R^2 = 0,933$		

Poznámky. *B*: regresní koeficient, *Beta*: standardizovaný regresní koeficient. Všechny koeficienty $p < 0,01$.

Tabulka 24. Složení a popisné statistiky redukované škály obecného hodnocení kvality doktorského studia.

Škála SR	Položky	Počet tolerovaných chybějících hodnot	alfa	$r_{SS \times SR}$	N	Min	Max	M	SD	Šik-most	Str-most
Doktorská forma	2, 4, 6, 8, 11, 12, 16, 17, 19, 23	3	0,75	0,96	863	1,00	4,60	1,96	0,63	0,85	0,76

Tabulka 25. Složky rozptylu škály obecného hodnocení kvality doktorského studia.

Škála	Rozptyl atribuatelný			Odhad průměru na základě modelu	Směrodatná chyba odhadu průměru
	jedinci	fakultě	škole		
Doktorská forma	0,360**	0,027*	0,011	1,96	0,039
	** $p < 0,01$	* $p < 0,05$			

Závěry a doporučení

Prvním cílem empirické části projektu bylo vytvořit nástroje pro **externí hodnocení** kvality práce vysokých škol v České republice. Vytvořili jsme dva dotazníky – jeden pro pregraduální studium, druhý pro postgraduální doktorské studium. Dotazník pro **pregraduální studium** (verze pro *prezenční* formu studia) má 26 položek. Zjišťuje tři dimenze: kvalitu organizace výuky, úroveň výuky, praktický aspekt výuky. Vnitřní konzistence dotazníku (měřená Cronbachovým koeficientem alfa) je velmi dobrá – pohybuje se mezi 0,74-0,76. Dotazník pro pregraduální studium (verze pro *kombinovanou* formu studia) má také 26 položek. Zjišťuje tři dimenze: kvalitu organizace výuky, úroveň výuky, dostupnost vyučujících. Vnitřní konzistence dotazníku (měřená Cronbachovým koeficientem alfa) je velmi dobrá – pohybuje se mezi 0,78-0,85. Dotazník pro **postgraduální doktorské studium** (pro prezenční i kombinovanou formu studia společně) má 24 položek. Zjišťuje pět dimenzí: vztahy s kolegy, práci školitele, vědeckou přípravu, poskytované služby, podporu internacionalizace. Vnitřní konzistence tohoto dotazníku (měřená Cronbachovým koeficientem alfa) je dobrá – pohybuje se mezi 0,60-0,88.

Vytvořené dotazníky zachycují studentská hodnocení kvality výuky srovnatelně se zahraničními nástroji. Hodnocení, které studenti uvádějí, je převážně **pozitivní** a zachycuje 3 až 5 dimenzí hodnocení. Množství neplatných či chybějících odpovědí není vysoké. Sumační škály počítané pro jednotlivé dimenze hodnocení spolu nezanedbatelně korelují. Je to proto, že jednotlivé položky nejsou čistými indikátory jedné dimenze hodnocení a také proto, že existují rozdíly mezi jednotlivými respondenty v tom, které aspekty kvality oni osobně rozlišují. Z této perspektivy se zdá vhodné pro čistě sumativní hodnocení použít redukované sumační škály, které zachycují základní valenci hodnocení - postoj převážně pozitivní vs. negativní. Podrobnosti o zkrácených dotaznících jsou uvedeny níže.

Vzhledem k tomu, že i závěrečná položka, která žádá respondenty o celkové zhodnocení studia, vysoce koreluje se sumačními škálami, bychom mohli uvažovat dokonce o extrémním zredukování celého dotazníku na tuto jedinou položku. Ze statistického hlediska by to bylo přijatelné. Protiargument zní takto: položky v dotazníku nejsou z hlediska odpovídání nezávislé. Hodnocení v závěrečné položce je ovlivněno vším, co respondent zvažoval při odpovídání na předchozí položky. Bez aktivace paměťových obsahů a emocí předchozími položkami by odpovědi na samostatnou položku celkově hodnotící studium byly jiné. Můžeme usuzovat, že by byly méně kvalitní, především v tom smyslu, že by byly založeny na méně aspektech. Také by si respondenti byli svou odpovědí patrně méně jistí a v návaznosti na to méně spokojeni se svým příspěvkem do šetření. Proto se domníváme, že použití jediné položky by se mělo omezovat pouze na situace, kdy jde o vyložení o doplňkovou informaci.

Druhým cílem bylo ověřit **proveditelnost elektronického sběru dat** u velkého počtu studentů českých veřejných vysokých škol. Ve spolupráci s brněnským Akademickým centrem studentských aktivit (ACSA) byl navržen systém sběru dat. Výběrový soubor byl koncipován jako reprezentativní na úrovni fakult veřejných vysokých škol, proporčně stratifikovaný podle formy studia – prezenční, kombinované, doktorské. Cílem bylo oslovit 5% studentů každé fakulty. Respondenti byli přímo emailem osloveni a pozváni k účasti. Seznam emailových kontaktů na studenty vytvořili pověřeni pracovníci fakult pseudonáhodným výběrem dle instrukcí vypracovaných ACSA. Dotazníky byly administrovány primárně online. Papírová forma dotazníku byla administrována doplňkově na fakultách, kde se nepodařilo online sběrem zajistit dostatečně velký vzorek. V takovém případě byl výběr skupinový, kdy byly oslovovány skupiny přítomných studentů na přednáškách apod. Celkem bylo osloveno přes 70 000 studentů. Průměrná návratnost při oslovení emailem činila 19 %. Celková velikost vzorku činila 14 343 respondentů, z toho bylo 12 114 studentů prezenčního studia, 1 340 studentů kombinovaného studia a 889 studentů doktorského studia.

Pilotní šetření ukázalo, že navržený postup šetření je realizovatelný. Organizátor externího hodnocení vysoké školy může požádat administrativní orgány školy o vytvoření náhodného výběru studentů a předání e-mailových kontaktů. Ty pak sám osloví e-mailem s žádostí o vyplnění evaluačního dotazníku. Pro vysokou školu to znamená poměrně malou zátěž, obvykle půl dne práce jedné pověřené osoby na fakultu. V případě vyšší míry centralizace může být proces výběru realizován najednou za celou vysokou školu.

Potíže, s nimiž se firma ASCA jako realizátor pilotního šetření setkala, lze připsat především nejasnému mandátu toho, kdo šetření provádí, a to jak z perspektivy administrativy vysoké školy, tak z perspektivy samotných respondentů. Pokud však vysoká škola, popř. její fakulty (které mají často velmi vysokou míru

autonomie) přijmou šetření za své, nebo pokud bude existovat zdůvodněná, řádně systémově integrovaná (a v tomto smyslu akceptovatelná) povinnost toto šetření provádět, nepředstavuje realizace šetření pro vysokou školu téměř žádnou zátěž.

Ačkoli jsme nezjistili významné rozdíly mezi elektronickou a papírovou verzí dotazníků, domníváme se, že je vhodnější plánovat toto šetření do budoucna jako čistě **elektronické, online**. Ostatně i v pilotním šetření byla papírová verze pojmána jako záložní. Hlavní obavou u online šetření bývá nedostatečná návratnost. Dle našeho názoru je návratnost online dotazníkových šetření do značné míry závislá na vývoji elektronické komunikace, konkrétně toho, jak se lidé učí strukturovat a přiřazovat jim priority. Lze doufat, že do budoucna bude snazší zajistit pozvánce k evaluaci priority srovnatelnou např. s komunikací ohledně zápisu do ročníku či semestru.

Třetím cílem bylo **navrhnout úpravy použitých dotazníků** tak, aby nezatěžovaly respondenty, poskytovaly dostatek screeningových údajů a byly rutinně využitelné při externím hodnocení vysokých škol. Na základě regresní analýzy jsme délku každého z použitých dotazníků zkrátili na 10 položek, tak aby dotazníky přinášely stejné informace jako „dlouhé“ verze a přitom nezatěžovaly studenty. Předpokládáme, že práce se zkrácenými dotazníky bude snadnější a studenti nebudou odrazováni od odpovídání rozsahem dotazníku.

Nástroje, které jsme vytvořili, jsou určeny pro **sumativní externí hodnocení** práce vysokých škol, např. pro institucionální hodnocení ze strany Akreditační komise. Jde o nástroje, které jsou zadávány studentům, aby zhodnotili své **zkušenosti s výukou na fakultě či univerzitě**. Jedná se o specifický typ hodnotících nástrojů, který se svým posláním i podobou liší od nástrojů, jež se používají na českých vysokých školách při hodnocení práce *konkrétních učitelů*. Námi vytvořené nástroje patří k typu, který se označuje zkratkou **DUE** - *Departmental and University Experiences* a student jeho prostřednictvím hodnotí kvalitu výuky v rámci svého studijního programu ve velmi obecné rovině.

Je však třeba říci, že naše pilotní šetření potvrdilo zkušenosti zahraničních badatelů, které byly publikovány až v poslední době (Cheng, Marsh, 2010; Marsh, Ginns, Morin et al., 2011): při celostátních šetřeních tato screeningová šetření identifikují pouze minimální rozdíly mezi vysokými školami. V našem výzkumu byly identifikovány výrazné rozdíly mezi vysokými školami na úrovni jedinců, významné rozdíly na úrovni fakult. Avšak na **úrovni vysokých škol** lze připsat rozdílům mezi školami u prezenční formy studia pouze 1-3 % rozptylu, u kombinované formy studia 2 % rozptylu a u doktorského studia kolem 2 % rozptylu (jen u škály celkového hodnocení kvality vědecké přípravy byl podíl vyšší – 8 %). Výzkum ve Velké Británii (Cheng, Marsh, 2010) konstatoval, že jen 2,5 % rozptylu lze vysvětlit rozdíly mezi vysokými školami, výzkum v Austrálii (Marsh, Ginns, Morin et al., 2011) zjistil jen 1,5 % rozptylu.

Souhrnně řečeno: naše české dotazníky velmi dobře rozlišují na úrovni fakult, ale velmi málo na úrovni vysokých škol. Minimum variability na úrovni školy je tedy výsledek, který je v souladu se zahraničními výzkumy. **Neznamená však úplnou absenci rozlišování** mezi vysokými školami. Cheng a Marsh (2010) zjistili, že v šetření *National Student Survey* jsou rozdíly mezi vysokými školami ve Velké Británii vysoce stabilní v čase ($r > 0,8$), a to i přesto, že variabilita atribuatelná vysokým školám byla (stejně jako v našem šetření) velmi malá. Ačkoli minimálně část této korelace můžeme přičíst několika extrémně prestižním britským školám, které jsou stabilně vysoce hodnocené, je zřejmé, že taková stabilita nemůže být produktem měření, které mezi školami vůbec nerozlišuje. Je tedy možné, že variabilita na úrovni vysokých škol se pouze *zdá malá* kvůli porovnání s *velkou variabilitou pod úrovní fakulty* a že tento efekt ovlivňuje i statistické modely.

Musíme také zvážit, zda lze vůbec předpokládat, že se v měřené charakteristice vysoké školy mezi sebou liší. Je možné, že kvalita studia je primárně určována faktory **hluboko pod úrovní vysoké školy jako celku**. Je také možné, že existující standardy minimální kvality jsou tak vysoko, že je minimální možnost, aby se studenti setkali s vyloženě nekvalitní výukou napříč celou univerzitou. Na jiné úrovni můžeme uvažovat o tom, že studenti jsou velmi přizpůsobiví a hodnotí studium prizmatem lokálních standardů, jakkoli jsou nízké. Proti tomu by však mělo svědčit množství mezinárodních studijních pobytů a tedy i zkušeností s tím, jak může studium vypadat jinde. V této souvislosti stojí za zmínku, že je pravděpodobné, že mnohem více studentů má zkušenosti ze *zahraničních* univerzit, než kolik jich má zkušenost s *jinou tuzemskou* vysokou školou mimo jejich alma mater. Je na zadavateli šetření zvážit, nakolik lze za daných okolností

předpokládat rozdíly mezi vysokými školami. Můžeme předpokládat, že tyto okolnosti se budou v blízké budoucnosti poměrně intenzivně proměňovat.

Jaká **doporučení** můžeme formulovat pro další využívání dotazníků typu DUE?

1. **Vyjasnit, kdo a proč šetření provádí.** Při sběru dat je třeba usilovat o přímé oslovení studenta iniciátorem šetření, tj. externím evaluátorem. Je třeba studentovi sdělit účel šetření, motivovat ho ke spolupráci a serióznímu vyplnění dotazníku. Sběr dat organizovat prostřednictvím samotné vysoké školy či fakulty, neboť ty disponují e-mailovými adresami na studenty. Za nejdůležitější prvek realizace šetření pokládáme vyjednání jasného statusu iniciátora šetření a přijetí šetření vysokou školou. Pak, a jen pak, lze uvažovat efektivní plán, jak motivovat respondenty k vysoké návratnosti a kvalitě odpovídání.

2. **Výběr oslovených studentů** Důležitým prvkem zde je především výběrovost šetření, a to nejen z hlediska statistického. Oslovování celých populací (o kterém jejich členové vědí) snadno vede k rozptýlení zodpovědnosti („*Když neodpovím, nic se nestane, oslovených jsou přece tisíce*“) i k dojmu, že organizátor šetření nebere moc ohledy na míru zátěže respondentů. Pro šetření tohoto typu je návratnost správně vyplněných dotazníků kritickým problémem. V našem výběrovém šetření činila v průměru 19 %. Ve Velké Británii se návratnost pohybovala ve dnu sledovaných letech 2005 a 2006 mezi 56,5-60 % (Cheng, Marsh, 2010)⁷, v Austrálii - kde jsou tato šetření povinná - (Marsh, Ginns, Morin et al., 2011) pak 57 %. V našich šetřeních se dá uvažovat o tom, že by se použily **techniky plánovaného chybění dat** (viz např. Enders, 2010) jako způsobu snížení zátěže respondentů.

3. Dotazníky, s nimiž se bude rutinně v praxi pracovat, musí být **stručné** a současně přinášet spolehlivá data. Proto jsme zpracovali – oproti pilotním verzím – verze zkrácené na 10 položek.

4. Externí hodnocení musí být promyšleně propojeno s kvalitně zpracovaným **vnitřním hodnocením**, které si provádějí vysoké školy a jejich fakulty samy. Zatím mají vysoké školy zkušenosti převážně se studentským hodnocením uvnitř jednotlivých fakult. Srovnávání fakult mezi sebou je vzácné (k výjimkám patří Univerzita Karlova). Je tedy velmi žádoucí vytvořit na vysokých školách **celkový evaluační systém**, jehož bude externí hodnocení plánovanou součástí, a to i ve smyslu výběru studentů pro tu kterou část (zásada, že všichni evaluují vše, je kontraproduktivní). Validním argumentem proti výběrovosti šetření je apel na demokratičnost. V tomto smyslu je potřeba upozornit na rovné šance všech studentů být vybráni, popř. propracovat prostý náhodný výběr tak, aby byl atraktivní i z hlediska demokratičnosti. Můžeme zvažovat i obavu z narušení anonymity v důsledku vybírání konkrétních studentů. Při dostatečné velikosti vzorku a důvěryhodnosti procesu sběru dat by však nemělo být obtížné rozptýlit případné obavy.

⁷ Pokud jde variační rozpětí, pak se počet vyplněných dotazníků v r. 2005 pohyboval za jednu vysokou školu od 16 do 13 706 (průměr 1 223,71) a v roce 2006 od 11 do 4 871 (průměr 4 092,85) za jednu vysokou školu z celkového počtu 140 britských univerzit. Všechny vysoké školy, kde byla návratnost nižší než 50 %, byly vyjmuty z publikovaných výsledků, ale jejich údaje byly zahrnuty do celkové analýzy (Cheng, Marsh, 2010).

Literatura

- ABRAMI, P.C. Improving Judgments About Teaching Effectiveness Using Teacher Rating Forms. *New Directions for Institutional Research*, 2001, 109, p. 59-87. ISSN 0271-0579.
- BARNABÉ, F., RICCABONI, A. Which Role for Performance Measurement Systems in Higher Education? Focus on Quality Assurance in Italy. *Studies in Educational Evaluation*, 2007, vol. 33, p. 302–319. ISSN 0191-491X.
- BLACKMUR, D. A Critical Analysis of the INQAAHE Guidelines of Good Practice for Higher Education Quality Assurance Agencies. *Higher Education*, 2008, vol. 56, p. 723-734. ISSN 0018-1560.
- BORNMANN, L., MITTAG, S., DANIEL, H.-D. Quality Assurance in Higher Education – Meta-Evaluation of Multi-Stage Evaluation Procedures in Germany. *Higher Education*, 2006, vol. 52, p. 687–709. ISSN 0018-1560.
- BURIÁNEK, J. Evaluace výuky: hodně otázek, málo odpovědí. *Forum*, 2012, vol. 20, no. 2, p. 28-31. ISSN 1211-1724.
- COUSINS, J.B. When Does a Conceptual Framework become a Theory? Reflections from an Accidental Theorist. *Evaluation and Program Planning*, 2012 (v tisku), doi:10.1016/j.evalprogplan.2012.03.016
- D'APOLLONIA S., ABRAMI, P.C. Navigating Student Ratings of Instruction. *American Psychologist*, 1997, vol. 52, no. 11, p.1198-1208. ISSN 0003-066X.
- DI RAMIO, D., WOLVERTON, M. Integrating Learning Communities and Distance Education: Possibility or Pipedream? *Innovative Higher Education*, 2006, vol. 31, no. 2, p. 99-113. ISSN 0742-5627.
- ENDERS, C.K. *Applied Missing Data Analysis*. New York: Guilford Press, 2010. ISBN 978-1-60623-639-0 2010
- EURYDICE: *Správa a řízení vysokého školství v Evropě*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2009, 148 s. ISBN 978-92-79-0918180.
- GVARAMADZE, I. From Quality Assurance to Quality Enhancement in the European Higher Education Area. *European Journal of Education*, 2008, vol. 43, no. 4, p. 443-455. ISSN 1465-3435.
- HOECHT, A. Quality Assurance in UK Higher Education: Issues of Trust, Control, Professional Autonomy and Accountability. *Higher Education*, 2006, vol. 51, p. 541–563. ISSN 0018-1560.
- CHEN, Q., YEAGER, J.L. Comparative Study of Faculty Evaluation of Teaching Practice between Chinese and U.S. Institutions of Higher Education. *Frontiers of Education in China*, 2011, vol. 6, no. 2, p. 200–226. ISSN 1673-341X.
- CHENG, J. H. S., MARSH, H. W. National Student Survey: are differences between universities and courses reliable and meaningful? *Oxford Review of Education*, 2010, vol. 36, no. 6, p. 693-712. ISSN 0305-4985.
- INQAAHE *Guidelines of Good Practice*, 2007. Dostupné na: http://www.cna.gov.co/1741/articles-186350_Guidelines_INQAAHE.pdf
- JAŠUREK, M. Zapojení studentů do zajišťování kvality. *Forum*, 2012, vol. 20, no. 2, p. 46-48. ISSN 1211-1724.
- JEŽEK, S., MAREŠ, J. Kvalita doktorské studia na UK Praha z pohledu absolventů (šetření v letech 2005, 2007, 2011). Referát na zasedání vědecké rady Univerzity Karlovy, Praha 26. 1. 2012.
- KELLY, H.F., PONTON, M.K., ROVAI, A.P. A Comparison of Student Evaluations of Teaching between Online and Face-to-Face Courses. *Internet and Higher Education*, 2007, vol. 10, no. 1, p. 89–101. ISSN 1096-7516.
- MARSH, H. W., GINNS, P., MORIN, A. J. S., NAGENGAST, B., MARTIN, A. J.. The Course Evaluation Questionnaire (CEQ): Use of Student Ratings to Benchmark Australian Universities. *Journal of Educational Psychology*, 2011, vol. 103, no. 3, p. 733-748. ISSN 0022-0663.

- MARSH, H.W., ROCHE, L.A. Making Students' Evaluations of Teaching Effectiveness Effective: The Critical Issues of Validity, Bias and Utility. *American Psychologist*, 1997, vol. 52, no. 11, p. 1187-1197. ISSN 0003-066X.
- MARSH, H.W., ROWE, K., MARTIN, A. PhD Students' Evaluations of Research Supervision: Issues, Complexities and Challenges in Nationwide Australian Experiment in Benchmarking Universities. *Journal of Higher Education*, 2002. vol. 73, no. 3, P. 313-348. ISSN 0022- 1546.
- MAREŠ, J., DOŠLÁ, Š. *Studentské posuzování kvality na celouniverzitní úrovni*. Brno: MSD, 2008, 142 p. ISBN 978-80-7392-075-3.
- MORLEY, L. *Quality and Power in Higher Education*. Maidenhead: Society for Research into Higher Education and Open University Press, 2003, 220 p. ISBN 0-335-21226-3.
- MOTOVA, M., PYKKÖ, R. Russian Higher Education and European Standards of Quality Assurance. *European Journal of Education*, 2012, vol. 47, no. 1, p. 25-36. ISSN 1465-3435.
- MURDOCK, J.L., WILLIAMS, A.M. Creating an Online Learning Community: Is it Possible? *Innovative Higher Education*, 2011, vol. 36, p.305–315. ISSN 0742-5627.
- NANTL, J., ČERNÍKOVSKÝ, P. et al. *Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání České republiky*. Praha: MŠMT, 2010, 47 s. ISBN 978-80-254-8569-9.
- NEAVE, G. Editorial. *European Journal of Education*, 1987, vol. 22, no. 2, p. 121-122. ISSN 1465-3435.
- RICHARDSON, J.T.E. Instruments of obtaining student feedback: a review of the literature. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 2005, vol. 30, no. 4, p. 387 – 415. ISSN 0260-2938
- SAHAROV, N. Students' Participation in the External Evaluation Process for the Romanian Universities. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2012, vol. 46, p. 5173-5177. ISSN 1877-0428.
- SCHACTER, D. *Sedm hříchů paměti. Jak si pamatujeme a zapomínáme*. Praha: Paseka, 2001. ISBN 80-7185-555-3.
- SINGH, M. Quality Assurance in Higher Education: Which Past to Build on, What Futures to Contemplate? *Quality in Higher Education*, 2010, vol. 16, no. 2, p. 189–194.
- SKOLNIK, M.L. Quality Assurance in Higher Education as a Political Process. *Higher Education Management and Policy*, 2010, vol. 22, no. 1, p. 1-20. ISSN 1682-3451.
- Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Area*. Helsinki: ENQA 2005. ISBN 952-5539-04-0.
- TOURANGEAU, R., RIPS, L.J., RASINSKI, K. *The Psychology of Survey Response*. Oxford: Open University Press, 2000. ISBN 0521576296.
- VANHOOF, J., VAN PETEGEM, P. Matching Internal and External Evaluation in an Era of Accountability and School Development: Lessons from Flemish Perspective. *Studies in Educational Evaluation*, 2007, vol. 33, p. 101-119. ISSN 0191-491X.
- WEERT, E. D. A Macro-Analysis of Quality Assessment in Higher Education. *Higher Education*, 1990, vol. 19, p. 57-72. ISSN 0018-1560.

Seznam příloh

Příloha 1. Četnosti odpovědí na jednotlivé položky všech tří forem dotazníku.

Příloha 2. Průměry hodnocení pro jednotlivé fakulty a vysoké školy.

Příloha 3. Průzkum hodnocení kvality studia studenty veřejných vysokých škol.

Zpráva ACSA.

Příloha 1. Četnosti odpovědí na jednotlivé položky všech tří forem dotazníku.

Prezenční forma dotazníku

1. Mohl(a) jsem během studia absolvovat kurzy v pořadí, které mi vyhovovalo

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	4091	33,8	35,0
	2 spíše souhlasím	3969	32,8	34,0
	3 těžko rozhodnout	1126	9,3	9,6
	4 spíše nesouhlasím	1516	12,5	13,0
	5 nesouhlasím	973	8,0	8,3
	Celkem	11675	96,4	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	1	0,0	
	0 neodpověděl	224	1,8	
	6 nelze hodnotit	214	1,8	
	Celkem	439	3,6	
Celkem		12114	100,0	

2. S nabídkou povinně volitelných kurzů jsem spokojen(a).

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	2600	21,5	22,1
	2 spíše souhlasím	4914	40,6	41,8
	3 těžko rozhodnout	1440	11,9	12,2
	4 spíše nesouhlasím	2094	17,3	17,8
	5 nesouhlasím	721	6,0	6,1
	Celkem	11769	97,2	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	1	0,0	
	0 neodpověděl	169	1,4	
	6 nelze hodnotit	175	1,4	
	Celkem	345	2,8	
Celkem		12114	100,0	

3. Na začátku kurzu jsme se vždy dozvěděli přesně, čeho máme dosáhnout

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	4744	39,2	39,5
	2 spíše souhlasím	4751	39,2	39,6
	3 těžko rozhodnout	1235	10,2	10,3
	4 spíše nesouhlasím	987	8,1	8,2

	5 nesouhlasím	284	2,3	2,4
	Celkem	12001	99,1	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	3	0,0	
	0 neodpověděl	79	0,7	
	6 nelze hodnotit	31	0,3	
	Celkem	113	0,9	
Celkem		12114	100,0	

4. Myslím, že na nás vyučující kladli vysoké požadavky

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	2196	18,1	18,3
	2 spíše souhlasím	4147	34,2	34,6
	3 těžko rozhodnout	3228	26,6	26,9
	4 spíše nesouhlasím	1990	16,4	16,6
	5 nesouhlasím	435	3,6	3,6
	Celkem	11996	99,0	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	2	0,0	
	0 neodpověděl	90	0,7	
	6 nelze hodnotit	26	0,2	
	Celkem	118	1,0	
Celkem		12114	100,0	

5. Domácí příprava (samostatné studium) mohla docela dobře nahradit výuku ve škole; tam jsme se nedozvěděli moc nového.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	602	5,0	5,0
	2 spíše souhlasím	1988	16,4	16,6
	3 těžko rozhodnout	2512	20,7	20,9
	4 spíše nesouhlasím	4591	37,9	38,3
	5 nesouhlasím	2307	19,0	19,2
	Celkem	12000	99,1	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	3	0,0	
	0 neodpověděl	84	0,7	
	6 nelze hodnotit	27	0,2	
	Celkem	114	0,9	
Celkem		12114	100,0	

6. S kvalitou přednášek, na kterých jsem byl(a), jsem byl(a) většinou spokojen(a)

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	1715	14,2	14,3
	2 spíše souhlasím	5620	46,4	46,9
	3 těžko rozhodnout	2245	18,5	18,7
	4 spíše nesouhlasím	1990	16,4	16,6
	5 nesouhlasím	404	3,3	3,4

	Celkem	11974	98,8	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	3	0,0	
	0 neodpověděl	72	0,6	
	6 nelze hodnotit	65	0,5	
	Celkem	140	1,2	
Celkem		12114	100,0	

7. Semináře jako celek byly z mého pohledu kvalitní, dobře připravené.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	2246	18,5	19,2
	2 spíše souhlasím	6237	51,5	53,3
	3 těžko rozhodnout	2115	17,5	18,1
	4 spíše nesouhlasím	943	7,8	8,1
	5 nesouhlasím	155	1,3	1,3
	Celkem	11696	96,5	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	3	0,0	
	0 neodpověděl	233	1,9	
	6 nelze hodnotit	182	1,5	
	Celkem	418	3,5	
Celkem		12114	100,0	

8. Prakticky zaměřená výuka jako celek (tj. praktická či laboratorní cvičení, praxe nebo stáže organizované školou) pro mě byly přínosné

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	2944	24,3	34,5
	2 spíše souhlasím	3197	26,4	37,5
	3 těžko rozhodnout	1062	8,8	12,5
	4 spíše nesouhlasím	947	7,8	11,1
	5 nesouhlasím	371	3,1	4,4
	Celkem	8521	70,3	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	4	0,0	
	0 neodpověděl	2731	22,5	
	6 nelze hodnotit	858	7,1	
	Celkem	3593	29,7	
Celkem		12114	100,0	

9. Učitelé byli studentům v rámci konzultačních hodin opravdu k dispozici

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	4361	36,0	41,5
	2 spíše souhlasím	3900	32,2	37,1
	3 těžko rozhodnout	1452	12,0	13,8
	4 spíše nesouhlasím	616	5,1	5,9
	5 nesouhlasím	171	1,4	1,6

	Celkem	10500	86,7	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	4	0,0	
	0 neodpověděl	1039	8,6	
	6 nelze hodnotit	571	4,7	
	Celkem	1614	13,3	
Celkem		12114	100,0	

10. Nebyl problém získat od učitelů informace či zpětnou vazbu prostřednictvím e-mailu či telefonu.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	4753	39,2	40,3
	2 spíše souhlasím	4780	39,5	40,6
	3 těžko rozhodnout	1229	10,1	10,4
	4 spíše nesouhlasím	831	6,9	7,1
	5 nesouhlasím	190	1,6	1,6
	Celkem	11783	97,3	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	1	0,0	
	0 neodpověděl	174	1,4	
	6 nelze hodnotit	156	1,3	
	Celkem	331	2,7	
Celkem		12114	100,0	

11. Na písemné práce (seminárky, úlohy, projekty apod.) jsem vždy dostal včas užitečnou zpětnou vazbu (komentáře, připomínky, doporučení na úpravy apod.).

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	2915	24,1	25,3
	2 spíše souhlasím	4936	40,7	42,8
	3 těžko rozhodnout	1843	15,2	16,0
	4 spíše nesouhlasím	1461	12,1	12,7
	5 nesouhlasím	379	3,1	3,3
	Celkem	11534	95,2	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	1	0,0	
	0 neodpověděl	342	2,8	
	6 nelze hodnotit	237	2,0	
	Celkem	580	4,8	
Celkem		12114	100,0	

12. Zkoušení a hodnocení našich výkonů bylo spravedlivé

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	3374	27,9	28,4
	2 spíše souhlasím	5309	43,8	44,7
	3 těžko rozhodnout	1959	16,2	16,5
	4 spíše nesouhlasím	961	7,9	8,1

	5 nesouhlasím	282	2,3	2,4
	Celkem	11885	98,1	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	116	1,0	
	6 nelze hodnotit	113	0,9	
	Celkem	229	1,9	
Celkem		12114	100,0	

13. Doporučené studijní materiály (učebnice, skripta, elektronické materiály potřebné ke zvládnutí kurzu) byly dobře dostupné.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	3794	31,3	31,6
	2 spíše souhlasím	5067	41,8	42,2
	3 těžko rozhodnout	1351	11,2	11,3
	4 spíše nesouhlasím	1403	11,6	11,7
	5 nesouhlasím	380	3,1	3,2
	Celkem	11995	99,0	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	98	0,8	
	6 nelze hodnotit	21	0,2	
	Celkem	119	1,0	
Celkem		12114	100,0	

14. Z doporučených studijních materiálů (učebnic, skript, elektronických materiálů) se mi dobře studovalo.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	2187	18,1	18,4
	2 spíše souhlasím	5812	48,0	48,9
	3 těžko rozhodnout	2430	20,1	20,5
	4 spíše nesouhlasím	1248	10,3	10,5
	5 nesouhlasím	204	1,7	1,7
	Celkem	11881	98,1	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	3	0,0	
	0 neodpověděl	165	1,4	
	6 nelze hodnotit	65	0,5	
	Celkem	233	1,9	
Celkem		12114	100,0	

15. Plánovaná výuka se skutečně konala. Výuka, která se neuskutečnila podle plánu (odpadlá přednáška apod.), byla vždy nahrazena.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	3412	28,2	28,6
	2 spíše souhlasím	4512	37,2	37,8
	3 těžko rozhodnout	1455	12,0	12,2
	4 spíše nesouhlasím	1874	15,5	15,7

	5 nesouhlasím	694	5,7	5,8
	Celkem	11947	98,6	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	119	1,0	
	6 nelze hodnotit	48	,4	
	Celkem	167	1,4	
Celkem		12114	100,0	

16. Na etiku odborné práce (profesní etiku, etiku při psaní odborných prací, výzkumu apod.) se na naší katedře/ústavu velmi dbá.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	4294	35,4	39,0
	2 spíše souhlasím	4063	33,5	36,9
	3 těžko rozhodnout	1990	16,4	18,1
	4 spíše nesouhlasím	513	4,2	4,7
	5 nesouhlasím	147	1,2	1,3
	Celkem	11007	90,9	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	2	0,0	
	0 neodpověděl	724	6,0	
	6 nelze hodnotit	381	3,1	
	Celkem	1107	9,1	
Celkem		12114	100,0	

17. Organizace studia (tj. systém, postup), zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky atd. funguje plně k mé spokojenosti.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	3892	32,1	32,3
	2 spíše souhlasím	4137	34,2	34,3
	3 těžko rozhodnout	1049	8,7	8,7
	4 spíše nesouhlasím	1954	16,1	16,2
	5 nesouhlasím	1028	8,5	8,5
	Celkem	12060	99,6	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	40	0,3	
	6 nelze hodnotit	14	0,1	
	Celkem	54	0,4	
Celkem		12114	100,0	

18. Problémy, s nimiž jsme se jako studenti/ky obraceli na pracovníky a pracovnice studijního oddělení, byly vyřizovány rychle a korektně.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	4346	35,9	37,5
	2 spíše souhlasím	3783	31,2	32,7
	3 těžko rozhodnout	1471	12,1	12,7
	4 spíše nesouhlasím	1326	10,9	11,4
	5 nesouhlasím	656	5,4	5,7
	Celkem	11582	95,6	100,0

Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	4	0,0
	0 neodpověděl	317	2,6
	6 nelze hodnotit	211	1,7
	Celkem	532	4,4
Celkem		12114	100,0

19. Se službami fakultní knihovny a studovny (popř. univerzitní knihovny, nemá-li fakulta vlastní knihovnu) jsem byl(a) spokojen(a).

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	6196	51,1	56,1
	2 spíše souhlasím	3286	27,1	29,7
	3 těžko rozhodnout	832	6,9	7,5
	4 spíše nesouhlasím	563	4,6	5,1
	5 nesouhlasím	177	1,5	1,6
	Celkem	11054	91,2	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	2	0,0	
	0 neodpověděl	725	6,0	
	6 nelze hodnotit	333	2,7	
	Celkem	1060	8,8	
Celkem		12114	100,0	

20. S činností akademického senátu fakulty jsem spokojen(a)

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	915	7,6	21,4
	2 spíše souhlasím	1320	10,9	30,9
	3 těžko rozhodnout	1609	13,3	37,7
	4 spíše nesouhlasím	260	2,1	6,1
	5 nesouhlasím	164	1,4	3,8
	Celkem	4268	35,2	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	1	0,0	
	0 neodpověděl	5903	48,7	
	6 nelze hodnotit	1942	16,0	
	Celkem	7846	64,8	
Celkem		12114	100,0	

21. Myslím, že jsem získal(a) dostatek teoretických poznatků (terminologie, teorie, odborný jazyk apod.).

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	3652	30,1	30,4
	2 spíše souhlasím	5973	49,3	49,8
	3 těžko rozhodnout	1617	13,3	13,5
	4 spíše nesouhlasím	635	5,2	5,3
	5 nesouhlasím	127	1,0	1,1
	Celkem	12004	99,1	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	4	0,0	
	0 neodpověděl	73	0,6	

	6 nelze hodnotit	33	0,3
	Celkem	110	0,9
Celkem		12114	100,0

22. Myslím, že jsem se naučil(a) odborné poznatky aplikovat; řešit odborné problémy.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	1840	15,2	15,4
	2 spíše souhlasím	4787	39,5	40,1
	3 těžko rozhodnout	3133	25,9	26,3
	4 spíše nesouhlasím	1736	14,3	14,6
	5 nesouhlasím	428	3,5	3,6
	Celkem	11924	98,4	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	2	0,0	
	0 neodpověděl	123	1,0	
	6 nelze hodnotit	65	0,5	
	Celkem	190	1,6	
Celkem		12114	100,0	

23. Získal(a) jsem užitečné praktické dovednosti jak něco udělat, vyřešit, které jsou přímo použitelné v praxi.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	1957	16,2	16,5
	2 spíše souhlasím	3877	32,0	32,8
	3 těžko rozhodnout	2918	24,1	24,7
	4 spíše nesouhlasím	2325	19,2	19,7
	5 nesouhlasím	748	6,2	6,3
	Celkem	11825	97,6	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	176	1,5	
	6 nelze hodnotit	113	0,9	
	Celkem	289	2,4	
Celkem		12114	100,0	

24. Myslím, že jsem se naučil(a) efektivněji studovat.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	2934	24,2	24,6
	2 spíše souhlasím	4363	36,0	36,6
	3 těžko rozhodnout	2600	21,5	21,8
	4 spíše nesouhlasím	1522	12,6	12,8
	5 nesouhlasím	513	4,2	4,3
	Celkem	11932	98,5	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	4	0,0	
	0 neodpověděl	124	1,0	
	6 nelze hodnotit	54	0,4	
	Celkem	182	1,5	

Celkem	12114	100,0
--------	-------	-------

25. Naučil(a) jsem se lépe pracovat v týmu (např. vím lépe, jaká role v týmové práci mi nejvíc sedí).

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	2532	20,9	21,9
	2 spíše souhlasím	4006	33,1	34,7
	3 těžko rozhodnout	2544	21,0	22,0
	4 spíše nesouhlasím	1653	13,6	14,3
	5 nesouhlasím	822	6,8	7,1
	Celkem	11557	95,4	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	351	2,9	
	6 nelze hodnotit	206	1,7	
	Celkem	557	4,6	
Celkem		12114	100,0	

26. Kdybych měl(a) ohodnotit svou spokojenost s výukou na fakultě jedinou známkou (jako ve škole), pak by to byla

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1	2347	19,4	19,5
	2	6254	51,6	51,9
	3	2872	23,7	23,8
	4	510	4,2	4,2
	5	62	0,5	,5
	Celkem	12045	99,4	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	7	0,1	
	0 neodpověděl	61	0,5	
	6 nelze hodnotit	1	0,0	
	Celkem	69	0,6	
Celkem		12114	100,0	

Kombinovaná forma dotazníku

1. Mohl(a) jsem během studia absolvovat kurzy v pořadí, které mi vyhovovalo

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	499	37,2	40,5
	2 spíše souhlasím	410	30,6	33,3
	3 těžko rozhodnout	117	8,7	9,5
	4 spíše nesouhlasím	133	9,9	10,8
	5 nesouhlasím	73	5,4	5,9
	Celkem	1232	91,9	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	96	7,2	
	6 nelze hodnotit	12	0,9	
	Celkem	108	8,1	
Celkem		1340	100,0	

2. S nabídkou povinně volitelných kurzů jsem spokojen(a)

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	347	25,9	31,9
	2 spíše souhlasím	448	33,4	41,2
	3 těžko rozhodnout	112	8,4	10,3
	4 spíše nesouhlasím	132	9,9	12,1
	5 nesouhlasím	49	3,7	4,5
	Celkem	1088	81,2	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	231	17,2	
	6 nelze hodnotit	21	1,6	
	Celkem	252	18,8	
Celkem		1340	100,0	

3. Myslím, že nás na začátku studia dostatečně informovali o požadavcích a specifických nárocích kombinovaného studia, na které je třeba si dát pozor.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	492	36,7	37,0
	2 spíše souhlasím	400	29,9	30,1
	3 těžko rozhodnout	147	11,0	11,1
	4 spíše nesouhlasím	198	14,8	14,9
	5 nesouhlasím	91	6,8	6,9
	Celkem	1328	99,1	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	9	0,7	
	6 nelze hodnotit	3	0,2	
	Celkem	12	0,9	
Celkem		1340	100,0	

4. S kvalitou prezenční části studia odehrávající se ve škole jsem byl většinou spokojen.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	277	20,7	25,0
	2 spíše souhlasím	530	39,6	47,8
	3 těžko rozhodnout	165	12,3	14,9
	4 spíše nesouhlasím	111	8,3	10,0
	5 nesouhlasím	25	1,9	2,3
	Celkem	1108	82,7	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	216	16,1	
	6 nelze hodnotit	16	1,2	
	Celkem	232	17,3	

Celkem	1340	100,0
--------	------	-------

5. Prakticky zaměřená výuka jako celek (tj. praktická či laboratorní cvičení, praxe nebo stáže organizované školou) pro mě byly přínosné.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	211	15,7	33,3
	2 spíše souhlasím	200	14,9	31,6
	3 těžko rozhodnout	105	7,8	16,6
	4 spíše nesouhlasím	80	6,0	12,6
	5 nesouhlasím	37	2,8	5,8
	Celkem	633	47,2	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	609	45,4	
	6 nelze hodnotit	98	7,3	
	Celkem	707	52,8	
Celkem		1340	100,0	

6. Na začátku kurzu jsme se vždy dozvěděli přesně, čeho máme dosáhnout.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	609	45,4	46,5
	2 spíše souhlasím	488	36,4	37,2
	3 těžko rozhodnout	105	7,8	8,0
	4 spíše nesouhlasím	88	6,6	6,7
	5 nesouhlasím	21	1,6	1,6
	Celkem	1311	97,8	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	1	0,1	
	0 neodpověděl	22	1,6	
	6 nelze hodnotit	6	0,4	
	Celkem	29	2,2	
Celkem		1340	100,0	

7. Úkoly, které jsme dostávali pro samostatnou domácí práci, byly jasné, dobře specifikované.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	426	31,8	32,1
	2 spíše souhlasím	624	46,6	47,0
	3 těžko rozhodnout	159	11,9	12,0
	4 spíše nesouhlasím	100	7,5	7,5
	5 nesouhlasím	19	1,4	1,4
	Celkem	1328	99,1	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	9	0,7	
	6 nelze hodnotit	3	0,2	
	Celkem	12	0,9	
Celkem		1340	100,0	

8. Nebylo pro mě obtížné získat individuální konzultaci s vyučujícím (osobně či elektronicky).

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	514	38,4	42,8
	2 spíše souhlasím	440	32,8	36,7
	3 těžko rozhodnout	132	9,9	11,0
	4 spíše nesouhlasím	86	6,4	7,2
	5 nesouhlasím	28	2,1	2,3
	Celkem	1200	89,6	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	106	7,9	
	6 nelze hodnotit	34	2,5	

	Celkem	140	10,4
Celkem		1340	100,0

9. Odezva učitelů na dotazy či žádosti zasílané elektronickou cestou byla dostatečně rychlá.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	366	27,3	28,3
	2 spíše souhlasím	569	42,5	43,9
	3 těžko rozhodnout	170	12,7	13,1
	4 spíše nesouhlasím	150	11,2	11,6
	5 nesouhlasím	40	3,0	3,1
	Celkem	1295	96,6	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	1	0,1	
	0 neodpověděl	38	2,8	
	6 nelze hodnotit	6	0,4	
	Celkem	45	3,4	
Celkem		1340	100,0	

10. Na písemné práce (seminárky, úlohy, projekty apod.) jsem vždy dostal(a) včas užitečnou zpětnou vazbu (komentáře, připomínky, doporučení na úpravy apod.).

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	358	26,7	28,0
	2 spíše souhlasím	513	38,3	40,1
	3 těžko rozhodnout	216	16,1	16,9
	4 spíše nesouhlasím	149	11,1	11,6
	5 nesouhlasím	43	3,2	3,4
	Celkem	1279	95,4	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	55	4,1	
	6 nelze hodnotit	6	0,4	
	Celkem	61	4,6	
Celkem		1340	100,0	

11. Zkoušení a hodnocení našich výkonů bylo spravedlivé

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	563	42,0	43,6
	2 spíše souhlasím	514	38,4	39,8
	3 těžko rozhodnout	161	12,0	12,5
	4 spíše nesouhlasím	40	3,0	3,1
	5 nesouhlasím	13	1,0	1,0
	Celkem	1291	96,3	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	46	3,4	
	6 nelze hodnotit	3	,2	
	Celkem	49	3,7	
Celkem		1340	100,0	

12. Doporučené studijní materiály (učebnice, skripta, elektronické materiály potřebné ke zvládnutí kurzu) byly dobře dostupné

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	439	32,8	32,9
	2 spíše souhlasím	547	40,8	40,9
	3 těžko rozhodnout	165	12,3	12,4
	4 spíše nesouhlasím	148	11,0	11,1
	5 nesouhlasím	37	2,8	2,8
	Celkem	1336	99,7	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	3	0,2	

	6 nelze hodnotit	1	0,1
	Celkem	4	0,3
Celkem		1340	100,0

13. Z doporučených studijních materiálů (učebnic, skript, elektronických materiálů) se mi dobře studovalo.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	303	22,6	22,8
	2 spíše souhlasím	710	53,0	53,4
	3 těžko rozhodnout	212	15,8	15,9
	4 spíše nesouhlasím	90	6,7	6,8
	5 nesouhlasím	15	1,1	1,1
	Celkem	1330	99,3	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	10	0,7	
Celkem		1340	100,0	

14. Plánovaná výuka se skutečně konala. Výuka, která se neuskutečnila podle plánu (odpadlá přednáška apod.), byla vždy nahrazena.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	729	54,4	55,8
	2 spíše souhlasím	353	26,3	27,0
	3 těžko rozhodnout	94	7,0	7,2
	4 spíše nesouhlasím	88	6,6	6,7
	5 nesouhlasím	43	3,2	3,3
	Celkem	1307	97,5	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	30	2,2	
	6 nelze hodnotit	3	0,2	
	Celkem	33	2,5	
Celkem		1340	100,0	

15. Na etiku odborné práce (profesní etiku, etiku při psaní odborných prací, výzkumu apod.) se na naší katedře/ústavu velmi dbá.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	668	49,9	53,7
	2 spíše souhlasím	394	29,4	31,7
	3 těžko rozhodnout	139	10,4	11,2
	4 spíše nesouhlasím	33	2,5	2,7
	5 nesouhlasím	9	0,7	,7
	Celkem	1243	92,8	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	79	5,9	
	6 nelze hodnotit	18	1,3	
	Celkem	97	7,2	
Celkem		1340	100,0	

16. Skutečnost, že studuji kombinovanou formou, mi umožňuje, abych si naplánoval(a) čas mnohem efektivněji.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	571	42,6	43,8
	2 spíše souhlasím	337	25,1	25,8
	3 těžko rozhodnout	200	14,9	15,3
	4 spíše nesouhlasím	123	9,2	9,4
	5 nesouhlasím	73	5,4	5,6
	Celkem	1304	97,3	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	29	2,2	

	6 nelze hodnotit	7	0,5
	Celkem	36	2,7
Celkem		1340	100,0

17. Organizace studia (tj. systém, postup), zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky atd. funguje plně k mé spokojenosti.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	673	50,2	50,6
	2 spíše souhlasím	434	32,4	32,6
	3 těžko rozhodnout	94	7,0	7,1
	4 spíše nesouhlasím	94	7,0	7,1
	5 nesouhlasím	36	2,7	2,7
	Celkem	1331	99,3	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	9	0,7	
Celkem		1340	100,0	

18. Problémy, s nimiž jsme se jako studenti/ky obraceli na pracovníky a pracovníce studijního oddělení, byly vyřizovány rychle a korektně.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	677	50,5	53,3
	2 spíše souhlasím	366	27,3	28,8
	3 těžko rozhodnout	105	7,8	8,3
	4 spíše nesouhlasím	74	5,5	5,8
	5 nesouhlasím	49	3,7	3,9
	Celkem	1271	94,9	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	1	0,1	
	0 neodpověděl	48	3,6	
	6 nelze hodnotit	20	1,5	
	Celkem	69	5,1	
Celkem		1340	100,0	

19. Se službami fakultní knihovny (popř. univerzitní knihovny, nemá-li fakulta vlastní knihovnu) jsem byl(a) spokojen(a).

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	599	44,7	58,3
	2 spíše souhlasím	296	22,1	28,8
	3 těžko rozhodnout	81	6,0	7,9
	4 spíše nesouhlasím	38	2,8	3,7
	5 nesouhlasím	13	1,0	1,3
	Celkem	1027	76,6	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	1	0,1	
	0 neodpověděl	249	18,6	
	6 nelze hodnotit	63	4,7	
	Celkem	313	23,4	
Celkem		1340	100,0	

20. S činností akademického senátu fakulty jsem spokojen(a)

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	90	6,7	37,2
	2 spíše souhlasím	71	5,3	29,3
	3 těžko rozhodnout	66	4,9	27,3
	4 spíše nesouhlasím	9	0,7	3,7
	5 nesouhlasím	6	0,4	2,5
	Celkem	242	18,1	100,0
Neplatné odpovědi	-1 více zvolených hodnot	1	0,1	

	0 neodpověděl	964	71,9
	6 nelze hodnotit	133	9,9
	Celkem	1098	81,9
Celkem		1340	100,0

21. Myslím, že jsem získal(a) dostatek teoretických poznatků (terminologie, teorie, odborný jazyk apod.).

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	490	36,6	37,1
	2 spíše souhlasím	610	45,5	46,2
	3 těžko rozhodnout	161	12,0	12,2
	4 spíše nesouhlasím	50	3,7	3,8
	5 nesouhlasím	10	0,7	,8
	Celkem	1321	98,6	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	17	1,3	
	6 nelze hodnotit	2	0,1	
	Celkem	19	1,4	
Celkem		1340	100,0	

22. Myslím, že jsem se naučil(a) odborné poznatky aplikovat; řešit odborné problémy.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	306	22,8	23,4
	2 spíše souhlasím	538	40,1	41,2
	3 těžko rozhodnout	301	22,5	23,0
	4 spíše nesouhlasím	121	9,0	9,3
	5 nesouhlasím	41	3,1	3,1
	Celkem	1307	97,5	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	29	2,2	
	6 nelze hodnotit	4	0,3	
	Celkem	33	2,5	
Celkem		1340	100,0	

23. Získal(a) jsem užitečné praktické dovednosti jak něco udělat, vyřešit, které jsou přímo použitelné v praxi.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	330	24,6	25,4
	2 spíše souhlasím	462	34,5	35,5
	3 těžko rozhodnout	288	21,5	22,1
	4 spíše nesouhlasím	155	11,6	11,9
	5 nesouhlasím	66	4,9	5,1
	Celkem	1301	97,1	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	35	2,6	
	6 nelze hodnotit	4	0,3	
	Celkem	39	2,9	
Celkem		1340	100,0	

24. Myslím, že jsem se naučil(a) efektivněji studovat.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	397	29,6	30,5
	2 spíše souhlasím	524	39,1	40,2
	3 těžko rozhodnout	241	18,0	18,5
	4 spíše nesouhlasím	92	6,9	7,1
	5 nesouhlasím	48	3,6	3,7
	Celkem	1302	97,2	100,0

Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	30	2,2
	6 nelze hodnotit	8	0,6
	Celkem	38	2,8
Celkem		1340	100,0

25. Naučil(a) jsem se lépe pracovat v týmu (např. vím lépe, jaká role v týmové práci mi nejvíc sedí).

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	251	18,7	20,8
	2 spíše souhlasím	401	29,9	33,3
	3 těžko rozhodnout	299	22,3	24,8
	4 spíše nesouhlasím	157	11,7	13,0
	5 nesouhlasím	98	7,3	8,1
	Celkem	1206	90,0	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	109	8,1	
	6 nelze hodnotit	25	1,9	
	Celkem	134	10,0	
Celkem		1340	100,0	

26. Kdybych měl(a) ohodnotit svou spokojenost s výukou na fakultě jedinou známkou (jako ve škole), pak by to byla:

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1	390	29,1	29,2
	2	648	48,4	48,5
	3	237	17,7	17,7
	4	58	4,3	4,3
	5	3	0,2	0,2
	Celkem	1336	99,7	100,0
Neplatné odpovědi	0 neodpověděl	4	0,3	
Celkem		1340	100,0	

Doktorská forma dotazníku

1. Lidé ze školicího pracoviště (ústavu, katedry...) mě přijali mezi sebe jako kolegu/kolegyni.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	573	64,5	66,1
	2 spíše souhlasím	214	24,1	24,7
	3 těžko rozhodnout	51	5,7	5,9
	4 spíše nesouhlasím	24	2,7	2,8
	5 nesouhlasím	5	0,6	0,6
	Celkem	867	97,5	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	22	2,5	
Celkem		889	100,0	

2. Pokud potřebuji s něčím poradit, zkušenější kolegové mi ochotně poradí.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	562	63,2	64,0
	2 spíše souhlasím	232	26,1	26,4
	3 těžko rozhodnout	56	6,3	6,4
	4 spíše nesouhlasím	24	2,7	2,7
	5 nesouhlasím	4	0,4	0,5
	Celkem	878	98,8	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	11	1,2	
Celkem		889	100,0	

3. Na školicím pracovišti mám možnost odborně spolupracovat s dalšími doktorandy.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	514	57,8	59,4
	2 spíše souhlasím	226	25,4	26,1
	3 těžko rozhodnout	70	7,9	8,1
	4 spíše nesouhlasím	39	4,4	4,5
	5 nesouhlasím	16	1,8	1,8
	Celkem	865	97,3	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	24	2,7	
Celkem		889	100,0	

4. Školicí pracoviště mi dává příležitost k tomu, abych se zapojil(a) do běžícího výzkumu a poznal(a), jak se dělá skutečný výzkum.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	405	45,6	46,8
	2 spíše souhlasím	235	26,4	27,1
	3 těžko rozhodnout	101	11,4	11,7
	4 spíše nesouhlasím	78	8,8	9,0
	5 nesouhlasím	47	5,3	5,4
	Celkem	866	97,4	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	23	2,6	
Celkem		889	100,0	

5. Na školicím pracovišti mohu bez problémů pracovat na počítači a aktivně pracovat s informačními zdroji.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	663	74,6	75,9
	2 spíše souhlasím	133	15,0	15,2
	3 těžko rozhodnout	30	3,4	3,4
	4 spíše nesouhlasím	32	3,6	3,7
	5 nesouhlasím	15	1,7	1,7
	Celkem	873	98,2	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	16	1,8	

Celkem	889	100,0
--------	-----	-------

6. Školící pracoviště (ústav, katedra...) organizuje pro doktorandy užitečné semináře.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	234	26,3	26,9
	2 spíše souhlasím	284	31,9	32,6
	3 těžko rozhodnout	174	19,6	20,0
	4 spíše nesouhlasím	124	13,9	14,2
	5 nesouhlasím	55	6,2	6,3
	Celkem	871	98,0	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	18	2,0	
Celkem		889	100,0	

7. Školící pracoviště vyžaduje, abychom se zapojovali do výuky a působili jako vysokoškolští učitelé.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	529	59,5	61,6
	2 spíše souhlasím	176	19,8	20,5
	3 těžko rozhodnout	46	5,2	5,4
	4 spíše nesouhlasím	60	6,7	7,0
	5 nesouhlasím	48	5,4	5,6
	Celkem	859	96,6	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	30	3,4	
Celkem		889	100,0	

8. Školící pracoviště podporuje účast doktorandů na vědeckých konferencích.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	587	66,0	66,8
	2 spíše souhlasím	194	21,8	22,1
	3 těžko rozhodnout	51	5,7	5,8
	4 spíše nesouhlasím	35	3,9	4,0
	5 nesouhlasím	12	1,3	1,4
	Celkem	879	98,9	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	10	1,1	
Celkem		889	100,0	

9. Školící pracoviště podporuje stáže doktorandů v zahraničí.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	461	51,9	53,8
	2 spíše souhlasím	242	27,2	28,2
	3 těžko rozhodnout	101	11,4	11,8
	4 spíše nesouhlasím	41	4,6	4,8
	5 nesouhlasím	12	1,3	1,4
	Celkem	857	96,4	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	32	3,6	
Celkem		889	100,0	

10. Pokud se potřebuji sejit se školitelem, není to problém.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	608	68,4	68,7
	2 spíše souhlasím	169	19,0	19,1
	3 těžko rozhodnout	46	5,2	5,2
	4 spíše nesouhlasím	42	4,7	4,7
	5 nesouhlasím	20	2,2	2,3
	Celkem	885	99,6	100,0

Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	4	0,4
Celkem		889	100,0

11. Když se sejdou se školitelem ke konzultaci, věnuje se mi naplno.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	677	76,2	76,5
	2 spíše souhlasím	125	14,1	14,1
	3 těžko rozhodnout	44	4,9	5,0
	4 spíše nesouhlasím	26	2,9	2,9
	5 nesouhlasím	13	1,5	1,5
	Celkem	885	99,6	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	4	0,4	
Celkem		889	100,0	

12. Školitel mě po odborné stránce dobře vede.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	481	54,1	54,8
	2 spíše souhlasím	215	24,2	24,5
	3 těžko rozhodnout	96	10,8	10,9
	4 spíše nesouhlasím	58	6,5	6,6
	5 nesouhlasím	28	3,1	3,2
	Celkem	878	98,8	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	11	1,2	
Celkem		889	100,0	

13. Školitel mi dobře radí a vede při přípravě publikací.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	416	46,8	48,9
	2 spíše souhlasím	234	26,3	27,5
	3 těžko rozhodnout	110	12,4	12,9
	4 spíše nesouhlasím	59	6,6	6,9
	5 nesouhlasím	32	3,6	3,8
	Celkem	851	95,7	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	38	4,3	
Celkem		889	100,0	

14. U zkoušek, které jsem absolvoval(a), bylo zkoušení a hodnocení korektní.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	528	59,4	70,1
	2 spíše souhlasím	163	18,3	21,6
	3 těžko rozhodnout	41	4,6	5,4
	4 spíše nesouhlasím	18	2,0	2,4
	5 nesouhlasím	3	0,3	0,4
	Celkem	753	84,7	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	136	15,3	
Celkem		889	100,0	

15. Během vědecké přípravy jsem se zdokonalil(a) v dovednosti analyzovat výzkumné problémy.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	363	40,8	44,1
	2 spíše souhlasím	316	35,5	38,3
	3 těžko rozhodnout	113	12,7	13,7
	4 spíše nesouhlasím	24	2,7	2,9
	5 nesouhlasím	8	0,9	1,0
	Celkem	824	92,7	100,0

Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	65	7,3
Celkem		889	100,0

16. Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) psát projekty a získávat zdroje pro jejich uskutečnění (psát grantové žádosti).

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	173	19,5	22,9
	2 spíše souhlasím	215	24,2	28,5
	3 těžko rozhodnout	141	15,9	18,7
	4 spíše nesouhlasím	140	15,7	18,5
	5 nesouhlasím	86	9,7	11,4
	Celkem	755	84,9	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	134	15,1	
Celkem		889	100,0	

17. Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) přednášet na domácí i mezinárodní úrovni.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	210	23,6	27,2
	2 spíše souhlasím	295	33,2	38,3
	3 těžko rozhodnout	147	16,5	19,1
	4 spíše nesouhlasím	87	9,8	11,3
	5 nesouhlasím	32	3,6	4,2
	Celkem	771	86,7	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	118	13,3	
Celkem		889	100,0	

18. Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) publikovat na domácí i mezinárodní úrovni.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	237	26,7	30,9
	2 spíše souhlasím	305	34,3	39,8
	3 těžko rozhodnout	141	15,9	18,4
	4 spíše nesouhlasím	55	6,2	7,2
	5 nesouhlasím	28	3,1	3,7
	Celkem	766	86,2	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	123	13,8	
Celkem		889	100,0	

19. Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) rozpoznávat a řešit etické problémy spojené s tvůrčí činností nebo s aplikováním výsledků v praxi.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	207	23,3	28,5
	2 spíše souhlasím	257	28,9	35,4
	3 těžko rozhodnout	179	20,1	24,6
	4 spíše nesouhlasím	49	5,5	6,7
	5 nesouhlasím	35	3,9	4,8
	Celkem	727	81,8	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	162	18,2	
Celkem		889	100,0	

20. Zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky, zapisování zápočtů atd. přes informační systém fungovalo dobře.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	491	55,2	62,1
	2 spíše souhlasím	176	19,8	22,3
	3 těžko rozhodnout	66	7,4	8,3
	4 spíše nesouhlasím	33	3,7	4,2
	5 nesouhlasím	25	2,8	3,2

	Celkem	791	89,0	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	98	11,0	
Celkem		889	100,0	

21. Problémy, s nimiž jsme se jako doktorandi obraceli na pracovníce studijního oddělení, byly vyřizovány rychle a přesně.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	582	65,5	67,6
	2 spíše souhlasím	203	22,8	23,6
	3 těžko rozhodnout	51	5,7	5,9
	4 spíše nesouhlasím	14	1,6	1,6
	5 nesouhlasím	11	1,2	1,3
	Celkem	861	96,9	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	28	3,1	
Celkem		889	100,0	

22. Služby fakultní (univerzitní) knihovny byly bezproblémové.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	538	60,5	67,4
	2 spíše souhlasím	173	19,5	21,7
	3 těžko rozhodnout	65	7,3	8,1
	4 spíše nesouhlasím	13	1,5	1,6
	5 nesouhlasím	9	1,0	1,1
	Celkem	798	89,8	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	91	10,2	
Celkem		889	100,0	

23. Mám k dispozici všechny online publikační zdroje (databáze), které potřebuji.

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	363	40,8	42,0
	2 spíše souhlasím	280	31,5	32,4
	3 těžko rozhodnout	103	11,6	11,9
	4 spíše nesouhlasím	87	9,8	10,1
	5 nesouhlasím	32	3,6	3,7
	Celkem	865	97,3	100,0
Neplatné odpovědi	6 nelze hodnotit	24	2,7	
Celkem		889	100,0	

24. Kdybych měl(a) označovat kvalitu své dosud absolvované odborné a vědecké přípravy jednou známkou, pak by to byla:

		Absolutní četnost	%	% platných hodnot
Platné odpovědi	1 souhlasím	274	30,8	30,8
	2 spíše souhlasím	424	47,7	47,7
	3 těžko rozhodnout	159	17,9	17,9
	4 spíše nesouhlasím	28	3,1	3,1
	5 nesouhlasím	4	0,4	0,4
	Celkem	889	100,0	100,0

Příloha 2. Popisné statistiky škál pro jednotlivé vysoké školy a fakulty

Prezenční forma

Popisné statistiky škál pro prezenční formu podle vysokých škol a fakult.

škola	fakulta	N	S1		S2		S3		SS		o26	
			M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
1	1	408-418	2,41	0,63	2,22	0,52	2,56	0,89	2,37	0,52	2,35	0,78
	2	71-78	2,15	0,60	2,14	0,59	2,17	0,74	2,17	0,54	1,79	0,81
	4	139-142	2,46	0,70	2,31	0,54	2,65	0,93	2,42	0,57	2,16	0,68
	5	111-118	1,69	0,36	1,65	0,31	1,62	0,46	1,69	0,28	1,31	0,58
	6	172-179	2,23	0,59	2,15	0,48	2,47	0,79	2,24	0,46	2,14	0,76
	7	3-10	1,69	0,54	1,71	0,45	1,67	0,33	1,75	0,37	1,50	0,53
	8	66-210	2,12	0,53	2,37	0,49	2,55	0,92	2,34	0,47	2,09	0,68
	9	36-79	2,07	0,43	2,17	0,46	2,19	0,75	2,20	0,44	2,08	0,66
	10	19-111	2,00	0,50	2,23	0,58	2,61	0,90	2,23	0,50	2,14	0,76
	11	9-18	2,34	0,58	2,12	0,47	1,85	0,53	2,22	0,46	1,78	0,73
	12	20-29	1,99	0,50	2,09	0,57	1,97	0,92	2,04	0,49	1,85	0,82
	13	27-30	2,15	0,41	2,25	0,43	2,16	0,47	2,19	0,35	1,93	0,78
	14	25-29	1,97	0,46	2,22	0,49	2,08	0,68	2,12	0,48	1,96	0,58
	15	96-186	1,77	0,40	1,92	0,44	2,15	0,79	1,94	0,39	1,64	0,64
	16	40-66	2,46	0,53	2,77	0,57	2,55	0,95	2,64	0,48	2,50	0,73
	17	87-98	2,41	0,52	2,56	0,53	2,30	0,68	2,46	0,47	2,53	0,81
	<i>Celkem</i>	<i>1330-1798</i>	<i>2,18</i>	<i>0,60</i>	<i>2,20</i>	<i>0,55</i>	<i>2,37</i>	<i>0,86</i>	<i>2,24</i>	<i>0,52</i>	<i>2,08</i>	<i>0,79</i>
2	20	18-70	2,08	0,49	2,50	0,65	3,00	1,18	2,33	0,54	2,24	0,75
	21	44-46	2,13	0,52	2,34	0,49	2,27	0,89	2,25	0,45	2,09	0,51
	22	29-71	1,82	0,43	2,19	0,60	2,38	1,16	2,07	0,48	2,01	0,73
	23	95-131	2,15	0,54	2,46	0,56	2,54	0,82	2,34	0,48	2,37	0,69
	24	73-81	1,71	0,50	2,03	0,59	2,01	0,85	1,92	0,52	1,75	0,75
	25	18-28	1,89	0,49	2,18	0,62	2,33	0,82	2,06	0,46	2,04	0,92
	26	57-62	2,26	0,54	2,58	0,54	2,61	0,86	2,43	0,46	2,68	0,74
	27	54-57	2,14	0,60	2,52	0,57	2,66	0,99	2,36	0,54	2,44	0,73
	<i>Celkem</i>	<i>388-546</i>	<i>2,03</i>	<i>0,55</i>	<i>2,36</i>	<i>0,60</i>	<i>2,44</i>	<i>0,94</i>	<i>2,23</i>	<i>0,52</i>	<i>2,22</i>	<i>0,77</i>
3	28	28-70	2,07	0,64	2,53	0,77	2,32	0,95	2,35	0,64	2,33	0,91
	29	6-7	1,99	0,59	2,30	0,54	2,22	0,83	2,18	0,51	2,43	0,79
	30	74-111	2,28	0,54	2,48	0,63	2,24	0,86	2,38	0,52	2,26	0,72
	31	50-69	2,04	0,46	2,38	0,66	2,11	0,76	2,21	0,50	2,26	0,80
	32	20-86	2,04	0,61	2,57	0,58	2,72	0,89	2,35	0,55	2,29	0,63
	33	40-45	2,07	0,61	2,43	0,61	2,63	0,93	2,31	0,55	2,33	0,83
	34	34-45	1,87	0,57	2,46	0,68	1,97	0,95	2,16	0,57	2,16	0,88
	<i>Celkem</i>	<i>252-433</i>	<i>2,09</i>	<i>0,58</i>	<i>2,48</i>	<i>0,65</i>	<i>2,29</i>	<i>0,90</i>	<i>2,31</i>	<i>0,55</i>	<i>2,28</i>	<i>0,78</i>

Popisné statistiky škál pro prezenční formu podle vysokých škol a fakult. (pokračování)

škola	fakulta	N	S1		S2		S3		SS		o26	
			M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
4	36	159-170	2,13	0,57	2,22	0,56	2,45	0,97	2,23	0,52	2,13	0,82
	37	76-192	2,09	0,58	2,40	0,62	2,58	0,91	2,32	0,55	2,20	0,81
	38	57-173	1,99	0,48	2,11	0,47	2,45	0,88	2,11	0,43	1,67	0,60
	39	90-227	1,85	0,55	2,17	0,63	2,43	0,89	2,09	0,53	1,89	0,82
	40	205-252	1,83	0,46	2,14	0,49	2,14	0,77	2,04	0,43	1,87	0,64
	41	83-153	1,62	0,47	2,09	0,59	2,21	0,98	1,94	0,52	1,69	0,75
	42	91-107	2,28	0,60	2,66	0,61	2,41	0,86	2,48	0,52	2,47	0,86
	43	73-79	2,05	0,52	2,44	0,57	2,03	0,81	2,22	0,47	2,05	0,85
	44	47-170	1,89	0,51	2,31	0,53	2,89	0,98	2,19	0,47	2,01	0,71
	<i>Celkem</i>	<i>881-1523</i>	<i>1,95</i>	<i>0,55</i>	<i>2,25</i>	<i>0,58</i>	<i>2,35</i>	<i>0,91</i>	<i>2,16</i>	<i>0,51</i>	<i>1,97</i>	<i>0,78</i>
5	45	14-17	2,09	0,42	2,21	0,52	2,26	0,66	2,18	0,43	2,00	0,71
	46	8-9	2,33	0,87	2,68	0,98	2,08	1,21	2,47	0,88	2,33	1,22
	47	40-72	2,11	0,63	2,38	0,73	2,47	1,07	2,30	0,61	2,24	0,78
	48	46-85	2,68	0,70	2,31	0,56	2,25	0,76	2,49	0,54	2,19	0,86
	49	12-17	1,95	0,72	2,13	0,47	2,33	1,02	2,07	0,52	2,00	0,94
	50	115-158	1,99	0,49	2,28	0,53	2,37	0,93	2,18	0,45	2,08	0,74
	51	41-58	2,23	0,52	2,61	0,62	2,44	0,89	2,43	0,52	2,28	0,83
	52	26-32	2,09	0,45	2,21	0,50	2,06	0,87	2,13	0,46	1,94	0,62
	<i>Celkem</i>	<i>302-448</i>	<i>2,19</i>	<i>0,62</i>	<i>2,34</i>	<i>0,60</i>	<i>2,33</i>	<i>0,91</i>	<i>2,29</i>	<i>0,53</i>	<i>2,14</i>	<i>0,79</i>
6	53	56-63	2,36	0,56	2,13	0,48	2,64	0,93	2,34	0,48	2,14	0,76
	54	46-48	2,26	0,49	2,16	0,47	2,12	0,86	2,21	0,44	2,15	0,55
	55	73-75	2,16	0,43	1,99	0,48	1,95	0,61	2,08	0,38	1,71	0,59
	<i>Celkem</i>	<i>175-186</i>	<i>2,25</i>	<i>0,50</i>	<i>2,08</i>	<i>0,48</i>	<i>2,22</i>	<i>0,84</i>	<i>2,20</i>	<i>0,44</i>	<i>1,97</i>	<i>0,67</i>
7	59	94-139	1,98	0,47	2,43	0,48	2,35	0,81	2,23	0,45	1,99	0,60
	<i>Celkem</i>	<i>94-139</i>	<i>1,98</i>	<i>0,47</i>	<i>2,43</i>	<i>0,48</i>	<i>2,35</i>	<i>0,81</i>	<i>2,23</i>	<i>0,45</i>	<i>1,99</i>	<i>0,60</i>
8	62	7-14	2,60	0,56	2,99	0,64	3,29	0,62	2,83	0,53	2,50	0,76
	63	43-99	1,91	0,60	2,48	0,53	2,49	1,11	2,22	0,53	1,93	0,76
	64	39-53	1,95	0,57	2,28	0,56	2,22	0,92	2,14	0,53	2,11	0,72
	65	36-77	1,88	0,56	2,29	0,76	2,37	1,02	2,14	0,62	2,08	0,79
	<i>Celkem</i>	<i>125-243</i>	<i>1,95</i>	<i>0,60</i>	<i>2,41</i>	<i>0,64</i>	<i>2,42</i>	<i>1,02</i>	<i>2,21</i>	<i>0,58</i>	<i>2,05</i>	<i>0,77</i>
9	67	47-70	2,51	0,59	2,54	0,59	2,47	0,92	2,53	0,50	2,54	0,81
	68	14-20	2,08	0,50	2,48	0,75	2,79	1,16	2,35	0,56	2,40	0,99
	69	46-96	2,19	0,62	2,57	0,68	2,91	0,96	2,43	0,61	2,76	0,86
	<i>Celkem</i>	<i>107-186</i>	<i>2,30</i>	<i>0,61</i>	<i>2,55</i>	<i>0,65</i>	<i>2,70</i>	<i>0,98</i>	<i>2,46</i>	<i>0,57</i>	<i>2,64</i>	<i>0,86</i>

Popisné statistiky škál pro prezenční formu podle vysokých škol a fakult. (pokračování)

škola	fakulta	N	S1		S2		S3		S5		o26	
			M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
10	70	167-218	2,03	0,51	2,28	0,54	2,48	0,89	2,21	0,50	2,14	0,77
	71	151-164	2,13	0,58	2,18	0,54	2,73	0,96	2,24	0,52	2,28	0,83
	72	183-214	1,97	0,57	2,36	0,61	2,39	0,98	2,22	0,55	2,23	0,89
	73	127-144	1,83	0,50	2,06	0,57	1,87	0,81	1,97	0,52	1,82	0,74
	74	34-45	2,16	0,47	2,78	0,61	2,73	0,78	2,53	0,50	2,58	0,84
	75	71-102	1,52	0,36	1,70	0,39	1,82	0,71	1,67	0,33	1,34	0,57
	76	4-13	2,56	0,35	2,61	0,38	2,42	0,92	2,61	0,26	2,54	0,78
	77	58-65	2,34	0,65	2,64	0,63	2,64	1,03	2,52	0,57	2,69	0,90
	<i>Celkem</i>	<i>795-965</i>	<i>1,98</i>	<i>0,57</i>	<i>2,24</i>	<i>0,61</i>	<i>2,37</i>	<i>0,96</i>	<i>2,17</i>	<i>0,55</i>	<i>2,12</i>	<i>0,87</i>
11	80	100-103	1,79	0,48	2,06	0,48	1,93	0,69	1,93	0,43	1,75	0,74
	81	39-40	1,83	0,51	2,07	0,59	2,06	0,74	1,97	0,51	1,83	0,71
	82	75-77	2,05	0,47	2,13	0,51	2,00	0,66	2,09	0,42	1,99	0,72
	83	65-72	1,74	0,48	2,09	0,53	2,06	0,82	1,95	0,47	1,69	0,66
	<i>Celkem</i>	<i>279-292</i>	<i>1,85</i>	<i>0,49</i>	<i>2,08</i>	<i>0,52</i>	<i>2,00</i>	<i>0,72</i>	<i>1,98</i>	<i>0,45</i>	<i>1,81</i>	<i>0,72</i>
12	84	47-57	2,04	0,60	2,29	0,65	2,45	0,99	2,20	0,58	2,12	0,87
	85	87-103	1,68	0,45	2,09	0,49	2,34	0,82	1,95	0,45	1,91	0,76
	86	42-46	2,50	0,75	2,57	0,72	2,54	0,94	2,54	0,68	2,70	0,99
	87	23-70	2,14	0,53	2,20	0,54	2,19	0,70	2,21	0,50	2,00	0,59
	88	32-132	1,95	0,49	2,31	0,52	2,51	0,90	2,20	0,46	2,29	0,68
	89	93-134	2,27	0,55	2,42	0,62	2,39	0,90	2,36	0,53	2,36	0,74
	90	38-104	2,22	0,61	2,42	0,53	3,06	0,87	2,39	0,54	2,64	0,90
	91	73-100	1,66	0,41	2,10	0,46	2,40	0,77	1,95	0,36	1,80	0,62
	<i>Celkem</i>	<i>435-745</i>	<i>2,03</i>	<i>0,59</i>	<i>2,29</i>	<i>0,57</i>	<i>2,46</i>	<i>0,88</i>	<i>2,21</i>	<i>0,53</i>	<i>2,22</i>	<i>0,81</i>
13	92	6-6	2,85	0,75	2,70	0,69	3,39	1,18	2,91	0,76	2,50	1,05
	93	11-13	2,23	0,57	2,57	0,62	3,15	0,91	2,49	0,58	2,62	1,04
	94	43-58	2,04	0,58	2,40	0,59	2,45	0,89	2,24	0,48	2,12	0,73
	95	17-33	2,06	0,46	2,55	0,46	2,37	0,94	2,30	0,37	2,16	0,68
	96	14-18	2,34	0,77	2,56	0,60	2,40	0,83	2,48	0,52	2,59	0,80
	97	32-45	2,45	0,53	2,49	0,53	2,31	0,51	2,46	0,46	2,44	0,69
	98	18-24	1,85	0,58	2,26	0,52	1,48	0,46	2,02	0,48	1,75	0,61
	<i>Celkem</i>	<i>141-197</i>	<i>2,18</i>	<i>0,61</i>	<i>2,46</i>	<i>0,56</i>	<i>2,38</i>	<i>0,89</i>	<i>2,33</i>	<i>0,51</i>	<i>2,24</i>	<i>0,77</i>
14	100	9-9	2,18	0,42	2,46	0,73	1,63	0,82	2,23	0,55	2,22	0,83
	101	55-110	2,42	0,47	2,48	0,56	2,49	0,92	2,46	0,46	2,47	0,76
	102	63-65	1,97	0,55	2,19	0,51	1,95	0,71	2,07	0,45	2,11	0,69
	103	48-93	2,13	0,52	2,47	0,58	2,94	0,87	2,39	0,52	2,44	0,76
	104	43-55	2,09	0,52	2,63	0,61	2,75	1,01	2,41	0,53	2,36	0,82
	105	32-34	2,50	0,58	2,43	0,53	2,21	0,81	2,45	0,48	2,85	0,86
	106	45-52	2,05	0,45	2,51	0,48	2,35	0,88	2,30	0,42	2,37	0,69
	<i>Celkem</i>	<i>295-418</i>	<i>2,20</i>	<i>0,54</i>	<i>2,45</i>	<i>0,57</i>	<i>2,41</i>	<i>0,93</i>	<i>2,35</i>	<i>0,50</i>	<i>2,41</i>	<i>0,78</i>

Popisné statistiky škál pro prezenční formu podle vysokých škol a fakult. (pokračování)

škola	fakulta	N	S1		S2		S3		SS		o26	
			M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
15	107	132-146	2,22	0,52	2,37	0,46	2,58	0,79	2,33	0,44	2,24	0,67
	108	139-149	2,06	0,47	2,35	0,46	2,74	0,79	2,28	0,41	2,12	0,56
	109	131-143	1,97	0,52	2,41	0,49	2,51	0,91	2,24	0,47	1,97	0,73
	110	138-153	2,05	0,51	2,07	0,43	1,83	0,62	2,03	0,41	2,01	0,71
	111	55-57	1,91	0,44	2,25	0,51	1,96	0,64	2,08	0,37	1,88	0,60
	112	37-44	2,34	0,59	2,53	0,58	2,29	0,82	2,41	0,54	2,50	1,15
	113	11-13	2,61	0,61	2,76	0,54	2,36	0,64	2,69	0,49	2,38	0,87
	114	81-89	2,33	0,41	2,50	0,48	2,71	0,81	2,44	0,41	2,20	0,57
	<i>Celkem</i>	<i>724-792</i>	<i>2,12</i>	<i>0,52</i>	<i>2,34</i>	<i>0,50</i>	<i>2,41</i>	<i>0,85</i>	<i>2,25</i>	<i>0,46</i>	<i>2,11</i>	<i>0,71</i>
16	116	94-113	2,20	0,54	2,45	0,52	2,50	0,85	2,34	0,46	2,35	0,69
	117	81-83	2,18	0,47	2,53	0,53	2,60	0,89	2,37	0,45	2,23	0,69
	118	101-116	2,01	0,44	2,43	0,48	2,50	0,75	2,25	0,41	2,02	0,68
	119	55-59	1,88	0,39	2,34	0,46	2,27	0,73	2,14	0,40	2,07	0,85
	120	10-12	1,82	0,48	2,51	0,76	2,70	1,19	2,20	0,65	1,92	1,00
	121	9-12	1,80	0,42	2,19	0,45	2,48	0,75	2,06	0,37	1,92	0,67
	122	16-62	2,18	0,55	2,48	0,63	2,69	0,81	2,38	0,56	2,31	0,64
	<i>Celkem</i>	<i>366-457</i>	<i>2,08</i>	<i>0,50</i>	<i>2,44</i>	<i>0,53</i>	<i>2,50</i>	<i>0,82</i>	<i>2,29</i>	<i>0,46</i>	<i>2,18</i>	<i>0,72</i>
17	124	3-3	2,21	0,28	2,41	0,10	2,44	1,02	2,29	0,13	3,00	1,00
	125	80-130	2,25	0,53	2,48	0,54	2,81	0,97	2,41	0,49	2,34	0,81
	126	45-50	2,22	0,44	2,17	0,41	1,62	0,54	2,10	0,32	1,52	0,61
	127	59-65	2,47	0,51	2,63	0,46	2,88	0,78	2,59	0,43	2,35	0,72
	128	51-75	2,50	0,51	2,67	0,45	2,65	0,73	2,58	0,37	2,51	0,69
	129	37-61	2,60	0,51	2,52	0,49	2,83	0,69	2,59	0,44	2,69	0,56
	<i>Celkem</i>	<i>275-384</i>	<i>2,39</i>	<i>0,52</i>	<i>2,51</i>	<i>0,50</i>	<i>2,60</i>	<i>0,90</i>	<i>2,46</i>	<i>0,46</i>	<i>2,33</i>	<i>0,79</i>
18	130	42-200	1,82	0,43	2,19	0,46	2,37	0,91	2,08	0,39	1,87	0,63
	131	41-174	1,99	0,48	2,43	0,59	2,64	1,07	2,26	0,51	2,13	0,77
	132	58-184	2,08	0,56	2,43	0,57	2,57	0,92	2,29	0,50	2,17	0,80
	133	50-139	1,97	0,53	2,37	0,52	2,41	1,01	2,19	0,47	2,00	0,76
	134	14-88	1,82	0,50	2,06	0,55	2,95	1,18	2,04	0,48	2,02	0,84
	135	12-45	2,03	0,39	2,43	0,58	2,64	0,63	2,27	0,45	2,24	0,74
	<i>Celkem</i>	<i>217-830</i>	<i>1,95</i>	<i>0,51</i>	<i>2,32</i>	<i>0,56</i>	<i>2,54</i>	<i>0,98</i>	<i>2,19</i>	<i>0,48</i>	<i>2,05</i>	<i>0,76</i>
19	136	58-128	2,43	0,58	2,48	0,55	2,72	0,88	2,48	0,49	2,17	0,78
	137	80-84	2,44	0,62	2,51	0,55	2,78	0,92	2,51	0,56	2,39	0,78
	138	48-55	2,43	0,64	2,63	0,61	2,99	1,04	2,58	0,60	2,55	0,69
	139	51-53	2,47	0,58	2,45	0,39	2,35	0,68	2,46	0,39	2,28	0,60
	140	58-73	2,47	0,56	2,45	0,44	2,30	0,73	2,44	0,45	2,30	0,68
	<i>Celkem</i>	<i>295-392</i>	<i>2,45</i>	<i>0,59</i>	<i>2,50</i>	<i>0,52</i>	<i>2,64</i>	<i>0,89</i>	<i>2,49</i>	<i>0,50</i>	<i>2,31</i>	<i>0,73</i>

Popisné statistiky škál pro prezenční formu podle vysokých škol a fakult. (pokračování)

			S1		S2		S3		SS		o26	
škola	fakulta	N	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
20	143	91-165	2,19	0,52	2,22	0,53	2,56	0,92	2,23	0,48	2,34	0,77
	144	120-133	2,03	0,53	2,19	0,52	2,20	0,79	2,14	0,48	1,95	0,82
	145	45-93	2,38	0,49	2,50	0,59	2,76	0,83	2,45	0,45	2,35	0,76
	146	64-68	2,35	0,59	2,85	0,63	2,95	0,91	2,63	0,53	2,66	0,80
	147	48-52	2,13	0,61	2,21	0,58	2,38	0,89	2,20	0,55	2,33	0,76
	<i>Celkem</i>	<i>368-511</i>	<i>2,20</i>	<i>0,55</i>	<i>2,35</i>	<i>0,60</i>	<i>2,51</i>	<i>0,90</i>	<i>2,30</i>	<i>0,52</i>	<i>2,28</i>	<i>0,81</i>
21	148	46-49	1,97	0,50	2,39	0,61	1,87	0,56	2,16	0,49	2,20	0,84
	149	46-49	2,01	0,47	2,63	0,59	1,78	0,55	2,23	0,46	2,35	0,75
	150	71-78	1,85	0,56	2,33	0,67	1,63	0,76	2,03	0,55	1,95	0,91
	<i>Celkem</i>	<i>163-176</i>	<i>1,93</i>	<i>0,52</i>	<i>2,43</i>	<i>0,64</i>	<i>1,74</i>	<i>0,66</i>	<i>2,12</i>	<i>0,51</i>	<i>2,13</i>	<i>0,86</i>
22	151	26-29	1,95	0,65	2,61	0,78	1,81	0,78	2,21	0,64	2,28	0,96
	152	23-26	2,21	0,42	2,42	0,53	1,74	0,60	2,22	0,41	2,46	0,76
	<i>Celkem</i>	<i>49-55</i>	<i>2,08</i>	<i>0,56</i>	<i>2,52</i>	<i>0,67</i>	<i>1,78</i>	<i>0,70</i>	<i>2,21</i>	<i>0,53</i>	<i>2,36</i>	<i>0,87</i>
23	153	48-62	2,35	0,60	2,88	0,89	1,91	0,83	2,54	0,67	2,29	0,96
	<i>Celkem</i>	<i>48-62</i>	<i>2,35</i>	<i>0,60</i>	<i>2,88</i>	<i>0,89</i>	<i>1,91</i>	<i>0,83</i>	<i>2,54</i>	<i>0,67</i>	<i>2,29</i>	<i>0,96</i>
24	154	39-45	2,12	0,61	2,33	0,54	1,81	0,61	2,20	0,52	1,93	0,72
	<i>Celkem</i>	<i>39-45</i>	<i>2,12</i>	<i>0,61</i>	<i>2,33</i>	<i>0,54</i>	<i>1,81</i>	<i>0,61</i>	<i>2,20</i>	<i>0,52</i>	<i>1,93</i>	<i>0,72</i>
25	155	162-196	2,32	0,51	2,54	0,52	2,25	0,71	2,40	0,45	2,56	0,62
	<i>Celkem</i>	<i>162-196</i>	<i>2,32</i>	<i>0,51</i>	<i>2,54</i>	<i>0,52</i>	<i>2,25</i>	<i>0,71</i>	<i>2,40</i>	<i>0,45</i>	<i>2,56</i>	<i>0,62</i>
26	156	35-57	2,17	0,71	2,30	0,57	2,03	0,74	2,22	0,60	2,19	0,77
	<i>Celkem</i>	<i>35-57</i>	<i>2,17</i>	<i>0,71</i>	<i>2,30</i>	<i>0,57</i>	<i>2,03</i>	<i>0,74</i>	<i>2,22</i>	<i>0,60</i>	<i>2,19</i>	<i>0,77</i>
Celkem		8340-12065	2,10	0,58	2,32	0,58	2,37	0,90	2,25	0,52	2,14	0,79

Kombinovaná forma

Popisné statistiky škál pro kombinovanou formu podle vysokých škol a fakult.

škola	fakulta	N	S1		S2		S3		SS		o26	
			M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
2	20	12-16	1,85	0,37	2,12	0,41	2,53	1,05	2,05	0,37	2,00	0,73
	21	4-5	2,16	0,47	2,05	0,17	1,83	0,33	2,10	0,26	1,80	0,45
	23	35-37	1,80	0,59	1,93	0,74	1,90	0,72	1,87	0,57	1,76	0,76
	25	30-32	1,69	0,53	1,94	0,67	2,04	0,77	1,79	0,51	1,63	0,66
	26	23-23	2,12	0,69	2,39	0,83	2,06	0,98	2,21	0,68	2,39	1,03
	27	20-22	1,81	0,44	1,97	0,63	1,77	0,62	1,85	0,40	1,91	0,53
	<i>Celkem</i>	<i>124-136</i>	<i>1,85</i>	<i>0,56</i>	<i>2,05</i>	<i>0,69</i>	<i>2,00</i>	<i>0,81</i>	<i>1,94</i>	<i>0,54</i>	<i>1,88</i>	<i>0,78</i>
3	28	6-6	2,44	1,01	2,36	0,87	1,89	0,66	2,31	0,77	2,33	1,21
	29	16-16	1,80	0,49	2,20	0,86	1,92	0,90	1,95	0,65	2,19	0,83
	30	27-29	1,95	0,61	2,19	0,66	1,98	0,73	2,01	0,58	2,10	0,82
	31	8-9	1,76	0,50	2,26	0,87	1,54	0,64	1,88	0,48	1,78	1,20
	32	28-31	2,02	0,53	2,54	0,87	2,07	0,69	2,18	0,55	2,29	0,69
	33	16-17	1,80	0,45	1,95	0,55	1,67	0,62	1,86	0,42	1,94	0,66
	<i>Celkem</i>	<i>101-108</i>	<i>1,93</i>	<i>0,57</i>	<i>2,27</i>	<i>0,78</i>	<i>1,90</i>	<i>0,73</i>	<i>2,03</i>	<i>0,57</i>	<i>2,13</i>	<i>0,82</i>
4	36	13-15	1,73	0,41	1,90	0,66	1,54	0,57	1,80	0,46	1,67	0,82
	37	22-26	1,81	0,53	2,15	0,58	2,24	0,94	1,94	0,53	1,85	0,78
	38	42-57	1,91	0,57	2,32	0,97	2,11	0,94	2,00	0,63	1,88	0,85
	39	35-41	1,96	0,64	2,46	0,79	2,19	1,00	2,11	0,61	2,02	0,85
	40	2-3	1,71	0,26	1,50	0,44	2,17	0,71	1,74	0,26	1,67	0,58
	42	74-82	2,11	0,60	2,33	0,82	2,25	0,95	2,19	0,61	2,15	0,90
	43	20-21	1,96	0,60	1,94	0,73	2,47	1,10	2,02	0,62	1,90	0,89
	44	42-52	1,77	0,44	2,26	0,83	2,06	0,80	1,95	0,49	1,88	0,73
	<i>Celkem</i>	<i>250-297</i>	<i>1,93</i>	<i>0,57</i>	<i>2,26</i>	<i>0,82</i>	<i>2,17</i>	<i>0,93</i>	<i>2,04</i>	<i>0,58</i>	<i>1,96</i>	<i>0,84</i>
5	46	4-4	2,15	0,27	3,36	0,83	2,25	0,88	2,50	0,39	2,75	0,96
	47	6-6	1,54	0,55	1,61	1,06	1,78	0,62	1,57	0,63	1,17	0,41
	49	7-8	1,71	0,45	1,86	0,58	2,14	0,88	1,85	0,47	1,50	0,53
	50	4-4	2,37	1,16	2,67	1,67	1,58	0,57	2,34	1,19	2,50	1,29
	51	11-14	2,10	0,63	2,47	0,93	2,33	0,56	2,28	0,70	2,21	0,97
	52	9-10	1,92	0,79	1,77	0,64	2,74	1,21	2,00	0,76	1,70	0,67
	<i>Celkem</i>	<i>41-46</i>	<i>1,94</i>	<i>0,68</i>	<i>2,20</i>	<i>1,01</i>	<i>2,23</i>	<i>0,87</i>	<i>2,07</i>	<i>0,72</i>	<i>1,91</i>	<i>0,91</i>
7	59	54-71	1,62	0,39	2,01	0,57	1,88	0,75	1,79	0,44	1,65	0,63
	<i>Celkem</i>	<i>54-71</i>	<i>1,62</i>	<i>0,39</i>	<i>2,01</i>	<i>0,57</i>	<i>1,88</i>	<i>0,75</i>	<i>1,79</i>	<i>0,44</i>	<i>1,65</i>	<i>0,63</i>
8	63	29-32	1,64	0,42	2,05	0,71	1,77	0,56	1,77	0,48	1,72	0,85
	64	3-4	1,54	0,24	1,86	0,42	2,22	1,17	1,74	0,38	1,75	0,50
	65	32-36	1,67	0,45	2,00	0,77	2,04	0,90	1,84	0,50	1,75	0,65
	<i>Celkem</i>	<i>68-72</i>	<i>1,65</i>	<i>0,43</i>	<i>2,02</i>	<i>0,72</i>	<i>1,93</i>	<i>0,79</i>	<i>1,80</i>	<i>0,48</i>	<i>1,74</i>	<i>0,73</i>

Popisné statistiky škál pro kombinovanou formu podle vysokých škol a fakult. (pokračování)

škola	fakulta	N	S1		S2		S3		SS		o26	
			M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
9	67	9-9	2,18	0,94	2,15	0,76	2,37	1,10	2,19	0,81	2,22	0,83
	68	21-23	2,24	0,68	2,35	0,85	2,64	1,11	2,35	0,73	2,48	0,90
	69	27-30	1,99	0,75	2,46	0,95	2,09	0,90	2,08	0,72	2,20	1,00
	<i>Celkem</i>	<i>58-62</i>	<i>2,11</i>	<i>0,75</i>	<i>2,38</i>	<i>0,88</i>	<i>2,34</i>	<i>1,03</i>	<i>2,20</i>	<i>0,74</i>	<i>2,31</i>	<i>0,93</i>
10	71	7-7	1,73	0,38	2,04	0,35	1,76	0,66	1,89	0,36	1,86	0,69
	72	12-13	2,01	0,47	2,17	0,68	2,17	0,73	2,11	0,50	2,23	0,93
	73	2-3	1,84	0,37	2,17	0,48	1,50	0,24	1,98	0,35	2,00	1,00
	77	3-3	2,58	0,54	3,24	1,29	2,11	0,69	2,71	0,62	2,67	0,58
	<i>Celkem</i>	<i>24-26</i>	<i>1,98</i>	<i>0,49</i>	<i>2,26</i>	<i>0,73</i>	<i>1,99</i>	<i>0,68</i>	<i>2,10</i>	<i>0,50</i>	<i>2,15</i>	<i>0,83</i>
11	80	2-2	1,27	0,38	1,17	0,24	1,17	0,24	1,26	0,37	1,50	0,71
	81	2-3	2,07	0,78	2,43	1,14	1,67	0,47	2,23	0,79	1,67	0,58
	82	7-8	2,08	0,42	2,51	0,28	2,29	0,99	2,38	0,25	2,00	0,53
	83	1-1	1,92		2,00		1,67		1,92		2,00	
	<i>Celkem</i>	<i>12-14</i>	<i>1,95</i>	<i>0,53</i>	<i>2,25</i>	<i>0,71</i>	<i>1,94</i>	<i>0,87</i>	<i>2,14</i>	<i>0,56</i>	<i>1,86</i>	<i>0,53</i>
12	84	7-7	1,92	0,69	1,71	0,65	1,90	0,88	1,84	0,67	1,71	0,76
	85	7-7	1,74	0,36	2,09	0,49	2,00	0,67	1,89	0,35	2,00	0,58
	86	6-6	1,51	0,33	1,80	0,34	1,44	0,66	1,61	0,27	1,67	0,52
	88	20-23	1,86	0,66	2,12	0,70	1,88	0,97	1,92	0,57	1,78	0,85
	89	9-9	1,91	0,68	2,33	0,79	2,04	1,22	2,05	0,60	2,44	0,73
	90	8-9	2,13	0,47	2,41	0,59	2,63	0,60	2,25	0,51	2,44	0,88
	91	7-8	1,56	0,50	1,82	0,76	1,52	0,50	1,65	0,58	1,38	0,74
	<i>Celkem</i>	<i>64-69</i>	<i>1,83</i>	<i>0,58</i>	<i>2,08</i>	<i>0,67</i>	<i>1,93</i>	<i>0,89</i>	<i>1,91</i>	<i>0,55</i>	<i>1,91</i>	<i>0,82</i>
13	93	7-7	2,29	0,41	2,62	0,85	1,95	0,76	2,40	0,49	1,86	0,38
	94	1-1	2,00		2,33		2,67		2,14		2,00	
	95	6-6	2,22	0,46	2,42	0,57	2,56	1,09	2,27	0,45	2,50	0,84
	96	8-10	2,16	0,67	2,35	0,89	2,42	1,23	2,22	0,75	1,80	1,14
	97	13-15	1,61	0,41	2,00	0,73	1,56	0,50	1,73	0,45	1,60	0,51
	<i>Celkem</i>	<i>35-39</i>	<i>1,98</i>	<i>0,56</i>	<i>2,28</i>	<i>0,77</i>	<i>2,04</i>	<i>0,92</i>	<i>2,08</i>	<i>0,59</i>	<i>1,85</i>	<i>0,78</i>
14	102	6-8	1,79	0,46	1,88	0,47	1,83	0,78	1,89	0,42	1,88	0,64
	103	18-20	2,13	0,58	2,61	0,91	2,33	0,67	2,29	0,57	2,65	0,93
	104	29-32	1,77	0,43	2,33	0,69	1,85	0,77	1,96	0,50	2,00	0,80
	105	4-4	2,22	0,78	2,18	0,72	2,25	0,74	2,22	0,45	2,25	0,50
	106	8-10	2,50	0,51	2,77	0,80	2,04	0,72	2,55	0,56	2,50	0,93
	<i>Celkem</i>	<i>65-74</i>	<i>1,99</i>	<i>0,56</i>	<i>2,42</i>	<i>0,78</i>	<i>2,03</i>	<i>0,75</i>	<i>2,13</i>	<i>0,55</i>	<i>2,24</i>	<i>0,86</i>
15	109	3-6	1,68	0,47	1,77	0,54	1,44	0,51	1,70	0,51	1,50	0,55
	<i>Celkem</i>	<i>3-6</i>	<i>1,68</i>	<i>0,47</i>	<i>1,77</i>	<i>0,54</i>	<i>1,44</i>	<i>0,51</i>	<i>1,70</i>	<i>0,51</i>	<i>1,50</i>	<i>0,55</i>

Popisné statistiky škál pro kombinovanou formu podle vysokých škol a fakult. (pokračování)

škola	fakulta	N	S1		S2		S3		SS		o26	
			M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
16	116	4-5	1,88	0,61	2,47	0,73	2,20	1,46	2,08	0,57	1,80	0,45
	117	9-9	2,30	0,48	3,03	0,52	2,78	1,11	2,56	0,59	2,78	0,67
	118	3-3	1,90	0,56	2,78	1,11	1,22	0,38	2,11	0,73	2,67	0,58
	119	5-7	2,03	0,75	2,58	1,21	2,27	1,34	2,22	0,93	2,29	1,50
	120	9-10	1,68	0,66	2,20	1,26	1,74	0,85	1,89	0,87	1,70	1,06
	121	13-13	1,71	0,72	2,21	1,03	1,69	0,75	1,85	0,74	1,69	0,75
	122	2-2	1,62	0,54	1,82	0,02	2,00	0,47	1,80	0,21	2,00	0,00
	<i>Celkem</i>	<i>46-49</i>	<i>1,88</i>	<i>0,65</i>	<i>2,46</i>	<i>1,01</i>	<i>2,01</i>	<i>1,04</i>	<i>2,08</i>	<i>0,75</i>	<i>2,06</i>	<i>0,97</i>
17	126	1-2	2,15	0,07	2,43	0,33	1,67		2,06	0,31	2,00	0,00
	<i>Celkem</i>	<i>1-2</i>	<i>2,15</i>	<i>0,07</i>	<i>2,43</i>	<i>0,33</i>	<i>1,67</i>		<i>2,06</i>	<i>0,31</i>	<i>2,00</i>	<i>0,00</i>
18	132	9-9	2,06	0,60	2,51	0,64	2,41	0,74	2,22	0,55	2,22	0,67
	133	2-3	1,63	0,32	2,24	0,06	2,00	0,47	1,95	0,22	2,00	0,00
	135	33-41	2,06	0,63	2,53	0,79	2,24	0,87	2,18	0,59	2,17	0,80
	<i>Celkem</i>	<i>44-53</i>	<i>2,04</i>	<i>0,61</i>	<i>2,52</i>	<i>0,75</i>	<i>2,27</i>	<i>0,82</i>	<i>2,18</i>	<i>0,57</i>	<i>2,17</i>	<i>0,75</i>
19	136	11-16	1,99	0,82	2,05	0,94	2,82	1,17	2,10	0,83	1,94	0,85
	137	19-28	1,95	0,53	2,43	0,71	2,47	0,67	2,21	0,46	2,04	0,69
	138	6-8	2,82	0,72	2,54	0,82	3,17	1,05	2,79	0,71	2,38	0,92
	139	5-5	2,55	0,91	2,89	1,06	2,60	1,12	2,60	0,88	2,20	1,30
	140	7-10	1,70	0,56	1,96	0,76	2,00	0,86	1,74	0,52	1,80	0,42
	<i>Celkem</i>	<i>48-67</i>	<i>2,08</i>	<i>0,73</i>	<i>2,33</i>	<i>0,83</i>	<i>2,58</i>	<i>0,94</i>	<i>2,24</i>	<i>0,68</i>	<i>2,03</i>	<i>0,78</i>
20	143	18-21	2,00	0,51	2,26	0,45	2,31	0,91	2,14	0,46	2,14	0,79
	144	7-7	1,73	0,56	1,80	0,33	1,86	0,74	1,77	0,45	1,43	0,53
	146	10-10	2,10	0,48	1,97	0,32	1,63	0,40	2,02	0,30	1,80	0,63
	147	46-53	1,96	0,48	2,12	0,55	2,25	0,99	2,05	0,47	1,85	0,66
	<i>Celkem</i>	<i>81-91</i>	<i>1,97</i>	<i>0,49</i>	<i>2,11</i>	<i>0,50</i>	<i>2,16</i>	<i>0,91</i>	<i>2,05</i>	<i>0,45</i>	<i>1,88</i>	<i>0,70</i>
21	149	2-4	1,70	0,14	1,64	0,10	1,33	0,27	1,55	0,01	1,75	0,96
	150	1-1	2,62		2,57		2,33		2,50		2,00	
	<i>Celkem</i>	<i>3-5</i>	<i>1,88</i>	<i>0,43</i>	<i>1,95</i>	<i>0,54</i>	<i>1,53</i>	<i>0,51</i>	<i>1,79</i>	<i>0,48</i>	<i>1,80</i>	<i>0,84</i>
25	155	33-39	2,13	0,50	2,35	0,69	2,43	0,81	2,23	0,48	2,24	0,59
	<i>Celkem</i>	<i>33-39</i>	<i>2,13</i>	<i>0,50</i>	<i>2,35</i>	<i>0,69</i>	<i>2,43</i>	<i>0,81</i>	<i>2,23</i>	<i>0,48</i>	<i>2,24</i>	<i>0,59</i>
26	156	12-13	1,58	0,56	2,07	0,61	1,64	0,85	1,72	0,52	2,00	0,91
	<i>Celkem</i>	<i>12-13</i>	<i>1,58</i>	<i>0,56</i>	<i>2,07</i>	<i>0,61</i>	<i>1,64</i>	<i>0,85</i>	<i>1,72</i>	<i>0,52</i>	<i>2,00</i>	<i>0,91</i>
Celkem		1169-1336	1,91	0,58	2,22	0,77	2,09	0,88	2,03	0,58	1,98	0,81

Doktorská forma

Popisné statistiky škál pro doktorskou formu podle vysokých škol a fakult.

škola	fakulta	N	S1		S2		S3		S4		S5		SS		o24	
			M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
2	20	3-6	1,50	0,41	1,13	0,14	2,47	0,50	1,40	0,28	1,67	0,52	1,68	0,21	2,00	0,00
	21	3-4	1,38	0,48	1,25	0,35	1,60	0,40	2,58	0,52	1,00	0,00	1,68	0,33	1,50	0,58
	22	5-5	1,55	0,82	1,40	0,89	1,92	0,52	1,32	0,46	1,20	0,45	1,52	0,45	1,80	0,84
	23	3-5	1,88	0,55	1,47	0,54	2,53	1,01	2,00	0,80	1,50	0,71	2,05	0,66	1,60	0,89
	24	26-29	1,27	0,35	1,56	0,79	1,83	0,57	1,62	0,47	1,29	0,47	1,56	0,26	1,45	0,51
	25	3-4	1,69	0,69	1,69	0,85	1,67	0,42	1,20	0,35	1,63	0,48	1,40	0,41	2,00	0,82
	26	2-3	1,75	0,35	1,08	0,14	1,60	0,53	2,00	0,57	1,67	0,76	1,76	0,27	1,33	0,58
	27	4-9	1,36	0,40	1,92	1,26	2,45	0,55	1,39	0,47	1,22	0,36	1,63	0,52	2,11	0,60
	<i>Celkem</i>	<i>50-65</i>	<i>1,42</i>	<i>0,47</i>	<i>1,52</i>	<i>0,80</i>	<i>1,93</i>	<i>0,61</i>	<i>1,61</i>	<i>0,54</i>	<i>1,35</i>	<i>0,49</i>	<i>1,61</i>	<i>0,35</i>	<i>1,66</i>	<i>0,62</i>
3	28	3-5	1,65	0,68	1,53	0,62	3,38	1,97	1,27	0,31	1,90	1,34	2,05	1,04	2,40	1,14
	29	2-2	2,21	0,65	1,38	0,53	1,70	0,71	2,00	1,41	2,00	0,71	1,79	0,48	1,50	0,71
	30	2-2	1,88	0,18	1,00	0,00	2,70	0,99	1,25	0,35	1,00	0,00	1,75	0,42	1,50	0,71
	31	1-2	2,33	0,47	1,13	0,18	2,40		2,00		1,75	1,06	1,91		1,50	0,71
	33	1-1	1,75		1,25		1,80		1,40		2,00		1,61		2,00	
	34	3-5	1,81	0,99	1,65	0,63	2,93	1,22	1,65	0,34	1,10	0,22	1,90	0,63	2,00	0,71
	<i>Celkem</i>	<i>13-17</i>	<i>1,88</i>	<i>0,65</i>	<i>1,42</i>	<i>0,52</i>	<i>2,72</i>	<i>1,32</i>	<i>1,57</i>	<i>0,55</i>	<i>1,56</i>	<i>0,86</i>	<i>1,90</i>	<i>0,67</i>	<i>1,94</i>	<i>0,83</i>
4	36	18-23	1,66	0,77	1,78	0,93	2,42	1,13	1,58	0,55	1,83	0,98	1,88	0,60	2,04	0,98
	37	16-19	2,39	1,10	2,14	1,35	2,78	1,12	1,43	0,38	1,82	1,08	2,17	0,79	2,42	1,07
	38	11-13	1,71	0,52	2,08	1,22	2,08	0,61	1,37	0,32	1,31	0,38	1,75	0,44	1,85	0,80
	39	19-22	1,75	0,60	1,50	0,73	2,15	0,65	1,32	0,37	1,48	0,73	1,71	0,36	1,95	0,72
	40	62-72	1,52	0,64	1,68	0,87	2,46	0,86	1,61	0,49	1,63	0,78	1,82	0,47	1,86	0,88
	41	19-22	1,38	0,54	1,75	0,78	2,22	0,71	1,24	0,25	1,43	0,54	1,66	0,40	1,73	0,63
	42	5-6	2,58	1,15	2,88	1,66	2,64	1,23	2,34	0,62	2,00	1,14	2,61	0,87	2,50	0,84
	43	8-9	1,89	0,73	1,97	1,18	2,58	0,84	1,46	0,45	1,50	0,71	1,93	0,56	2,11	1,05
	44	10-11	1,59	0,78	1,70	0,87	2,20	0,54	1,34	0,32	1,41	0,66	1,69	0,50	2,00	0,63
	<i>Celkem</i>	<i>168-197</i>	<i>1,70</i>	<i>0,77</i>	<i>1,80</i>	<i>0,99</i>	<i>2,39</i>	<i>0,87</i>	<i>1,50</i>	<i>0,48</i>	<i>1,60</i>	<i>0,80</i>	<i>1,85</i>	<i>0,55</i>	<i>1,97</i>	<i>0,87</i>
5	45	4-6	1,21	0,29	1,68	1,07	2,36	1,11	1,38	0,35	1,83	0,93	1,82	0,72	1,67	0,82
	47	10-12	1,52	0,66	1,41	0,59	2,00	0,65	1,91	0,62	1,50	0,52	1,74	0,44	1,83	0,72
	48	4-5	1,56	0,97	1,60	0,76	1,83	1,34	1,20	0,45	1,60	0,65	1,54	0,68	2,00	1,00
	49	0-1	3,50		2,50		3,80				4,00		3,00		3,00	
	50	15-20	1,59	0,57	1,75	0,99	1,91	0,67	2,29	0,70	1,58	1,07	1,89	0,45	1,90	0,79
	51	8-10	1,68	0,59	1,40	0,49	1,70	0,43	1,52	0,51	1,15	0,24	1,57	0,36	2,20	0,63
	52	2-3	2,75	1,32	1,75	0,90	3,20	0,57	1,42	0,52	2,33	1,04	2,34	0,48	2,67	0,58
	<i>Celkem</i>	<i>47-57</i>	<i>1,64</i>	<i>0,73</i>	<i>1,61</i>	<i>0,81</i>	<i>2,03</i>	<i>0,81</i>	<i>1,80</i>	<i>0,69</i>	<i>1,60</i>	<i>0,88</i>	<i>1,80</i>	<i>0,51</i>	<i>1,98</i>	<i>0,77</i>

Popisné statistiky škál pro doktorskou formu podle vysokých škol a fakult. (pokračování)

			S1		S2		S3		S4		S5		SS		o24	
škola	fakulta	N	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
6	53	2-3	1,25	0,25	1,33	0,58	2,37	1,06	1,38	0,53	1,50	0,50	1,75	0,30	1,67	0,58
	54	8-10	1,55	0,92	1,15	0,24	1,98	0,87	1,74	0,47	1,40	0,66	1,60	0,45	1,50	0,71
	55	3-3	1,00	0,00	1,00	0,00	1,50	0,87	2,10	1,28	2,33	2,31	1,63	0,48	2,33	1,15
	<i>Celkem</i>	<i>14-16</i>	<i>1,39</i>	<i>0,75</i>	<i>1,16</i>	<i>0,30</i>	<i>1,96</i>	<i>0,89</i>	<i>1,76</i>	<i>0,67</i>	<i>1,59</i>	<i>1,07</i>	<i>1,63</i>	<i>0,41</i>	<i>1,69</i>	<i>0,79</i>
8	62	2-2	1,63	0,53	1,00	0,00	1,40	0,28	1,70	0,14	1,25	0,35	1,43	0,18	1,50	0,71
	63	4-6	1,46	0,53	1,63	0,97	2,10	1,04	1,29	0,30	1,42	0,38	1,59	0,40	1,50	0,84
	65	1-2	1,38	0,53	1,00	0,00	1,00		1,10	0,14	1,00	0,00	1,17		1,00	0,00
	<i>Celkem</i>	<i>7-10</i>	<i>1,48</i>	<i>0,48</i>	<i>1,38</i>	<i>0,79</i>	<i>1,74</i>	<i>0,88</i>	<i>1,34</i>	<i>0,31</i>	<i>1,30</i>	<i>0,35</i>	<i>1,50</i>	<i>0,35</i>	<i>1,40</i>	<i>0,70</i>
9	67	10-10	1,73	0,85	1,55	0,70	1,59	0,67	1,65	0,60	1,50	0,75	1,65	0,55	1,50	0,71
	69	4-5	2,05	1,14	1,75	0,83	1,88	0,50	1,76	0,43	1,70	0,84	1,74	0,47	2,20	0,84
	<i>Celkem</i>	<i>14-15</i>	<i>1,83</i>	<i>0,93</i>	<i>1,62</i>	<i>0,72</i>	<i>1,67</i>	<i>0,62</i>	<i>1,68</i>	<i>0,54</i>	<i>1,57</i>	<i>0,75</i>	<i>1,67</i>	<i>0,51</i>	<i>1,73</i>	<i>0,80</i>
10	70	26-27	1,71	0,70	1,44	0,50	2,28	0,57	1,64	0,51	1,62	0,78	1,81	0,38	2,00	0,68
	71	6-10	1,53	0,52	1,48	0,78	2,50	1,24	1,79	0,74	1,85	1,08	1,98	0,56	2,40	0,97
	72	20-26	1,64	0,75	1,54	0,78	2,24	0,96	1,57	0,55	1,58	0,74	1,71	0,55	1,92	0,89
	73	0-2	1,50	0,00	1,17	0,24			1,25		1,00	0,00	1,40		2,00	0,00
	74	21-23	1,77	0,76	1,84	1,09	2,28	0,83	1,32	0,36	2,30	1,17	1,87	0,54	2,17	0,89
	75	38-47	1,38	0,46	1,63	1,00	2,07	0,77	1,81	0,56	1,44	0,66	1,71	0,46	1,62	0,68
	76	4-4	2,13	0,83	1,88	1,03	2,45	0,70	1,69	0,62	2,13	0,63	2,04	0,61	2,50	0,58
	77	5-7	1,46	0,42	1,54	0,49	2,03	0,88	1,77	0,31	1,43	0,53	1,73	0,28	1,86	1,07
	<i>Celkem</i>	<i>124-146</i>	<i>1,59</i>	<i>0,64</i>	<i>1,60</i>	<i>0,86</i>	<i>2,21</i>	<i>0,80</i>	<i>1,63</i>	<i>0,54</i>	<i>1,67</i>	<i>0,86</i>	<i>1,78</i>	<i>0,48</i>	<i>1,92</i>	<i>0,81</i>
11	80	3-4	1,19	0,24	1,56	0,66	1,87	0,76	1,33	0,31	1,50	0,41	1,59	0,27	1,50	0,58
	81	2-3	1,08	0,14	1,17	0,14	1,50	0,50	1,10	0,14	1,17	0,29	1,27	0,15	1,00	0,00
	82	3-3	1,33	0,38	2,17	1,81	2,20	0,53	1,67	0,31	1,83	0,29	1,88	0,58	2,33	1,53
	83	2-3	1,08	0,14	1,17	0,29	2,40	0,85	1,83	0,81	1,33	0,58	1,66	0,61	1,33	0,58
	<i>Celkem</i>	<i>10-13</i>	<i>1,17</i>	<i>0,24</i>	<i>1,52</i>	<i>0,92</i>	<i>1,95</i>	<i>0,64</i>	<i>1,49</i>	<i>0,44</i>	<i>1,46</i>	<i>0,43</i>	<i>1,59</i>	<i>0,42</i>	<i>1,54</i>	<i>0,88</i>
12	84	9-10	1,70	0,87	1,65	1,06	2,18	0,65	1,54	0,62	1,60	0,84	1,75	0,40	2,00	0,67
	85	6-7	1,46	0,73	2,46	1,16	1,78	0,69	1,30	0,28	1,57	1,10	1,68	0,64	2,00	0,82
	88	7-8	1,22	0,28	1,75	0,78	1,60	0,49	1,51	0,40	1,25	0,38	1,54	0,31	1,38	0,52
	89	9-10	1,61	0,38	1,65	0,68	2,24	0,59	1,72	0,48	1,75	0,59	1,75	0,25	2,10	0,57
	90	4-7	2,00	0,58	1,39	0,52	2,23	0,31	1,37	0,41	1,21	0,27	1,69	0,29	2,00	0,82
	91	18-20	1,30	0,39	1,51	0,68	2,13	0,58	1,26	0,26	1,45	0,51	1,54	0,30	1,35	0,59
	<i>Celkem</i>	<i>55-62</i>	<i>1,51</i>	<i>0,58</i>	<i>1,68</i>	<i>0,83</i>	<i>2,05</i>	<i>0,60</i>	<i>1,42</i>	<i>0,43</i>	<i>1,48</i>	<i>0,64</i>	<i>1,64</i>	<i>0,36</i>	<i>1,73</i>	<i>0,71</i>

Popisné statistiky škál pro doktorskou formu podle vysokých škol a fakult. (pokračování)

			S1		S2		S3		S4		S5		SS		o24	
škola	fakulta	N	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
13	93	5-6	1,67	0,90	1,63	0,88	2,22	0,59	1,77	0,45	2,00	1,10	1,81	0,37	2,00	0,63
	94	8-10	1,28	0,42	1,53	0,86	2,20	0,60	1,67	0,53	1,25	0,35	1,67	0,23	1,40	0,52
	95	1-2	2,13	0,18	1,38	0,53	2,60		1,13	0,18	1,50	0,00	1,70		2,50	0,71
	96	3-4	2,50	0,61	2,44	0,13	2,67	0,83	3,00	0,72	2,38	0,48	2,68	0,39	2,75	0,50
	97	1-1	3,25		3,00		2,20		2,80		3,00		2,86		2,00	
	<i>Celkem</i>	<i>18-23</i>	<i>1,77</i>	<i>0,80</i>	<i>1,76</i>	<i>0,83</i>	<i>2,31</i>	<i>0,59</i>	<i>1,91</i>	<i>0,75</i>	<i>1,74</i>	<i>0,80</i>	<i>1,92</i>	<i>0,50</i>	<i>1,91</i>	<i>0,73</i>
14	101	1-1	1,75		1,25		2,60		2,80		1,00		1,96		2,00	
	102	8-11	1,67	0,80	1,82	1,08	2,20	0,45	1,52	0,69	1,55	0,69	1,75	0,59	1,91	0,83
	103	5-6	1,90	0,55	1,50	0,53	2,60	0,49	1,63	0,44	1,25	0,27	1,88	0,32	2,33	0,52
	104	7-8	2,00	1,15	2,14	0,92	3,14	0,89	1,74	0,63	2,07	0,98	2,29	0,78	2,25	1,04
	105	2-2	2,13	0,88	1,63	0,53	2,40	0,57	2,20	0,85	2,00	0,00	2,09	0,00	2,50	0,71
	106	3-5	1,55	0,54	1,30	0,67	2,87	1,40	1,24	0,17	1,30	0,45	1,72	0,58	2,40	0,55
	<i>Celkem</i>	<i>26-33</i>	<i>1,80</i>	<i>0,78</i>	<i>1,74</i>	<i>0,87</i>	<i>2,64</i>	<i>0,78</i>	<i>1,63</i>	<i>0,62</i>	<i>1,58</i>	<i>0,70</i>	<i>1,93</i>	<i>0,58</i>	<i>2,18</i>	<i>0,77</i>
15	107	13-13	1,69	0,58	1,52	0,68	1,91	0,61	1,77	0,67	1,50	0,68	1,75	0,57	2,23	0,83
	108	11-12	1,31	0,28	1,88	0,92	1,64	0,49	1,49	0,53	1,46	0,62	1,53	0,33	1,92	0,67
	109	14-15	1,48	0,38	1,52	0,91	2,02	0,50	1,50	0,39	1,70	0,68	1,63	0,34	2,13	0,64
	110	8-10	1,18	0,31	1,28	0,28	1,97	0,66	1,26	0,41	1,15	0,24	1,39	0,37	1,70	0,48
	111	5-6	1,50	0,65	1,54	0,71	2,39	1,49	1,32	0,29	1,00	0,00	1,67	0,70	1,67	0,82
	112	2-2	1,50	0,35	1,25	0,00	3,20	1,13	1,65	0,21	1,25	0,35	1,95	0,38	3,00	1,41
	113	2-2	2,42	0,12	1,63	0,18	2,38	0,53	1,60	0,28	2,00	0,00	1,94	0,22	2,00	0,00
	114	4-6	1,46	0,37	1,17	0,26	2,15	0,57	1,28	0,47	1,67	0,88	1,43	0,41	2,33	0,82
	<i>Celkem</i>	<i>60-66</i>	<i>1,47</i>	<i>0,47</i>	<i>1,51</i>	<i>0,71</i>	<i>2,01</i>	<i>0,72</i>	<i>1,49</i>	<i>0,49</i>	<i>1,46</i>	<i>0,62</i>	<i>1,61</i>	<i>0,44</i>	<i>2,05</i>	<i>0,73</i>
16	116	1-1	1,75		1,00		1,40		1,40		3,00		1,57		2,00	
	117	1-1	1,00		3,25		2,00		2,40		1,00		2,22		2,00	
	118	3-3	2,08	0,88	2,17	0,38	3,00	0,87	1,27	0,23	2,83	1,89	2,23	0,41	2,33	0,58
	119	5-6	1,70	0,74	1,42	0,56	1,52	0,46	1,17	0,27	1,25	0,42	1,42	0,24	1,33	0,52
	120	2-2	2,50	0,35	1,75	1,06	3,15	0,49	1,40	0,28	1,50	0,00	2,11	0,09	2,50	0,71
	121	6-7	1,52	0,64	1,14	0,38	1,93	0,65	1,49	0,45	1,57	0,73	1,49	0,28	1,71	0,76
	<i>Celkem</i>	<i>18-20</i>	<i>1,75</i>	<i>0,70</i>	<i>1,54</i>	<i>0,71</i>	<i>2,11</i>	<i>0,83</i>	<i>1,39</i>	<i>0,41</i>	<i>1,70</i>	<i>0,99</i>	<i>1,70</i>	<i>0,43</i>	<i>1,80</i>	<i>0,70</i>
17	124	6-6	1,29	0,29	1,25	0,50	1,87	0,53	1,67	0,55	1,42	0,58	1,58	0,29	1,83	0,41
	125	4-5	1,95	0,65	3,10	1,35	2,80	0,40	2,12	0,50	2,20	0,84	2,30	0,31	2,60	0,55
	126	1-1	1,25		1,50		2,20		1,00		1,00		1,43		2,00	
	127	5-6	2,88	1,34	2,46	1,22	2,67	0,74	1,86	1,17	1,75	1,04	2,41	0,84	3,00	1,10
	<i>Celkem</i>	<i>16-18</i>	<i>2,00</i>	<i>1,06</i>	<i>2,18</i>	<i>1,25</i>	<i>2,37</i>	<i>0,68</i>	<i>1,82</i>	<i>0,79</i>	<i>1,72</i>	<i>0,84</i>	<i>2,03</i>	<i>0,63</i>	<i>2,44</i>	<i>0,86</i>

Popisné statistiky škál pro doktorskou formu podle vysokých škol a fakult. (pokračování)

			S1		S2		S3		S4		S5		SS		o24	
škola	fakulta	N	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
18	130	5-7	1,54	0,81	1,46	0,71	1,68	0,44	1,50	0,76	1,57	0,84	1,46	0,24	1,86	0,69
	131	7-9	1,69	0,68	1,96	0,85	2,39	0,85	1,64	0,50	1,78	0,75	1,89	0,38	2,22	1,09
	132	6-7	2,46	0,86	1,86	0,86	2,63	1,16	1,50	0,63	1,71	1,11	1,99	0,75	2,57	0,79
	133	6-9	1,77	0,68	1,50	0,43	2,28	0,95	1,63	0,54	2,06	1,13	1,86	0,61	1,78	0,67
	134	3-3	1,17	0,29	2,00	1,00	2,33	1,03	2,93	1,27	1,83	0,29	2,14	0,74	1,67	1,15
	135	3-4	2,25	1,17	1,81	0,63	2,47	0,76	1,60	0,37	2,13	0,48	2,10	0,45	2,50	0,58
	<i>Celkem</i>	32-39	1,84	0,83	1,74	0,72	2,30	0,88	1,69	0,73	1,83	0,87	1,88	0,55	2,10	0,85
19	136	10-11	2,30	0,67	1,98	1,02	2,13	0,99	1,77	0,43	2,15	1,31	2,01	0,46	2,18	0,87
	137	9-10	1,30	0,35	1,15	0,39	1,94	0,75	1,24	0,32	1,40	0,61	1,38	0,30	1,80	0,63
	138	4-5	1,45	0,51	1,33	0,36	2,00	0,49	1,67	0,33	1,80	0,76	1,63	0,30	1,80	0,45
	139	4-4	2,13	1,11	1,69	0,55	2,26	0,67	1,63	0,48	2,50	0,82	1,98	0,23	2,25	0,50
	140	5-6	1,63	0,49	1,58	0,34	2,26	0,65	1,83	0,57	1,83	0,61	1,86	0,37	2,17	0,41
	<i>Celkem</i>	32-36	1,77	0,72	1,56	0,71	2,10	0,75	1,59	0,46	1,87	0,93	1,76	0,44	2,03	0,65
20	143	9-10	1,73	0,66	1,53	0,76	2,10	0,51	1,88	0,48	1,35	0,47	1,74	0,35	2,30	0,67
	144	6-10	1,73	0,80	1,39	0,50	2,60	0,77	1,61	0,49	1,70	1,03	1,75	0,48	2,20	0,79
	146	4-6	1,54	0,62	1,46	0,53	2,85	0,62	1,72	0,75	2,00	1,10	1,89	0,56	2,50	0,55
	147	4-6	1,58	0,58	1,63	0,68	2,91	0,60	1,95	0,82	1,42	0,66	2,10	0,34	2,67	1,03
	<i>Celkem</i>	24-32	1,66	0,66	1,49	0,61	2,49	0,67	1,76	0,58	1,59	0,84	1,83	0,44	2,38	0,75
21	148	7-8	2,79	1,48	1,72	0,86	3,03	0,69	2,46	0,77	2,94	1,12	2,57	0,79	2,75	1,16
	149	6-7	2,00	0,75	1,57	0,37	2,10	0,85	1,24	0,29	1,93	1,24	1,85	0,67	1,71	1,11
	150	1-2	1,17	0,24	1,50	0,71	1,00		1,40		1,00	0,00	1,09		1,50	0,71
	<i>Celkem</i>	14-17	2,24	1,19	1,63	0,64	2,49	0,94	1,86	0,84	2,29	1,26	2,16	0,83	2,18	1,19
22	151	1-1	2,00		2,25		2,40		1,20		2,00		1,83		1,00	
	152	3-4	2,25	0,61	2,33	1,15	2,73	0,90	1,87	0,42	2,13	1,31	2,37	0,61	2,50	0,58
	<i>Celkem</i>	4-5	2,20	0,54	2,31	0,94	2,65	0,75	1,70	0,48	2,10	1,14	2,23	0,57	2,20	0,84
24	154	2-2	2,00	0,71	1,38	0,53	2,98	0,32	2,28	0,74	2,50	0,71	2,25	0,50	2,00	0,00
	<i>Celkem</i>	2-2	2,00	0,71	1,38	0,53	2,98	0,32	2,28	0,74	2,50	0,71	2,25	0,50	2,00	0,00
<i>Celkem</i>		814-889	1,65	0,72	1,65	0,85	2,21	0,81	1,60	0,56	1,62	0,81	1,78	0,51	1,95	0,81

Příloha 3. Průzkum hodnocení kvality studia studenty veřejných vysokých škol.

Zpráva ACSA.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Závěrečná zpráva o realizaci zakázky

Průzkum hodnocení kvality studia studenty veřejných vysokých škol

Veřejná zakázka malého rozsahu

VZ č. 46/11/16

Vypracoval: Akademické centrum studentských aktivit

Předal: Ing. Jaroslav Švec

V Brně dne 19. 3. 2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úvod

Zakázku malého rozsahu s názvem Průzkum hodnocení kvality studia studenty veřejných vysokých škol, kterou vypsal Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), vyhrálo ve veřejném výběrovém řízení Akademické centrum studentských aktivit (ACSA). Tato organizace má se studentským hodnocením kvality dlouholeté zkušenosti, včetně úspěšně realizovaných projektů z minulých let.

Tato zakázka je jednou z klíčových aktivit (konkrétně KA2/6) IPn Zajišťování a hodnocení kvality v systému terciálního vzdělávání. Hlavním garantem celého projektu je prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA, dr. h. c. Projektovou manažerkou projektu pak Mgr. Kateřina Macháčková. Hlavní zodpovědnou osobou za ACSA byl Ing. Jaroslav Švec.

Cílem celého průzkumu bylo uskutečnit pilotní celonárodní dotazníkové šetření zaměřující se na kvalitu studia na veřejných vysokých školách. Výsledkem celého šetření měl být soubor dat získaný pomocí připravených dotazníků (dodaných z MŠMT) od zhruba 5 % studentů studujících na veřejných vysokých školách.

Zadavatele zajímal hlavně způsob distribuce a sběru dotazníků, použité metody a celá administrace dotazníků. Na základě sebraných dat pak expertní tým projektu vyhodnotí další potřebné ukazatele.

Cílová skupina respondentů

Cílovou skupinou dotazníkového šetření byli dle zadavatele studenti na všech 26 veřejných vysokých školách. Tato poměrně velká skupina byla dále dle požadavků zadavatele rozdělena na studenty prezenčních programů (v bakalářském i magisterském stupni), studenty kombinovaných programů (v bakalářském i magisterském stupni) a studenty obou forem (prezenční a kombinovaná) v doktorských studijních programech. Pro každou uvedenou skupinu byl zadavatelem připraven dotazník, který reflektoval jedinečné aspekty studia dané skupiny.

V celém dotazníkovém šetření nebylo zaznamenáváno pohlaví, věk ani další osobní údaje. Jediné údaje, které se zaznamenávaly, byl aktuálně studovaný ročník v daném stupni studia a příslušnost k fakultě a vysoké škole. Tak bylo dosaženo anonymity a zároveň byly zjištěny jasné popisné charakteristiky daného souboru. Snížila se tím také administrativní náročnost pro respondenty.

Z celého šetření byli vyloučeni studenti prvních ročníků v bakalářském a tzv. „dlouhém“ magisterském stupni studia. U těchto studentů se předpokládala velmi malá zkušenost se studiem na dané fakultě/škole, jelikož se průzkum uskutečnil v zimním semestru.

Zároveň dle zadavatele byla nejmenší jednotkou výzkumu fakulta. Z tohoto důvodu byli z šetření vyjmuti studenti, kteří studují na vysokoškolských ústavech, které nejsou zařazeny pod žádnou fakultou. U VŠ, které se nedělí na fakulty byla za jednotku výzkumu brána celá škola.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Způsob výběru respondentů a jejich oslovení

Reprezentativní vzorek

Cílem zadavatele bylo získání odpovědí od přibližně 5 % studentské populace, která studuje na veřejných vysokých školách. Na základě známých údajů z akademického roku 2010/2011 (počty studentů na jednotlivých fakultách za aktuální akademický rok nebyly v době, kdy probíhalo celé šetření známy) bylo toto číslo, pro účely tohoto šetření, určeno na hodnotu 17 500 studentů. Po vyloučení studentů prvního ročníku z výzkumu se toto číslo snížilo na vzorek čítající přibližně 13 500 studentů.

Aby byla zajištěna reprezentativnost na úrovni fakulty a v rámci všech tří sledovaných skupin nebylo možno oslovit všechny studenty na každé fakultě. Došlo by poté k samovýběru, kdy by většinou odpovídali studenti velmi spokojení, nebo naopak velmi nespokojení. Aby byl naplněn celkový požadovaný vzorek 5 %, muselo být na každé fakultě stanoveno minimum úspěšně sebraných dotazníků. Tento počet byl stanoven na základě zákona velkých čísel a je uveden v Tab. 1.

Tab. 1 – Určení minimálního vzorku dle počtu studentů na fakultě.

Počet studentů na fakultě	Velikost vzorku
1 – 500	30
501 – 1000	50
1001 – 2000	75
2001 – 3000	125
3001 a výše	150

Počet studentů na fakultách/školách, na základě kterého se stanovila minimální velikost vzorku, se určoval dvěma způsoby. Na fakultách a vysokých školách, které souhlasily od začátku se zapojením do výzkumu, a byla na nich provedena alespoň jedna vlna oslovení studentů pomocí elektronického dotazování, určoval minimální vzorek počet vložených e-mailových adres do výběrací tabulky (viz dále). Těchto fakult byla většina. Výjimkou bylo VUT v Brně a Pedagogická fakulta UHK, kde elektronické dotazování neproběhlo. Minimální vzorky byly tedy určeny na základě počtu studentů, kteří danou fakultu studovali v akademickém roce 2010/2011. Tento postup byl detailně popsán v metodice, kterou zadavatel schválil v říjnu 2011.

Plán způsobu oslovení a sběru dotazníků

Pro úspěšné dotazníkové šetření a sesbírání minimálních vzorků na jednotlivých fakultách veřejných vysokých škol byla předpokládána spolupráce s jednotlivými vysokými školami. Vzhledem k cíli celého šetření bylo snahou realizátora nalézt, co nejefektivnější řešení, které by bylo z hlediska času a cíle maximálně efektivní. Tyto požadavky splňovalo rozeslání žádosti o vyplnění dotazníku elektronickou

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

cestou vybraným studentům. Jelikož nebylo možné oslovit všechny studenty, musel se najít způsob oslovení co největšího počtu studentů při zachování reprezentativity a pravidel náhodného výběru.

Na základě porady se sociology byl sestaven plán pro elektronické dotazování: V první vlně bude e-mailem osloveno o 100 % více náhodně vybraných studentů, než je požadovaný minimální vzorek. Po týdnu bude rozeslán připomínací e-mail všem, kteří byli osloveni v první vlně. Nebude rozlišeno, zda dotazník vyplnili nebo ne, jelikož vzhledem k anonymitě nelze určit, kdo již dotazník vyplnil a kdo ne. Po týdnu uplynulém od rozeslání připomínacího e-mailu bude rozeslán oslovovací e-mail (stejný jako v první vlně) druhé vlně vybraných studentů. V této skupině oslovených již nesmí být nikdo z oslovených v první vlně. Zároveň se počet oslovených zvyšuje na 200 % požadovaného minimálního vzorku. Elektronické dotazování poté bude trvat cca 10–20 dní, dle plnění databáze. Naplněnost databáze bude ACSA po celou dobu monitorovat a bude reagovat na případné komplikace.

Na vysokých školách, na kterých by se nepodařilo, z nejrůznějších příčin, naplnit minimální vzorky vyplněných dotazníků bude zbývající počet dosbírán pomocí papírových dotazníků. V této činnosti ACSA již od počátku předpokládalo zapojení zástupců aktivních studentů z řad studentských organizací a akademických senátů.

Podrobný plán způsobu vybrání a oslovení je popsán ve výše zmíněné metodice výzkumu, procesní diagram lze nalézt v Příloze 3.

Dotazník

Samotný dotazník připravoval expertní tým MŠMT, konkrétně prof. Jiří Mareš a Mgr. Stanislav Ježek. Pro každou sledovanou skupinu – prezenční studenti, kombinovaní studenti a doktorandi – byl připraven samostatný dotazník, ve kterém byly otázky zaměřeny specificky na dané oblasti studia jednotlivých skupin. Na začátku dotazníku byl uveden motivační text, který měl objasnit účel šetření. Pod tímto textem se nacházely pokyny k vyplnění dotazníku. Údaji, které student musel uvést v hlavičce, byla vysoká škola, fakulta, ročník v daném studijním programu a druh studijního programu (u prezenčních a kombinovaných studentů) nebo druh vědecké přípravy (u doktorandů). Dále již byly uvedeny konkrétní otázky, vztahující se ke studiu. Tyto otázky byly dále děleny do tematických celků, které byly graficky odděleny. V prezenčním a kombinovaném dotazníku jich bylo 26, u doktorského 24. Jako poslední byly uvedeny k vyplnění tři volné otázky, ve kterých se zjišťovaly příklady dobrých a špatných kurzů a případně student mohl uvést jakoukoli poznámku k průběhu šetření, nebo samotnému dotazníku. Vyplnění celého dotazníku nezabralo více jak 10 minut. Všechny tři dotazníky lze nalézt v Příloze 1.

V první verzi dotazníku byl v hlavičce ještě uveden obor studia. Tato položka však na základě doporučení ACSA a shody s expertní skupinou MŠMT byla tato položka odstraněna. Důvodem byla neznalost a případné zkreslení této informace samotnými studenty, kteří nemusí vidět rozdíl mezi oborem a programem. Dalším případným problémem by mohli mít studenti, kteří studují tzv. mezioborové předměty.

Dotazník byl dále v záhlaví doplněn logolinkem OP VK, dle platné příručky, čímž byla splněna publicita ESF. Dále se na dotazníku nachází copyright MŠMT a informovaný souhlas, který je nutný uvést na každém dotazníku a informace, že toto šetření provádí Akademické centrum studentských aktivit.

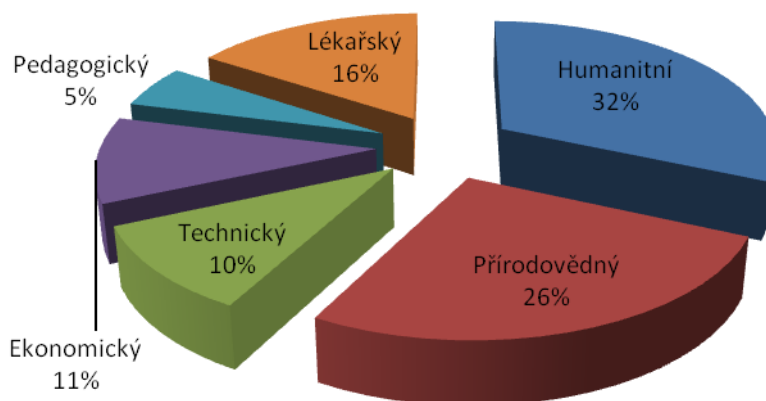
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Předvýzkum

Pro optimalizaci dotazníků, které byly poskytnuty dodavatelem, byl realizován, nad rámec požadavků zakázky, předvýzkum na semináři pořádaném ACSA. Respondenti v předvýzkumu téměř odpovídali cílové skupině celého šetření, tj. jednalo se o studenty veřejných vysokých škol. Nacházeli se však mezi nimi i studenti prvních ročníků bakalářského studia. Tato aktivita byla uskutečněna na základě doporučení ACSA a souhlasu zadavatele, které ji, vzhledem ke svým zkušenostem v oblasti dotazníkových šetření zaměřených na kvalitu vysokoškolského studia, považovalo za nezbytnou. Nebylo možné, aby byl dotazník distribuován mezi tak velký počet studentů, aniž by byl před tím otestován na menším vzorku. Pokud by předvýzkum nenastal, nemohla by být zaručena požadovaná návratnost, jelikož studenti by otázkám uvedeným v dotazníku nemuseli rozumět, díky délce dotazníku by ho nemuseli vyplnit celý, nebo by některé otázky mohli pochopit jinak, než autor zamýšlel.

Jako vzorek pro předvýzkum byli vybráni studenti, kteří se zúčastnili semináře Komunikace a argumentace I dne 7. 10. 2011. Tento seminář byl vybrán proto, že se jej dlouhodobě účastní studenti všech zaměření a ročníků studia. Vzorek respondentů, kterému byl dotazník rozdán lze popsat následujícími vlastnostmi:

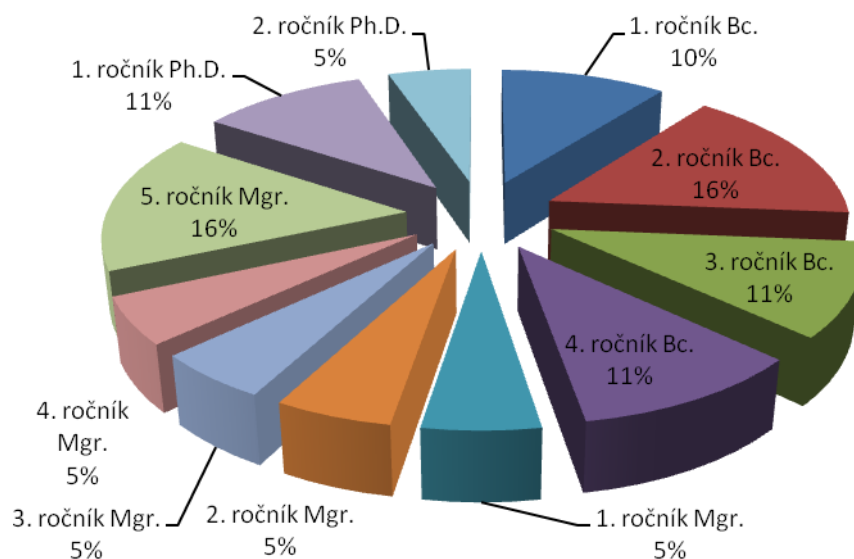
- 19 respondentů, z toho 9 žen a 10 mužů.
- 16 respondentů bylo studenty bakalářského, nebo magisterského prezenčního programu, 3 respondenti pak studenty doktorského studia.
- Rozdělení respondentů dle zaměření studovaných oborů lze nalézt na Obr. 1. Studenti Fakulty informatiky MU jsou zařazeni pod přírodovědné obory. Informace o studovaném oboru byla získána z informačního systému ACSA.

Obr. 1 – Rozdělení respondentů předvýzkumu dle studovaných oborů.

- Rozdělení respondentů dle studovaného ročníku lze nalézt na Obr. 2. Zdrojem těchto hodnot je uvedený údaj v kolonce ročník ve vyplněném dotazníku.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obr. 2 – Rozdělení respondentů dle studovaného ročníku.

Vyplněné dotazníky respondentů předvýzkumu byly poté naskenovány a poskytnuty expertnímu týmu MŠMT, který na jejich základě upravil všechny tři dotazníky do finální podoby.

Na základě zpracovaných změn v dotazníku, které expertní tým provedl po vyhodnocení předvýzkumu lze vyvodit závěr, že předvýzkum je u takto velkého šetření velmi potřebný. Pokud by tyto změny nebyly provedeny, je možné, že by byl ohrožen úspěch celého šetření.

Navázání spolupráce s veřejnými vysokými školami

Dle zadavatele šetření a předchozích zkušeností ACSA z předchozího celonárodního dotazníkového šetření mezi studenty se předpokládala spolupráce s pracovníky všech veřejných vysokých škol. Díky těmto zkušenostem se ACSA snažilo prosadit, co největší komunikaci a informovanost o celém projektu směrem k vysokým školám. Tuto aktivitu se ACSA snažilo prosazovat a realizovat po celou dobu projektu.

Začátkem října 2011 byl všem rektorům veřejných vysokých škol rozeslán dopis, který obsahoval dopis od náměstka ministra školství prof. Ing. Ivana Wilhelma, CSc., dopis od ředitele ACSA Ing. Jaroslava Švece, popis celého šetření a jeho harmonogram. V dopise za ACSA Ing. Švec žádal vedení vysokých škol o spolupráci a případné určení odpovědné osoby, která by s ACSA komunikovala a aktivně se podílela na realizaci elektronického šetření. Oba dopisy a popis šetření lze nalézt v Příloze 2.

Dalším informačním kanálem se stal seminář konaný 20. října na MŠMT. Tento seminář se uskutečnil pro zástupce ITV, kde byl představen celý IPn a zároveň zde byly prezentovány slidy dodané od ACSA, týkající se dotazníkového šetření.

Z většiny škol byla odezva velmi kladná a kontakt s danou osobou se podařilo navázat do konce října 2011. Vzhledem k obsahu dopisu od náměstka Wilhelma se vyskytlo menší informační nedorozumění, kdy v uvedeném dopise byla zmíněna informace o návštěvě realizátora šetření na

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

půdě vysoké školy, se kterou se v první fázi plošně nepočítalo. Vzhledem k časové náročnosti a napjatému harmonogramu celého šetření nebylo možné tuto aktivitu zrealizovat (původně to ani nemělo v plánu). Ve spolupráci s manažerkou projektu byla tato situace vyřešena a zainteresovaným školám, které projevíly zájem o schůzku, bylo vše vysvětleno. Výjimkou bylo pouze ČVUT v Praze, kde vzhledem k velkému zájmu o schůzku ze strany vedení univerzity a rychlého jednání zástupců ACSA, byla návštěva realizována. Tato schůzka velmi celému průběhu šetření na ČVUT v Praze prospěla a pomohla nastavit komunikační kanály na této univerzitě.

Potíže s určením kontaktní osoby byly pouze na čtyřech univerzitách (pokud pomineme zahraniční cesty, velkou vytíženost daných pracovníků případně jejich nemoci, kdy se pouze zpozdíly jejich odpovědi) – AMU, UK, TUL a VUT v Brně.

V případě AMU pomohl přímý telefonát s rektorem Ivem Mathém, kdy i přes nesouhlas pana rektora s celým IPn (dle jeho názoru dostatečně nereflektuje specifické potřeby a formy studia na uměleckých školách) byla spolupráce dohodnuta a nakonec i osobně podpořena (realizaci na AMU měl na starosti sám pan rektor).

Na Univerzitě Karlově v Praze byl dlouhou dobu problém se schválením podpory a určením odpovědného pracovníka, který by měl na starosti spolupráci s ACSA. Na základě osobní intervence ředitele ACSA Ing. Švece a pomoci RNDr. Šťastné a Mgr. Tomáška z UK byla situace vyřešena k oboustranné spokojenosti. Vzhledem k času a probíhajícím jednáním nebylo reálné zapojit UK do fáze elektronického sběru. Osobní sběr byl vedením UK odsouhlasen za podmínky, že bude z pochopitelných důvodů spojen s jejich plánovaným interním šetřením tak, aby nedošlo k demotivaci účastníků šetření.

Odpovědnou osobu na TUL se podařilo získat díky intervenci manažerky projektu. Podrobnosti spolupráce byly poté domluveny pomocí několika telefonátů.

Na VUT v Brně byla jako kontaktní osoba určena paní docentka Münsterová. Přesto nastal problém v určení odpovědného pracovníka, který by realizoval samotnou podporu elektronického šetření. Proběhl telefonický a e-mailový kontakt s prorektorem Jurou, na základě kterého byla odpovědnost za šetření předána na Centrum výpočetních a informačních systémů.

Naprosto odmítavý postoj k celému šetření zaujal bezprostředně po zahájení prací rektor Ostravské univerzity v Ostravě prof. Močkoř, který dopisem deklaroval neochotu účastnit se tohoto průzkumu. Po jednání s panem prorektorem Klimešem se těsně před ukončením termínu realizace podařilo získat souhlas s realizací průzkumu na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity, který byl následně realizován na přelomu února a března 2012. Právě tato skutečnost po dohodě zadavatele s realizátorem způsobila prodloužení zakázky o dva měsíce nezbytné pro sběr a zpracování dat na Ostravské univerzitě v Ostravě. Tato operativní změna byla provedena formou dodatku ke smlouvě.

Specifická situace nastala ještě na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě, kdy nejdříve paní prorektorka Lajtkepová přislíbila účast školy na šetření. O týden později však paní prorektorka Šterbová toto stanovisko změnila na zamítavé. Důvodem bylo již probíhající vlastní interní hodnocení kvality studia. Po intervenci hlavního garanta projektu prof. Raise se stanovisko VŠPJ změnilo opět na kladné.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Bohužel to bylo již v době, kdy uskutečnění elektronického dotazování nemělo smysl, a proto se přistoupilo k dotazování papírovému, viz níže.

Na většině vysokých škol byl pro rozesílání určen jeden spolupracovník za celou univerzitu. Výjimkou byla pouze Mendelova univerzita v Brně a Univerzita Hradec Králové. Na Mendelu byl prorektorem Havlíčkem určen za každou fakultu jeden odpovědný IT pracovník, se kterým poté ACSA komunikovalo. Na UHK byla jako kontaktní osoba určena prorektorka Musilová, samotná spolupráce na elektronickém šetření pak byla v kompetenci proděkanky a proděkanů jednotlivých fakult.

Celkově se dá říct, že na většině vysokých škol nebyl problém s navázáním spolupráce. Zástupci jednotlivých škol byli ve velké míře ochotní přispět ke zdárnému uskutečnění průzkumu.

ACSA v dopise zasílaném rektorům vysokých škol deklarovalo svůj záměr, v případě zájmu ze strany škol, finančně kompenzovat práci odpovědných pracovníků vysokých škol. K této finanční kompenzaci se přihlásili pouze ČVUT v Praze, Mendelu a TUL. ACSA je přesvědčeno, že k tomu přispěla jeho snaha o co nejmenší administrativní zatížení pracovníků vysokých škol.

V průběhu šetření také několik škol vyjádřilo zájem o výsledky celého šetření. Tyto požadavky byly předány vedení projektu. Konkrétně se jednalo o České vysoké učení technické v Praze, Masarykovu univerzitu, Univerzitu Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a Vysokou školu polytechnickou v Jihlavě. Je zajímavé, že se doposud (k 19. 3. 2012) o výsledky přihlásilo tak malé množství škol a jistě by bylo zajímavé, kdyby se v další možné komunikaci s vysokými školami našly příčiny.

Elektronické dotazování

Příprava a technická stránka elektronického šetření

Pro zdárný průběh elektronického šetření bylo třeba připravit pro spolupracující osoby na univerzitě takové nástroje, které by jim celý proces výběru e-mailových adres a zasílání oslovovacího dopisu studentům, co nejvíce usnadnily. Jistě by bylo lepší, kdyby tento krok mohlo realizovat ACSA a nezatěžovat pracovníky na vysokých školách. Vzhledem k ochraně dat a osobních údajů studentů toto nebylo možné.

Pro výběr e-mailových adres studentů byla od ACSA připravena excelovská tabulka, která po vložení všech e-mailových adres (vyjmuti byli studenti 1. ročníků bakalářského a „dlouhého“ magisterského studia vybere, na základě velikosti fakulty, dostatečný počet e-mailových adres pro oslovení studentů v první i druhé vlně. V tabulce je dále uveden název univerzity a fakulty a speciálně vygenerovaný pětimístný kód, který je jedinečný pro každou fakultu (o jeho použití dále). Postup výběru daného počtu e-mailových adres je následující:

- 1) Je zkontrolováno, zda se ve vkládacím poli nevyskytují prázdné řádky, které jsou případně přeskočeny.
- 2) Vypočítá se tzv. krok, po kterém bude v seznamu e-mailových adres vybrána ta, jejíž adresát bude osloven. Výpočet kroku je následující:

$$\text{Krok} = \text{Počet vložených adres} / \text{Požadovaný počet adres pro danou vlnu oslovení}$$

Po výpočtu je toto číslo zaokrouhleno dolů. Vybrán je tedy každá „x-tá“ e-mailová adresa, kde „x“ je spočítaný krok.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- 3) V každé tabulce se nachází náhodně vygenerované číslo, od kterého začíná tabulka krokovat. Toto číslo bylo náhodně vygenerováno z množiny $\langle 0;9 \rangle$.
- 4) U druhé vlny je krok poloviční a kontroluje se, zda vybraná adresa není již vybrána v první vlně. Pokud ano, je vybrána adresa následující.
- 5) Je postupně vybrán daný počet adres (určený na základě zákona velkých čísel), které jsou vloženy do připraveného formuláře v daném listu (jeden pro každou vlnu).

Kromě výběrací tabulky byl od ACSA poskytnut odpovědným pracovníkům vysokých škol oslovovací dopis, určený vybraným studentům, schválený expertním týmem MŠMT. Dopis byl koncipován tak, aby studentům, kteří si ho přečtou, dodal pocit výjimečnosti, jelikož oni byli vybráni pro ohodnocení studia na své fakultě. V tomto dopise se kromě vysvětlení účelu šetření a motivačního a věcného (jak, kde a do kdy vyplnit dotazník) odstavce nachází také výše zmíněný kód fakulty. Tento kód byl v každém dopise unikátní a odpovídal stejnému kódu, který byl uveden v tabulce. Pro jednodušší spárování tabulky a oslovovacího dopisu byl tento kód ještě obsažen v názvu souboru, ve kterém byl uložen oslovovací dopis. Tímto opatřením chtělo ACSA zajistit jednoznačnou identifikaci a rozposlání dopisu studentům dané fakulty. V drtivé většině případů se toto podařilo. V dopise byla na konci uvedena informace o financování tohoto šetření z prostředků OP VK dle platné publicity.

Společně s výběrací tabulkou a oslovovacím dopisem byl pracovníkům vysokých škol zaslán ještě podrobný návod pro oslovení studentů v obou vlnách a také pomocná tabulka v excelu, do které pracovníci zaznamenávali počty oslovených studentů. Tuto tabulku poté zaslali do ACSA, které podle ní kontrolovalo naplněnost databáze. Společně s touto podporou byl vyčleněn v ACSA pracovník, který byl k dispozici na telefonu a e-mailu. Na tohoto pracovníka se mohli pracovníci vysokých škol obracet se svými dotazy a problémy, které jim pomáhal (v drtivé většině případů úspěšně) vyřešit.

Studenti, kteří se rozhodli zúčastnit šetření a vyplnit elektronický dotazník, museli navštívit webovou stránku <http://shk.acsa.cz>. Zde zvolili svůj typ studia, který korespondoval s jedním ze tří dotazníků. Na úvodní obrazovce bylo ještě nutné zaškrtnout informovaný souhlas. Tyto volby byly doplněny o motivační text (shodný s tím, který se nachází na papírovém dotazníku) a logolinkem OP VK. Úvodní obrazovku lze nalézt na Obr. 3.

The screenshot shows the introduction page of the survey. At the top, there are logos for the European Social Fund (esf), the European Union, the Ministry of Education, Youth and Sports (MŠMT), and the Operational Program for Competitiveness (OP Vzdělávání). Below the logos is the title "INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ".

The main text reads:

Milí studenti,
děkujeme Vám za ochotu vyplnit elektronický dotazník v rámci Průzkumu hodnocení kvality studia studenty veřejných vysokých škol. Rádi bychom znovu připomněli, že celé dotazování je anonymní, nikde není zaznamenáván jakýkoli údaj o Vaší osobě.
Dotazník prosím vyplňte z pohledu stupně studia, ve kterém se právě nacházíte (bakalářské, magisterské, doktorské). Váš názor odpovědné osoby zajímá, hodnotte prosím svědomitě, pravdivě a dle svého nejlepšího přesvědčení. Vyplnění celého dotazníku Vám nezabere více jak 10 minut.
Základem celého hodnocení a zvyšování kvality studia jsou názory studentů, neboť vysoká škola by tu měla být hlavně pro ně, vzdělávat je a připravovat na budoucí povolání.
Ještě jednou děkujeme za spolupráci.

Below this text is a paragraph about the voluntary participation and the use of the data:

Svou dobrovolnou účastí v tomto šetření zároveň vyjadřuji srozumění a souhlas s tím, že mé odpovědi budou využity výhradně v rámci IPn Zajišťování a hodnocení kvality v systému terciálního vzdělávání pro zkvalitnění sumativního studentského hodnocení.

There is a checkbox labeled "Souhlasím".

Below the checkbox is a section titled "Vyberte typ Vašeho studia:" with three radio button options:

- ☐ prezenční
- ☐ kombinované
- ☐ doktorské (prezenční nebo kombinované)

At the bottom of this section is a "Potvrdit" button.

At the very bottom, there is a small note: "Pro správnou funkci dotazníku je potřeba mít v prohlížeči povoleny cookies."

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obr. 3 – Úvodní obrazovka webové adresy <http://shk.acsa.cz> (elektronický dotazník).

Po odsouhlasení informovaného souhlasu a vybrání svého typu studia museli studenti vyplnit svůj ročník studia a zadat kontrolní kód. Kód tak plnil dvojí funkci. Jednak sloužil pro autentizaci studenta, tudíž nikdo, kdo nedostal oslovovací e-mail nemohl dotazník vyplnit. A díky své jednoznačnosti již předvyplnil studentům jejich vysokou školu a fakultu. Nemuseli ji tedy ručně vypisovat, nebo hledat v dlouhém seznamu. Zneužití a zkreslení dat pomocí programu, který by automaticky vyplňoval dotazníky, bylo zabráněno přidáním časové prodlevy, povolující vyplnění z jedné IP adresy až po určitém čase.

ACSA po rozeslání oslovovacích e-mailů pomocí webového formuláře pravidelně kontrolovalo průběh celého šetření a naplněnost databáze.

Pro spuštění a následný běh elektronického šetření byl vyčleněn celý jeden server IBM ve vlastnictví ACSA. Na tomto serveru bylo po celou dobu šetření zakázáno vykonávat jakékoli další operace, sloužil tedy pouze pro účely dotazníkového šetření. Server byl samozřejmě zabezpečen proti nežádoucím vstupům a útokům dle nejnovějších poznatků v oblasti internetové bezpečnosti. Každý den byla databáze vyplněných dotazníků zálohována, pokud by nastala nepředvídatelná situace (elektrické nebo fyzické poškození serveru). Server byl dále chráněn proti standardním výkyvům a výpadkům vzniklým v elektrické síti. Při dlouhodobém výpadku elektrické energie bylo ACSA připraveno server operativně fyzicky přemístit do místa s funkčním elektrickým příívodem. Tato opatření se osvědčila, neboť v průběhu celého výpočtne i na přenos náročného procesu nedošlo k jedinému výpadku tohoto nezbytného zázemí.

Veškeré zabezpečení a nastavení serveru a databáze se musely provést s dostatečným předstihem. V okamžiku spuštění elektronického dotazování již nebylo možno zasáhnout do databáze, případně nastavení celého prostředí bez ohrožení již sesbíraných dat. K této možnosti po celou dobu šetření však naštěstí, i díky včasným přípravám a analýze možných rizik, nebylo nutno sáhnout.

Díky takto nastaveným parametrům technického zajištění elektronického způsobu sběru dat nebyl, jak již bylo uvedeno, zaznamenán žádný výpadek serveru, ani žádné vážnější chyby při vyplňování dotazníku. Drobné komplikace, které byly zaviněny na straně vyplňujících, jsou popsány v oddíle Chyby a problémy.

Rozeslání první vlny oslovení vybraným studentům

Zahájení elektronického sběru dotazování bylo původně naplánováno na 26. 10. Toto datum bylo určeno vzhledem k předpokládanému dodání dotazníku od zadavatele k datu 15. 9. Tento termín dodání dotazníku od zadavatele byl přesunut na konec září a datum startu elektronického šetření bylo upraveno na 1. 11. Toto datum bylo vysokým školám zasláno v harmonogramu, který byl zasílán společně s oficiálními dopisy. Vzhledem k dalšímu posunu finalizace dotazníku na straně dodavatele však bylo toto datum posunuto o týden a to na 8. 11. Do 7. 11. byly rozeslány všechny potřebné soubory a dokumenty odpovědným osobám na vysokých školách, které byly v té chvíli do projektu zapojeny. Před tímto datem byla navázána komunikace s jednotlivými odpovědnými osobami a byl dohodnut formát, ve kterém byli schopni pracovníci na VŠ dokumenty otevřít. Na většině škol jsou již schopni otevřít soubory vytvořené a uložené ve formátu .docx a .xlsx (MS Office 2007 a vyšší). Pouze

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

na Akademii múzických umění, Masarykově univerzitě, Mendelově univerzitě v Brně, Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a Západočeské univerzitě v Plzni si vyžádali soubory ve starším formátu kompatibilním s MS Office 2003.

I přes velmi podrobný návod, předchozí vysvětlení a popsání celého šetření se vyskytlo několik dotazů k elektronické formě šetření. Na tyto dotazy bylo zaměstnanci ACSA obratem odpovězeno. Nejzávažnější dotazy se týkaly těchto záležitostí:

- Zda se mají oslovovat pouze studenti, kteří studují v česky vyučovaných programech, nebo i cizinci zde studující v některém z cizojazyčných programů. Tento požadavek nebyl nikde specifikován, na rozdíl od vyřazení výše uvedených studentů prvních ročníků z výběru.
- Zda je nutné poslat oslovovací dopis přesně takto naformátovaný. Na některých vysokých školách (zejména JU v Českých Budějovicích a Mendelu v Brně) posílají e-maily pouze ve formě holého textu, bez formátování (nelze ztuchnit řez písma, zarovnat písmo do bloku a další) a bez vloženého povinného logolinku OP VK v těle e-mailu. Jelikož byl oslovovací e-mail schválen expertní skupinou včetně povinné publicity, bylo daným vysokým školám doporučeno, aby logolink byl vložen jako příloha e-mailu. Tím byla povinná publicita zachována.
- Z Masarykovy univerzity byl vznesen dotaz, zda by nebylo možné oslovit všechny studenty. Původním plánem na této univerzitě bylo oslovovací dopis distribuovat pomocí umístění zprávy na vývěsku informačního systému. Takto zveřejněnou zprávu si student přečte ihned po přihlášení do systému. Bohužel nebylo možné udělat jednoduchý výběr studentů, pomocí dodané výběrací tabulky, pro tento způsob oslovení. Masarykova univerzita tedy, jako všechny ostatní rozoslala oslovovací dopis pomocí e-mailu.
- Ze 4 vysokých škol, konkrétně ČVUT v Praze, Slezské univerzity v Opavě, Univerzity Hradec Králové a Univerzity Pardubice byl vznesen dotaz a žádost na zapojení studentů jejich vysokoškolských ústavů do dotazníkového šetření. Vzhledem k jasné nastavené nejmenší jednotce reprezentativnosti (fakulta), byl tento požadavek s univerzitami konzultován a bylo vysvětleno stanovisko o nezapojení studentů vysokoškolských ústavů do pilotního průzkumu.

Drtivá většina aktuálně zapojených vysokých škol, které souhlasily s uskutečněním elektronického dotazování, oslovila první vlnu studentů v daném týdnu. Pouze na VŠE v Praze se termín, vzhledem k velké pracovní vytíženosti paní prorektorky Mikovcové, nepodařilo dodržet. Oslovení první vlny na této univerzitě se uskutečnilo až 15. listopadu. Přehledné zpracování data oslovení první vlny studentů (a také připomínky a druhé vlny) lze nalézt v Tab. 2.

Specifický problém byl zaznamenán na VŠB-TUO, kde byla stanovena odpovědná osoba paní prorektorka Vrtková, zároveň ACSA obdrželo dopis od pana prorektora Noskieviče, ve kterém bylo uvedeno souhlasné stanovisko k celému šetření. 8. 11. byly z ACSA paní prorektorce, dle dohody, zaslány potřebné dokumenty pro výběr a oslovení první vlny studentů. Poté však byla veškerá komunikace ze strany univerzity přerušena. Ze strany ACSA bylo uskutečněno několik pokusů o kontakt (jak e-mailem, tak telefonicky) a připomenutí běžícího šetření, ovšem bez jakékoli odezvy. Až na základě zásahu hlavního garanta prof. Raise, byla komunikace s VŠB-TUO opět navázána. Vzhledem pokročilému času projektu (začátek prosince) bylo rozhodnuto o přeskočení

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

elektronického dotazování a realizaci papírového sběru dotazníků (viz níže). Tímto sběrem se ovšem nepodařilo dosáhnout reprezentativního vzorku. Na základě dohody s pracovníky přímo na univerzitě bylo přikročeno k rozeslání oslovovacího e-mailu studentům, kteří by byli vybráni v rámci druhé vlny. Na VŠB-TUO tedy proběhlo pouze oslovení čtyřnásobku požadovaného počtu studentů (v Tab. 2 je tato skutečnost zaznamenána jako rozeslání druhé vlny).

Další problém se vyskytl na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové, konkrétně u pověřené osoby, proděkana Vondráčka. Jak již bylo zmíněno výše, na UHK byly jako odpovědné osoby určení proděkanka a proděkani jednotlivých fakult. Na třech zbývajících fakultách (FF, FIM, PřF) nebyl problém s oslovením studentů, i přes určité technické potíže (nedařilo se vybrané kontakty z tabulky vykopírovat do e-mailového klienta hromadně, museli tedy být přidáváni postupně). Pouze na Pedagogické fakultě nebyli tento problém schopni v krátkém čase vyřešit (vzhledem k velkému vytížení, jak pracovníků IT oddělení, tak samotného pana proděkana). I zde by pan proděkan uvítal oslovení všech studentů fakulty a nezdržování se s výběrem. Po telefonickém rozhovoru a e-mailové komunikaci (kde bylo ještě jednou vysvětleno celé šetření a způsoby sběru včetně výběru respondentů) mezi ACSA a panem proděkanem bylo dosaženo oboustranně akceptovatelného řešení. To spočívalo v přeskočení celé elektronické části a realizaci šetření pomocí sběru papírových dotazníků.

Kromě výše zmíněných vysokých škol, které se do elektronického dotazování nezapojily (UK, PdF UHK, OSU a VŠPJ), elektronické dotazování neproběhlo na Vysokém učení technickém v Brně. Zde nebyli studenti elektronicky osloveni na základě zamítavého vyjádření z jejich právního oddělení. V tomto vyjádření nebylo doporučeno využít e-mailové adresy studentů VUT v Brně k dotazníkovému šetření třetí osoby. Navíc toto šetření nesplňovalo podmínky účelu zpracování údajů, které má VUT v Brně registrovány. Mimo tyto důvody by na VUT v Brně byla komplikovaná i technická stránka věci. Centrum výpočetních služeb, pokud by bylo elektronické dotazování povoleno, nebylo příliš nadšeno z posílání velkého počtu e-mailů z důvodu zhoršení spam score (hodnocení důvěryhodnosti e-mailu odeslaného z daného poštovního serveru, snižuje se při zasílání hromadných e-mailů). Cestou, která nám byla nabídnuta před zamítavým stanoviskem, bylo rozeslání VUT zprávy v informačním systému (tedy podobný postup, jaký chtěla zvolit MU). V tomto případě by se však nedal aplikovat výběr studentů pomocí předpřipravené výběrací tabulky. Technicky by se jistě tento problém řešit dal, například poskytnutím algoritmu výběru. K vyzkoušení tohoto postupu však již nedošlo. Na základě pozdějšího souhlasného rozhodnutí s realizací šetření od rektora VUT v Brně Raise se již začalo s přípravou papírového sběru dotazníků.

Tab. 2 – Přehled odeslání jednotlivých vln oslovení studentů

Škola/Fakulta	Obeslána 1. vlna	Obeslána připomínka	Obeslána 2. vlna
AMU v Praze	8. 11.	*	22. 12.
AVU v Praze	11. 11.	16. 11.	25. 11.
ČVUT v Praze	9. 11.	18. 11.	27. 11.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČZU v Praze		8. 11.	16. 11.	25. 11.
JAMU v Brně		8. 11.	16. 11.	25. 11.
JU v Č. Budějovicích		9. 11.	16. 11.	23. 11.
Masarykova univerzita		11. 11.	21. 11.	24. 11.
Mendelova univerzita v Brně		8. 11.	X	22. 11.
OU v Ostravě		X	X	X
SU v Opavě		10. 11.	16. 11.	24. 11.
TU v Liberci		11. 11.	17. 11.	25. 11.
UJEP v Ústí n. Labem		10. 11.	22. 11.	25. 11.
UK v Praze		X	X	X
Univerzita Hradec Králové	Fakulta informatiky a managementu	8. 11.	16. 11.	23. 11.
	Filozofická fakulta	9. 11.	16. 11.	24. 11.
	Pedagogická fakulta	X	X	X
	Přírodovědecká fakulta	8. 11.	15. 11.	24. 11.
Univerzita Pardubice		8. 11.	*	24. 11.
Univerzita T. Bati ve Zlíně		9. 11.	15. 11.	X
UP v Olomouci		12. 11.	22. 11.	28. 11.
VFU Brno		8. 11.	16. 11.	23. 11.
VŠ polytechnická Jihlava		X	X	X
VŠB-TU Ostrava		X	X	14. 12.
VŠE v Praze		15. 11.	X	22. 11.
VŠCHT v Praze		8. 11.	16. 11.	24. 11.
VŠTE v Č. Budějovicích		9. 11.	18. 11.	*
VŠUP v Praze		9. 11.	16. 11.	22. 11.
VUT v Brně		X	X	X
ZČU v Plzni		9. 11.	18. 11.	25. 11.

Vysvětlivky: X – Daný způsob oslovení neproběhl.

* – Nebylo potvrzeno, že daný způsob oslovení proběhl.

Rozeslání připomínky studentům osloveným v první vlně

Na ostatní vysoké školy, které se aktivně zapojily do elektronického oslovování studentů, bylo po týdnu od zaslání dokumentů k výběru a oslovení první vlny zasláno upozornění, že v nejbližších dnech by mělo dojít zaslání připomínacího dopisu. Ten byl odpovědným pracovníkům zaslán v odpovědi na jejich reakci na upozornění. V Tab. 2 je pak uvedeno datum rozeslání připomínacího e-mailu.

Z AMU a UPce nebylo obdrženo potvrzení, že tento způsob oslovení byl proveden. Vzhledem ke kontrole plnění databáze u těchto dvou univerzit, však můžeme, na základě vzrůstajícího počtu vyplněných dotazníků, konstatovat, že k zaslání připomínacího dopisu došlo.

Ze zapojených univerzit do elektronického dotazování nedošlo k rozeslání připomínacího e-mailu pouze na VŠE a Mendelu. Na VŠE, jak je výše zmíněno, proběhlo oslovení první vlny ve velmi pozdním termínu. Aby nebyl na této škole posunut celý harmonogram (a tím byl případně ohrožen sběr pomocí papírových dotazníků), bylo od rozeslání připomínacího e-mailu upuštěno. Na Mendelově univerzitě v Brně bylo nerozeslání připomínky zapříčiněno dovolenou prorektora Havlíčka, o které

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ACSA nebylo informováno. Nebylo tedy možné zaslat znění připomínky odpovědné osobě, která by ji poté rozeslala dále na jednotlivé fakulty Mendelu.

Dle metodiky, několik dní po zaslání připomínacího e-mailu byla vyhodnocena naplněnost elektronické databáze a u škol, které měly velmi nízkou návratnost, se začal chystat papírový sběr dotazníků. Největší problém s naplněností se objevil u Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Studenti této univerzity měli vyplněny řádově jednotky dotazníků elektronicky, přestože první vlna i připomínka byly úspěšně odeslány (jinak se spolupráce se zástupci UTB řadila mezi jednu z nejlepších). Po konzultaci s odpovědnými osobami na univerzitě bylo rozhodnuto, že na UTB nebude poslána druhá vlna a bude rovnou uskutečněno papírové šetření. Studenti této univerzity využívají školní e-mail v malé míře a pokud nemají nastaveno přesměrování na soukromý e-mail, většinou je tak zpráva zaslaná do školní schránky mine. Dalším možným důvodem, proč na UTB bylo vyplněno tak mizivé procento dotazníků je ten, že na UTB probíhá pravidelná interní evaluace výuky a studenti nechtěli vyplňovat další formulář hodnocení kvality.

Rozeslání druhé vlny oslovení vybraným studentům

Druhá vlna oslovení studentů se uskutečnila na téměř všech školách přibližně po 7 dnech od zaslání upomínky, záleželo opět na aktuální vytíženosti daných pracovníků. Na některých fakultách však musel být průběh druhé vlny speciálně upraven.

Jednalo se o fakulty, které mají pod 200 studentů. Jelikož tabulka vybírá u fakult, které mají pod 500 studentů, v první vlně 60 studentů a ve druhé vlně 120, nastal na malých fakultách problém se zdvojením e-mailových adres ve výběru druhé vlny. Tuto skutečnost ACSA odhalilo již při testování tabulky a mělo možnost na ni reagovat. Před rozesláním druhé vlny obeslalo všechny vysoké školy, které v první vlně oslovily na dané fakultě 60 studentů, aby informovali o počtu vložených e-mailů. Tam, kde bylo vloženo více jak 200 adres, se druhá vlna uskutečnila bez větších obtíží. Problém nastal u velmi malých fakult, konkrétně u všech tří fakult AMU, Fakulty architektury ČVUT v Praze a Fakulty restaurování UP.

Na FR UP bylo přistoupeno k obeslání zbylých studentů (výběr byl proveden pomocí upravené výběrací tabulky), jelikož návratnost na této fakultě byla velmi nízká. Na FA ČVUT v Praze bylo rozhodnuto studenty neobesílat a dosbírat vzorek jinou formou.

Specifický případ se musel řešit na Akademii múzických umění v Praze. Na všech třech fakultách počet vložených e-mailů nepřesáhl požadovaných 200 adres, které by umožňovaly bezproblémový výběr druhé vlny oslovených studentů. Panu rektoru Mathému byl navržen standardní postup, kdy by vylosované přednášky navštívil některý ze spolupracovníků ACSA a dotazníky vysbíral papírovou formou. Tento postup se po konzultaci s panem rektorem ukázal jako neproveditelný. AMU jakožto umělecká škola má výuku vedenou jinak než ostatní vysoké školy, kromě prvních ročníků (které byly ze šetření vyjmuti) nemají studenti přednášky. Výuka probíhá z velké části individuálně, nebo ve velmi malých skupinách. Sesbírat tedy požadované počty dotazníků by tedy trvalo velmi dlouho, což bylo vzhledem harmonogramu nerealné. Navíc i ztráta 15 minut z výuky pro vyplnění dotazníku byla označena panem rektorem jako nenahraditelná. ACSA tedy přistoupeno k oboustranně výhodnému řešení a to oslovení všech zbývajících studentů (stejně jako v případě FR UP pomocí upravené výběrací

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

tabulky). Tato druhá vlna se na AMU poslala vzhledem k velké vytíženosti pana rektora až 22. 12. Měla však velký úspěch, jelikož došlo k naplnění požadovaného vzorku.

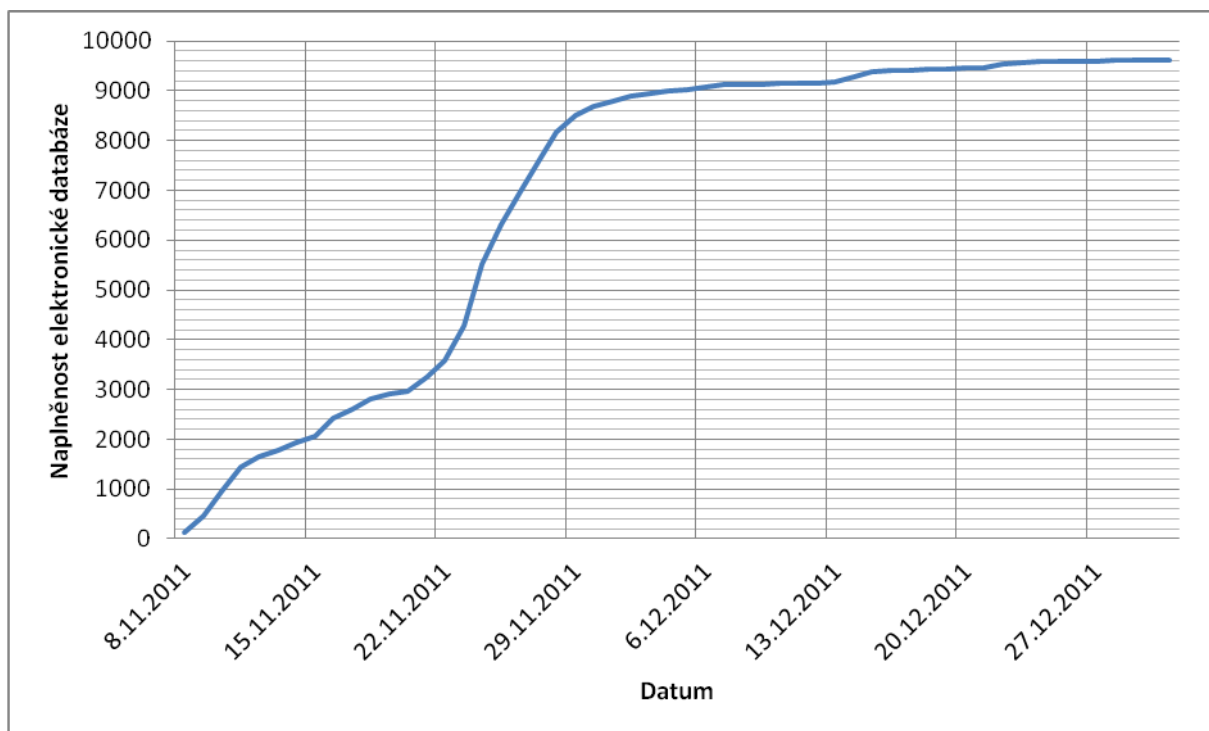
Z VŠTE nebylo posláno potvrzení o zaslání druhé vlny oslovení, ale vzhledem k nárůstu vyplněných dotazníků lze předpokládat, že i zde byla odeslána.

Plnění elektronické databáze

Úkolem ACSA po celou dobu elektronického sběru dotazníků bylo, kromě spolupráce s vysokými školami, kontrolovat naplněnost databáze. Na základě přibývajících (či spíše nepřibývajících) dotazníků případně reagovat a začít chystat na daných fakultách papírový způsob sběru dotazníků.

Plnění elektronické databáze je patrné z grafu na Obr. 4. Je zde vidět, že po zaslání první vlny a druhé vlny oslovení docházelo k prudkému nárůstu (zvláště markantní je tento nárůst po zaslání druhé vlny oslovení), po zaslání připomínky růst pokračoval víceméně v nastoleném trendu s menším nárůstem kolem 16. 11., kdy bylo rozesláno větší množství připomínek. Zhruba 5 až 7 dní od zaslání druhé vlny je již patrné, že nárůst vyplněných dotazníků je pozvolný. Menší nárůst je znát po rozeslání e-mailů na VŠB-TUO 14. 12. a poté rozeslání druhé vlny na AMU 22. 12.

V Tab. 3 je uveden seznam fakult a vysokých škol, na kterých bylo vzorku dosaženo pomocí elektronického dotazování. Zároveň je uvedeno datum, kdy odpovědný pracovník ACSA zaznamenal fakt, že na fakultě elektronický sběr dopadl úspěšně. Celkovou naplněnost databáze a rozdělení dotazníků na základě vstupních kritérií lze nalézt na Obr. 5. V této statistice nejsou zahrnuti studenti doktorského studia, kteří dotazník vyplnili na základě některého ze způsobů oslovení, který byl proveden ve fázi telefonického sběru dat.

Obr. 4 – Průběh plnění elektronické databáze.

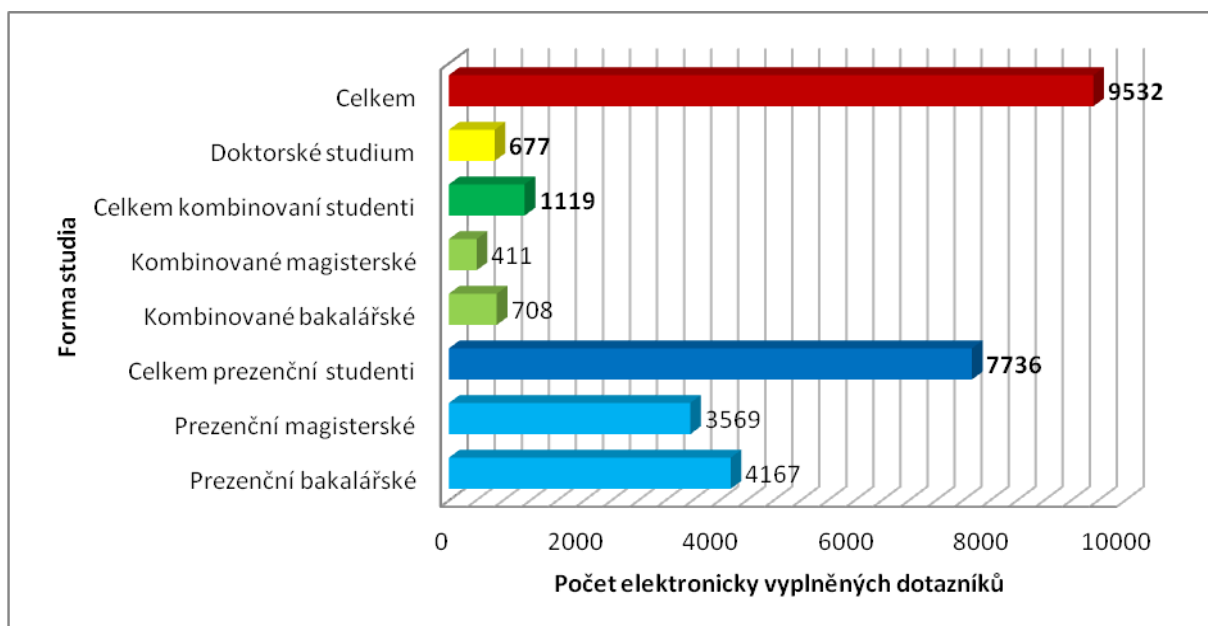
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tab. 3 – Datum naplnění vzorku pomocí elektronického šetření

Vysoká škola	Fakulta	Datum naplnění požadovaného vzorku v elektronické databázi
AMU v Praze	Divadelní fakulta	23. 12.
	Filmová a televizní fakulta	24. 12.
	Hudební a taneční fakulta	25. 12.
AVU v Praze		24. 11.
ČVUT v Praze	Fakulta biomedicínského inženýrství	28. 11.
	Fakulta elektrotechnická	28. 11.
	Fakulta informačních technologií	28. 11.
	Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská	28. 11.
	Fakulta stavební	28. 11.
	Fakulta strojní	28. 11.
JU v Č. Budějovicích	Ekonomická fakulta	28. 11.
	Filozofická fakulta	25. 11.
	Pedagogická fakulta	25. 11.
	Přírodovědecká fakulta	24. 11.
	Teologická fakulta	28. 11.
	Zemědělská fakulta	28. 11.
Masarykova univerzita	Ekonomicko-správní fakulta	25. 11.
	Fakulta informatiky	24. 11.
	Fakulta sociálních studií	24. 11.
	Fakulta sportovních studií	25. 11.
	Filozofická fakulta	25. 11.
	Lékařská fakulta	25. 11.
	Pedagogická fakulta	25. 11.
	Právnická fakulta	25. 11.
	Přírodovědecká fakulta	25. 11.
Mendelova univerzita v Brně	Agronomická fakulta	6. 12.
	Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií	6. 12.
	Provozně ekonomická fakulta	23. 11.
UJEP v Ústí n. Labem	Fakulta sociálně ekonomická	28. 11.
	Fakulta umění a designu	28. 11.
	Fakulta životního prostředí	28. 11.
	Filozofická fakulta	28. 11.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	Přírodovědecká fakulta	28. 11.
Univerzita Hradec Králové	Fakulta informatiky a managementu	24. 11.
	Filozofická fakulta	25. 11.
	Přírodovědecká fakulta	25. 11.
Univerzita Pardubice	Dopravní fakulta Jana Pernera	28. 11.
	Fakulta ekonomicko-správní	30. 11.
	Fakulta filozofická	25. 11.
	Fakulta chemicko-technologická	25. 11.
	Fakulta zdravotnických studií	29. 11.
VFU Brno	Fakulta farmaceutická	24. 11.
	Fakulta veterinární hygieny a ekologie	28. 11.
	Fakulta veterinárního lékařství	25. 11.
VŠE v Praze	Fakulta financí a účetnictví	23. 11.
	Fakulta informatiky a statistiky	23. 11.
	Fakulta managementu	24. 11.
	Fakulta mezinárodních vztahů	23. 11.
	Fakulta podnikohospodářská	23. 11.
	Národohospodářská fakulta	23. 11.
VŠCHT v Praze	Fakulta chemické technologie	25. 11.
	Fakulta technologie ochrany prostředí	25. 11.
	Fakulta potravinářské a biochemické technologie	25. 11.
	Fakulta chemicko-inženýrská	25. 11.
VŠUP v Praze		25. 11.
ZČU v Plzni	Fakulta filozofická	28. 11.
	Fakulta aplikovaných věd	28. 11.

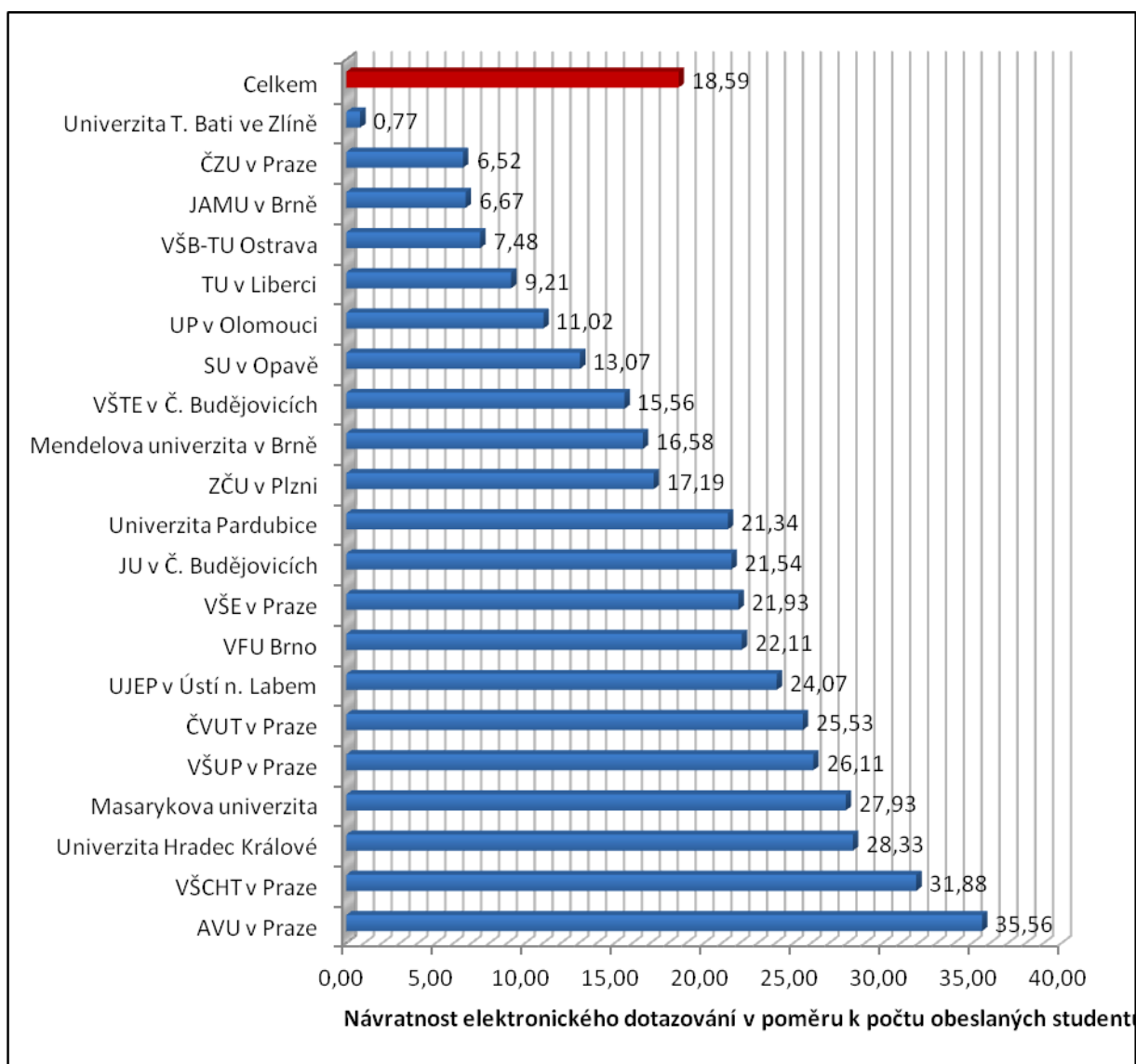
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obr. 5 – Rozdělení dotazníků v elektronické databázi dle formy studia

Dalším údajem, který je z dostupných čísel možné získat, je procentuální návratnost elektronického šetření. Na téměř každé fakultě, jejíž studenti byli osloveni alespoň v jedné vlně, lze určit, jakou odezvu tento způsob má. Výsledek lze nalézt v grafu na Obr. 6. Vstupními hodnotami pro určení návratnosti byl známý počet oslovených studentů a počet vyplněných elektronických dotazníků. Procentuální návratnost se vypočítá následovně:

Procentuální návratnost = Počet vyplněných elektronických dotazníků / (Počet oslovených v 1. vlně + Počet oslovených ve 2. vlně) * 100

Kromě vysokých škol, které se nezapojily do elektronického dotazování (UK, OSU, VŠPJ a VUT v Brně), není v grafu započítána Akademie múzických umění v Praze, jelikož není znám přesný počet studentů, kteří byli osloveni ve druhé vlně. U Univerzity Hradec Králové není započítávána její Pedagogická fakulta, která se elektronického sběru také neúčastnila.

Obr. 6 – Procentuální návratnost vyplněných dotazníků při elektronickém sběru

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Při zprůměrování všech procentuálních návratností lze dostat celkovou průměrnou návratnost, která se rovná 18,59 %. Před začátkem průzkumu byla průměrná návratnost odhadována mezi 10–20 %. Je tedy patrné, že odhad byl správný a reálná návratnost se blíží k vyšší hranici odhadované množiny. Pokud se vezmou v úvahu výsledky z Tab. 3 a dají se do souvislosti s hodnotou návratnosti na jednotlivých školách, lze vyvodit závěr, že pokud má daná škola návratnost nad 20 % je ve velké většině případů kompletně sesbírána, případně ji chybí pouze malé procento dotazníků.

Zhruba polovina vysokých škol si přála být informována o průběžném plnění databáze (většinou před odesláním připomínky, nebo druhé vlny). ACSA tuto žádost postoupilo na MŠMT, které proti tomuto informování nevzneslo žádné námítky. Panovala však obava, aby školy nějakým způsobem hodnocení a plnění databáze neovlivňovaly (například zaslání více jak jedné připomínky, obeslání více studentů), proto ACSA neposkytlo konkrétní číslo, ale pouze procentuální naplněnost databáze za danou školu.

Poznámka: Všechna data týkající se elektronické databáze se jsou platná stavu k 18. 1. 2012.

Papírové dotazování

Na vysokých školách a jejich fakultách, na kterých nebylo pomocí elektronického dotazování dosaženo požadovaného vzorku, nebo se tento druh šetření nepodařilo zrealizovat, pokračoval sběr dotazníků papírovou formou. Z části tento sběr zajišťovalo ACSA pomocí svých pracovníků, z části bylo uskutečněno za pomoci spřátelených studentských organizací.

Spolupráce se studentskými organizacemi

Cílem ACSA bylo od začátku, v případě že bude potřeba realizovat papírový sběr, zapojit do šetření zástupce studentských organizací a studentských částí Akademických senátů. S těmito organizacemi má ve většině případů ACSA dlouhodobě kvalitní a dobré vztahy. Jejich participace má mnohé výhody, jednak se aktivní studenti na dané fakultě většinou znají a spolupracují s vedením, případně je jejich organizace v povědomí pedagogů. Vyučující tedy nemají pocit, že jednají s někým neznámým, ale se svými studenty. Dále se realizátorovi snižují náklady a šetří čas, který by musel vynaložit na cestu do daného města. Z těchto důvodů bylo snahou ACSA zapojit, na co největší množství vysokých škol právě studentské organizace.

ACSA kontaktovalo vybrané organizace ihned, jakmile bylo jasné, že se na dané fakultě nebo škole elektronický sběr dat nepodaří uskutečnit (např. PdF UHK nebo VUT v Brně), nebo že se jeho pomocí nepodaří databázi naplnit (např. UTB). Z většiny studentských organizací, které ACSA oslovilo, přišlo kladné stanovisko k pomoci s papírovým sběrem.

Se spolupracujícími organizacemi byla podepsána dohoda o spolupráci, která obsahovala i pasáž o mlčenlivosti a ochraně údajů. Tímto ACSA předcházelo případnému zneužití citlivých dat, se kterými studentské organizace manipulovali (zejména vyplněné dotazníky). Studenti poté byli poučeni o pravidlech šetření a byla jim předána metodika šetření a výběru přednášek. Pro splnění náhodného výběru byly sociologem stanoveny postupy, které umožnily respondenty vybrat opravdu náhodně. Spolupracovníci ze studentských organizací měli shromáždit seznam všech přednášek (kromě těch pro první ročníky bakalářského a „dlouhého“ magisterského studia) vyučovaných pro prezenční a kombinované studenty v bakalářském a magisterském stupni studia. Z těchto přednášek pak měli náhodně losovat minimálně dvě pro prezenční (aby názor za studenty fakulty nebyl sesbírán jen na

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

jedné přednášce, což by do výsledků vneslo určité zkreslení) a minimálně jednu pro kombinované studenty. Průměrně bylo počítáno se 40 studenty na přednášce. Pokud by seznam přednášek nebyl dostupný, měly se přednášky vylosovat náhodným určením dne, hodiny a místa konání. Bylo doporučeno, aby studenti kontaktovali vyučujícího předem a domluvili si podmínky návštěvy přednášky. Studenti, kteří vyplnili dotazník elektronicky, byli požádáni o nevyplnění dotazníku papírového.

Dotazníky byly studentským organizacím zaslány neprodleně po domluvení podmínek, podepsání smlouvy a poučení o způsobu sběru dat a výběru náhodných přednášek.

Realizace sběru papírových dotazníků

Sběr dotazníků na žádné škole nezačal dříve jak 28. 11. Takto pozdní spuštění papírového sběru bylo způsobeno zpožděním celého šetření, které bylo zapříčiněno optimalizací a finalizací dotazníku na straně dodavatele. Jak se ukázalo, papírový sběr byl časově velmi náročný, obzvláště fáze losování a domlouvání si návštěv na přednáškách byla na některých školách velmi komplikovaná. Důvodem byly těžko získatelné ucelené seznamy přednášek, které se kolikrát musely individuálně sestavovat z dostupných informací uvedených v informačních systémech. Na PdF UHK studenti tuto komplikovanou část měli snahu řešit s pomocí studijního oddělení, což ovšem nebyla nejšťastnější cesta. Pan proděkan Vondráček tímto postupem nebyl nadšen a ohradil se nad zneužíváním pracovního času svých zaměstnanců pro tyto účely. S panem proděkanem byla vyhrocená situace nakonec urovnána (studenti opravdu nezvolili nejšťastnější způsob řešení), přesto tím byl na této fakultě ztracen drahocenný čas.

Na jiných fakultách a školách narazili studenti na již probíhající zápočtový týden, či dokonce na začátek zkouškového období. Například na UPOL vyjádřili přání, aby sběr nezasahoval do zápočtového a zkouškového období, dosběru začátkem letního semestru se nebránili. Specifická situace se objevila na většině lékařských a zdravotnických fakult, kde studenti měli před samotným zápočtovým týdnem ještě povinné praxe, takže na kontaktní výuce nebyli studenti k zastižení. Na některých fakultách sběr probíhal ještě v lednu přes zkouškové období (PdF UHK, FAST a FP VUT v Brně, JAMU).

Problém, který byl již předpokládán v metodice, se týkal studentů kombinovaného studia. Předpokladem pro úspěšný sběr byla zkušenost s kombinovaným studiem na některých fakultách, které většinou probíhá jednou za 2–3 týdny v pátek, nebo sobotu. Realita na většině vysokých škol je však jiná. Pokud studenti kombinovaného studia mají výuku, je vedena velmi nepravidelně, případně jednou za 3–4 týdny (např. ČZU, JU a ZČU). Na fakultách je často výuka vedena tzv. řízeným samostudiem (např. FSI VUT v Brně), které probíhá formou konzultací a individuálního studia. Obecně se dá říci, že zapojení studentů kombinovaného studia do papírového průzkumu je velmi problematické a do budoucna si vyžádá pečlivou přípravu a spolupráci s kantory na vysokých školách, bude-li vůbec prakticky realizovatelné.

Dalším problémem, na který studentští spolupracovníci naráželi, byla špatná vnitřní informovanost o celém projektu na jednotlivých fakultách. Vedení vysoké školy o šetření mělo dostatečné informace, včetně těch o probíhajícím papírovém sběru. Na fakultách však museli být vedoucí pracovníci i vyučující znovu informováni (případ ČZU) a sběrači se občas setkali se zamítavou reakcí

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

jak od vedení fakulty, tak i od samotných pedagogů. Ti většinou poprvé o šetření slyšeli až přímo od spolupracujících studentů. Záleželo pak většinou na samotném pedagogovi, zda šetření podpoří. S odmítavým stanoviskem se sběrači setkali hlavně na ČZU a v menší míře i na VUT v Brně (FP a FIT). Zde však bylo odmítnutí většinou zaviněno probíhajícími zápočty a doháněním výuky. Z ostatních škol byla odmítnutí také zaznamenána, ale většinou v malé míře a z časových důvodů (důležitý zápočet, poslední přednáška, na které se musel dohnat skluz výuky a jiné opodstatněné omluvy).

I přes všechny problémy, které byly zaznamenány, vybírali spolupracovníci ze studentských organizací přes 1500 dotazníků, čímž významným způsobem přispěli k úspěchu celého šetření. Za tuto obrovskou pomoc jim patří velké poděkování.

Na fakultách a vysokých školách, na kterých nebyli zajištěni studentští spolupracovníci, muselo ACSA zajistit sběr pomocí vlastních sil. Zároveň se snažilo o pomoc tam, kde byl papírový sběr ohrožen díky velikosti vysokých škol a potřebě sesbírat velké množství dotazníků, například na VUT v Brně.

Metodicky byly přednášky, které pracovníci ACSA navštívili, vybrány druhým popsáním způsobem, tzn. vylosováním dne, hodiny a místa, jelikož nebylo možné shromáždit seznam všech přednášek. Jelikož se jednalo o výběr téměř na poslední chvíli, nepodařilo se vždy dopředu vyučující kontaktovat. ACSA však, vzhledem ke kontaktům na odpovědné pracovníky na vysokých školách, dokázalo získat průvodní dopisy od vedení univerzit a fakult, které s papírovým sběrem souhlasilo. Tímto dopisem se poté pracovníci ACSA prokazovali před vstupem na přednášku. V drtivé většině případů (až na FIT VUT v Brně, kde byli v několika případech zaneprázdněni probíhajícími zápočty) se setkali se vstřícným postojem vyučujících. Například na FLKŘ UTB, VŠPJ a FS VŠB-TUO pedagogové dokonce po vysvětlení celého šetření a jeho účelu práci ACSA vděčně kvitovali. Všem pedagogům, kteří umožnili návštěvu své přednášky, patří velký dík za umožnění realizace papírového dotazování.

Ze zkušeností z návštěv vysokých škol pracovníci ACSA lze říci, že i studenti k hodnocení své fakulty a vysoké školy přistupovali odpovědně, bez despektu a po vysvětlení případných dotazů dotazník všichni vyplnili, i přesto, že byla zmíněna dobrovolná účast na šetření. Ptali se však na zveřejnění výsledků šetření a jeho další využití. Na některých přednáškách byli dokonce vyprovázeni pracovníci ACSA potleskem.

Bohužel i návštěvy ACSA neprobíhaly bez komplikací. Největším problémem, stejně jako u studentských spolupracovníků, se ukázal časový plán výuky. Například na VŠB-TUO byla návštěva uskutečněna 8. 12. Ze všech fakult pouze na FS a FBI neprobíhaly zápočty nebo dokonce zkouškové období (které již probíhalo na EKF, HGF a FMMI). Pečlivě naplánovaný sběr (který měl naději na úspěch, pokud by probíhala výuka tak, jak bylo zapsáno v rozvrhu) se tedy nepodařil tak úspěšně, jak se předpokládalo. Podobná situace nastala o několik dní později i v Olomouci na Univerzitě Palackého. Z těchto zkušeností lze vyvodit závěr (který bude dále rozveden v kapitole Doporučení do budoucna), že papírový sběr v posledních 3 týdnech semestru se již stává velmi komplikovaným.

Specifický způsob sběru probíhal na Univerzitě Karlově v Praze. Zde byl průzkum, na přání vedení a po schválení zadavatelem, spojen s interní evaluací, která probíhala na UK ve stejnou dobu. Nepodařilo se zde tak plně zachovat metodiku náhodného výběru. Evaluace na UK probíhá tak, že každá fakulta vybere daný ústav, na kterém bude probíhat studentské hodnocení výuky a na tom jsou vybrány

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

konkrétní přednášky. Na těchto přednáškách dostali studenti jak interní dotazník, tak i dotazník tohoto průzkumu pro prezenční studenty. Ten studenti mohli, ale také nemuseli vyplnit, dobrovolnost celého šetření tedy zůstala zachována. Bohužel se s vedením UK nepodařilo dohodnout sběr kombinovaných (a ani doktorských) studentů, takže tyto skupiny za Univerzitu Karlovu chybí. Tento postup však byl pro vedení školy jediný přijatelný. Tato skutečnost byla se zadavatelem včas konzultována. Jediná fakulta Univerzity Karlovy, která se průzkumu nezúčastnila, byla 2. Lékařská fakulta. Vedení této fakulty se rozhodlo do dotazníkového šetření nezapojit. Z ostatních 16 fakult UK se podařilo získat alespoň nějaký vzorek vyplněných dotazníků.

Sběr dotazníků na Přírodovědecké fakultě Ostravské univerzity v Ostravě proběhl dle rozhodnutí pana prorektorav režii tamních pracovníků za obrovského přispění pana prorektora Klimeše. Úloha realizátora spočívala především v dohodě s panem prorektorem, včasném odeslání patřičného počtu dotazníků do Ostravy a odpovídáním na vznesené dotazy.

Zpracování papírových dotazníků

Všechny papírové dotazníky byly shromážděny v kanceláři ACSA, kde proběhlo jejich roztřídění, spočítání a jednoznačné očíslování. Každý dotazník má své unikátní identifikační číslo, podle kterého je dále dohledatelný. Následně byly dotazníky naskenovány pomocí velkokapacitního skeneru a vyhodnoceny pomocí speciálního softwaru. Zaškrťovací otázky software dokáže vyhodnotit sám (pokud jsou zaškrtnuty dle pokynů), volné otázky však musel pověřený pracovník přepisovat. Nečitelné znaky byly nahrazeny znakem „*“, volné otázky bez odpovědí byly ponechány jako nevyplněné. Tato elektronizace dat je z časového hlediska náročná a trvala přibližně 14 dnů (toto období nebylo kontinuální, neboť dotazníky, zejména z UK, přicházely v zásilkách zaslaných v rámci několika týdnů). Data v databázi pak byla převedena do požadovaného formátu. Celkem bylo zpracováno 4368 papírových dotazníků.

Na závěr byly zpracovány i dotazníky od studentů 1. ročníků bakalářského studia, kteří byli z šetření vyjmuti, avšak vzhledem k níže popsaným okolnostem byly od těchto studentů dotazníky sebrány. Tyto dotazníky jsou uloženy v samostatném souboru, který je nezávislý na ostatních datech. Tato práce navíc, jak věříme, pomůže k vyhodnocení relevantnosti dat sebraných od této skupiny a posouzení, zda a jakým způsobem skupinu zapojit do následujících šetření.

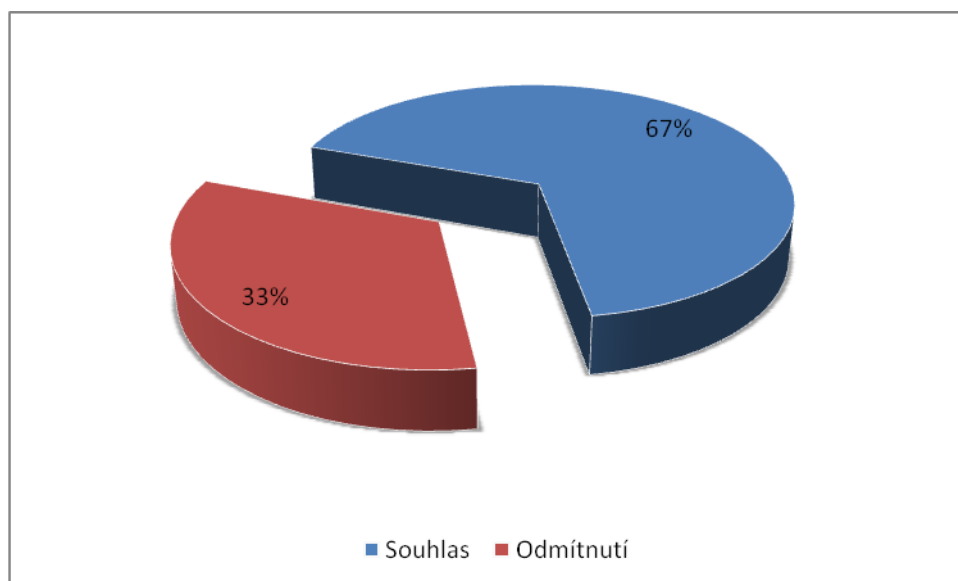
Telefonické dotazování studentů doktorského studia

Tam, kde nebyl vybrán dostatečný počet dotazníků za pomoci elektronického sběru, bylo dle metodiky přistoupeno u studentů doktorského studia ke sběru dat za pomoci telefonického rozhovoru. Kontakty byly získávány převážně z webových stránek jednotlivých fakult a vysokých škol. V případě, že tyto kontakty na webu nebyly zveřejněny, byly osloveny studijní referentky či sekretářky kateder.

Mnohé z informací uvedených na webových stránkách fakult však nebyly správné či aktuální. Některá telefonní čísla nepatřila doktorským studentům, jiná zase odkazovala na pracovníky, kteří již doktorské studium ukončili. Jiná telefonní čísla odkazovala na společnou pracovnu školitele a doktoranda, kde doktorand zrovna nebyl přítomen a školitel si nepřál být znovu rušen. Ve shonu, který nastává koncem semestru a ve zkouškovém období byli pracovníci ACSA odmítnuti také z důvodu časového vytížení. Další studenti odmítli vyplnit dotazník po telefonu. Ve výjimečných

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

situacích odmítli studenti vyplnit dotazník bez udání důvodu. Celkový poměr úspěšných a neúspěšných telefonních hovorů zobrazuje graf na Obr. 7.

Obr. 7 – Poměr souhlasu a odmítnutí vyplnění doktorského dotazníku po telefonu.

U několika fakult čelilo ACSA problémům komplikujícím přímé oslovení jejich doktorských studentů. Tyto problémy lze rozdělit do několika okruhů:

- Fakulta nemá doktorandy, příp. počet doktorandů je nižší, než stanovený cílový počet respondentů.
- Fakulta odmítla sdělit telefonní čísla (příp. mailové kontakty).
- Doktorandi na fakultě nemají telefon.
- Doktorandi na fakultě nebývají.

Dále jsou uvedeny konkrétní problémy, s nimiž se pracovníci ACSA v rámci telefonického oslovování doktorandů setkali. Pokud bylo v některých případech žádáno a použito oslovení e-mailem, byly tyto poskytnuté e-maily po použití ihned vymazány z důvodu ochrany osobních údajů.

Fakulta nemá doktorandy, příp. má počet doktorandů nižší, než je stanovené cílové číslo respondentů

- Fakulta sociálně-ekonomická UJEP: nerealizuje doktorské studijní programy
- Přírodovědecká fakulta UHK: nerealizuje doktorské studijní programy
- Fakulta zdravotnických studií ZČU: nerealizuje doktorské studijní programy
- Fakulta restaurování UP: nerealizuje doktorské studijní programy
- Fakulta humanitních studií UTB: nerealizuje doktorské studijní programy
- Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická TUL: podle vyjádření studijní referentky mají jen 3 doktorandy
- Fakulta rybářství a ochrany vod JU: podle vyjádření studijní referentky mají jen 4 doktorandy

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Fakulty, které odmítly sdělit telefonní (příp. e-mailové) kontakty

- Pedagogická fakulta UJEP: O kontakty bylo požádáno studijní oddělení a následně proděkan pro studium. Pracovníci ACSA byli informováni, že studenti doktorského programu nemají univerzitní e-maily a soukromé e-maily není univerzita oprávněna šířit. Proděkan pro studium odkázal ACSA ohledně telefonních kontaktů na jednotlivé katedry. Ze tří kateder, na kterých se realizuje doktorský studijní program, však spolupracovala pouze katedra hudební výchovy. Sekretářka katedry kontaktovala doktorandy a po jejich souhlasu dala ACSA jejich soukromé e-mailové adresy. ACSA následně oslovilo tyto studenty e-mailem. Po té vyplnili dotazník 2 doktorandi.
- Pedagogická fakulta UHK: Studijní referentka informovala pracovníky ACSA, že doktorský studijní program je realizován pouze na oborech fyzika a informatika a odkázala pracovníky ACSA na zástupce těchto kateder. Na katedře fyziky se podařilo získat čísla na 2 doktorandy. Sekretářka katedry informatiky kontakty na doktorandy pracovníkům ACSA neposkytla.
- Filozoficko-přírodovědecká fakulta SLU: Studijní referentka odmítla ACSA sdělit telefonní kontakty do kanceláří doktorandů. Byla však ochotna poskytnout jejich e-mailové kontakty. Deset z takto oslovených studentů dotazník vyplnilo.
- Právnická fakulta ZČU: Zástupci kateder ani studijní oddělení nebyli schopni poskytnout ACSA kontakty (či alespoň jména) doktorských studentů.

Fakulty, na kterých doktorandi nemají telefon:

- Fakulta sociálně-ekonomická UJEP: fakulta nemá žádné interní doktorandy. E-mailové kontakty na externí doktorandy nebyly pracovníkům ACSA sděleny.
- Fakulta zdravotnických věd UPOL: doktorandské kanceláře nejsou vybaveny telefony. Studenti byli kontaktováni e-mailem, avšak žádný z nich dotazník nevyplnil.
- Právnická fakulta UPOL: studenti doktorského studia na fakultě nemají svou kancelář, byli proto osloveni e-mailem. Na jeho základě vyplnili dotazník 2 doktorandi.
- Fakulta výtvarných umění VUT v Brně: studenti doktorského studia nemají své vlastní kanceláře. Po souhlasu proděkana pro studium byli zprostředkovaně osloveni studijním oddělením. Dotazník následně vyplnili 2 studenti.
- Fakulta multimediálních komunikací UTB: studenti doktorského studia nemají své vlastní kanceláře. Na základě domluvy s ACSA přeposlala studijní referentka prosbu o vyplnění e-mailem. Z oslovených studentů vyplnil dotazník jeden doktorand.

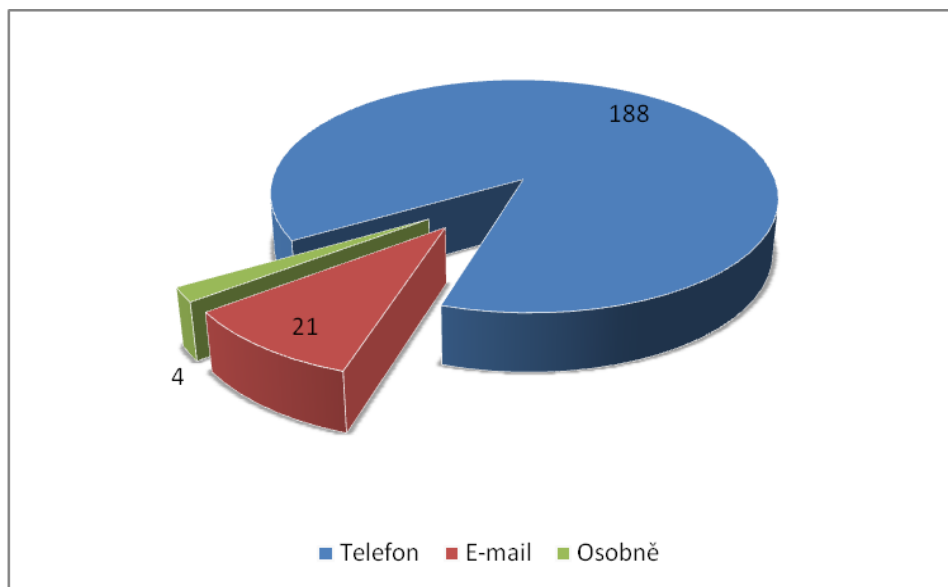
Fakulty, kde doktorandi nebývají přítomni v kancelářích:

- Teologická fakulta JU: doktorandi se věnují práci v terénu. Část z nich proto byla kontaktována e-mailem, na jehož základě vyplnil dotazník jeden respondent.
- Cyrilometodějská teologická fakulta UPOL: doktorandi se věnují práci v terénu. Studijní referentka odmítla ACSA sdělit jejich e-mailové kontakty.
- Obchodně-podnikatelská SLU: navzdory opakovanému snažení se pracovníkům ACSA podařilo dovolat pouze na dvě z telefonních čísel dostupných na webu fakulty.
- Fakulta architektury VUT v Brně: doktorandi vykonávají své povinnosti mimo kancelář. ACSA proto poslalo výzvu k vyplnění e-mailem, na ten však reagoval pouze jeden student.
- Filozofická fakulta UP: Pracovníci ACSA byli informováni, že studenti nebývají často v kanceláři, dostali proto e-mailové kontakty. Po oslovení e-mailem vyplnil dotazník 1 student.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mimo výše zmíněné byli též 4 studenti kontaktováni osobně na přednáškách či zkouškách (3 studenti z FEKT VUT v Brně a 1 student z FAST VUT v Brně) v rámci sběru dotazníků v prezenčním studiu.

Celkový poměr doktorandů oslovených telefonicky, e-mailem a osobně na zkoušce zobrazuje následující graf:

Obr. 8 – Rozdělení získaných doktorských dotazníků dle způsobu sběru.

V průběhu telefonického sběru dat vypožadovali pracovníci ACSA následující problémy ze strany doktorandů.

Problémy spojené s telefonickým sběrem dat:

- Oslovení doktorandi často sedí ve stejné kanceláři se svým školitelem. Jejich odpovědi tak pozbývají na anonymitě (ve vztahu ke školiteli), což může výrazně ovlivnit jejich hodnocení.
- Mnozí studenti vyjádřili přání vyplnit dotazník v elektronické formě spíše než po telefonu. Dle jejich slov by jim to dalo možnost se nad otázkami lépe zamyslet.

Nejasnosti v zadání otázek:

- Otázka č. 8: *Školící pracoviště podporuje účast doktorandů na vědeckých konferencích.*
Dle vyjádření některých respondentů sice fakulta účast na konferencích podporuje, tato podpora je však spíše morálního charakteru, finanční podpora chybí. Studenti si v tomto případě nebyli jisti, jak toto tvrzení ohodnotit.
- Otázka č. 17: *Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) přednášet na domácí i mezinárodní úrovni.*
Významná část respondentů vnímá podstatný rozdíl mezi domácí a mezinárodní úrovní. Zatímco na domácí úrovni se přednášet naučili, na mezinárodní úrovni nikoliv. Nebyli si tak jisti, jaké hodnocení zvolit, preferovali by rozdělení otázky do dvou podotázek,

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- *Otázka č. 19: Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) rozpoznávat a řešit etické problémy spojené s tvůrčí činností nebo s aplikováním výsledků v praxi.*

Otázka se studentům některých oborů zdála irelevantní. Další respondenti si nebyli jisti v interpretaci zadání. Není specifikováno, zda se jedná o etické problémy spojené s výzkumem (např. v lékařských oborech), či zda se otázka vztahuje k porušování autorských zákonů aj.

- *Sekce „Výsledky učení“*

Část studentů prvního ročníku tuto sekci nevyplnila, protože dosud neměla možnost zkoumané dovednosti nabýt. (Totéž lze tvrdit i o otázce č. 14). Jiná část začínajících doktorandů uvedla ve stejné situaci nízké hodnocení. Je třeba specifikovat, zda v tomto případě otázku hodnotit, či ne.

Poznámka: Data týkající se doktorských studentů jsou platná stavu k 18. 1. 2012.

Propagace šetření

V nabídce ACSA se nachází podrobný popis případné propagace celého šetření. Původním plánem bylo celé šetření mezi studenty masivně propagovat a tím přispět k co největší úspěšnosti elektronického šetření. Informace o průzkumu měly být např. zveřejněny v časopise Life on Campus, který je zdarma distribuován na všechny vysoké školy v ČR, dále na pomoci webů, periodik a účtů na sociálních sítích spolupracujících studentských organizací, pomocí webových stránek spolupracujících vysokých škol a v informačním systému ACSA. Jsou to vesměs místa a propagační kanály, které jsou studenty navštěvovány.

Záměrem dodavatele však byla propagace vedená především pomocí webových stránek projektu, kde se objevovaly aktuality z dotazníkového šetření. Tento web však primárně velkou masu studentů neoslovuje, tudíž primární cíl celé propagace – zvýšení návratnosti elektronického dotazování se splnit nepodařilo.

Před startem elektronického šetření byl od ACSA připraven text propagačního inzerátu, jehož způsob šíření byl dodavatelem zamítnut. Následně byla oběma stranami vyjasněna situace kolem propagace a bylo rozhodnuto, že aktuality ohledně dotazníkového šetření budou pouze na webových stránkách projektu.

Celkově publicita šetření byla z důvodu postoje zadavatele nedostatečná. Nejvíce zástupcům vysokých škol scházely informace o zacházení s daty, jejich dalším použití a o tom, kdy budou výsledky zveřejněny. Studenti tak o průběhu a realizaci celého šetření často neměli ani potuchy. Tato neinformovanost a uzavřenost v první etapě šetření (jak vnější, tak i vnitřní v rámci vysokých škol) mohla na některých školách zapříčinit nízké počty zapojených studentů a neochotu vyučujících nechat v přednášce provést papírový sběr. Můžeme se domnívat, že také mohla přispět k některým negativním reakcím ze strany vedení vysokých škol. Po dlouhých a opakovaných debatách na jednání s expertním týmem zadavatele se alespoň částečně podařilo uvolnit komunikaci průzkumu v jeho druhé části.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Komunikace se zástupci zadavatele

Pro celé šetření byly velmi důležité a přínosné schůzky se zástupci MŠMT a expertního týmu zadavatele. Velmi plodná schůzka se odehrála 19. září 2011 na rektorátě VUT v Brně, za účasti hlavního garanta rektora Raise, projektové manažerky magistry Macháčkové, docentky Münsterové, prof. Mareše, doc. Ježka a zástupců ACSA. Na této schůzce byla vyjasněna celá řada dosud nejasných záležitostí v počáteční fázi projektu, které by se jinak řešily velmi obtížně.

I další schůzky s projektovou manažerkou a případně hlavním garantem byly věcné, pomáhali k informovanosti o stavu šetření a případně řešení nejpalčivějších problémů (zvláště ty, které se týkaly nespolupracujících škol).

Informování a komunikace projektové manažerky pak ještě probíhala pomocí e-mailové a telefonické komunikace. Ze strany ACSA vždy s průběhem panovala velká spokojenost a lze říci, že tato komunikace byla bezproblémová, oboustranně prospěšná a velmi příjemná.

Ohlasy a dotazy studentů

Ohlasy studentů na celé šetření byly většinou příznivé. Lze říci, že studenti se nebojí hodnotit svou fakultu a vysokou školu a jsou ochotni vyjádřit svůj názor. Otázka, na kterou se však často ptali (jak osobně, tak e-mailem), je kdy a kde budou moci nalézt výsledky tohoto šetření. Je tedy nezbytné, aby v případě dalšího pokračování měli studenti možnost vidět, že jejich názory jsou brány v potaz a že se na základě jejich hodnocení něco mění. Jen tak budou mít pocit, že evaluace má smysl a budou se jí účastnit.

K elektronické formě dotazování přišlo několik (řádově jednotky) e-mailů od studentů, kteří nevěřili anonymitě dotazníku na webu. Pověřený pracovník ACSA všem odpověděl a vysvětlil, že se opravdu nemají čeho bát a vysvětlil princip výběru a zajištění anonymity celého šetření.

Několik e-mailů přišlo také od studentů, kteří opakují některý ročník a nebyli si jisti, co přesně mají vyplnit v kolonce ročník.

S propagací a zveřejněním projektu souviselo dalších několik e-mailů. Studenti se ptali na bližší informace o projektu. Bylo jim proto, kromě webu šetření <http://shk.acsa.cz> a oslovovacího e-mailu odpovězeno na konkrétní dotazy, které se k šetření vztahovaly. Zároveň byla propagována webová adresa celého projektu <http://kvalita.reformy-msmt.cz/details> -projektu.

Chyby a problémy

Vzhledem ke své velikosti byl průzkum v ACSA veden a řízen pomocí metod projektového řízení, včetně metod na předcházení rizik. I přes veškerou snahu všech zainteresovaných pracovníků ACSA se u takto velkého šetření pochopitelně vyskytly drobné potíže a chyby. Lze však s jistotou říci, že nedošlo k žádnému velkému narušení šetření a ACSA na případné potíže dokázalo včas reagovat a chyby odstranit.

Většina vzniklých chyb se týkala elektronického dotazníkového šetření. První potíže, které jsme zaznamenávali téměř po dobu celého elektronického sběru, byl špatně nastavený prohlížeč u studentů, kteří chtěli vyplnit dotazník. Přesně šlo o 18 studentů, kteří se obrátili buď na e-mail

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

shk@acsa.cz (ten byl uveden v oslovovacím dopise), nebo na osoby, které tyto e-maily odesílaly (a byly nám postoupeny). Tento počet odpovídá 0,19 % všech, kteří navštívili web s elektronickým dotazníkem. Všem těmto studentům bylo odpovězeno, byla jim vyjádřena lítost a popsáno řešení, jak dotazník vyplnit úspěšně. Tento problém byl zaviněn špatným nastavením prohlížeče na straně vyplňujících studentů, respektive nepovolenými cookies. Jako opatření byla na úvodní stránku webu šetření umístěna informace o nutnosti mít cookies povoleny pro správné vyplnění dotazníku.

Menší problém se vyskytl u některých vysokých škol při práci se zaslanou výběrací tabulkou. Tabulka byla sestavena tak, aby nemohlo dojít k přepsání důležitých vzorců a dat. Tyto buňky tedy byly uzamčeny. Díky časovému tlaku při rozesílání tabulek se v několika málo případech stalo, že odpovědný pracovník ACSA zamknul celou tabulku, takže do ní nešla vkládat data. Tato chyba byla ihned odstraněna posláním správně upravené tabulky odpovědné osobě na dané vysoké škole, kde se chyba vyskytla.

Další chyba se vyskytla na základě zvoleného technického řešení při práci s výběrací tabulkou a jedinečným kódem fakulty. Na UPOL se stalo, že jeden kód byl zaslán studentům třech fakult. Odpovědná osoba rozeslala jeden oslovovací dopis na tři fakulty po sobě. Naštěstí na tuto chybu přišla velmi brzy, ihned kontaktovala pracovníka ACSA, který operativně zkontroloval elektronickou databázi. V ní ještě nebyl žádný vyplněný dotazník z daných fakult. Odpovědná osoba tedy okamžitě poslala na fakulty opravu kódu. Nemusely se tedy vyřadit žádné dotazníky.

Podobná chyba se stala i studentům Technické univerzity v Liberci. Od 4 studentů Ekonomické fakulty přišla na kontaktní e-mail informace, že po zadání kódu se jim zobrazuje místo jejich fakulty Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická. I zde bylo podezření na špatně poslané kódy fakult. Po konzultaci s odpovědným pracovníkem bylo konstatováno, že v těchto 4 případech došlo ke špatnému exportu z databáze a daným studentům měl být zaslán správný kód.

Určitý problém, nebo spíše nedorozumění bylo zaznamenáno u poslání druhé vlny na AMU, která byla poslána až 22. 12. V oslovovacím dopise však bylo uvedeno, aby studenti vyplnili elektronický dotazník nejpozději do 18. 12. Prodleva nastala díky vytížení pana rektora Mathého. Na kontaktní e-mail proto přišlo několik dotazů, zda dotazník ještě vyplnit. Obratem studentům bylo odpovězeno, že tato možnost stále je a mohou tedy hodnotit.

Určité potíže byly zaznamenány i díky nepozornosti studentů doktorského studia. V pár případech omylem zvolili na začátku elektronického dotazníku prezenční studium místo doktorského. Dotazník jim poté nenabídl možnost doktorského studia, ale pouze bakalářské nebo magisterské. Všem studentům, kteří se s tímto problémem obrátili na kontaktní e-mail byl sdělen postup kterým se lze dostat na doktorský dotazník.

U papírového sběru dat se jako chyba může jevit sesbírání 234 dotazníků od studentů prvních ročníků. Tato chyba vznikla nejčastěji buď nepozorností studentských spolupracovníků (na VUT v Brně a ZČU), nebo neuvedeným ročníkem studia v informačním systému u dané přednášky (Mendelu a VŠPJ). Na PŘF OSU byl sběr těchto dotazníků s největší pravděpodobností zapříčiněn administrativní chybou. Všechny tyto dotazníky do celkových výsledků nebudou zařazeny, zadavatel je však dostane jako samostatný soubor dat, který se dá porovnat nezávisle na ostatních dotaznících. Při zběžném

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

pohledu do těchto dotazníků se dá říct, že i studenti prvních ročníků jsou ochotni a schopni ohodnotit své proběhlé studium (otázkou je, jak jsou výsledky relevantní), odpověď „nelze hodnotit“ je zde zaškrtnuto velmi málo.

Výše již byly zmíněny problémy se zastižením kombinovaných studentů při výuce, dostupnost kontaktů na studenty doktorských programů, realizace šetření a nedostatek studentů ve výuce v zápočtovém týdnu, nebo zkouškovém období, případně ne úplně šťastný postup studentů na PdF UHK.

Výše zmíněným problémem byl také zamítavý postoj vedení (respektive některých jejích součástí) několika vysokých škol. Z těchto důvodů nebyla na těchto univerzitách realizována některá část šetření (podrobnosti viz příslušný oddíl této zprávy).

Doporučení do budoucna

Hlavním cílem tohoto šetření bylo otestovat způsob sběru a vyhodnocování dotazníků, včetně podoby dotazníku samotného. Za realizátora šetření lze navrhnout následující doporučení a změny.

Pro lepší komunikaci s vedením vysokých škol, případně pro vysvětlování potřebnosti průzkumu studentům, je nezbytné, aby zadavatel jasně definoval účel celého dotazníkového šetření. Dále musí být jasné, jak se budou výsledky šetření zpracovávat a jak se s výsledky bude nakládat po jejich vyhodnocení. Nezbytné je, aby výsledky dostaly vysoké školy (podrobné výsledky by měly být zveřejněny pouze dané škole). Pro studenty je důležité, aby na základě vyplněných dotazníků byl vidět posun v kvalitě vzdělávání. Obzvláště tam, kde jsou zaznamenány nějaké výraznější problémy.

Průzkum a vůbec celý projekt by měl být, co nejvíce otevřený a propagovaný. Zástupci zadavatele a realizátora by měli o celém šetření komunikovat a dostat jej do širokého povědomí zainteresovaných stran (studentů a pracovníků vysokých škol). Dotazník by měl být veřejný hned od startu průzkumu. Vedení vysoké školy si jej bude moci prostudovat a bude vědět, na jaké otázky zadavatele zájímají a napomůže to k lepšímu pochopení cíle celého šetření.

Je nutné, aby byl vždy proveden předvýzkum na určitém malém vzorku. I kdyby se dotazník periodicky opakoval například po třech až pěti letech. Daná generace studentů mu nemusí porozumět stejně jako ta předchozí.

Motivační text v dotazníku by měl být psán „lidsky“ tak, aby mu studenti porozuměli a hlavně, aby je opravdu dokázal motivovat pro vyplnění dotazníku.

V dotazníku musí být lépe definován ročník studia. Spousta studentů (zvláště u papírového šetření) nepochopila tuto položku a napsala buď počet studovaných let celkem, nebo aktuální akademický rok. Pro lepší zpracovatelnost papírového dotazníku by tento počet měl být koncipován jako zaškrťovací otázka.

Pojem kurz, který byl použit, se na některých vysokých školách nesetkal s pochopením významu. Na těchto školách se používá spíše termín předmět. V elektronické verzi dotazníku by toto vysvětlení mohlo být umístěno jako plovoucí okno nad dané slovo (zobrazilo by se při najetí myši), u papírového dotazníku by pak bylo vhodné spojení kurz (předmět, další případný výraz).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dodání dotazníku od zadavatele by mělo být dodrženo tak, jak bylo plánováno (ideálně měsíc před zahájením celého šetření). Zpoždění, takto časově napjatého projektu, mělo velké dopady na realizaci papírového dotazování. Dále ACSA doporučuje realizaci celonárodního průzkumu mezi studenty spíše v letním semestru z několika důvodů:

- Semestr není přerušován tolika státními svátky (na podzim jsou 3, na jaře pouze Velikonoce, květnové svátky spadají již do zkouškového období).
- Je již možné plné zapojení studentů prvního ročníku, jelikož už mají zkušenosti se studiem na dané vysoké škole.
- Pro výjezdy na vysoké školy jsou mnohem lepší povětrnostní podmínky, nehrozí v takové míře kalamita na dálnicích a případný pozdní příjezd na dohodnuté přednášky.
- Pokud by šetření mělo odstartovat začátkem semestru, je na jeho přípravu a domluvu se zástupci vysokých škol více času.

Pro dostatečnou návratnost a reprezentativnost je jediným možným řešením povinné vyplnění dotazníku, spojené s některým z povinných úkonů studentů, například zápisem, tvorbou rozvrhů atd. Toto řešení má však jednu nevýhodu a to, že nebude na všech školách odstartováno ve stejný čas a zpracování výsledků bude probíhat déle. Další komplikací pak může být zkrácení dat, které by do průzkumu vnesli studenti, kteří by dotazník vyplnili pouze z povinnosti a bez zájmu o vyplnění pravdivých informací (například zaškrtnutím odpovědi „nelze hodnotit“ u většiny otázek).

Dále je vhodné při spolupráci s vysokými školami zvažovat časové vytížení jejich pracovníků, kteří mají i jiné povinnosti než práci na rozesílání e-mailů. Je potřeba je o případné práci na šetření informovat alespoň s měsíčním předstihem, aby měli vyhrazen čas pro splnění daných úkolů a šetření mohlo být realizováno dle plánovaného harmonogramu.

Pokud by bylo do budoucna šetření stále nepovinné, je třeba zvážit možnost oslovit všechny studenty. Tímto opatřením by byla velmi ulehčena práce odpovědným pracovníkům na vysokých školách, jelikož by dostali pouze text oslovovacího e-mailu, který by rozeslali pro ně nejjednodušší cestou všem studentům.

Text oslovovacího e-mailu formátově co nejvíce zjednodušit, případně připravit nenaformátovanou verzi bez obrázků. Tuto verzi by poté mohly použít vysoké školy, které mají formát e-mailů nastavený na holý text. Případně připravit jednoduchý e-mail s oslovovacím dopisem vloženým v příloze.

Dotazník se musí i s motivačním textem a pokyny pro vyplnění vejít na jeden list A4. Samotné vyplnění dotazníku by nemělo přesáhnout 10 minut, papírový sběr na přednášce by i s vysvětlením šetření a rozdáním dotazníků neměl trvat déle jak 15 minut.

Zapojit do výzkumu i studenty prvních ročníků. Již v půlce semestru jsou schopni posoudit kvalitu daného studia. Pokud by se průzkum konal v letním semestru, je jejich účast přímo žádoucí, jelikož jde o velmi početnou skupinu.

Před začátkem šetření upřesnit odpovědným pracovníkům vysokých škol, že dotazník je určen pouze pro studenty studující v českém studijním programu. Případně pro cizince připravit anglickou verzi dotazníku, kdy by se v elektronické verzi dala jazyková mutace zvolit.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nápad s unikátním kódem fakulty je v zásadě dobrý, do budoucna je však nutné jej vylepšit. Pro zjednodušení administrace a rozesílání na vysokých školách by možná postačovalo, že bude kód pouze 1 (unikátní pro celé šetření) a bude sloužit pouze pro autentizaci osoby jako vybraného vysokoškolského studenta. Výběr konkrétní fakulty by pak již byl na daném studentovi. Zabránilo by se tak problémům s rozesláním špatných kódů. Na druhou stranu by elektronické vyplňování dotazníku bylo o něco více časově náročnější.

Dále by měl dotazník být jasně označen určitým způsobem (například výrazný logotyp, vodoznak, ochranná známka) a dodá šetření punc exkluzivity. Tento grafický prvek musí být dostatečně známý a odliší toto dotazníkové šetření od jiných, v té době pořádaných výzkumů.

Z výsledků úspěšných elektronicky sesbíraných fakult je patrné, že pokud by se počítalo s 15% návratností, je možné většinu vysokých škol vysbírat tímto způsobem.

Studenty kombinovaného studia jde kontaktovat prakticky pouze e-mailovým způsobem, jelikož se ve výuce vyskytují jen velmi minimálně. Pokud by byl nutný i papírový sběr u této skupiny, bylo by nezbytné se velmi dlouhou dobu předem domluvit s daným vyučujícím, aby realizaci šetření umožnil, ideálně sám rozdáním dotazníků, jelikož výuka kombinovaných studentů probíhá převážně o víkendu.

Telefonické dotazování doktorských studentů se na některých školách nedá úspěšně realizovat, neboť doktorandi nemají vlastní pracovní místa s telefonem. Z hlediska anonymity je také velký problém, pokud je školitel přítomen u vyplňování dotazníku po telefonu. I v tomto případě je vhodnějším způsobem oslovení e-mailová komunikace. Ta však není možná bez spolupráce s vysokými školami.

Sběračům, jak z řad spolupracujících studentů, tak i z řad realizátora projektů velmi usnadní vstup do přednáškové místnosti, pokud mají schválení o sběru od rektorátu nebo děkanátu dané školy.

Na základě ohlasů z AMU zohlednit nějakým způsobem specifika uměleckých oborů.

Pro jednání a řešení valné většiny problémů, v průběhu celého průzkumu, bylo velmi výhodné, že realizátorem bylo neziskové občanské sdružení, které dlouhodobě působí v oblasti akademické samosprávy a je v prostředí vysokých škol dostatečně známé.

Celé celonárodní šetření by se nemělo opakovat dříve jak za 3 roky, jelikož na vysokých školách probíhá jak interní hodnocení kvality, tak i spousta dalších dotazníkových šetření a průzkumů. Aby nebyl tento průzkum devalvován na jejich úroveň, ale naopak byl jasným vedoucím dotazováním na kvalitu studia s patřičnou váhou je potřeba zachovat jeho určitou „exkluzivitu“.

Na základě takto provedeného průzkumu, byť by se opakoval periodicky je dle ACSA problematické rozdělovat finanční prostředky. Časem by to mohlo vést ze strany VŠ k nucení studentů do zkreslování výsledků a vyplňování, co nejlepších hodnocení.

Seznam použitých zkratk

ACSA – Akademické centrum studentských aktivit,

AMU – Akademie múzických umění v Praze,

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

AVU – Akademie výtvarných umění v Praze,
ČVUT v Praze – České vysoké učení v Praze,
ČZU – Česká zemědělská univerzita v Praze,
ITV – Instituce terciálního vzdělávání,
JAMU – Janáčkova akademie múzických umění v Brně,
JU – Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích,
Mendelu – Mendelova univerzita v Brně,
MU – Masarykova univerzita,
OSU – Ostravská univerzita,
SLU – Slezská univerzita v Opavě,
TUL – Technická univerzita v Liberci,
UHK – Univerzita Hradec Králové,
UJEP – Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
UK – Univerzita Karlova v Praze,
UPOL – Univerzita Palackého v Olomouci,
UTB – Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně,
VFU – Veterinární a farmaceutická univerzita Brno,
VŠB-TUO – Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava,
VŠCHT – Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
VŠPJ – Vysoká škola polytechnická v Jihlavě,
VŠTE – Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích,
VŠUP – Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze,
VUT v Brně – Vysoké učení technické v Brně,
ZČU – Západočeská univerzita v Plzni.

Přílohy

Příloha 1 – Dotazník

- Dotazník pro studenty prezenční formy studia
- Dotazník pro studenty kombinované formy studia
- Dotazník pro studenty doktorského studia
- Obrázek (screenshot) elektronického dotazníku

Příloha 2 – Dokumenty zasílané rektorům VŠ

- Dopis od náměstka ministra školství
- Dopis od ředitele ACSA
- Popis klíčové aktivity

Příloha 3 – Procesní diagram dotazníkového šetření

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANONYMNÍ HODNOCENÍ KVALITY PREZENČNÍHO STUDIA Z POHLEDU STUDENTŮ

Vážené kolegyně, vážení kolegové!

Všechny vysoké školy mají zájem, aby jejich fakulty dobře fungovaly. Proto se čas od času souhrnně hodnotí práce kateder, ústavů, ale také studijních oddělení a dalších obslužných pracovišť. Jedním z podkladů pro hodnocení jsou i názory studentů na kvalitu poskytovaného vzdělávání.

Obracíme se tedy na Vás s prosbou o seriózní zhodnocení toho, co Vás fakulta jako celek zatím naučila a jak Vás to učila. Prosíme Vás o **souhrnné posouzení dosud absolvovaného studia**.

Jde o pilotní, testovací šetření. Data ze své školy obdrží rektori zúčastněných vysokých škol, aby měli možnost podrobné analýzy.

Děkujeme za spolupráci.

Hodnoťte prosím kvalitu absolvované výuky ve svém aktuálním studijním programu a fungování fakulty. **Studujete-li zároveň více programů, vyberte si prosím jeden, z jehož perspektivy budete fakultu hodnotit.** Zajímá nás Váš osobní, subjektivní názor.

Označte prosím tu možnost, která podle Vás nejlépe vyjadřuje Váš názor zaškrtnutím jednoho políčka ☐. Pokud budete chtít svoji volbu změnit, přeškrtněte první křížek úplným začerněním políčka ☐ a potom zakřížkujte Vámi vybranou odpověď ☒. U většiny škál je také volba „Nelze hodnotit“ určená pro situace, kdy se otázka netýká Vašeho studijního programu, nelze na ni odpovědět. Pro vyplnění prosím použijte černé nebo modré propisovací pero.

Vysoká škola:

Fakulta:

Studijní program, který hodnotím, je ☐ bakalářský ☐ magisterský

Ročník aktuálně studovaného programu (nepočítejte přerušené studium):

		Souhlasím	Spíše souhlasím	Těžko rozhodnout	Spíše nesouhlasím	Nesouhlasím	Nelze hodnotit
1	Mohl(a) jsem během studia absolvovat kurzy v pořadí, které mi vyhovovalo (t.j. osobně jsem neměl(a) problém s případnou svázaností kurzů prerekvizitami či pevně daným plánem).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	S nabídkou povinně volitelných kurzů jsem spokojen(a).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	Na začátku kurzu jsme se vždy dozvěděli přesně, čeho máme dosáhnout (t.j. znali jsme vždy, co je požadováno k úspěšnému absolvování kurzu).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	Myslím, že na nás vyučující kladli vysoké požadavky (t.j. své studium považuji za náročné).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	Domácí příprava (samostatné studium) mohla docela dobře nahradit výuku ve škole; tam jsme se nedozvěděli moc nového.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6	S kvalitou přednášek, na kterých jsem byl(a), jsem byl(a) většinou spokojen(a) (t.j. chodit na přednášky bylo přínosné).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	Semináře jako celek byly z mého pohledu kvalitní, dobře připravené.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8	Prakticky zaměřená výuka jako celek (tj. praktická či laboratorní cvičení, praxe nebo stáže organizované školou) pro mě byly přínosné (pokud žádné nejsou, nebo jste ještě žádné neměli, zvolte prosím Nelze hodnotit).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9	Učitelé byli studentům v rámci konzultačních hodin opravdu k dispozici (t.j. konzultační hodiny at' pevně stanovené, nebo flexibilně domlouvané fungovaly skutečně jako čas věnovaný osobním individuálním konzultacím studentů).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	Nebyl problém získat od učitelů informace či zpětnou vazbu prostřednictvím e-mailu či telefonu.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11	Na písemné práce (seminárky, úlohy, projekty apod.) jsem vždy dostal včas užitečnou zpětnou vazbu (komentáře, připomínky, doporučení na úpravy apod.).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12	Zkoušení a hodnocení našich výkonů bylo spravedlivé (t.j. nestávalo se mi, že bych byl(a) hodnocen(a) výrazně hůř nebo lépe, než jsem si zasloužil(a)).	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Souhlasím	Spíše souhlasím	Těžko rozhodnout	Spíše nesouhlasím	Nesouhlasím	Nelze hodnotit
13 Doporučené studijní materiály (učebnice, skripta, elektronické materiály potřebné ke zvládnutí kurzu) byly dobře dostupné.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14 Z doporučených studijních materiálů (učebnic, skript, elektronických materiálů) se mi dobře studovalo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15 Plánovaná výuka se skutečně konala. Výuka, která se neuskutečnila podle plánu (odpadlá přednáška apod.), byla vždy nahrazena.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16 Na etiku odborné práce (profesní etiku, etiku při psaní odborných prací, výzkumu apod.) se na naší katedře/ústavu velmi dbá.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17 Organizace studia (tj. systém, postup), zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky atd. funguje plně k mé spokojenosti.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18 Problémy, s nimiž jsme se jako studenti/ky obraceli na pracovníky a pracovnice studijního oddělení, byly vyřizovány rychle a korektně.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19 Se službami fakultní knihovny a studovny (popř. univerzitní knihovny, nemá-li fakulta vlastní knihovnu) jsem byl(a) spokojen(a).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20 S činností akademického senátu fakulty jsem spokojen(a) <small>(pokud o činnosti AS téměř nic nevíte, zvolte Nelze hodnotit).</small>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21 Myslím, že jsem získal(a) dostatek teoretických poznatků (terminologie, teorie, odborný jazyk apod.).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22 Myslím, že jsem se naučil(a) odborné poznatky aplikovat; řešit odborné problémy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23 Získal(a) jsem užitečné praktické dovednosti jak něco udělat, vyřešit, které jsou přímo použitelné v praxi.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24 Myslím, že jsem se naučil(a) efektivněji studovat.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
25 Naučil(a) jsem se lépe pracovat v týmu (např. vím lépe, jaká role v týmové práci mi nejvíc sedí).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
26 Kdybych měl(a) ohodnotit svou spokojenost s výukou na fakultě jedinou známkou (jako ve škole), pak by to byla:	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Pokud byste mohl(a) jmenovat jeden po všech stránkách mimořádně kvalitní kurz (předmět) svého dosavadního studia, který by to byl? Napište jeho název zde:

Pokud byste mohl(a) jmenovat jeden výjimečně nepovedený kurz svého dosavadního studia, který by to byl? Napište jeho název zde:

Možná, že jsme se Vás zapomněli na něco důležitého zeptat. Pokud chcete, napište nám to zde:

DĚKUJEME ZA SPOLUPRÁCI!

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANONYMNÍ HODNOCENÍ KVALITY KOMBINOVANÉHO STUDIA Z POHLEDU STUDENTŮ

Vážené kolegyně, vážení kolegové!

Všechny vysoké školy mají zájem, aby jejich fakulty dobře fungovaly. Proto se čas od času souhrnně hodnotí práce kateder, ústavů, ale také studijních oddělení a dalších obslužných pracovišť. Jedním z podkladů pro hodnocení jsou i názory studentů na kvalitu poskytovaného vzdělávání.

Obrácíme se tedy na Vás s prosbou o seriózní zhodnocení toho, co Vás fakulta jako celek zatím naučila a jak Vás to učila. Prosíme Vás o **souhrnné posouzení dosud absolvovaného studia**.

Jde o pilotní, testovací šetření. Data ze své školy obdrží rektori zúčastněných vysokých škol, aby měli možnost podrobné analýzy.

Děkujeme za spolupráci.

Hodnoťte prosím kvalitu absolvované výuky ve svém aktuálním studijním programu a fungování fakulty. **Studujete-li zároveň více programů, vyberte si prosím jeden, z jehož perspektivy budete fakultu hodnotit.** Zajímá nás Váš osobní, subjektivní názor. Označte prosím tu možnost, která podle Vás nejlépe vyjadřuje Váš názor zaškrtnutím jednoho políčka ☐. Pokud budete chtít svoji volbu změnit, přeškrtněte první křížek úplným začerněním políčka ☐, a potom zakřížkujte Vámi vybranou odpověď ☒. U většiny škál je také volba „Nelze hodnotit“ určená pro situace, kdy se otázka netýká Vašeho studijního programu, nelze na ni odpovědět. Pro vyplnění prosím použijte černé nebo modré propisovací pero.

Vysoká škola:

Fakulta:

Studijní program, který hodnotím, je ☐ bakalářský ☐ magisterský

Ročník aktuálně studovaného programu (nepočítejte přerušené studium):

		Souhlasím	Spíše souhlasím	Těžko rozhodnout	Spíše nesouhlasím	Nesouhlasím	Nelze hodnotit
1	Mohl(a) jsem během studia absolvovat kurzy v pořadí, které mi vyhovovalo (t.j. osobně jsem neměl(a) problém s případnou svázaností kurzů prerekvizitami či pevně daným plánem).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	S nabídkou povinně volitelných kurzů jsem spokojen(a) (pokud nebyly volitelné předměty součástí studia, zvolte prosím Neznám odpověď).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	Myslím, že nás na začátku studia dostatečně informovali o požadavcích a specifických nárocích kombinovaného studia, na které je třeba si dát pozor.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	S kvalitou prezenční části studia odehrávající se ve škole (přednášky, semináře, soustředění, tutoriály apod.) jsem byl(a) většinou spokojen(a) (tj. bylo užitečné na ni jezdit/chodit).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	Prakticky zaměřená výuka jako celek (tj. praktická či laboratorní cvičení, praxe nebo stáže organizované školou) pro mě byly přínosné (pokud žádné nejsou nebo jste ještě žádné neměli, zvolte prosím Nelze hodnotit.).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6	Na začátku kurzu jsme se vždy dozvěděli přesně, čeho máme dosáhnout (tj. znali jsme vždy, co je požadováno k úspěšnému absolvování kurzu).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	Úkoly, které jsme dostávali pro samostatnou domácí práci, byly jasné, dobře specifikované.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8	Nebylo pro mě obtížné získat individuální konzultaci s vyučujícím (osobně či elektronicky).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9	Odezva učitelů na dotazy či žádosti zasílané elektronickou cestou byla dostatečně rychlá.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	Na písemné práce (seminárky, úlohy, projekty apod.) jsem vždy dostal(a) včas užitečnou zpětnou vazbu (komentáře, připomínky, doporučení na úpravy apod.).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11	Zkoušení a hodnocení našich výkonů bylo spravedlivé (t.j. nestávalo se mi, že bych byl(a) hodnocen(a) výrazně hůř nebo lépe, než jsem si zasloužil(a)).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12	Doporučené studijní materiály (učebnice, skripta, elektronické materiály potřebné ke zvládnutí kurzu) byly dobře dostupné.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Souhlasím	Spíše souhlasím	Těžko rozhodnout	Spíše nesouhlasím	Nesouhlasím	Nelze hodnotit
13 Z doporučených studijních materiálů (učebnic, skript, elektronických materiálů) se mi dobře studovalo.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14 Plánovaná výuka se skutečně konala. Výuka, která se neuskutečnila podle plánu (odpadlá přednáška apod.), byla vždy nahrazena.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15 Na etiku odborné práce (profesní etiku, etiku při psaní odborných prací, výzkumu apod.) se na naší katedře/ústavu velmi dbá.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16 Skutečnost, že studuji kombinovanou formou, mi umožňuje, abych si naplánoval(a) čas mnohem efektivněji.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17 Organizace studia (tj. systém, postup), zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky atd. funguje plně k mé spokojenosti.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18 Problémy, s nimiž jsme se jako studenti/ky obraceli na pracovníky a pracovnice studijního oddělení, byly vyřizovány rychle a korektně.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19 Se službami fakultní knihovny (popř. univerzitní knihovny, nemá-li fakulta vlastní knihovnu) jsem byl(a) spokojen(a).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20 S činností akademického senátu fakulty jsem spokojen(a) <small>(pokud o činnosti AS téměř nic nevíte, zvolte prosím Nelze hodnotit).</small>	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21 Myslím, že jsem získal(a) dostatek teoretických poznatků (terminologie, teorie, odborný jazyk apod.).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22 Myslím, že jsem se naučil(a) odborné poznatky aplikovat; řešit odborné problémy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23 Získal(a) jsem užitečné praktické dovednosti jak něco udělat, vyřešit, které jsou přímo použitelné v praxi.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24 Myslím, že jsem se naučil(a) efektivněji studovat.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
25 Naučil(a) jsem se lépe pracovat v týmu (např. vím lépe, jaká role v týmové práci mi nejvíc sedí).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
26 Kdybych měl(a) ohodnotit svou spokojenost s výukou na fakultě jedinou známkou (jako ve škole), pak by to byla:	<div>1 ☐</div>	<div>2 ☐</div>	<div>3 ☐</div>	<div>4 ☐</div>	<div>5 ☐</div>	

Pokud byste mohl(a) jmenovat jeden po všech stránkách mimořádně kvalitní kurz (předmět) svého dosavadního studia, který by to byl? Napište jeho název zde:

Pokud byste mohl(a) jmenovat jeden výjimečně nepovedený kurz svého dosavadního studia, který by to byl? Napište jeho název zde:

Možná, že jsme se Vás zapomněli na něco důležitého zeptat. Pokud chcete, napište nám to zde:

DĚKUJEME ZA SPOLUPRÁCI!

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANONYMNÍ HODNOCENÍ KVALITY DOKTORSKÉHO STUDIA Z POHLEDU STUDENTŮ

Vážené kolegyně, vážení kolegové!

Všechny vysoké školy mají zájem, aby jejich fakulty dobře fungovaly. Proto se čas od času souhrnně hodnotí práce kateder, ústavů, ale také studijních oddělení a dalších obslužných pracovišť. Jedním z podkladů pro hodnocení jsou i názory studentů na kvalitu poskytovaného vzdělávání.

Obracíme se tedy na Vás s prosbou o seriózní zhodnocení toho, co Vás fakulta jako celek zatím naučila a jak Vás to učila. Prosíme Vás o **souhrnné posouzení dosud absolvovaného studia**.

Jde o pilotní, testovací šetření. Data ze své školy obdrží rektori zúčastněných vysokých škol, aby měli možnost podrobné analýzy.

Děkujeme za spolupráci.

Zajímá nás, jak hodnotíte kvalitu odborné a vědecké přípravy na základě svých osobních zkušeností. Neradíte se se spolužáky, neboť každý doktorand může mít trochu jiný názor. Označte prosím tu možnost, která podle Vás nejlépe vyjadřuje Váš názor zaškrtnutím jednoho políčka ☐. Pokud budete chtít svoji volbu změnit, přeškrtněte první křížek úplným začerněním políčka ☐, a potom zakřížkujte Vámi vybranou odpověď ☒. U většiny škál je také volba „Nelze hodnotit“ určená pro situace, kdy se otázka netýká Vašeho studijního programu, nelze na ni odpovědět. Pro vyplnění prosím použijte černé nebo modré propisovací pero.

Vysoká škola:

Fakulta:

Kolik roků jste v doktorském studiu (nepočítejte přerušené studium):

Vaše vědecká příprava probíhá (vyberte jen jednu možnost):

- ☐ jen na fakultě
- ☐ převážně pod hlavičkou fakulty (i když třeba v lékařských oborech ve fakultních nemocnicích)
- ☐ převážně v Akademii věd ČR
- ☐ převážně v jiném výzkumném zařízení

		Souhlasím	Spíše souhlasím	Těžko rozhodnout	Spíše nesouhlasím	Nesouhlasím	Nelze hodnotit
1	Lidé ze školicího pracoviště (ústavu, katedry...) mě přijali mezi sebe jako kolegu/kolegyni.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	Pokud potřebuji s něčím poradit, zkušenější kolegové mi ochotně poradí.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	Na školicím pracovišti mám možnost odborně spolupracovat s dalšími doktorandy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	Školicí pracoviště mi dává příležitost k tomu, abych se zapojil(a) do běžícího výzkumu a poznal(a), jak se dělá skutečný výzkum.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	Na školicím pracovišti mohu bez problémů pracovat na počítači a aktivně pracovat s informačními zdroji.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6	Školicí pracoviště (ústav, katedra...) organizuje pro doktorandy užitečné semináře.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	Školicí pracoviště vyžaduje, abychom se zapojovali do výuky a působili jako vysokoškolští učitelé.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8	Školicí pracoviště podporuje účast doktorandů na vědeckých konferencích.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9	Školicí pracoviště podporuje stáže doktorandů v zahraničí.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	Pokud se potřebuji sejít se školitelem, není to problém.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Souhlasím	Spíše souhlasím	Těžko rozhodnout	Spíše nesouhlasím	Nesouhlasím	Nelze hodnotit
11 Když se sejdou se školitelem ke konzultaci, věnuje se mi naplno.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12 Školitel mě po odborné stránce dobře vede.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13 Školitel mi dobře radí a vede při přípravě publikací.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14 U zkoušek, které jsem absolvoval(a), bylo zkoušení a hodnocení korektní.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15 Během vědecké přípravy jsem se zdokonalil(a) v dovednosti analyzovat výzkumné problémy.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16 Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) psát projekty a získávat zdroje pro jejich uskutečnění (psát grantové žádosti).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17 Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) přednášet na domácí i mezinárodní úrovni.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18 Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) publikovat na domácí i mezinárodní úrovni.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19 Během vědecké přípravy jsem se naučil(a) rozpoznávat a řešit etické problémy spojené s tvůrčí činností nebo s aplikováním výsledků v praxi.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20 Zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky, zapisování zápočtů atd. přes informační systém fungovalo dobře.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21 Problémy, s nimiž jsme se jako doktorandi obraceli na pracovníce studijního oddělení, byly vyřizovány rychle a přesně.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22 Služby fakultní (univerzitní) knihovny byly bezproblémové.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23 Mám k dispozici všechny online publikační zdroje (databáze), které potřebuji.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24 Kdybych měl(a) oznamovat kvalitu své dosud absolvované odborné a vědecké přípravy jednou známkou, pak by to byla:	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	

Nejvíce jsem si na přípravě cenil(a):

Nejvíce mi na přípravě vadilo:

Možná, že jsme se Vás zapomněli na něco důležitého zeptat. Pokud chcete, napište nám to zde:

DĚKUJEME ZA SPOLUPRÁCI!

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANONYMNÍ HODNOCENÍ KVALITY PREZENČNÍHO STUDIA Z POHLEDU STUDENTŮ

Vážené kolegyně, vážení kolegové!

Všechny vysoké školy mají zájem, aby jejich fakulty dobře fungovaly. Proto se čas od času souhrnně hodnotí práce kateder, ústavů, ale také studijních oddělení a dalších obslužných pracovišť. Jedním z podkladů pro hodnocení jsou i názory studentů na kvalitu poskytovaného vzdělávání. Obracíme se tedy na Vás s prosbou o seriózní zhodnocení toho, co Vás fakulta jako celek zatím naučila a jak Vás to učila. Prosíme Vás o **souhrnné posouzení dosud absolvovaného studia**.

Jde o pilotní, testovací šetření. Data ze své školy obdrží rektori zúčastněných vysokých škol, aby měli možnost podrobné analýzy.

Děkujeme za spolupráci.

Hodnoťte prosím kvalitu absolvované výuky ve svém aktuálním studijním programu a fungování fakulty. Studujete-li zároveň více programů, vyberte si prosím jeden, z jehož perspektivy budete fakultu hodnotit. Zajímá nás Váš osobní, subjektivní názor.

Označte prosím tu možnost, která podle Vás nejlépe vyjadřuje Váš názor zvolením jednoho políčka. U většiny škál je také volba „Nelze hodnotit“ určená pro situace, kdy se otázka netýká Vašeho studijního programu, nelze na ni odpovědět.

Vysoká škola: UK v Praze

Fakulta: Přírodovědecká fakulta

Studijní program, který hodnotím, je: magisterský

Ročník aktuálně studovaného programu: 1.

	1 – Souhlasím	2 – Spíše souhlasím	3 – Těžko rozhodnout	4 – Spíše nesouhlasím	5 – Nesouhlasím	N – Nelze hodnotit
1. Mohl(a) jsem během studia absolvovat kurzy v pořadí, které mi vyhovovalo (t.j. osobně jsem neměl problém s případnou svázaností kurzů prerekvizitami či pevně daným plánem).	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	N ☐
2. S nabídkou povinně volitelných kurzů jsem spokojen(a).	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	N ☐
3. Na začátku kurzu jsme se vždy dozvěděli přesně, čeho máme dosáhnout (tj. znali jsme vždy, co je požadováno k úspěšnému absolvování kurzu).	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	N ☐

Interní IS ACSA - přihlášení

RockZone 105,9

ACSA

HL v 3.01 Bookmark | 15:24

transpozice excel - Hledat Go

Dotazník

shk.acsa.cz

ACSA

Interní IS ACSA - přihlá...

Vítejte na Facebooku ...

HL v 3.01 | Přihlášení ...

RockZone 105,9

VUT mail

VUT

Úvod

Mapy.cz

4. Myslím, že na nás vyučující kladli vysoké požadavky (tj. své studium považují za náročné).	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
5. Domácí příprava (samostatné studium) mohla docela dobře nahradit výuku ve škole; tam jsme se nedozvěděli moc nového.	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
6. S kvalitou přednášek, na kterých jsem byl(a), jsem byl(a) většinou spokojen(a) (tj. chodit na přednášky bylo přínosné).	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
7. Semináře jako celek byly z mého pohledu kvalitní, dobře připravené.	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
8. Prakticky zaměřená výuka jako celek (tj. praktická či laboratorní cvičení, praxe nebo stáže organizované školou) pro mě byly přínosné. (Pokud žádné nejsou, nebo jste ještě žádné neměli, zvolte prosím Nelze hodnotit.)	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
9. Učitelé byli studentům v rámci konzultačních hodin opravdu k dispozici (t.j. konzultační hodiny ať pevně stanovené, nebo flexibilně domlouvané fungovaly skutečně jako čas věnovaným osobním individuálním konzultacím studentů).	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
10. Nebyl problém získat od učitelů informace či zpětnou vazbu prostřednictvím e-mailu či telefonu.	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
11. Na písemné práce (seminárky, úlohy, projekty apod.) jsem vždy dostal včas užitečnou zpětnou vazbu (komentáře, připomínky, doporučení na úpravy apod.).	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
12. Zkoušení a hodnocení našich výkonů bylo spravedlivé (tj. nestávalo se mi, že bych byl(a) hodnocen(a) výrazně hůř nebo lépe, než jsem si zasloužil(a)).	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
13. Doporučené studijní materiály (učebnice, skripta, elektronické materiály potřebné ke zvládnutí kurzu) byly dobře dostupné.	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
14. Z doporučených studijních materiálů (učebnic, skript, elektronických materiálů) se mi dobře studovalo.	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
15. Plánovaná výuka se skutečně konala. Výuka, která se neuskutečnila podle plánu (odpadlá přednáška apod.) byla vždy nahrazena.	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
16. Na etiku odborné práce (profesní etiku, etiku při psaní odborných prací, výzkumu apod.) se na naší katedře/ústavu velmi dbá.	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
Fungování obslužných pracovišť						
17. Organizace studia (tj. systém, postup), zapisování předmětů, přihlašování na zkoušky atd. funguje plně k mé spokojenosti.	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>
18. Problémy, s nimiž jsme se jako studenti/ky obraceli na pracovníky a pracovnice studijního oddělení, byly vyřizovány rychle a korektně.	<div>1</div> <div>○</div>	<div>2</div> <div>○</div>	<div>3</div> <div>○</div>	<div>4</div> <div>○</div>	<div>5</div> <div>○</div>	<div>N</div> <div>○</div>

Start

Dotazník - Google Chr...

technika - Altap Salaman...

Titulka - Microsoft Word

Zaverecna_zprava_v3 - ...

NA_CO_NEZAPOMENOU...

Na6II - Microsoft Outlook

seznam_VŠ_kody [Reži...

screen_dotaznik3 - Malo...

Adobe Acrobat Professio...

15:25

čtvrtek

vlastní knihovnu) jsem byl(a) spokojen(a).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20. S činností akademického senátu fakulty jsem spokojen(a). (Pokud o činnosti AS téměř nic nevíte, zvolte Nelze hodnotit.)	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	N ☐

Výsledky učení (co jsem získal(a) v aktuálním studijním programu)

21. Myslím, že jsem získal(a) dostatek teoretických poznatků (terminologie, teorie, odborný jazyk apod.).	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	N ☐
22. Myslím, že jsem se naučil(a) odborné poznatky aplikovat; řešit odborné problémy.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	N ☐
23. Získal(a) jsem užitečné praktické dovednosti jak něco udělat, vyřešit, které jsou přímo použitelné v praxi.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	N ☐
24. Myslím, že jsem se naučil(a) efektivněji studovat.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	N ☐
25. Naučil(a) jsem se lépe pracovat v týmu (např. vím lépe, jaká role v týmové práci mi nejvíc sedí).	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	N ☐

Závěrečné souhrnné hodnocení

26. Kdybych měl(a) ohodnotit svou spokojenost s výukou na fakultě jedinou známkou (jako ve škole), pak by to byla:	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	
--	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	--

Volná otázka č. 1: Pokud byste mohl(a) jmenovat jeden po všech stránkách **mimořádně kvalitní** kurz svého dosavadního studia, který by to byl? Napište jeho název zde:

Volná otázka č. 2: Pokud byste mohl(a) jmenovat jeden **výjimečně nepovedený** kurz svého dosavadního studia, který by to byl? Napište jeho název zde:

Tohle je první běh takového šetření napříč všemi vysokými školami. Možná, že jsme se Vás zapomněli na něco důležitého zeptat. Pokud chcete, napište nám to zde:

Odeslat

DĚKUJEME ZA SPOLUPRÁCI!

© ČR - MŠMT, IPn Zajišťování a hodnocení kvality v systému terciárního vzdělávání

Ivan WILHELM
náměstek ministra pro výzkum a vysoké školství
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

V Praze dne 12. října 2011
Č. j.: 30 226/2011 - 34
Vyřizuje: Mgr. Kateřina Macháčková

Magnifici,

obracím se na Vás s informací, která je zároveň požadavkem na spolupráci Vaší školy s IPN „Zajišťování a hodnocení kvality v systému terciárního vzdělávání“. Hlavním odborným garantem tohoto projektu je prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA, dr.h.c.

V rámci uvedeného projektu jsou připravována k realizaci sociologická šetření, o jejichž umožnění a podporu ve Vaší instituci si Vás tímto dovoluji požádat.

V současné době půjde postupně o čtyři průzkumy:

1. **Studentské hodnocení kvality vzdělávacího procesu**, a to v prezenčním studiu (ve stupni bakalářském, magisterském a doktorském) a v kombinovaném studiu. Odborným expertem této aktivity je prof. PhDr. Jiří Mareš, CSc.
2. **Průzkum problematiky fakult vzdělávajících učitele**. Odborným expertem této aktivity je doc. RNDr. František Ježek, CSc.
3. **Hodnocení výstupů ze vzdělávání a dalších aspektů vzdělávacího procesu absolventy a zaměstnavateli**. Odborným expertem této aktivity je prof. Dr. Ing. Zdeněk Kůs.
4. **Průzkum aktuálního stavu řízení kvality na vysokých školách v ČR**. Odborným expertem této aktivity je doc. Ing. Alois Fiala, CSc.

Je právně ošetřeno, že výsledky uvedených průzkumů budou z hlediska respondentů anonymní, nebudou zveřejněny ani předány dalším osobním či institucionálním zájemcům; budou sloužit pouze k řešení uvedeného projektu, jehož experti budou vázáni mlčenlivostí, stejně jako pracovníci organizací pověřených na základě výběrového řízení uskutečněním průzkumů.

Podrobnosti o plánovaných průzkumech budou projednány 20. 10. 2011 na pracovním semináři s reprezentanty vysokých škol, kteří byli Vámi již dříve určeni ke spolupráci s IPN „Zajišťování a hodnocení kvality v systému terciárního vzdělávání“.

Jako první v pořadí bude uskutečněno Studentské hodnocení kvality vzdělávacího procesu, a to podle přiloženého harmonogramu vybrané firmy, která pro IPN Kvalita hodnocení provede. Prosím, abyste laskavě nejpozději do 21. 10. 2011 sdělil vhodné termíny pro návštěvu hodnotící firmy ve Vaší instituci z hlediska organizace akademického roku, na adresu projektové manažerky IPN Kvalita, katerina.machackova@msmt.cz.

S díky za pochopení a s pozdravem

Vaše Magnificence, vážený pane rektore,

dovoluji si Vás oslovit jménem Akademického centra studentských aktivit, které realizuje veřejnou zakázku „**Průzkum hodnocení kvality studia studenty veřejných vysokých škol**“, která je součástí projektu „**Zajišťování a hodnocení kvality v systému terciárního vzdělávání**“. Zadavatelem zakázky je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Celý projekt byl představen na 111. zasedání Pléna České konference rektorů a na 19. zasedání Předsednictva Rady vysokých škol. Na žádném ze zasedání k němu nebyly vzneseny podstatné námitky. Cílem daného projektu je provést pilotní průzkum hodnocení kvality studia studenty veřejných vysokých škol. Průzkum bude zaměřen zejména na otázky, jak kvalitně je zajištěno studium v různých studijních programech po stránce personální a materiálně-technické a také jaký je rozsah a kvalita služeb knihoven, studoven a poraden. V tomto pilotním projektu klade zadavatel prioritu na vyhodnocení procesu dotazování, otestování dotazníku, jeho distribuci a na formu sběru dat.

Naše organizace již v roce 2006 úspěšně provedla podobně rozsáhlé dotazníkové šetření s názvem Národní šetření studentů (NA6), jehož výstupy lze nalézt na www.acsa.cz/na62006, možná si na něj ve škole vzpomínáte.

Aktuální průzkum bude probíhat zejména elektronickou formou prostřednictvím internetových stránek www.acsa.cz, kde bude připraven elektronický dotazník. V menší míře pak využijeme formu papírového a telefonického dotazování. Veškeré informace o průběhu celého šetření včetně harmonogramu naleznete v dokumentu, který je přiložen k tomuto dopisu.

Rádi bychom Vás a Vaši vysokou školu požádali o spolupráci na tomto projektu. Jednalo by se především o rozeslání e-mailu s žádostí o vyplnění dotazníků studentům vybraným dle klíče, který Vaší vysoké škole poskytne naše organizace. Výběr respondentů bude v maximální možné míře automatizovaný. Úkolem Vašich pracovníků bude pouze vložit vstupní data (e-mailové adresy studentů) do námi připravené tabulky, ze které se následně exportují vhodní respondenti. Celý postup by měl být pro všechny osoby mimo Vaši alma mater anonymní, e-mailové adresy uvidí pouze pracovník na Vaší škole. Pokud by návratnost elektronického dotazníku neodpovídala stanovené výši, rádi bychom na Vaší škole provedli sběr dotazníků v papírové formě (pokud možno ve spolupráci se studentskou organizací nebo studentskou komorou akademického senátu působící na Vaší škole).

Případné náklady spojené s vytížením administrativních pracovníků, kteří budou vybírat vhodné respondenty a vnitřními kanály šířit informace o dotazníkovém šetření, jsme schopni v určité výši, dle dohody, kompenzovat.

Výsledky tohoto pilotního šetření nebudou zveřejněny, pouze vrcholné vedení vysokých škol dostane na požádání výsledky za svou vysokou školu. Chápeme, že zpětná vazba tohoto šetření je pro vysoké školy důležitá, proto můžete po dokončení celého šetření a jeho vyhodnocení žádat MŠMT o zaslání výsledků Vaší instituce.

Věříme, že průzkum podpoříte, a dovolujeme si Vás požádat o zaslání kontaktů na odpovědné osoby, které budou s naší organizací v rámci tohoto projektu dále komunikovat.

Chápeme, že můžete mít k šetření spoustu otázek. V průběhu následujících dní bychom si Vás (či Vámi pověřenou osobu) proto dovolili kontaktovat pro zodpovězení případných otázek a domluvení detailní spolupráce, případně nám můžete své dotazy zaslat e-mailem na adresu shk@acsa.cz. Samozřejmě budeme rádi, když nás kontaktní osoba za Vaši instituci osloví přímo.

Předem děkuji za odpověď a těším se na budoucí spolupráci, která jistě přispěje ke zkvalitnění vzdělávacího procesu v rámci celé České republiky.

V Brně dne 12. října 2011

Ing. Jaroslav Švec

ředitel Akademického centra studentských aktivit

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Představení dílčí aktivity KA2/6

Průzkum hodnocení kvality studia studenty veřejných vysokých škol

IPn Zajišťování a hodnocení kvality v systému terciárního vzdělávání

Tato aktivita je určena k ověření a otestování pilotního dotazníkového šetření studentského hodnocení kvality, které je zaměřené na průběh a kvalitu výuky a kvalitu doprovodných služeb poskytovaných danou fakultou vysoké školy. **Hlavním cílem je otestovat vyhodnocování** dotazníku, který má být v budoucnu standardizován v celonárodním měřítku pro hodnocení kvality studia studenty vysokých škol. Studentské hodnocení by se mělo stát jedním z nástrojů pro vnitřní i vnější hodnocení VŠ. **Výsledky tohoto pilotního šetření nebudou zveřejněny**, pouze vrcholné vedení vysokých škol dostane na požádání výsledky za svou vysokou školu. Dotazníkové šetření realizuje **Akademické centrum studentských aktivit** jako vítěz výběrového řízení pro tuto dílčí aktivitu.

Popis průběhu pilotního dotazníkového šetření:

Všechny veřejné vysoké školy jsou průvodním dopisem požádány o spolupráci na elektronickém dotazníkovém šetření. Pro vysoké školy bude tato spolupráce znamenat vyčlenění jednoho odpovědného pracovníka, který provede náhodný výběr oslovených studentů za každou fakultu. Těm zašle informační e-mail, v němž bude uveden odkaz na anonymní dotazník. Výběr oslovených bude proveden pomocí námi dodané excelovské „výběrací tabulky“, do které pověřený pracovník vloží seznam všech studentů dané fakulty. Z tohoto seznamu se náhodně vybere určitý počet studentů, kteří budou osloveni. Pokud do 7 dnů nebude splněna návratnost dotazníků (přesné číslo záleží na počtu studentů na fakultě), rozešle se osloveným studentům připomínací e-mail. Pokud ani po tomto oslovení nedojde k naplnění návratnosti, odpovědný pracovník vybere novou skupinu oslovených. Zároveň vybraní spolupracovníci z řad studentských organizací (studentské komory akademických senátů, studentské unie atd.) začnou provádět papírový sběr dotazníků na náhodně zvolených přednáškách. Tito spolupracovníci projdou před samotným sběrem řádným školením. Těmito kroky zajistí naše organizace sesbírání požadovaného reprezentativního vzorku na dané fakultě.

Sesbíraná data budou očištěna a předána expertnímu týmu KA2/6, který je vyhodnotí a sestaví závěrečnou zprávu pro IPn Zajišťování a hodnocení kvality v systému terciárního vzdělávání. Výsledky celého šetření budou po dobu celého projektu neveřejné, pouze rektori vysokých škol si mohou zažádat o výsledná data za svoji školu, která jim budou poskytnuta. Připomínáme, že výsledkem tohoto pilotního šetření je především ověřit kvalitu navrženého dotazníku a nalezení nejvhodnějšího způsobu sběru dat.

Pro zdárnou spolupráci s fakultou jsme připraveni poskytnout potřebné informační materiály včetně podrobných obrazových návodů. Odpovědní pracovníci dostanou přesný návod k práci s „výběrací tabulkou“. Zároveň bude zřízena „hotline“ pro zodpovězení dotazů a řešení případných potíží, na které bude zaměstnancům VŠ k dispozici zaměstnanec ACSA. Cílem ACSA je co nejméně obtěžovat a zaměstnávat pracovníky fakulty, vše tedy bude jednoduché a přehledné. Zároveň zaručujeme anonymitu oslovených studentů (seznam oslovených zůstane vždy na straně fakulty), tak i anonymitu celého dotazníku.

Věříme, že celé šetření přispěje k hodnocení a zkvalitnění studia na vysokých školách včetně zajištění potřeb studentů spojených se studiem.

